

613 0711

ท 552 ก

๖.๒

การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง วิชาเอกสุขศึกษา
พุทธศักราช 2529 ในวิทยาลัยพลศึกษา

ปริญญาโท

ของ

พัชรา เลิศประเสริฐศิริ

27 ก.พ. 2533

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกสุขศึกษา

กันยายน 2532

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

169611

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกศึกษาศาสตร์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

.....ประธาน
(อาจารย์ ดร. ชนวรรณ อิมสมบุญ)

.....กรรมการ
(อาจารย์สมบัติ คุรุพันธุ์)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน
(อาจารย์ ดร. ชนวรรณ อิมสมบุญ)

.....กรรมการ
(อาจารย์สมบัติ คุรุพันธุ์)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญเนื่อง วรรณภิรมย์)

บัณฑิตวิทยาลัยขอประกาศให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตวิชาเอกศึกษาศาสตร์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. สมพร บัวทอง)

วันที่...๕... เดือน...๗... พ.ศ. ๒๕๓๒

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ เพราะได้รับคำแนะนำปรึกษาทางคันวิชาการศึกษาจาก อาจารย์ ดร.ชนวรรัตน์ อิมฉัตรรัตน์ ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ และอาจารย์สมบัติ คุรุพันธ์ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ และได้รับความอนุเคราะห์จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญของ วรณภรณ์ เป็นกรรมการในการสอบ รวมทั้งได้รับความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.สมฤทธิ์ อินทราทิตย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อุทุม พินิตา และผู้ช่วยศาสตราจารย์นาคิต นิธิมาศ ที่กรุณา ให้อำนาจปรึกษา แนวคิด ข้อเสนอแนะ และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการวิจัย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ เป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเยี่ยม ตระกูลวงษ์ อาจารย์พิสิษฐ แก้วมุกดา อาจารย์ไพฑูรย์ จัยสิน รองศาสตราจารย์ธนี ขวัญบุญจีน และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทรัพย์เพรา ผลเจริญสุข ที่กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการพิจารณาและตรวจแก้ไขเกณฑ์ในการประเมิน หลักสูตร รวมทั้งตรวจแก้ไขภาษาสำนวนของคำถามที่ใช้ในการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์เสถียร สภาพงศ์ อาจารย์ทรงสวัสดิ์ ไชยมภู รองศาสตราจารย์ ดร.สมฤทธิ์ อินทราทิตย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สำเร็จ มั่นนทร และอาจารย์ กวงชัย บงชิวิน ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญหลักสูตร และให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการวิทยาลัยพลศึกษา อาจารย์ นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา จากวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ วิทยาลัยพลศึกษา จังหวัดมหาสารคาม วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดยะลา วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดชลบุรี และวิทยาลัย พอลศึกษาจังหวัดอุดรธานี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

คุณค่าและประโยชน์ที่พึงมีจากปริญญานิพนธ์เล่มนี้ ขอมอบเป็นที่ระลึกแก่พระคุณของบิดา มารดา อาจารย์ ที่ และเพื่อนผู้มีพระคุณยิ่งของผู้วิจัย

พัชรา เลิศประเสริฐศิริ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
คำนิยามศัพท์เฉพาะ	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร	9
หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง วิชาเอกสุขศึกษา พุทธศักราช 2529 ในวิทยาลัยพลศึกษา และหลักสูตรวิชาสุขศึกษาของ สถานบันอุดมศึกษาอื่น ๆ	35
ความเป็มาของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง (สุขศึกษา) ของวิทยาลัยพลศึกษา	45
หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง พุทธศักราช 2529	47
หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต (สุขศึกษา) หรือ Bachelor of Science (Health Education)	61
หลักสูตรปริญญาคุศาสตรบัณฑิต (สุขศึกษา) หรือ Bachelor's Degree in Education (Health Education)	63
หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์) วิชาเอกสุขศึกษาของ มหาวิทยาลัยเมทริค หรือ Bachelor of Science in Public Health. (Health Education)	64

หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต (สุขศึกษา) ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ หรือ Bachelor of Education (Health Education)	65
หลักสูตรปริญญาตรี วิชาเอกสุขศึกษา ของวิทยาลัยครู	67
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินหลักสูตร	70
3 วิธีการในการศึกษาคนควา	89
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	90
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	93
ลักษณะแบบสอบถาม	93
เกณฑ์กำหนดค่าความสำคัญของแบบสอบถาม	94
การจัดทำแบบสอบถาม	94
การเก็บรวบรวมข้อมูล	95
การวิเคราะห์ข้อมูล	95
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	95
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	97
สถิติที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	97
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สถานการณ์ภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	97
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อม	98
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ปัจจัยเบื้องต้น	116
ตอนที่ 4 การวิเคราะห์กระบวนการ	119
ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ผลผลิต	126
ตอนที่ 6 การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับหลักสูตร	128

5	สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ	135
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	135
	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	135
	กลุ่มตัวอย่าง	135
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	136
	การวิเคราะห์ข้อมูล	136
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	136
	อภิปรายผล	140
	ข้อเสนอแนะ	148
	บรรณานุกรม	151
	ภาคผนวก	159
	ประวัติย่อของผู้วิจัย	190

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	91
2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้เชี่ยวชาญหลักสูตร จำแนกตาม สังกัดต่าง ๆ	92
3 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอาจารย์ นักศึกษา และผู้สำเร็จ การศึกษา จำแนกตามวิทยาลัยพลศึกษาทั้ง 5 แห่ง	92
4 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ของหลักสูตรตามแนวการจำแนก วัตถุประสงค์ของการศึกษารอง บัณฑิต จากเอกสารหลักสูตร	100
5 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของเนื้อหากับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง วิชาเอกสุศึกษา พุทธศักราช 2529 ..	102
6 คะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรจากการประเมินของ อาจารย์ และผู้เชี่ยวชาญหลักสูตร นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา	109
7 คะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับเนื้อหาของหลักสูตรจากการประเมินของ อาจารย์และ ผู้เชี่ยวชาญหลักสูตร นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา	112
8 คะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับปัจจัยเบื้องต้นจากการประเมินของ อาจารย์และ ผู้เชี่ยวชาญหลักสูตร นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา	116
9 คะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนจากการประเมินของ อาจารย์ และผู้เชี่ยวชาญหลักสูตร และผู้สำเร็จการศึกษา	119
10 คะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนจากการประเมิน ของ นักศึกษา	121
11 คะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรจากการประเมินของ อาจารย์และ ผู้เชี่ยวชาญหลักสูตร นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา	123

12	คะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาจากการประเมินของ ผู้สำเร็จการศึกษา	126
13	ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของอาจารย์และผู้เชี่ยวชาญหลักสูตร วิทยาลัย ตามความถี่	128
14	ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของนักศึกษา วิทยาลัยตามความถี่	131
15	ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษา วิทยาลัยตามความถี่ ...	133

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 รูปแบบการประเมินแบบคิป (CIPP Model)	6
2 วัฏจักรของหลักสูตร	8
3 ระบบหลักสูตร	10
4 องค์ประกอบของหลักสูตร	14
5 บรรยากาศที่เกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอน เนื้อหาสาระ และผู้เรียน	17
6 ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบทางการศึกษา	24
7 การประเมินหลักสูตรตามแบบ Responsive Model	27
8 รูปแบบการประเมินหลักสูตรของโพรวุฒ	29
9 กรอบแนวความคิดเกี่ยวกับการประเมินผลเพื่อจะได้ข้อมูลไปใช้ในการตัดสินใจ ตามแนวคิดของ Stufflebeam และคนอื่น ๆ	32
10 แผนแผนการประเมินผล แผนการตัดสินใจ (Decision Making Model) ตามแนวคิดของ Stufflebeam และคนอื่น ๆ	33
11 ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของหลักสูตร	43
12 กรอบแนวความคิดในการสร้างและพัฒนาหลักสูตรสู่ศึกษา	44
13 โครงสร้างหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง (สุศึกษา) พ.ศ. 2529 ในวิทยาลัยการศึกษา	57
14 แผนภูมิบริหารวิทยาลัยการศึกษา กรมการศึกษา	59
15 กรอบแนวความคิดในการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมิน หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง (สุศึกษา) ในวิทยาลัยการศึกษา	87

บทที่ 1

บทนำ

บทนำ

การพัฒนาบุคคลหรือการพัฒนาคุณภาพประชากร ย่อมต้องอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญยิ่ง 3 ประการ อันได้แก่ สุขภาพ การศึกษา และเศรษฐกิจ (สุรชาติ โสภประบุร. 2523 : 20) ซึ่งองค์ประกอบทั้ง 3 ประการ มีความสัมพันธ์กันอย่างยิ่ง โดยเฉพาะองค์ประกอบทางด้านสุขภาพ เป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาด้านการศึกษาและเศรษฐกิจ เพราะว่าถ้าหากคนเรามีสุขภาพที่ดี จะสามารถศึกษาเล่าเรียนและประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าให้กับสังคมและประเทศชาติ ตรงกันข้ามถ้าประชากรในชาติมีร่างกายอ่อนแอ หรือเจ็บป่วยจะต้องสูญเสียเงินเพื่อการรักษา เสียเวลาในระหว่างเจ็บป่วยและสูญเสียกำลังงานที่จะให้ผลผลิตหรือประกอบอาชีพต่าง ๆ ทำให้ไม่สามารถพัฒนาสังคมและประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าได้ ดังนั้นการดำเนินการส่งเสริมให้ประชาชนในชาติมีสุขภาพที่ดีจึงมีความสำคัญและความจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาประเทศ

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 ได้มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชาติ และมุ่งที่จะให้ประชาชนมีสุขภาพที่ดีขึ้นหน้า แต่ในปัจจุบันเรายังพบว่าประเทศไทยยังมีปัญหาสุขภาพของประชาชนอยู่ ซึ่งกระทรวงสาธารณสุขได้กำหนดเป็นปัญหาสำคัญ ๆ รวม 6 กลุ่มปัญหาดังนี้

1. กลุ่มโรคที่ติดต่อทางอาหาร น้ำ แผลง หรือสัตว์นำโรค
2. กลุ่มโรคของระบบหายใจ และผิวหนัง
3. กลุ่มโรคติดต่ออื่น ๆ ที่ยังรุมเร้าอยู่ หรืออาจเป็นภัยร้ายแรงได้
4. กลุ่มที่เกิดจากความเครียด (สุขภาพจิตบกพร่อง) และการศึกษาเพศศึกษา
5. กลุ่มการอนามัยครอบครัวและการเพิ่มของประชากร
6. กลุ่มอุบัติเหตุ และภัยธรรมชาติต่าง ๆ (สมคิด แก้วสนธิ. 2524 : 23)

จากปัญหาสาธารณสุขในประเทศไทยทั้งกล่าวข้างต้น หากเรานำมาพิจารณาถึงสาเหตุที่ทำให้บุคคลมีสุขภาพไม่ดีจนเกิดการเจ็บป่วย เราจะพบว่ามีสาเหตุอยู่ 3 ประการ อันได้แก่ ประชาชนขาดความรู้ มีทัศนคติที่ไม่ถูกต้อง และมีการปฏิบัติตัวที่ผิดเกี่ยวกับสุขภาพ (กันยา กาญจนบุรานนท์. 2526 : 25) ดังนั้นการที่จะแก้ไขปัญหาด้านสุขภาพให้โดยส่วนนี้ก็ต้องขึ้นอยู่กับ การแก้ไขสาเหตุอื่นเป็นหลักการที่ทำให้เกิดปัญหา ซึ่งเรามาตรการการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอยู่ 3 ประการ กล่าวคือ มาตรการด้านการรักษา มาตรการด้านกฎหมาย และมาตรการด้านการศึกษา ซึ่งมาตรการทางการศึกษานี้ถือว่าเป็นมาตรการที่โดยลัพท์ที่สุดในระยะยาว และเป็นมาตรการที่มุ่งหนักไปทางการป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาสุขภาพเกิดขึ้น หรือเมื่อเกิดขึ้นแล้วก็ไม่ให้เกิดขึ้นซ้ำอีกในสาเหตุเดิม (กันยา กาญจนบุรานนท์. 2526 : 28 - 29) ซึ่งกระบวนการที่จะทำให้คนไทยมีพฤติกรรมสุขภาพที่ถูกต้องทั้งทางด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัตินั้น ขอบเขตของอาศัยการศึกษา ประเทศไทยก็เป็ประเทศไทยหนึ่งที่ได้เห็นความสำคัญของสุขภาพที่จะทำให้ประชากรบรรลุเป้าหมายในการมีสุขภาพชีวิตที่ดี ไม่ว่าจะเป็นกระทรวงหรือทบวงกรมจึงได้บรรจุสุขภาพลงในหลักสูตรการศึกษาของชาติ ทั้งนี้เพื่อให้สุขภาพเป็นแนวทางในการเปลี่ยนพฤติกรรม ดังเช่น ความเห็นของ ดร.ชนวรรณ อิมสมบุญ ที่ได้กล่าวว่าสุขภาพเป็นกระบวนการทางพฤติกรรมศาสตร์ที่เน้นการปลูกฝังและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพของบุคคล ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของสุขภาพ เพื่อให้บรรลุผลในการมีสุขภาพที่ดีของแต่ละบุคคล ครอบครัว และชุมชน (ชนวรรณ อิมสมบุญ. 2529 : 129) ดังนั้นการศึกษาศึกษาในสถานศึกษาจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ซึ่งบุคคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาจะต้องมีหน้าที่รับผิดชอบโดยเฉพาะอย่างยิ่งครูสุขภาพ แต่ในปัจจุบันเรามีปัญหาที่สำคัญคือ การขาดครูพิเศษเฉพาะวิชาหรือครูสุขภาพ ทั้งจะเห็นได้ว่า ในระดับประถมศึกษาสอนสุขภาพ คือครูประจำชั้น ส่วนในระดับมัธยมศึกษาส่วนใหญ่มีแผนกวิชาให้ครูพลศึกษาทำการสอนแทน ดังนั้นสถานศึกษาทาง ๆ เช่น มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรมการฝึกหัดครู และกรมพลศึกษา เป็นต้น ได้ทำการผลิตครูสุขภาพขึ้น ซึ่งกระบวนการจัดการศึกษาเพื่อให้ได้ครูสุขภาพหรือผู้นำทางด้านสุขภาพที่มีคุณภาพนั้น จำเป็นจะต้องอาศัยหลักสูตรเป็นแนวทางในการจัดการศึกษา ทั้งที่ ชุมพันธุ์ ญุฑฐร ฅ อุษยา กล่าวไว้ว่า หลักสูตรเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษา การจัดการศึกษาในระดับใดก็ตามจำเป็นจะต้องอาศัยหลักสูตรเป็นเครื่องชี้แนวทาง (ชุมพันธุ์ ญุฑฐร ฅ อุษยา. 2525 : 1) และหลักสูตรต้องมีการพัฒนาให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมอยู่เสมอ การพัฒนาหลักสูตรจะกระทำไปก็ต่อเมื่อต้องมีการประเมินหลักสูตรอยู่ตลอดเวลา เพราะผลจากการประเมินจะเป็นตัวบ่งชี้ว่าหลักสูตรควรมีการแก้ไข

ปรับปรุงใหม่ประสิทธิภาพ (สมพงษ์ จิตพจน์. 2527 : 48) และการประเมินหลักสูตรทำให้ทราบแนวทางและปัญหาในการปรับปรุงหลักสูตรให้ดีขึ้น เพราะการประเมินหลักสูตรมีจุดมุ่งหมายเพื่อหาคุณค่าของหลักสูตรตามความมุ่งหมายที่ตั้งไว้ เพื่อตัดสินการวางเค้าโครงรูปแบบหลักสูตร ตลอดจนการบริหารงานและการสอนตามหลักสูตรในภาคทอง เพื่อวัดประสิทธิภาพของผลผลิต คือผู้เรียน (พิศนา แรมมณี. 2526 : 53) จากคำกล่าวของนักการศึกษาทั้ง 3 ท่าน นับเป็นการตระหนักให้เห็นความสำคัญของหลักสูตร และการประเมินหลักสูตร เพราะเมื่อมีการสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่แล้ว ควรต้องมีการประเมินหลักสูตรอยู่เสมอ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรใหม่ประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลให้โดยผลผลิตหรือผู้สำเร็จการศึกษาที่มีคุณภาพสามารถช่วยในการศึกษาของประเทศบรรลุเป้าหมายที่คาดหวังไว้

✕ วิทยาลัยพลศึกษา เป็นสถานศึกษาสังกัดกรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ โค้ดตระหนักถึงความสำคัญของครูผู้ศึกษาหรือบุคลากรทางค่านศึกษา จึงได้เปิดสอนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง วิชาเอกผู้ศึกษา เพื่อผลิตบุคลากรทางค่านศึกษาออกไปสอน และรับผิดชอบงานผู้ศึกษาในโรงเรียนชั้นในวิทยาลัยพลศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ เป็นแห่งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2518 และต่อมาได้เปิดสอนขยายเพิ่มเติมอีก 4 แห่ง คือในปี พ.ศ. 2519 เปิดสอนที่วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดมหาสารคาม และวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดชลบุรี ปี พ.ศ. 2520 เปิดสอนที่วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดยะลา และปี พ.ศ. 2523 เปิดสอนที่วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดอุดรธานี ตามลำดับสำหรับหลักสูตรการผลิตครูผู้ศึกษาคงกล่าว ได้มีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรใหม่มีความก้าวหน้าและทันสมัยเหมาะสมกับเหตุการณ์ปัจจุบัน อยู่เสมอไม่ว่าจะเป็นค่านความมุ่งหมาย โครงสร้างของหลักสูตร เนื้อหาวิชา กระบวนการเรียนการสอน อุปกรณ์หลักสูตร การวัดและการประเมินผล (สมพงษ์ จิตพจน์. 2530 : 3) ✕

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง วิชาเอกผู้ศึกษา พุทธศักราช 2529 ที่วิทยาลัยพลศึกษาสังกัดกรมพลศึกษา ใช้อยู่ในปัจจุบันได้ปรับปรุงและพัฒนามาจากหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง วิชาเอกผู้ศึกษา พุทธศักราช 2525 ซึ่งหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง วิชาเอกผู้ศึกษา พุทธศักราช 2529 ได้ให้นักศึกษาเข้าศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2529 เป็นต้นมา ซึ่งตลอดระยะเวลาที่ใช้หลักสูตรนี้ถึงปัจจุบัน ยังไม่มีการประเมินหลักสูตรนี้มาก่อนเลย ฉะนั้นเพื่อให้การผลิตครูผู้ศึกษามีประสิทธิภาพและคุณภาพจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการประเมินหลักสูตรดังกล่าว ✕ ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้สอนวิชาผู้ศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาซึ่งมีส่วนร่วมรับผิดชอบใน

การใช้และการพัฒนาหลักสูตรโคตระหนักถึงความจำเป็นและความสำคัญในการประเมินหลักสูตร เพื่อตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร โดยจะนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาศึกษาชั้นสูง วิชาเอกสุศึกษา พุทธศักราช 2529 ในวิทยาลัยพลศึกษา ให้เป็นหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ สามารถผลิตบุคลากรที่มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของสังคม ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพของประชาชนในชาติให้เป็นทรัพยากรของชาติที่มีคุณภาพต่อไป

* ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อทราบถึงคุณภาพของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาศึกษาชั้นสูง วิชาเอกสุศึกษา พุทธศักราช 2529 ในวิทยาลัยพลศึกษาว่า สามารถสนองวัตถุประสงค์ที่หลักสูตรของการและสนองความต้องการของสังคมเพียงใด
2. เพื่อทราบปัญหาของการปรับปรุงหลักสูตรและแนวทางการปรับปรุงหลักสูตร

✓ ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลจากการศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาศึกษาชั้นสูง วิชาเอกสุศึกษา พุทธศักราช 2529 ในวิทยาลัยพลศึกษา มีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่องานพัฒนาหลักสูตรในทางต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. เป็นประโยชน์ต่อการกำหนดรูปแบบและโครงสร้าง ตลอดจนการบริหารหลักสูตร และกระบวนการใช้หลักสูตรให้เป็นไปอย่างเหมาะสม
2. เป็นแนวทางในการพิจารณา ปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณภาพในแง่ของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพของผู้เรียนทั้งสามด้าน อันได้แก่ ความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติทางสุขภาพมากยิ่งขึ้น
3. เป็นแนวทางในการพิจารณา ปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณภาพเหมาะสมกับสภาพความต้องการของสังคมและสภาพท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาคณควา

การศึกษาคณควาในครั้งนี้ เพื่อประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง วิชาเอก
สุขศึกษา พุทธศักราช 2529 ในวิทยาลัยพลศึกษา จำนวน 5 แห่ง ได้แก่ วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัด
เชียงใหม่ วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดมหาสารคาม วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดยะลา วิทยาลัยพลศึกษา
จังหวัดชลบุรี และวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดอุดรธานี ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มประชากร กลุ่มตัวอย่าง
รูปแบบที่ใช้ในการประเมิน และตัวแปรที่ศึกษา คือ

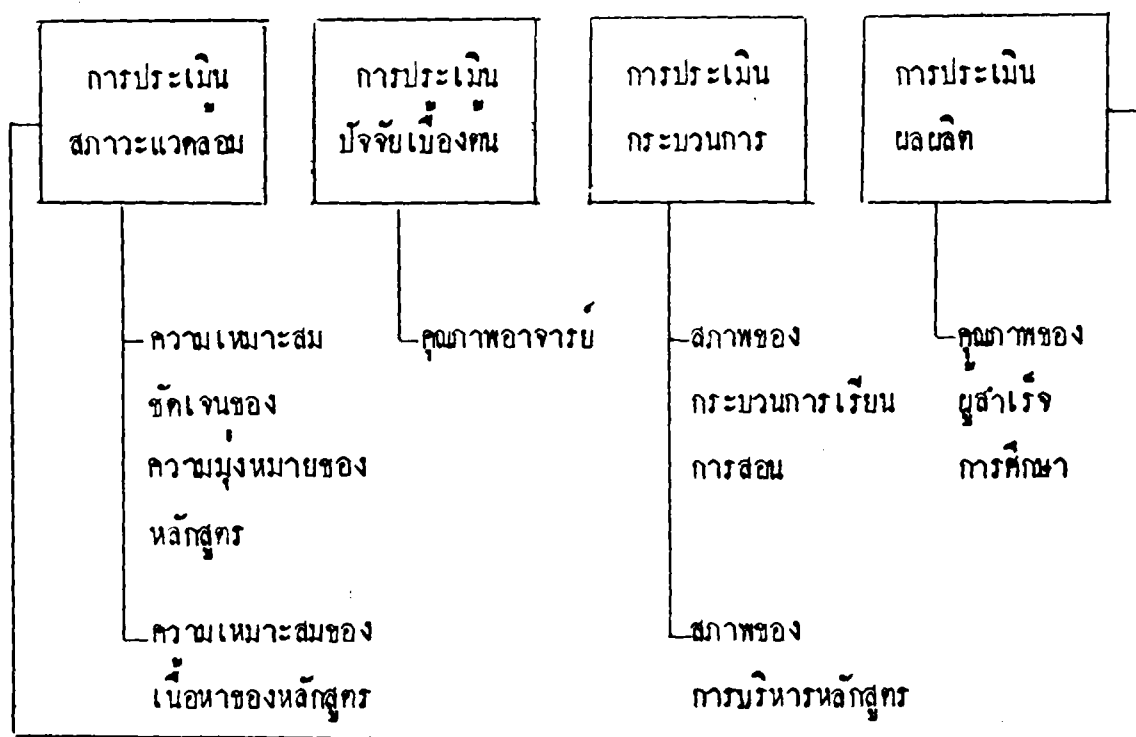
1. กลุ่มประชากร เป็นอาจารย์และบุคลากรหลักสูตร นักศึกษาวิชาเอกสุขศึกษา และ
ผู้สำเร็จการศึกษาคณควาหลักสูตรนี้จากวิทยาลัยพลศึกษาทั้ง 5 แห่งทั้งกลาง อันได้แก่ อาจารย์และบุคลากร
จำนวน 36 คน นักศึกษาวิชาเอกสุขศึกษา จำนวน 137 คน ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 2 และผู้สำเร็จ
การศึกษา จำนวน 147 คน ซึ่งสำเร็จการศึกษาคณควาหลักสูตรนี้ไปการศึกษา 2531 รวมประชากรทั้งหมด
347 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง เป็นอาจารย์และบุคลากรหลักสูตร จำนวน 35 คน นักศึกษาวิชาเอก
สุขศึกษา จำนวน 73 คน และผู้สำเร็จการศึกษาคณควาหลักสูตรนี้ จำนวน 92 คน รวมกลุ่มตัวอย่าง
ทั้งหมด จำนวน 200 คน โดยใช้ตารางคำนวณของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan)
ที่ระดับ .05 และวิธีสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

3. รูปแบบการประเมิน ใช้รูปแบบการประเมินแบบคิป (CIPP Model) เพื่อประเมิน
ในตามต่อไปนี้

- 3.1 การประเมินสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation)
- 3.2 การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation)
- 3.3 การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation)
- 3.4 การประเมินผลผลิตของหลักสูตร (Product Evaluation)
4. ตัวแปรที่ศึกษา เพื่อประเมินตามจุดมุ่งหมายและสอดคล้องกับรูปแบบคิป มีดังนี้
  - 4.1 สภาวะแวดล้อม ได้แก่ ความเหมาะสมของคณควาและเนื้อหาของหลักสูตร
  - 4.2 ปัจจัยเบื้องต้น ได้แก่ คุณภาพอาจารย์
  - 4.3 กระบวนการ ได้แก่ สภาพของกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารหลักสูตร
  - 4.4 ผลผลิตของหลักสูตร ได้แก่ คุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา

รูปแบบการประเมินโดยสรุปทั้งแสดงภาพประกอบดังนี้

ภาพประกอบ 1 รูปแบบการประเมินแบบซีพี (CIPP Model)

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. หลักสูตร หมายถึง ข้อกำหนดอันประกอบด้วยหลักการ จุดหมาย โครงสร้าง และแนวทาง วิธีการ เนื้อหา วัสดุอุปกรณ์ การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการเรียนการสอน (Good. 1973 : 157) สำหรับหลักสูตรในการวิจัยนี้ หมายถึง หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง วิชาเอกศึกษาศาสตร์ พุทธศักราช 2529 ในวิทยาลัยพลศึกษา

2. การประเมิน หมายถึง การพิจารณาคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง การพิจารณาจะถูกทอ้งเพียงใดหรือไม่ขึ้นอยู่กับเกณฑ์ และเกณฑ์นั้นอาจเป็นข้อมูลหรือคุณสมบัติ หรือคุณลักษณะก็ได้ (โชติ เพชรชน. 2529 : 1) การประเมินในครั้งนี้เป็นการประเมินหลักสูตรตามแบบจำลองซีพี (CIPP Model) ประกอบด้วยการประเมิน 4 ด้าน คือ

2.1 การประเมินสาระแนวล้อม ใ้แก่ การประเมินความมุ่งหมาย และเนื้อหา
ของหลักสูตรว่าเหมาะสมชัดเจนหรือไม่

2.2 การประเมินปัจจัยเบื้องต้น ใ้แก่ การประเมินคุณภาพอาจารย์

2.3 การประเมินกระบวนการ ใ้แก่ การประเมินสภาพของกระบวนการเรียน
การสอนและการบริหารหลักสูตร

2.4 การประเมินผลผลิตของหลักสูตร ใ้แก่ การประเมินคุณภาพของผู้สำเร็จ
การศึกษา

3. วิทยาลัยพลศึกษา หมายถึง สถาบันอุดมศึกษา สังกัดกรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
ที่เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง วิชาเอกพลศึกษา พุทธศักราช 2529 ซึ่งมี
5 แห่ง คือวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ มหาสารคาม ยะลา ชลบุรี และอุตรธานี

4. อาจารย์ หมายถึง ผู้ทำหน้าที่สอนวิชาเอกพลศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษา สังกัดกรมพลศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการที่เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง วิชาเอกพลศึกษา ตั้งแต่
พุทธศักราช 2529 - 2532

5. นักศึกษา หมายถึง ผู้เรียนที่เรียนวิชาเอกพลศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษา ตามหลักสูตร
ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง วิชาเอกพลศึกษา พุทธศักราช 2529 ที่กำลังศึกษาอยู่ในปีที่ 2

6. ผู้สำเร็จการศึกษา หมายถึง ผู้เรียนที่เรียนสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตร
วิชาการศึกษาชั้นสูง วิชาเอกพลศึกษา ในปีการศึกษา 2531

7. ผู้เชี่ยวชาญหลักสูตร หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ มีทักษะ มีประสบการณ์ มีความชำนาญ
ด้านหลักสูตร และด้านสาขาวิชาเอกพลศึกษา

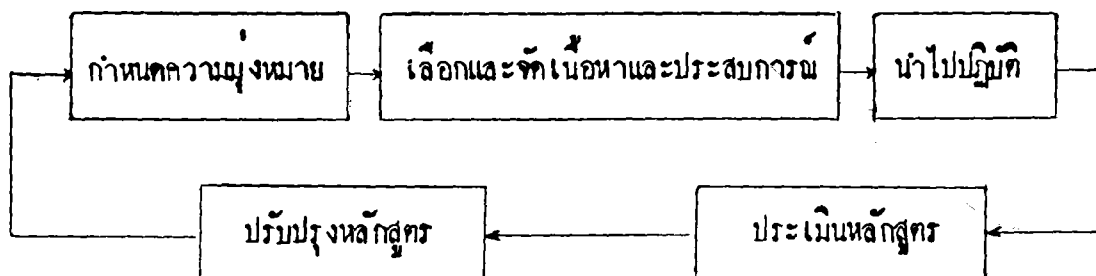
8. คุณภาพอาจารย์ หมายถึง คุณภาพทางความรู้ และประสบการณ์ด้านการจัดการเรียน
การสอนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง วิชาเอกพลศึกษา

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การประเมินหลักสูตร เป็นขั้นตอนสำคัญในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร โดยที่กระบวนการพัฒนาหลักสูตรมีลักษณะเป็นวัฏจักร เริ่มต้นด้วยการกำหนดความมุ่งหมาย เลือกและจัดเนื้อหาวิชา จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายแล้วนำหลักสูตรไปปฏิบัติให้เกิดผลตามความมุ่งหมาย ประเมินหลักสูตร เพื่อหาข้อบกพร่องและนำเอาข้อดีที่ได้จากการประเมินหลักสูตร เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาต่อไป ดังแสดงในภาพประกอบ (อรุณ วิวัฒนาภรณ์. 2527 : 8)

ภาพประกอบ 2 วัฏจักรของหลักสูตร

ทั้งนี้การพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลหรือผลจากการประเมินหลักสูตร เพื่อช่วยในการพิจารณาเกี่ยวกับคุณค่าของหลักสูตรว่าเป็นอย่างไร มีคุณภาพดีหรือไม่เพียงไร หรือได้ผลตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่และมีส่วนใดที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขบ้าง ฉะนั้นในการศึกษาวิจัยเรื่องการประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาระดับสูง วิชาเอกสุขศึกษา พุทธศักราช 2529 ในวิทยาลัยพลศึกษา ผู้วิจัยจึงขอเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง อันจะเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยในครั้งนี้เป็น 3 ตอน คือ

1. ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร
2. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาระดับสูง วิชาเอกสุขศึกษา พุทธศักราช 2529 ในวิทยาลัยพลศึกษา และหลักสูตรวิชาสุขศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ
3. งานวิจัยในประเทศและต่างประเทศ

ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร

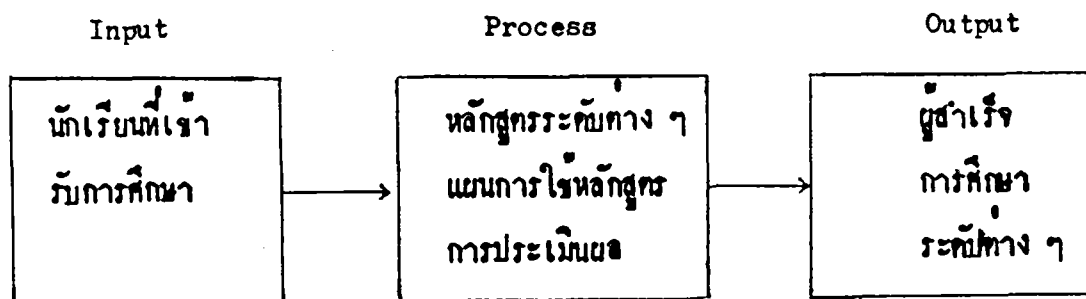
1. ความหมายของหลักสูตร

นักการศึกษาหลายคนได้นิยามความหมายของหลักสูตรไว้มากมาย มีทั้งคล้ายคลึงกัน และแตกต่างกัน เช่น

เซเลอร์ และอเล็กซานเดอร์ (Saylor and Alexander) กล่าวว่า หลักสูตรว่าเป็น โครงการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่บุคคลด้วยการอาศัยบุคคลอื่นหรือเครื่องมือเป็นผู้ถ่ายทอดให้ (อรุณ วิวัฒนปฐพี. 2527 : 9 ; อ้างอิงมาจาก Saylor and Alexander. 1974 : 2)

สมิทธ ฤกษ์งาม (2518 : 2) ให้ความหมายของหลักสูตรว่า หมายถึง โครงการให้ การศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะที่สอดคล้องกับความต้องการ ของ การศึกษาที่กำหนดไว้

สันติ ชรรณมารุง (2527 : 6) ให้ความหมายของหลักสูตรเป็น 3 แนวทาง คือ แนวทางที่ 1 เป็นการมองหรือให้ความหมายของหลักสูตรที่แคบที่สุด หลักสูตร คือหลักสูตร (Curriculum as a Curriculum) หลักสูตรในความหมายนี้มีความลึกซึ้งเพียงใดก็เพราะ เป็นหลักการ (Principle) ยากที่จะแก้ไขหรือปรับปรุงเปลี่ยนแปลง แนวทางที่ 2 หลักสูตรเป็น เนื้อหาวิชาที่จะต้องสอน (Curriculum as a Field of Study) หลักสูตรในแง่นี้หมายถึง ศาสตร์ วิชา หรือเนื้อหาวิชาที่จะต้องมีการเรียนการสอน พอจะสรุปเป็นกระบวนการได้ดังนี้ หลักสูตร → โครงการสอนหรือประมวลการสอน → แผนการสอนหรือบันทึกการสอน → กิจกรรมการสอน → นักเรียน ดังนั้นหลักสูตรตามความหมายในแนวทางที่ 2 นี้ จะรวมถึง เนื้อหาวิชาและประสบการณ์ กิจกรรม และการสอนของครูที่มีต่อนักเรียนเข้าด้วยกัน แนวทางที่ 3 หลักสูตรเป็นระบบ (Curriculum as a System) หลักสูตรในความหมายนี้จะเป็นระบบ ระเบียบ เป็นกระบวนการ โดยการใช้วงจรชีวิตเข้าไปสู่กระบวนการแล้วจึงได้ผลลัพธ์ที่สมบูรณ์ จึงภาพประกอบ

ภาพประกอบ 3 ระบบหลักสูตร

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2525 : 2 - 3) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่า หลักสูตร คือ ประสิทธิภาพทั้งหลายที่โรงเรียนจัดให้แก่ นักเรียน เพื่อให้ นักเรียนได้เรียนรู้และการพัฒนาตนเอง ไปในทิศทางที่โรงเรียนปรารถนา และหลักสูตรที่คนนั้นควรจะต้องเป็นหลักสูตรที่ตอบสนองความต้องการ ความสนใจของผู้เรียนอันสอดคล้องกับความต้องการของชีวิตที่เหมาะสม ได้แก่

1. สภาพทางเศรษฐกิจ
2. การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมทางการศึกษา
3. การเปลี่ยนแปลงทางสังคม
4. สภาพแวดล้อมทางจิตวิทยาที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้
5. สภาพการเมืองการปกครอง
6. สภาพทางวัฒนธรรมนิยมประเพณี วัฒนธรรม ค่านิยมและคุณธรรม

วรชัย จัยจิรายาตุ (2527 : 2) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่า หลักสูตรคือ กิจกรรมหรือประสิทธิภาพทั้งหลายที่โรงเรียนจัดให้แก่ผู้เรียน ทั้งกิจกรรมและประสิทธิภาพเป็นคำที่ interchangeable แต่มีความหมายแตกต่างกันตรงที่ว่า กิจกรรมเน้นที่กระบวนการ หรือการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน ที่ไม่ได้มุ่งบอกถึงความสำเร็จสำหรับประสิทธิภาพมุ่งเน้นอยู่ที่การเรียนรู้ของผู้เรียน ดังนั้นการจัดประสิทธิภาพจึงหมายถึงการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน

บุญไชย สาธิต (2526 : 270 - 283) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับหลักสูตรว่า หลักสูตรน่าจะหมายถึงโครงการศึกษาที่โรงเรียนปฏิบัติเพื่อให้บรรลุผลทางการศึกษาตามแบบการศึกษาหลักสูตร

คือโครงการ เวิร์กช็อปนักเรียนหรือเยาวชนของชาติให้เป็นสมาชิกที่มีประสิทธิภาพของสังคม สังคมแต่ละสังคมไม่จำเป็นที่จะต้องเหมือนกัน หรือจำเป็นเหมือนกัน

จากความหมายของหลักสูตรที่ได้นำมาประมวลมาเป็นตัวอย่าง หวังของนักการศึกษาไทยและต่างประเทศ เราจะเห็นว่าความหมายของหลักสูตรได้ยอมรับคำนิยามของหลักสูตรซึ่งกล่าวออกมาในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ดังต่อไปนี้

1. หลักสูตร คือสิ่งที่สร้างขึ้นในลักษณะของรายวิชา ซึ่งประกบด้วยเนื้อหาสาระที่ได้จัดเรียงลำดับความยากง่าย หรือเป็นขั้นตอนอย่างใดแล้ว
2. หลักสูตร ประกอบด้วยกระบวนการทางการเรียน ซึ่งได้วางแผนไว้เป็นตารางล่วงหน้า เพื่อบังคับให้เด็กได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ต้องการ
3. หลักสูตร เป็นสิ่งที่สังคมสร้างขึ้นสำหรับให้กระบวนการทางการศึกษาแก่เด็กในโรงเรียน

4. หลักสูตร ประกอบด้วยกระบวนการทั้งหมดของผู้เรียน ซึ่งเขาได้ทำไว้กับครู และได้ตอบสนองต่อการแนะนำทางของโรงเรียน (สจ๊วต จูทรานันท์. 2528 : 9 - 16)

ทั้งนี้ความหมายของหลักสูตรเราพอสรุปได้ว่า หลักสูตร คือกระบวนการทั้งหมดที่สถานทางการศึกษาจัดให้แก่ผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ และการพัฒนาตนเองไปในทิศทางที่สถานทางการศึกษาปรารถนา

2. ความสำคัญของหลักสูตร

หลักสูตรมีความสำคัญในการช่วยพัฒนาบุคคลในทุก ๆ ด้าน และหลักสูตรยังเป็นเครื่องมือที่จะให้ความมุ่งหมายในการจัดการศึกษามุ่งบรรลุความมุ่งหมายตามแผนการศึกษาแห่งชาติ กล่าวคือ ผู้เรียนอยู่ในวัยที่กำลังจะเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต หลักสูตรมีส่วนช่วยให้การสร้างคุณลักษณะของผู้เรียนให้เป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพในอนาคต นอกจากนั้นหลักสูตรยังมีความสำคัญต่อสังคม การเมืองและเศรษฐกิจอีกด้วย เพราะผู้พัฒนาหลักสูตรสามารถที่จะกำหนดจุดมุ่งหมายและเนื้อหาวิชาของหลักสูตรเพื่อวางรากฐานทางความคิดและความประพฤติของผู้เรียนให้มีคุณธรรม มีความสำนึกในสิทธิหน้าที่ของพลเมืองดี ทำให้ผู้เรียนเติบโตและเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม หลักสูตรจะช่วยให้ผู้เรียนได้ค้นพบความสามารถ

ความถนัด และความสนใจของตนเอง ตลอดจนรู้จักกำหนดแนวทางในการประกอบอาชีพตามที่
 ตนสามารถและถนัด ทำให้เยาวชนในวันนี้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีประโยชน์ในชนาคมนับเป็นกำลัง
 ทางสมอง และทางเศรษฐกิจของชาติที่จะนำประเทศไปสู่ความเจริญในยุค ๆ ถัดมา ทั้งนี้เพราะ
 หลักสูตรเป็นพาหนะที่จะนำความมุ่งหมายของการศึกษาออกไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุความสำเร็จ
 หลักสูตรยังเปรียบเสมือนหางเสือที่คอยบังคับหรือกำหนดทิศทางในการเรียนการสอนให้เป็นไป
 ตามความมุ่งหมายของการศึกษา (กาญจนา คุนวารักษ์. 2527 : 4)

จากความสำคัญของหลักสูตรทั้งกล่าวข้างต้น เราจะเห็นได้ว่าหลักสูตรเปรียบเสมือน
 เค้าโครงหรือโครงสร้างของกรปฏิบัติงานทางการศึกษา อีกทั้งยังเป็นจุดศูนย์กลางของกระบวนการ
 หรือวิธีการทั้งหมดที่ให้การศึกษากับเด็ก และจะมีส่วนช่วยโดยทรงคอกการเรียนรู้อย่างดีด้วย ดังนั้น
 การศึกษาจะดีหรือไม่เพียงใดขึ้นอยู่กับหลักสูตรเป็นสำคัญ ดังที่ Dr. Leslie W. Irwin
 ศาสตราจารย์ในวิชาสุศึกษา แห่งมหาวิทยาลัยบอสตัน ประเทศสหรัฐอเมริกาได้กล่าวไว้ว่า
 "หลักสูตรเป็นหัวใจและดวงวิญญาณของการศึกษา" (สุชาติ โสมประยูร. 2525 : 56)
 ด้วยเหตุนี้หลักสูตรจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษา ซึ่ง สันต์ ชรรมมารุ่ง (2527 :
 9 - 10) ได้สรุปไว้ดังนี้

1. หลักสูตร เป็นแผนปฏิบัติงานหรือเครื่องชี้แนวทางปฏิบัติงานของครู เพราะหลักสูตร
 จะกำหนดจุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผลไว้เป็น
 แนวทาง
2. หลักสูตรเป็นข้อกำหนดแผนการเรียนการสอน อันเป็นส่วนรวมของประเทศเพื่อนำไปสู่
 ความมุ่งหมายตามแผนการศึกษาชาติ
3. หลักสูตรเป็นเอกสารของทางราชการ เป็นบัญญัติของรัฐบาล เพื่อให้บุคคลที่ทำการ
 เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฏิบัติตาม
4. หลักสูตรเป็นเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา เพื่อควบคุมการเรียนการสอนในสถานศึกษา
 ระดับต่าง ๆ และยังเป็นเกณฑ์มาตรฐานอย่างหนึ่งในการจัดสรรงบประมาณ บุคลากร อาคาร สถานที่
 วัสดุอุปกรณ์ ของการศึกษาของรัฐให้แก่สถานศึกษาด้วย

5. หลักสูตรเป็นแผนการดำเนินงานของผู้บริหารการศึกษา ที่จะอำนวยความสะดวกและความคุ้มค่าของการศึกษาให้เป็นไปตามนโยบายการจัดการศึกษาของรัฐบาลด้วย
6. หลักสูตรจะกำหนดแนวทางในการส่งเสริมความเจริญของงานและพัฒนาการของศึกษายุคใหม่ของการศึกษา
7. หลักสูตรจะกำหนดลักษณะและรูปร่างของสังคมไทยในอนาคตให้ว่าเป็นไปในรูปใด
8. หลักสูตรจะกำหนดแนวทางให้ความรู้ ทักษะ ความสามารถ ความประพฤติที่จะเป็นประโยชน์ต่อสังคม อันเป็นการพัฒนาทางด้าน ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ใด
9. หลักสูตรจะเป็นสิ่งที่ชี้ถึงความเจริญของประเทศ เพราะการศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคน ประเทศใดจัดการศึกษาโดยมีหลักสูตรที่เหมาะสม ทันสมัย มีประสิทธิภาพทันต่อเหตุการณ์ และการเปลี่ยนแปลงของโลกกำลังคนที่มีประสิทธิภาพสูง

3. องค์ประกอบของหลักสูตร

ในการพิจารณาดังองค์ประกอบของหลักสูตร หมาย (Taba. 1962 : 422) กล่าวว่า องค์ประกอบของหลักสูตรที่สำคัญ คือ จุดมุ่งหมายทั่วไปและจุดมุ่งหมายเฉพาะ เนื้อหาวิชา กระบวนการเรียนการสอนและการประเมินผล กล่าวคือ

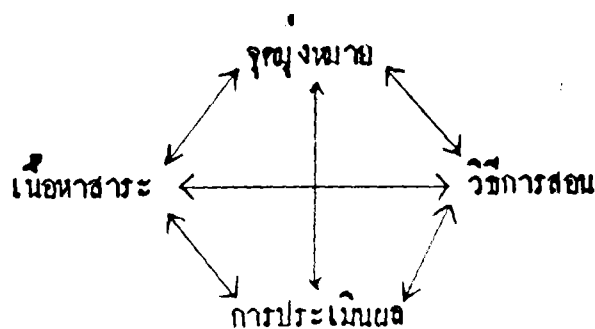
1. จุดมุ่งหมายทั่วไปและจุดมุ่งหมายเฉพาะ จะเป็นเครื่องชี้ถึงเป้าหมายและเจตนารมณ์ของหลักสูตรว่าต้องการให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะเป็นเช่นใด จุดมุ่งหมายของหลักสูตรจะแบ่งเป็น

2 ประเภท คือ

1.1 จุดมุ่งหมายทั่วไป เป็นจุดมุ่งหมายที่กล่าวกว้าง ๆ และค่อนข้างเป็นลักษณะของปรัชญาและแนวคิดอันมากกว่าการเน้นทางด้านจิตวิทยาหรือการเรียนการสอน จุดมุ่งหมายทั่วไปจะพบได้ในส่วนแรก ๆ ของหลักสูตร ซึ่งจะแสดงถึงจุดหมายและเจตนารมณ์โดยทั่วไปว่าหลักสูตรนั้น ๆ มีความประสงค์ต้องการให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะเป็นเช่นใด

1.2 จุดมุ่งหมายเฉพาะ เป็นจุดมุ่งหมายที่เน้นการระบุมากกว่าที่จะกล่าวอย่างกว้าง ๆ ในเชิงปรัชญา กล่าวคือเป็นจุดมุ่งหมายที่กล่าวไว้ในส่วนที่เป็นจุดมุ่งหมายของกลุ่มวิชาหรือรายวิชาต่าง ๆ ที่มีอยู่ในหลักสูตรนั่นเอง

2. เนื้อหาวิชา จะเป็นสื่อกลาง (Means) ที่จะพาผู้เรียนไปสู่จุดหมายของหลักสูตร
  3. กระบวนการเรียนการสอน จะเป็นสื่อกลางที่จะนำผู้เรียนไปสู่จุดหมายของหลักสูตรเช่นกัน ดังนั้นหลักสูตรควรจะเสนอแนะในการจัดกิจกรรมหรือวิธีการสอน เพื่อให้สัมพันธ์กับเนื้อหา เพื่อให้เกิดความมุ่งหมายที่ตั้งไว้
  4. การประเมินผล จะเป็นการเสนอแนะแนวทางการดำเนินการวัดและประเมินผลที่มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับหลักสูตรนั้น ๆ (สังค อุทรานันต์. 2528 : 182 - 187)
- จากที่กล่าวมาข้างต้น เราจะเห็นได้ว่า องค์ประกอบทั้ง 4 นี้ จะมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด ดังภาพประกอบข้างล่างนี้

ภาพประกอบ 4 องค์ประกอบของหลักสูตร

ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบทั้ง 4 นั้น แสดงให้เห็นได้โดยเครื่องหมายที่เป็นเส้นหัวลูกศรทั้งสองทิศทาง ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า จุดมุ่งหมายเป็นสิ่งที่ตั้งไว้ ซึ่งจะสอดคล้องกันกับเป้าหมายใหญ่ อันได้แก่ แผนการศึกษาชาติ ซึ่งเป็นนโยบายของประเทศ จากจุดมุ่งหมายก็จะเชื่อมโยงมายังเนื้อหาสาระและวิธีการที่จะสอน จากนั้นก็จะเป็นการประเมินผล เพื่อที่จะทราบว่าเนื้อหาที่จะสอน โดยวิธีการสอนนั้นได้ผลตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้หรือไม่ถ้าได้ผลก็แสดงว่าจุดมุ่งหมายที่เนื้อหาสาระและวิธีการสอนที่ดี ที่ได้จัดทำไว้เป็นสิ่งที่อยู่ไม่แปรเปลี่ยนที่ของการ การจะคงไว้ต่อไปแต่ถ้าประเมินแล้วเกิดพบว่าองค์ประกอบทั้งสามที่วางไว้ไม่สัมพันธ์กัน คือสอนแล้วไม่บรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ ก็ต้องย้อนมาพิจารณาว่าส่วนใดบ้างที่บกพร่อง ซึ่งก็ต้องพิจารณาถึงคือ

จุดมุ่งหมายที่วางไว้แล้วมีความแจ่มชัดเพียงไร ครูผู้ปฏิบัติมีความเข้าใจกันแจ่มแจ้งหรือไม่ว่าจะต้องปฏิบัติอย่างไร จึงจะบรรลุวัตถุประสงค์ได้ นอกจากนั้นแล้วยังต้องพิจารณาถึงว่า จุดมุ่งหมายที่วางไว้สูงเกินกว่าความสามารถที่ครูทั่ว ๆ ไปควรจะปฏิบัติได้หรือไม่ ถ้าสมมติว่า จุดมุ่งหมายที่วางไว้แล้ว ก็ต้องกลับไปพิจารณาถึงเนื้อหาสาระที่น่ามาสอนว่า เนื้อหาที่น่ามาสอนสามารถเป็นสื่อในการฝึกให้เกิดพฤติกรรมที่ต้องการหรือไม่ เนื้อหาที่มีความสลับซับซ้อนเกินกว่าที่ครูจะจัดทำให้ง่ายขึ้นได้หรือไม่ ถ้าสมมติว่า เนื้อหาที่ถูกต้องตามหลักเหตุผลก็ต้องย้อนกลับไปดูกลวิธีการสอน ครูมีพฤติกรรมการสอนอย่างไร ใช้กลวิธีการสอนอย่างไรบ้าง เป็นกลวิธีสอนที่จะส่งเสริมให้เกิดผลตามจุดมุ่งหมายได้หรือไม่ ความจริงแล้วกลวิธีสอนเป็นเรื่องที่สำคัญมาก เพราะสามารถจะช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ (อารมณ เพชรชน. น.ป.ป. : 11 - 12)

ดังนั้นหลักสูตรทุกหลักสูตรจะมีลักษณะสมบูรณ์ต้องประกอบครบถ้วนทั้ง 4 ประการ อันได้แก่ จุดมุ่งหมาย เนื้อหาวิชา วิธีการสอนและการประเมินผล จึงจะสามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จนกระทั่งเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทั้ง 3 ด้าน คือความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติที่ถูกต้องและเหมาะสม

4. การนำหลักสูตรไปใช้

การนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดผลก็จะขึ้นอยู่กับบทบาทของหน่วยงานส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น กล่าวคือ หน่วยงานส่วนกลาง จะต้องรับผิดชอบเกี่ยวกับการสร้างหลักสูตรและพัฒนาหลักสูตร สำหรับหน่วยงานส่วนท้องถิ่น จะต้องรับผิดชอบเกี่ยวกับการประเมินผลและเก็บข้อมูลด้านการศึกษามาผลการใช้หลักสูตร ให้การสนับสนุนแก่ครูผู้สอนและโรงเรียนในเรื่องนวัตกรรม และพัฒนาวัสดุและสื่อสำหรับโปรแกรมต่อไป เป็นต้น (สงัด อุทรานันท์. 2528 : 269 - 272)

ที่กล่าวมาข้างต้นนั้น เป็นการพิจารณาถึงบทบาทของหน่วยงาน แต่ถ้ามองเราพิจารณาถึงบทบาทของบุคคลต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร เราจะพบว่าบุคคลเหล่านี้จะมีบทบาทในการส่งเสริมและสนับสนุนการใช้หลักสูตรให้มีประสิทธิภาพที่ดี คือ นักวิชาการ ซึ่งได้แก่ ศึกษานิเทศก์ หรือนักวิชาการที่ทำหน้าที่พัฒนาหลักสูตร ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชา หรือหัวหน้าสาขาวิชา ครูผู้สอน และบุคลากรอื่น ๆ ซึ่งได้แก่ บรรณารักษ์ นักเทคโนโลยีทางการศึกษา นักวัดผล นักแนะแนว ฯลฯ เป็นต้น (สงัด อุทรานันท์. 2528 : 273 - 275)

ถ้าหากหน่วยงานหรือบุคลากรทุกฝ่ายได้ปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างสมบูรณ์ตามจรรยาบรรณแล้ว การให้หลักสูตรจะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีปัญหาเกิดขึ้นน้อย อันจะช่วยทำให้หลักสูตรประสบความสำเร็จตามจุดหมายที่ตั้งไว้ได้มากที่สุด

อนึ่งในการนำหลักสูตรไปใช้ เราควรพิจารณาถึงกิจกรรม 3 ประการคือ

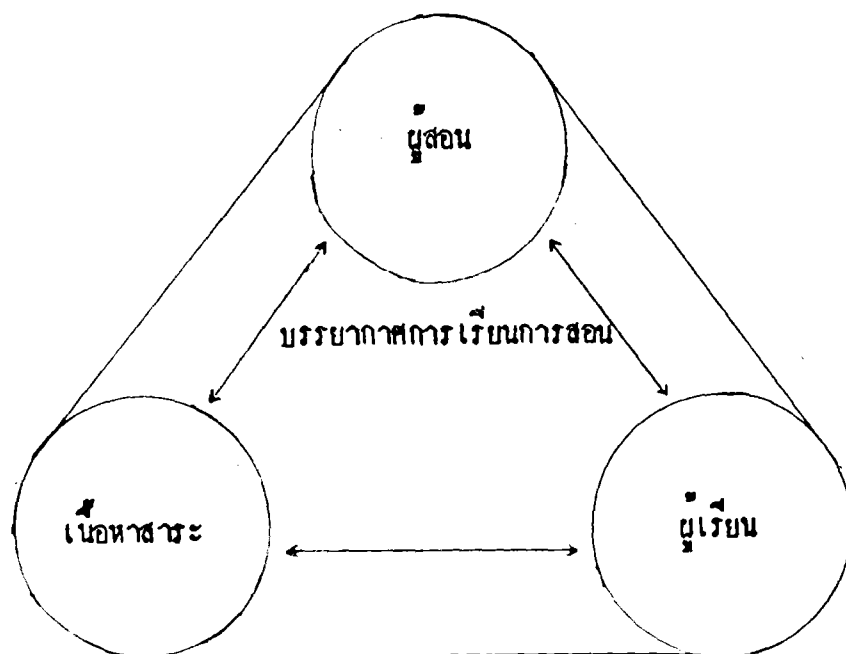
ประการแรก การปรับเพื่อนำไปสู่การสอน เช่น ผู้บริหารในการนำหลักสูตรไปใช้ควรจะศึกษาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรแม่บทกับแผนการสอนในตำราจุดหมาย เนื้อหา วิธี การสอน และการประเมินผล เป็นต้น

ประการที่สอง การจัดเตรียมดำเนินการ เช่น ผู้บริหารโรงเรียนควรจัดเตรียมดำเนินการก่อนที่จะนำหลักสูตรไปสู่การสอนโดยจัดประชุมครูในโรงเรียนก่อนเปิดเรียนในแต่ละภาคเรียน เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจเรื่องหลักสูตรและวางแผนการสอนร่วมกัน เป็นต้น

ประการที่สาม การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น ครูจะต้องจัดกิจกรรมการเรียน การสอนในชั้นเรียนให้มีประสิทธิภาพ โดยผู้บริหารเป็นผู้นำเพื่อร่วมมือกันในการพัฒนาการสอนให้ดียิ่งขึ้น (อนงศิริ วิชาชัย. 2530 : 17 - 18)

ดังนั้นการนำหลักสูตรไปใช้ เราควรจะต้องพิจารณาถึง กิจกรรมทั้ง 3 ด้านนี้ และบุคลากรทุกฝ่ายจะต้องทำหน้าที่ของตนเป็นอย่างดี ดังเช่น ครู เป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการนำหลักสูตรไปใช้ ซึ่งเราถือว่า คุณภาพของครูเป็นจุดแข็งที่สำคัญที่จะนำไปสู่การบรรลุจุดหมายของหลักสูตร (วัชรชัย รัชจิรญากุล. 2527 : 223) กล่าวคือ ครูเป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งในองค์ประกอบของการสอนทั้ง 3 ประการ อันได้แก่ ครูผู้สอน เนื้อหาวิชา และผู้เรียน ซึ่งครูจะต้องมีคุณภาพ เพราะครูเป็นผู้ควบคุมเนื้อหาวิชา ตลอดจนสถานการณ์การเรียนรู้อยู่ ดังนั้นครูจะต้องมีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน ภูมิธรรมชาติ ความต้องการและภูมิหลังของนักเรียนแต่ละคนพอสมควร จึงจะทำให้การจัดการศึกษาประสบความสำเร็จ นอกจากนั้นยังช่วยให้การสอนของครูได้ผลดียิ่งขึ้นอีก คือบรรยากาศของการเรียนการสอนที่ดี ซึ่งเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากผลของปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอน เนื้อหาสาระและผู้เรียน บรรยากาศจะเกิดขึ้นหรือไม่ขึ้นอยู่กับคุณภาพและความเหมาะสมของปฏิสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบทั้งสามกล่าวคือ ถ้าผู้สอนเลือกสรรเทคนิควิธีและกิจกรรมการสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระและตัวผู้เรียนแล้ว บรรยากาศที่ดีก็จะเกิดขึ้นได้ จึงพอจะกล่าวได้เป็น

หลักการทั่ว ๆ ไปได้ว่า บรรยากาศที่จะเกิดขึ้นได้จากการที่ผู้สอนได้เลือกเทคนิควิธีการสอนและ
 จักกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนและเนื้อหาวิชาที่จะสอน คำภาพประกอบ (วัชรชัย
 รัชจิรณากุล. 2527 : 229 - 233)

ภาพประกอบ 5 บรรยากาศที่เกิดขึ้นจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอน เนื้อหาสาระ และผู้เรียน

เมื่อมีการนำหลักสูตรไปใช้แล้ว ย่อมต้องการจะทราบถึงคุณภาพของหลักสูตร ดังนั้น
 ควรจะมีการประเมินหลักสูตร เพื่อจะได้ข้อมูลในการตัดสินใจ แก้ไข และปรับปรุงหลักสูตรให้
 เหมาะสมต่อไป

5. รูปแบบการประเมินหลักสูตร

เราควรจะทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของคำว่า "การประเมินผล" และ
 "การประเมินหลักสูตร" เสียก่อน ซึ่งพอจะประมวลเกี่ยวกับความหมายของคำทั้งสองนี้ได้ดังนี้
 การประเมินผล คือวิธีการเรียนรู้อย่างเป็นระบบจากประสบการณ์และการใช้บทเรียนที่
 เรียนรู้มาแล้วนำมาปรับปรุงกิจกรรมต่าง ๆ ในปัจจุบันและส่งเสริมการวางแผนให้ดีขึ้น โดยการ

คัดเลือกอย่างระมัดระวัง ซึ่งทางเลือกต่าง ๆ สำหรับนำไปปฏิบัติในอนาคต (เพ็ญศรี สุโรจน์.
2529 : 494)

การประเมินผล หมายถึง กระบวนการอย่างมีระบบในการตรวจสอบว่าผลงานได้บรรลุ
ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้หรือไม่ โดยการเปรียบเทียบผลงานกับวัตถุประสงค์ที่วางไว้ด้วยวิธีการนำ
ข้อมูลจากการวัด เหตุผล มาทำการวินิจฉัยที่ราคาหาคุณค่าประกอบการวัดนั้น (มาณี ชูไทย.
2523 : 162)

การประเมินผล หมายถึง การตัดสินคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือเป็นกระบวนการให้ได้
มาซึ่งสารสนเทศ สำหรับตัดสินคุณค่าของโปรแกรมการศึกษา ผลผลิต กระบวนการ จุดมุ่งหมาย
ของโครงการหรือทางเลือกต่าง ๆ ที่ออกแบบเพื่อนำไปปฏิบัติให้บรรลุจุดมุ่งหมาย (สมหวัง
พิชยานุวัณ. 2524 : 3 - 4)

การประเมินผล หมายถึง กระบวนการอย่างมีระบบและต่อเนื่องในการสังเกตทั้งทางตรง
และทางอ้อม การบันทึกและการตัดสินเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ปรารถนา
(Ross and Mico. 1980 : 257)

ดังนั้น สรุปความหมายของการประเมินผลได้ว่า การประเมินผล เป็นกระบวนการที่
มนุษย์กระทำอยู่ตลอดเวลาเมื่อต้องตัดสินใจเลือกระหว่างสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือหลายสิ่งหลายอย่างใน
การเลือกนั้น และมนุษย์จำเป็นต้องใช้หลักเกณฑ์ต่าง ๆ ในการตัดสิน เพื่อพิจารณาว่าสิ่งเหล่านั้น
ได้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่เพียงใดและจะปรับปรุงหรือพัฒนาหลักสูตร
และการเรียนการสอนอย่างไร

ส่วนความหมายของการประเมินหลักสูตรนั้น มีผู้ให้คำนิยามไว้หลายท่าน เช่น

ทิศนา แชนมณี (2526 : 51) ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึง กระบวนการหาข้อมูล
เกี่ยวกับ เพื่อที่จะนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจเลือกวิถีทางที่ดีกว่าเดิม

สันต์ ชรรมมารุ่ง (2527 : 173) ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึง กระบวนการใน
การศึกษา ส่วนประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตร ได้แก่ หลักการ ความมุ่งหมาย โครงสร้าง
จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรม สื่อการเรียนการสอน วิธีสอนและการวัดผล

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2525 : 203) ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึง การพิจารณาเกี่ยวกับ
คุณภาพของหลักสูตร โดยได้ผลจากการวัดในแง่มุมต่าง ๆ ของสิ่งที่ประเมินเพื่อนำมาพิจารณา
และสรุปว่าจะให้คุณภาพของหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมาเป็นอย่างไร มีคุณภาพหรือไม่เพียงใด หรือ
ได้ผลตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ มีส่วนใดที่จะต้องปรับปรุงแก้ไข

จากที่กล่าวมาข้างต้น จึงพอจะสรุปได้ว่า การประเมินหลักสูตร เป็นกระบวนการใน
การพิจารณาเกี่ยวกับคุณภาพของหลักสูตรโดยได้ผลจากการวัดในแง่มุมต่าง ๆ ของสิ่งที่ประเมิน
เพื่อนำมาพิจารณาในการตัดสินใจ ปรับปรุง พัฒนา เกี่ยวกับองค์ประกอบของหลักสูตรในด้านต่าง ๆ
เช่น จุดมุ่งหมาย เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน อุปกรณ์การเรียน การประเมินผล
การเรียนการสอน รวมถึงการบริหารหลักสูตรและการบริหารวิชาการ ดังนั้นการประเมินหลักสูตร
จึงเป็นส่วนที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อคุณภาพของหลักสูตร ทั้งนี้เพราะการประเมินจะทำให้รู้
คุณภาพของหลักสูตรว่าเป็นอย่างไร สามารถนำไปใช้ใดก็ได้เพียงใด ผลที่ได้จากการใช้หลักสูตรเป็น
อย่างไร ข้อมูลที่ได้จากการประเมินหลักสูตรจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการปรับปรุงหลักสูตรให้มี
คุณภาพสูงขึ้น อันจะเป็นผลในการนำหลักสูตรไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ได้โดยสะดวก
(สงัด อุหรานันท์. 2528 : 277) ฉะนั้นการพัฒนาหลักสูตรจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้อง
อาศัยข้อมูลที่ได้จากการประเมินหลักสูตร ดังเช่น บุญชม ศรีสะอาด (2528 : 229) ได้กล่าว
ไว้ว่า "การพัฒนาหลักสูตรจะขาดการประเมินผลหลักสูตรไม่ได้" และทวีชัย ชัยจิรญาบาล
(2527 : 257) กล่าวว่า "การประเมินผลหลักสูตร เป็นขั้นตอนที่สำคัญอีกอันหนึ่งของกระบวนการ
พัฒนาหลักสูตร ประโยชน์ของขั้นตอนนี้ก็ถือว่า ผลที่ได้จากการประเมินจะเป็นข้อมูลในการตัดสินใจ
แก้ไข และปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมต่อไป" เป็นต้น ดังนั้นการประเมินหลักสูตรจึงมักจะมี
จุดมุ่งหมายของการประเมินอยู่ 2 ประการ คือ

ประการแรก การประเมินผลเพื่อการปรับปรุงหลักสูตร เป็นการประเมินผลในระหว่าง
การปฏิบัติงานพัฒนาหลักสูตรโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ผลการประเมินนั้นให้เป็นประโยชน์ใน
การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตร โดยมีการวัดผลเป็นระยะ ๆ ในระหว่างการพัฒนาหลักสูตร
แล้วนำผลจากการวัดนั้นมาประเมินว่าแต่ละตอนของหลักสูตรมีความเหมาะสมและสามารถปฏิบัติ
ได้เพียงใด มีปัญหาและอุปสรรคอะไรบ้าง ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่นักพัฒนาหลักสูตรในการที่จะ
ปรับปรุงส่วนประกอบทุกส่วนของหลักสูตรได้ถูกต้อง

ประการที่สอง การประเมินเพื่อสรุปผล คุณค่าของการพัฒนาหลักสูตรว่าดีหรือไม่ หลักสูตรใดสนองความต้องการของผู้เรียน ของสังคมเพียงใด ควรจะไว้ใช้ต่อไป หรือควรจะยกเลิกทั้งหมทหรืออาจจะยกเลิกเพียงบางส่วน (วิชัย วงษ์ใหญ่. 2525 : 203)

เมื่อการประเมินหลักสูตรมีความสำคัญและมีจุดมุ่งหมายในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร ให้มีคุณภาพที่ดี จึงได้มีผู้ทั้งเกณฑ์ในการประเมินหลักสูตรขึ้น ดังเช่น นีกอลีย์และอีแวนส์ (Neagley and Evans. 1967 : 15 - 16) ได้กำหนดเกณฑ์การประเมินหลักสูตรไว้ 7 ประการ คือ

1. หลักสูตรที่ดีจะต้องมีการวางแผนจัดทำและประเมินผลอย่างเป็นระบบ
2. หลักสูตรที่ดีจะต้องสะท้อนวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาออกมาเด่นชัด
3. หลักสูตรที่ดีจะต้องรักษาคุณภาพของวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ไว้โดยตลอด
4. หลักสูตรที่ดีจะต้องส่งเสริมให้ใ้ได้ประสบการณ์ที่ต่อเนื่อง
5. หลักสูตรที่ดีจะต้องยึดหยุ่นเหมาะสมกับสถานการณ์และสภาพผู้เรียน
6. หลักสูตรที่ดีจะต้องไร้ประโยชน์จากประสบการณ์การเรียนรู้และจากทรัพยากรต่าง ๆ

ที่มีอยู่ในมากที่สุด

7. หลักสูตรที่ดีจะต้องให้ผู้เรียนแต่ละคนมีโอกาสได้พัฒนาตนเองไปให้ถึงขีดสุด

ดังนั้นในการประเมินหลักสูตรที่ดี เราจะต้องคำนึงถึงเกณฑ์ในการประเมินทั้ง 7 ประการนี้ ด้วยจึงจะทำให้เราได้ข้อมูลจากการประเมินหลักสูตรที่ถูกต้องและเหมาะสม นอกจากนี้เราจะต้องพิจารณาเกี่ยวกับวิธีการประเมินว่ารูปแบบของการประเมินแบบใดจะเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการประเมินหลักสูตร เนื่องจากการกำหนดรูปแบบของการประเมินจะเป็นขั้นตอนของลำดับขั้น การประเมินหลักสูตร (สมบูรณ์ จิตพงศ์. 2527 : 1) ฉะนั้น เราควรจะได้ทราบถึงความ คิดเห็นของนักการศึกษาเกี่ยวกับวิธีการประเมินผลและรูปแบบของการประเมินหลักสูตร เพื่อใช้ ประกอบในการพิจารณาเลือกรูปแบบการประเมินหลักสูตรที่เหมาะสมดังนี้

โรททิ เพอร์สัน (2529 : 3) ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการประเมินต่าง ๆ ที่นำมาใช้จะเหมาะสมหรือไม่เพียงใด ขอมติขึ้นอยู่กับธรรมชาติของสิ่งที่ต้องการประเมิน ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีดำเนินการประเมิน สถานการณ์ของหลักสูตรที่ใช้ สิ่งที่จะช่วยตัดสินใจ เกี่ยวกับหลักสูตรหรือคุณค่าที่จะได้จากรูปแบบการประเมินและความสามารถอธิบายการปฏิบัติ ตามโครงการประเมิน

สตีคแมน (Steadman. 1967 : 55) กล่าวว่า ไม่มีรูปแบบใดของการประเมินที่สามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สจ๊วต กุทราเนตต์ (2528 : 277) กล่าวว่า การประเมินหลักสูตรควรทำให้ครอบคลุมระบบของหลักสูตรทั้งหมด และควรประเมินให้ต่อเนื่องกัน

สมบุญ ชิตพงศ์ (2527 : 48 - 50) ได้เสนอความคิดเห็นว่าการประเมินหลักสูตรควรประเมินสามขั้นตอนคือ

ขั้นตอนที่หนึ่ง เป็นขั้นการพัฒนาหลักสูตร ควรประเมินโครงสร้างของหลักสูตร ความมุ่งหมายของหลักสูตร ซึ่งมักจะรวมถึงปรัชญาของหลักสูตร วัตถุประสงค์ กิจกรรมการเรียนการสอน อุปกรณ์หรือสื่อการสอน การประเมินผลการเรียนการสอน บรรยายภาพในการเรียน สภาพแวดล้อมในสถานศึกษา ฯลฯ ในขั้นของการพัฒนาหลักสูตรนี้ควรที่จะค้นหาหลักสูตรไปทดลองใช้กับกลุ่มเล็กก่อนที่จะนำไปใช้จริง แล้วประเมินว่า หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นนั้นมีความเหมาะสมหรือไม่ทั้งทางด้านโครงสร้าง จุดมุ่งหมาย เนื้อหา กิจกรรมการเรียน อุปกรณ์สื่อการเรียน การประเมินผลการเรียนการสอน บรรยายภาพในการเรียน เป็นต้น ถ้าหากประเมินแล้วมีข้อบกพร่องหรือข้อผิดพลาดก็จะต้องนำหลักสูตรนั้นมาปรับปรุงให้ดีขึ้นก่อนจึงจะนำไปใช้จริง

ขั้นตอนที่สอง เป็นขั้นการใช้หลักสูตรจริง ก็จะต่อจากการประเมินในระหว่างการดำเนินการใช้หลักสูตร (Formative Evaluation) การประเมินในขั้นนี้มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นขั้นที่จะดูความเหมาะสมของหลักสูตร และเพื่อปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยและเหมาะสมอยู่ตลอดเวลา ผู้จัดทำหลักสูตรควรที่จะวางแผนไว้ว่าจะประเมินหลักสูตรในขั้นนี้เมื่อไร อย่างไร ใครจะเป็นผู้ประเมิน ขอบประมาณที่จะใช้จ่ายในการประเมินเป็นจำนวนเท่าใด เป็นต้น

ขั้นตอนที่สาม เป็นขั้นติดตามผลการใช้หลักสูตร เมื่อใช้หลักสูตรไปแล้วสักช่วงเวลาหนึ่ง ก็ควรจะให้มีการติดตามผลดูว่าหลักสูตรได้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้มากน้อยเพียงใด ควรมีการติดตามผลระยะยาว เป็นการประเมินผลเพื่อประมวลเบาะแสหรือข้อเท็จจริงของการใช้หลักสูตร

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2527 : 57 - 63) ได้ให้ความเห็นไว้ว่าการประเมินหลักสูตรควรประเมินสามส่วน คือ

ส่วนที่หนึ่ง เป็นการวิเคราะห์และประเมินหลักสูตร สำหรับหลักสูตรระดับอุดมศึกษานั้น เมื่อสถาบันอุดมศึกษาได้พัฒนาหลักสูตรขึ้นมาแล้ว จะต้องนำเสนอทบวงมหาวิทยาลัยเพื่อขออนุมัติ ททบวงมหาวิทยาลัยจะแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นกรรมการเพื่อประเมินศักยภาพของหลักสูตรหรือ มาตรฐานของหลักสูตร กรรมการเหล่านี้จะพิจารณาประเด็นสำคัญ เช่น วัตถุประสงค์และ โครงสร้างของหลักสูตร ความสอดคล้องของรายวิชากับโครงสร้างและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ความพร้อมของสถาบันการศึกษานั้นในการใช้หลักสูตร เช่น จำนวนอาจารย์ งบประมาณที่มีอยู่ เป็นต้น

ส่วนที่สอง เมื่อหลักสูตรได้รับอนุมัติจากทบวงมหาวิทยาลัยแล้ว ถึงขั้นการนำหลักสูตร ไปใช้ ซึ่งเป็นการประเมินกระบวนการนำหลักสูตรไปปฏิบัติและผลที่อาจเกิดขึ้น จุดสำคัญก็คือ ทราบหลักสูตรมีจุดเด่นจุดด้อยที่ใดบ้าง เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

ส่วนที่สาม เป็นการประเมินขั้นสุดท้าย ก็คือ การประเมินผลผลิตของหลักสูตรนั่นคือ ทราบว่า คุณภาพของบัณฑิต ใดสอดคล้องเป้าหมายหรือไม่

นอกจากนี้ สมหวัง พิชัยบุญจันทร์ ยังให้ความเห็นอีกว่า การประเมินหลักสูตรควรจัดกระทำก่อนการพัฒนาหลักสูตร และควรเริ่มจากการประเมินสถานะแวดล้อมและปัจจัยเบื้องต้น ซึ่ง เป็นการประเมินก่อนเริ่มใช้หลักสูตร เมื่อได้นำหลักสูตรไปใช้แล้วก็ต้องประเมินกระบวนการ ในการใช้หลักสูตร ท่อจากนั้นในช่วงสุดท้ายก็คือ การประเมินผลผลิตของหลักสูตร จึงจะเป็นการ ประเมินแบบครบวงจร

จากความคิดเห็นของนักการศึกษาที่กล่าวถึงวิธีการและรูปแบบการประเมินหลักสูตรนี้ ทำให้เราได้แนวคิดที่ว่าเราควรจะมีเกณฑ์ในการเลือกรูปแบบของการประเมินหลักสูตรที่เหมาะสม โดยเราควรที่จะเลือกรูปแบบการประเมินที่สผาารประเมินได้ครอบคลุมองค์ประกอบของหลักสูตร ทั้งหมค มีความเที่ยงตรงเชื่อถือได้และผู้ประเมินมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการประเมินนั้น ๆ ดังนั้นเราจึงควรที่จะหาถึงรูปแบบการประเมินหลักสูตรต่าง ๆ ดังนี้

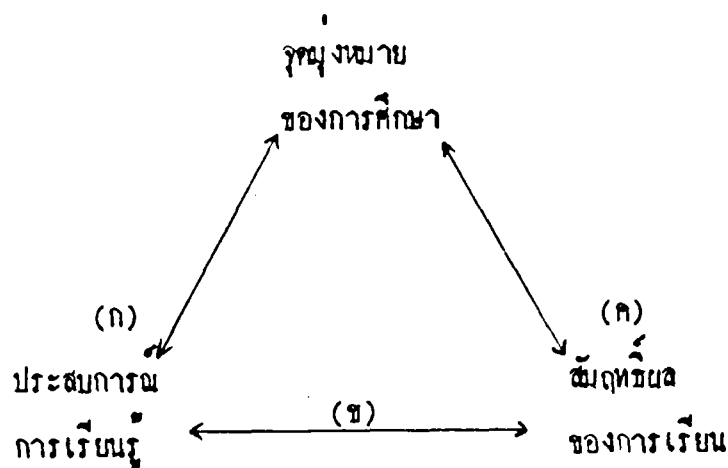
นักพัฒนาหลักสูตรโคเสนอนำรูปแบบการประเมินหลักสูตรไว้มากหลายรูปแบบด้วยกัน แต่รูปแบบการประเมินผลที่สำคัญ ๆ มีอยู่ 4 วิธี คือ

วิธีหนึ่ง แบบเน้นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (Behavioral Objective Model)

รูปแบบนี้สืบเนื่องมาจากแนวคิดของ ไทเลอร์ (Tyler) ซึ่งได้ให้ความหมายของคำว่า "การศึกษา" ว่า หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ดังนั้นการประเมินผลก็ต้องเป็นเรื่องของการวัดว่า พฤติกรรมนั้นเปลี่ยนแปลงไปมากน้อยแค่ไหน ตามจุดมุ่งหมายที่ระบุไว้ในโปรแกรมการศึกษาที่เราต้องการจะประเมิน ทั้งนี้ ไทเลอร์ ได้นิยามไว้ว่า "การประเมินผล (Evaluation) หมายถึง กระบวนการในการศึกษาระดับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม (ของนักเรียน) ซึ่งเกิดขึ้นจริง ๆ "

กล่าวให้ชัดก็คือ ในการประเมินผลหลักสูตรนั้น ก่อนอื่นก็ต้องพิจารณาว่าหลักสูตรนั้นมีจุดมุ่งหมายอะไรบ้าง และเมื่อดำเนินการเรียนการสอนไประยะหนึ่งตามแผนการที่กำหนดไว้แล้ว ก็ต้องมีการประเมินผลเพื่อตรวจดูว่า จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้นั้นบรรลุหรือไม่ คือมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในตัวผู้เรียนตามที่หลักสูตรต้องการหรือไม่เพียงใด (ฉลอง บุญญานันต์, 2528 : ๖1) และในทัศนะของ ไทเลอร์นั้น ถือว่ากระบวนการทางการศึกษามีจุดเน้นอยู่ 3 ส่วน คือจุดมุ่งหมายของการศึกษา ประสิทธิภาพการเรียนรู้ และสัมฤทธิ์ผลของการเรียนทั้ง 3 ส่วนนี้มีความสัมพันธ์กัน

ภาพประกอบ 6 ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบทางการศึกษา

ตามรูปแสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบทางการศึกษานี้เป็นการประเมินเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ผลของการเรียนกับจุดมุ่งหมายของการศึกษาซึ่งในรูปภาพแทนด้วย สัญลักษณ์ $\leftarrow (ค) \rightarrow$ นั่นเอง อย่างไรก็ตามรูปแบบการประเมินหลักสูตรตามทัศนะของไทเลอร์อาจมองถึงความสัมพันธ์ $\leftarrow (ก) \rightarrow$ และ $\leftarrow (ข) \rightarrow$ ได้อีกด้วย ความสัมพันธ์ของจุดมุ่งหมายของการศึกษา ซึ่งแทนด้วยสัญลักษณ์ $\leftarrow (ก) \rightarrow$ นั้นหมายถึงการประเมินความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมายของหลักสูตรกับประสบการณ์การเรียนรู้ที่ระบุไว้ในหลักสูตร และความสัมพันธ์ของประสบการณ์การเรียนรู้กับสัมฤทธิ์ผลของการเรียนซึ่งแทนด้วยสัญลักษณ์ $\leftarrow (ข) \rightarrow$ นั่นก็คือการประเมินเปรียบเทียบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ปฏิบัติจริงกับผลสัมฤทธิ์ผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติ (สังค กุหรานันท์. 2528 : 279 - 280)

การประเมินผลตามแบบนี้นั้น ส่วนใหญ่จะประเมินผลเมื่อได้ดำเนินการสอนจบหลักสูตรแล้ว เป็นการประเมินผลรวบยอด หรือที่เรียกว่า Summative Evaluation ซึ่งมีวิธีการที่สำคัญก็คือการสร้างแบบทดสอบ (Test) ให้มีความเที่ยงตรงตามที่ต้องการจะวัด ซึ่งต้องสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ในหลักสูตรด้วย เมื่อเรียนจบหลักสูตรแล้วก็ใช้แบบทดสอบนี้วัดว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์เพียงใด เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มเพื่อน ๆ และเกณฑ์ปกติของนักเรียนในระดับเดียวกัน ผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับใด (ฉลอง บุญญานันท์. 2528 : 51)

จากที่กล่าวมานี้ เราจะเห็นได้ว่าลักษณะที่สำคัญของการประเมินผลแบบนี้นี้ก็คือ มีจุดเน้นอยู่ที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซึ่งเป็นผลของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ตามที่กำหนดไว้ในจุดประสงค์ของหลักสูตร

วิธีที่สอง การประเมินผลแบบ Responsive Model

ผู้เสนอแบบการประเมินผลแบบนี้เป็น Robert E. Stake ซึ่งเราเรียกว่ารูปแบบการประเมินผลหลักสูตรของ Robert E. Stake โดยที่ Stake ได้ให้ความหมายของการประเมินผลไว้ว่า หมายถึง การบรรยาย และการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการศึกษา

รูปแบบการประเมินผลตามแบบนี้ สามารถนำเอามาใช้ในการประเมินผลหลักสูตรได้มากพอสมควร เนื่องจากเป็นแบบที่สามารถให้ข้อมูลตอบสนองต่อข้อประเค้นปัญหาของผู้ต้องการใช้ได้เป็นอย่างดี (ฉลอง บุญญานันท์, 2528 : 60) กล่าวคือ การประเมินหลักสูตรของ Robert E. Stake จะมุ่งเน้นการประเมินผลเพื่อให้ตอบสนองกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยที่เขาได้แบ่งระยะของการประเมินผลไว้ 3 ระยะ คือ

ระยะแรก สิ่งที่เกิดขึ้นก่อน (Antecedents) หรือข้อมูลก่อนใช้หลักสูตร ได้แก่ ข้อมูลที่อาจมีผลเกี่ยวข้องกับผลลัพธ์ (Outcome) ของการใช้หลักสูตร แต่ว่าเป็นสภาพที่มีอยู่ก่อนใช้หลักสูตร

ระยะที่สอง สิ่งที่ทำต่อกัน (Transaction) หรือการใช้หลักสูตร ได้แก่ ข้อมูลที่เป็นกระบวนการทางการศึกษา จากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับครู นักเรียนกับนักเรียน คนอ่านกับคนเขียน ครูกับอุปกรณ์ เป็นต้น

ระยะที่สาม สิ่งที่เป็นผลลัพธ์ (Outcome) หรือผลของการใช้หลักสูตร ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะ และแรงบันดาลใจอันเกิดจากประสบการณ์การศึกษาที่จัดให้ (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2525 : 209)

แหล่งข้อมูลสำหรับการประเมินดังกล่าว อาจได้จาก

1. ข้อมูลเชิงบรรยาย (Descriptive Data) ได้จากแหล่งที่ระบุไว้ (Intended Sources) ในเอกสารแผนของหลักสูตรและเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้องกับการสังเกต (Observation Sources) การเรียนการสอนและการปฏิบัติการตามทีระบุไว้ในหลักสูตร

2. ข้อมูลเชิงทัศนใจ (Judgemental Data) ได้จากมาตรฐาน (Standards Sources) ต่าง ๆ ที่ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอไว้และได้จากการทัศนใจ (Judgements Sources) ซึ่งพอจะสรุปรูปแบบของการประเมินหลักสูตรได้จากภาพประกอบดังต่อไปนี้ (ฉลอง บุญญานันท์, 2528 : 61 - 62)

หลักการของหลักสูตร Program Rationale	ข้อมูลสำหรับประเมินผลหลักสูตร			
	แหล่งที่ระบุไว้	แหล่งที่สังเกตได้	แหล่งมาตรฐาน	แหล่งทัศนใจ
สิ่งที่เกิดขึ้นก่อน (Antecedents) คุณลักษณะของนักเรียน คุณลักษณะของครู เนื้อหาหลักสูตร สภาพแวดล้อมของหลักสูตร วัสดุการสอน..... ก อาคารสถานที่ การบริหารโรงเรียน สภาพชุมชน				
สิ่งที่ทำร่วมกัน (Transactions) การสื่อสาร การจัดเวลา ลำดับของกิจกรรม ..... ง				

หลักการของหลักสูตร Program Rationale	ข้อมูลสำหรับประเมินผลหลักสูตร			
	แหล่งที่ระบุไว้	แหล่งที่สังเกตได้	แหล่งมาตรฐาน	แหล่งทัศนคติ
การจกแรงเสริม (Reinforcement) บรรยากาศสังคม				
สิ่งที่เป็นผลลัพธ์ (Outcomes)				
ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน		ข	ก	
ทัศนคติของนักเรียน				
ทักษะ				
ผลสัมฤทธิ์ครู				
ผลสัมฤทธิ์สถาบัน				

ตัวอย่าง ก) คุณสมบัติของวัสดุการสอนที่ผู้ผลิตแสดงไว้

ตัวอย่าง ข) คำอธิบายของครูเกี่ยวกับความเข้าใจของนักเรียน

ตัวอย่าง ค) ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับทักษะการคิดที่จำเป็นสำหรับการแก้ปัญหาอย่างหนึ่ง ๆ

ตัวอย่าง ง) การประเมินทัศนคติเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการจัดการศึกษานอกสถานที่

วิธีที่สาม แบบพิจารณารับรองหลักสูตร (Accreditation Model)

รูปแบบนี้เป็นวิธีการประเมินหลักสูตรแบบดั้งเดิมที่นิยมใช้กันอยู่ในประเทศอเมริกา ซึ่งปัจจุบันก็ยังใช้กันอยู่ วิธีการนี้แนวคิดหลักคือการได้ประโยชน์จากประสบการณ์และความรู้ในวิชาชีพเพื่อการศึกษาและปรับปรุงโปรแกรมการศึกษา การประเมินผลแบบนี้อาจใช้เกณฑ์เกี่ยวกับความแตกต่าง (Discrepancy) ระหว่าง "มาตรฐาน" ที่กำหนดกับ "สภาพจริง" หลักสูตรเป็นหลักในการพิจารณา ซึ่งมักจะคลุมประเภั้ทั้ง 4 ด้าน คือสภาพแวดล้อม ตัวป้อน กระบวนการ และผลลัพธ์

ตัวอย่างเช่น มาตรฐานในด้าน "สภาพแวดล้อม" อาจประกอบด้วยการพิจารณาและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การประเมินความต้องการของชุมชน นักเรียนจะเรียนหลักสูตรนี้ มาตรฐานในด้านตัวป้อน (Input) เช่น คุณภาพของผู้สอน อาคารสถานที่ ห้องสมุด แหล่งทรัพยากรสอนอื่น ๆ และแผนหลักสูตร เป็นต้น

วิธีการที่ใช้ในการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างมาตรฐานกับการปฏิบัติ ได้แก่ สถาบันที่ต้องการใบรับรองจัดการประเมินผลเอง โดยใช้เกณฑ์มาตรฐานของสมาคมที่มีอำนาจรับรอง ซึ่งมักจะจัดประเมินโดยคณะกรรมการประเมินผลที่สถาบันนั้นแต่งตั้งขึ้น เขียนรายงานเสนอแนะ หลังจากนั้นก็มีคณะกรรมการประเมินผลของสมาคม ก็จะแต่งตั้งกรรมการไปเยี่ยมสถาบันนั้นทำการพิจารณาประเมินให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรายงานประเมินผลของกรรมการที่สถาบันตั้งขึ้น ถ้ามีการปฏิบัติที่ต่างจากมาตรฐานมากสมาคมอาจไม่รับรองหลักสูตรนั้น อย่างไรก็ตามสมาคมก็จะให้เวลาสถาบันการศึกษาทำการปรับปรุงหลักสูตรให้ดีขึ้น (ฉลอง บุญนาค. 2528 : 64 - 65)

วิธีที่สี่ แบบเน้นการตัดสินใจ (Decision - Making Model)

รูปแบบนี้สืบเนื่องมาจากแนวความคิดของ Lee J. Cronbach ที่มองเห็นว่าการประเมินผล "เป็นการรวบรวมและการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการตัดสินใจด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับการศึกษา"

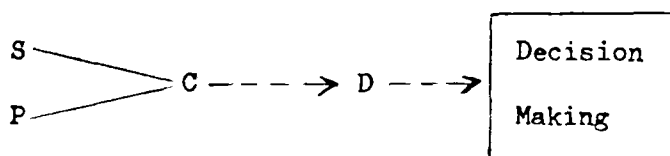
แบบการประเมินผลที่เน้นการตัดสินใจเป็นหลักนี้ ที่สำคัญซึ่งอาจนำมาใช้ในการประเมินผลหลักสูตรนั้นมีอยู่ 2 แบบ (Model) ควบกันคือ การประเมินผลแบบ Discrepancy Model และการประเมินผลแบบ CIPP Model ซึ่งมีลักษณะที่สำคัญดังนี้

1. การประเมินผลแบบ Discrepancy Model

รูปแบบนี้เป็นแบบที่พัฒนาขึ้นใช้สำหรับประเมินโครงการศึกษาในระบบโรงเรียนโดยตรง ผู้เสนอรูปแบบนี้คือ Malcolm Provus ซึ่งเขาเรียกรูปแบบของเขาว่า "Discrepancy Evaluation" อันหมายถึง "การประเมินความแตกต่าง" เป็นหลัก รูปแบบนี้ถือการตัดสินใจเป็นหลักสำหรับการประเมินผล (ฉลอง บุญญานันท์. 2528 : 52 - 56)

การประเมินหลักสูตรตามรูปแบบของ โพรวส (Provus) จะมีขั้นตอนที่สำคัญ 5 ขั้นตอน คือ

- 1) ตั้งเกณฑ์มาตรฐาน (Standard-S) โดยผู้ประเมินหลักสูตรจะตั้งเกณฑ์มาตรฐานของสิ่งที่ต้องการวัดไว้ว่าต้องการในระดับไหน
- 2) รวบรวมผลการปฏิบัติ (Performance-P) ผู้ประเมินจะทำการรวบรวมข้อมูลที่ต้องการทราบโดยละเอียดหรือเพียงพอสำหรับการจะนำไปเปรียบเทียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้
- 3) ทำการเปรียบเทียบผลการปฏิบัติกับเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ (Compare-C) โดยผู้ประเมินจะนำข้อมูลที่รวบรวมได้ในขั้นที่ 2 ไปเปรียบเทียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ขั้นที่ 1
- 4) ผลของการเปรียบเทียบ (Discrepancy-D) จากการเปรียบเทียบในขั้นที่ 3 จะทำให้ทราบถึงช่องว่างของความแตกต่างระหว่างเกณฑ์มาตรฐานกับผลการปฏิบัติ
- 5) ทำการตัดสินใจ (Decision Making) เป็นขั้นสุดท้ายของการประเมินหลักสูตร โดยการพิจารณาตัดสินใจที่จะดำเนินการในสิ่งใดสิ่งหนึ่งเกี่ยวกับหลักสูตร รูปแบบการประเมินหลักสูตร ตามรูปแบบของโพรวสแสดงเป็นภาพได้ดังนี้ (สงัด อุทรานันท์. 2528 : 285 - 286)

ภาพประกอบ 8 รูปแบบการประเมินหลักสูตรของโพรวส

2. การประเมินผลแบบ CIPP Model

ผู้นำความคิดในขั้นนี้ ได้แก่คณะกรรมการการศึกษาการประเมินผลของสมาคมการศึกษา Phi Delta Kappa แห่งสหรัฐอเมริกา ซึ่งมี Daniel Stufflebeam เป็นประธาน โดย

การนำแนวคิดของ Cronbach มาขยายและพัฒนาเป็นแนวทางการประเมินผลแบบใหม่ขึ้น โดยให้ความหมายของการประเมินผลไว้ว่า หมายถึง

"กระบวนการ กำหนด จัดทำ และจัดเสนอข้อมูลสนเทศที่เป็นประโยชน์เพื่อการตัดสินใจ เกี่ยวกับทางเลือกต่าง ๆ "

กระบวนการประเมินผลตามรูปแบบนี้ ประกอบด้วยขั้นตอนการดำเนินการดังต่อไปนี้

1) กำหนดว่าต้องประเมินอะไรบ้าง จะต้อง "ตัดสินใจ" อะไรบ้าง ที่จำเป็นต้องใช้ข้อมูลทั้งการ

2) กำหนดชนิดของข้อมูล (Data) พื้นฐาน ซึ่งจำเป็นต้องใช้สำหรับการตัดสินใจ เหล่านั้น

3) รวบรวมข้อมูลพื้นฐานที่ต้องการ

4) กำหนดเกณฑ์หรือมาตรฐานสำหรับเป็นหลักเปรียบเทียบคุณภาพของสิ่งที่จะประเมิน

5) วิเคราะห์ข้อมูล โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้

6) นำเสนอข้อมูลทั่วเคราะห์ที่ได้ เพื่อการตัดสินใจ

กระบวนการประเมินผลทั้ง 6 ขั้นตอนนี้อาจนำมาใช้กับการประเมินผล 4 แบบ ที่จะได้ ข้อมูลมาใช้ในการตัดสินใจ เพื่อการพัฒนาหลักสูตรตามองค์ประกอบต่อไปนี้คือ การกำหนด จุดมุ่งหมายของหลักสูตร การวางรูปแบบของหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ และผลผลิตที่เกิดขึ้น เนื่องจากการใช้หลักสูตร ซึ่งได้แก่

1) ประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation) เพื่อนำข้อมูลไปใช้ใน "การตัดสินใจวางแผน (Planning Decision)"

เมื่อเริ่มมีการสร้างหลักสูตรก็ต้องมีการ "กำหนดจุดมุ่งหมาย" ว่าจะให้หลักสูตรทำให้ ผู้เรียนมีคุณภาพอย่างไรบ้าง ดังนั้นก็ต้องตัดสินใจว่า จะกำหนดจุดมุ่งหมายอะไรบ้าง และข้อใด สำคัญมากน้อยเพียงใด จึงจำเป็นต้องใช้ข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการสร้างหลักสูตรนี้

การประเมินสภาพแวดล้อม จึงมีความสำคัญต่อการตัดสินใจดังกล่าว เช่น มีการประเมินผล เกี่ยวกับความต้องการจำเป็นของผู้เรียนที่จะต้องเรียนรู้ทักษะและทัศนคติในบางด้าน เพื่อการพัฒนา

คุณภาพชีวิตของผู้เรียน และพัฒนาชุมชนต่าง ๆ ให้ความเจริญมากขึ้น เป็นข้อมูลส่วนหนึ่งที่จะนำมาพิจารณากำหนดกลยุทธ์ของหลักสูตร เป็นต้น

2) ประเมินปัจจัยผลิตหรือตัวป้อน (Input Evaluation) เพื่อนำข้อมูลมาใช้ใน

"การตัดสินใจวางรูปแบบของหลักสูตร (Structuring Decision)"

ในการกำหนดว่า จะใช้รูปแบบของหลักสูตร (Curriculum Design) แบบใดนั้น ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยผลิตหรือตัวป้อน หรือสิ่งต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้ประกอบเป็นกระบวนการ กิจกรรม วิธีการสอนในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อใช้กับหลักสูตรนั้นมีความสำคัญ เนื่องจากจะต้องตัดสินใจเลือก กิจกรรมและวิธีสอนที่เหมาะสมที่สุด และให้ใช้หลักสูตรที่ดีที่สุด

3) ประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เพื่อนำข้อมูลมาใช้ใน

"การตัดสินใจดำเนินการใช้ (Implementing Decision)"

ในการดำเนินการใช้หลักสูตรในห้องเรียน สิ่งที่เขียนไว้ในเอกสารเพื่อใช้ให้ทั่วไบนั้น อาจไม่เหมาะสมกับเฉพาะกรณี ซึ่งอาจต้องตัดสินใจเปลี่ยนแปลงปรับปรุงกิจกรรมการปฏิบัติหลายอย่าง ให้เหมาะสม ดังนั้นการรวบรวมข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับการสอน และกิจกรรมต่าง ๆ จึงมีความสำคัญ

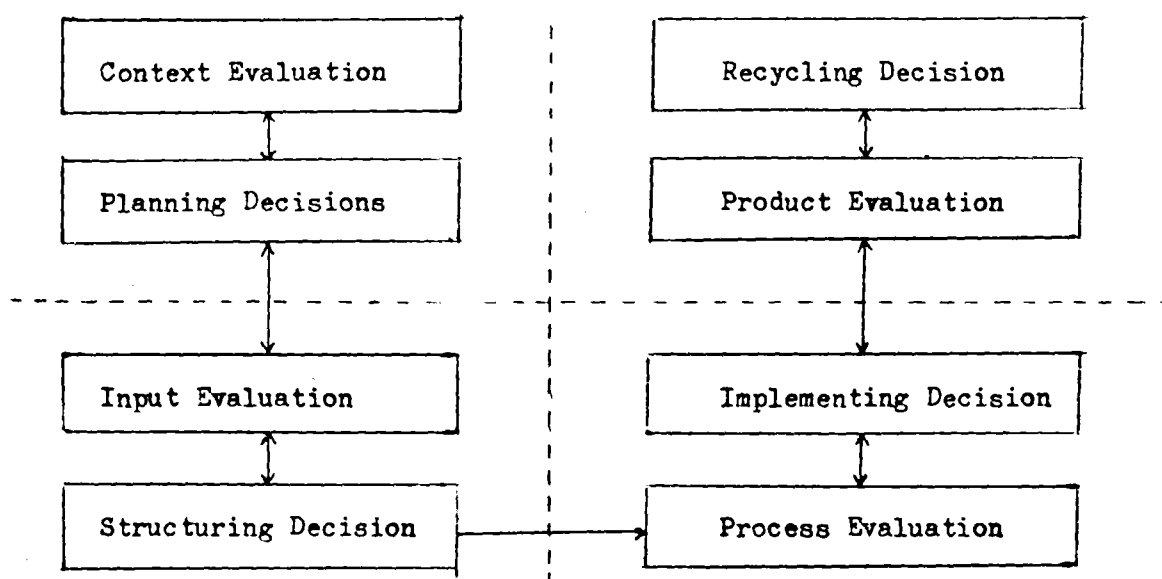
4) ประเมินผลผลิต (Product Evaluation) เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการตัดสินใจที่จะนำหลักสูตรมาใช้ในครั้งต่อไป (Recycling Decision)

หลักสูตรที่ได้นำมาใช้ปฏิบัติจนจบสิ้นตามที่กำหนดไว้ก็ต้องมีการประเมินผลผลิตซึ่งเกิดจากหลักสูตร ในทันทีอาจได้แก่ ตัวผู้เรียน ซึ่งเป็นผลผลิตของหลักสูตร หลังจากที่เขาเรียนจบแล้ว ว่ามีคุณภาพอย่างไร ในด้านความรู้ ทักษะและทัศนคติ เพื่อนำมาพิจารณาตัดสินใจในการใช้หลักสูตร ครั้งต่อไปจะทำในรูปเดิมหรือปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอย่างไรหรือจะยกเลิกให้หมดก็ขึ้น เป็นต้น

(ฉลอง บุญนาค. 2528 : 52 - 54)

จากที่กล่าวมาข้างต้น เราสามารถสรุปเป็นกรอบแนวความคิดได้ดังนี้

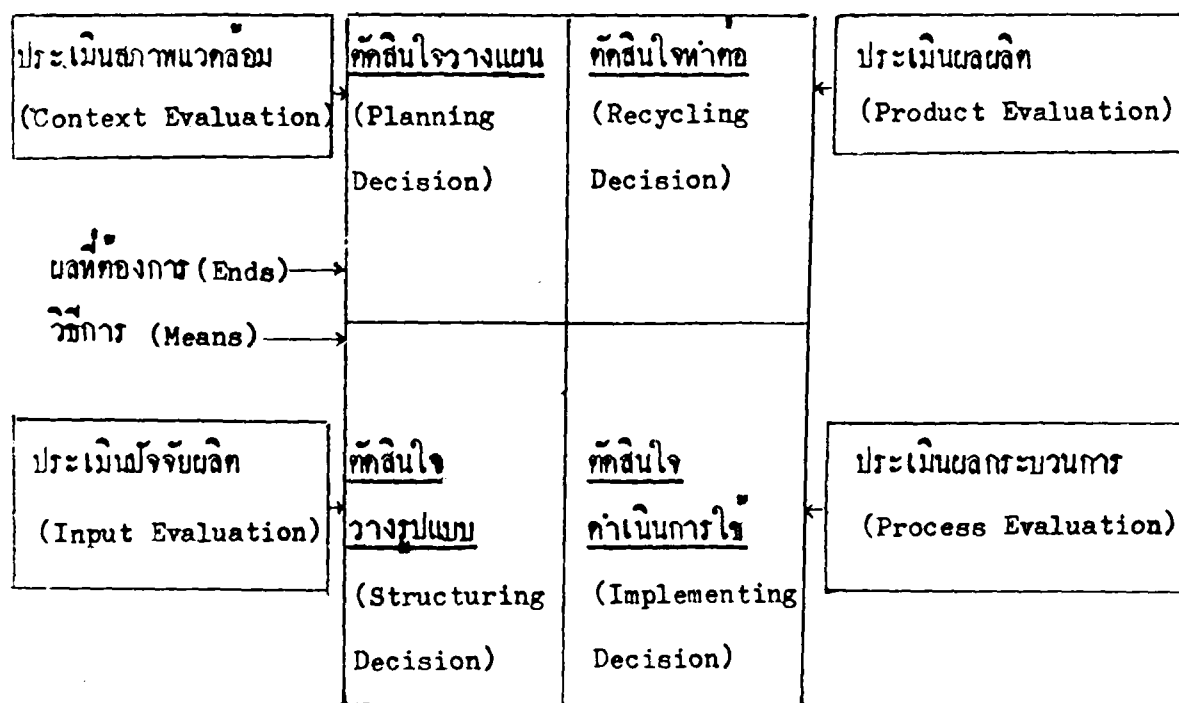
ภาพประกอบ 9 กรอบแนวความคิดเกี่ยวกับการประเมินผลเพื่อจะได้นำข้อมูลไปใช้ในการตัดสินใจ
ตามแนวคิดของ Stufflebeam และคนอื่น ๆ

จากภาพประกอบ 9 นี้ จะเห็นได้ว่า เมื่อเราได้ประเมินสภาพแวดล้อม ปัจจัยการผลิต กระบวนการและผลผลิตแล้ว จะทำให้เราได้ทราบข้อมูลต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ในการตัดสินใจ เกี่ยวกับการวางแผน การวางรูปแบบของหลักสูตร การดำเนินการใช้หลักสูตร และการนำหลักสูตร มาใช้ในครั้งต่อไปตามลำดับ

นอกจากนี้การตัดสินใจทั้ง 4 ประเภทดังกล่าว อาจแบ่งได้ 2 ลักษณะ คือการตัดสินใจ เลือกเกี่ยวกับผลที่ต้องการ (Ends) เมื่อเทียบกับวิธีการ (Means) ที่ใช้ และตัดสินใจเกี่ยวกับ เรื่องที่ทั้งใจว่าจะปฏิบัติ (Intended) เมื่อเทียบกับเรื่องที่เป็นจริง (Actual) ดังได้แสดง ให้เห็นความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่ได้อธิบายมาแล้วทั้งหมดในการประเมินผลแบบ CIPP ไว้ทั้งภาพประกอบ ดังนี้

ตั้งใจ (Intended)

ทำจริง (Actual)

ภาพประกอบ 10 แบบแผนการประเมินผล แบบการตัดสินใจ (Decision Making Model)

ตามแนวคิดของ Stufflebeam และคนอื่น ๆ

เมื่อมองภาพประกอบ 10 นี้ตามแนวตอน จะเห็นว่า ในการประเมินหลักสูตรนั้น เราประเมินสิ่งที่เป็นผล ได้แก่ การตัดสินใจวางแผน และการตัดสินใจทำต่อ และสิ่งที่เป็นวิธีการ ได้แก่ การตัดสินใจวางรูปแบบของหลักสูตร และการตัดสินใจดำเนินการใช้หลักสูตร และถ้ามองตามแนวตั้ง การตัดสินใจในเรื่องที่ตั้งใจว่าจะทำ ได้แก่ การตัดสินใจวางแผนและการวางรูปแบบ ส่วนการตัดสินใจในเรื่องที่ทำจริงนั้น ได้แก่ การตัดสินใจปฏิบัติการ และการตัดสินใจที่จะทำต่อไป

ดังนั้นเราจะเห็นว่า การประเมินผลแบบ CIPP นี้ เป็นการนำข้อมูลจากการประเมินมาใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจตามขั้นตอนต่าง ๆ ซึ่งดำเนินการต่อกันมาในช่วงเวลาที่กำหนด เป็นการประเมินผลที่มีทั้งแบบประเมินกระบวนการ และแบบประเมินรวบยอด อยู่ควบคู่กันอย่างสมบูรณ์ (ฉลอง บุญญานันท์. 2528 : 55 - 56)

จากที่กล่าวมาข้างต้น เราจะเห็นได้ว่าการประเมินหลักสูตรนั้น สามารถใช้รูปแบบของการประเมินหลักสูตรได้หลายรูปแบบ ซึ่งการประเมินผลในปัจจุบันเป็นการดำเนินการในลักษณะที่เป็นระบบ โดยเน้นการประเมินทั้งระบบ (System Approach) ซึ่งเป็นการมองทุกส่วนและทุกองค์ประกอบตั้งแต่เริ่มต้นจนจบโดยให้ความสำคัญของแต่ละส่วนใกล้เคียงกัน ทั้งนี้การประเมินผลในลักษณะนี้จึงเป็นไปในลักษณะของการวิเคราะห์ระบบ (System Analysis) ซึ่งจะครอบคลุมนโยบาย แนวคิด ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลลัพธ์ และผลกระทบ (ทวนวรรณ ชัยสมบูรณ์. 2528 : 27) ทั้งนี้ ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการประเมินแบบซีพี (CIPP Model) เพราะเป็นการประเมินผลรูปแบบหนึ่งที่เป็นระบบโดยเน้นการประเมินทั้งระบบ (System Approach) ซึ่งมีข้อดีหลายประการ เช่น

1. จะเน้นการทำงานอย่างมีระบบเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการเสนอผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลนั้น (สัจจ์ อูหรานันต์. 2528 : 279)
2. สามารถนำข้อมูลจากการประเมินมาไว้ประโยชน์ในการตัดสินใจตามขั้นตอนต่าง ๆ ซึ่งทำเป็นติดต่อกันมาช่วงเวลาที่กำหนด เป็นการประเมินผลที่มีทั้งแบบประเมินระหว่างทาง คำแนะนำ และแบบประเมินรวมยอด อยู่ด้วยกันอย่างสมบูรณ์ (ฉลอง บุญญานันต์. 2528 : 56)
3. เป็นรูปแบบที่มีลักษณะเป็นการให้ข้อมูลย้อนกลับในกระบวนการต่าง ๆ เพื่อป้องกัน และเป็นวัฏจักรที่ครบวงจร ผลจากการประเมินมีประโยชน์สำหรับผู้มีหน้าที่ตัดสินใจ (โรทิก เพชรชน. 2529 : 74)

จากข้อดีเหล่านี้ จึงทำให้รูปแบบการประเมินแบบซีพี (CIPP Model) สามารถประเมินคุณภาพของหลักสูตรได้เป็นอย่างดี กล่าวคือ ทำให้เราหาคำตอบได้ว่า หลักสูตรสามารถนำไปใช้ได้หรือไม่เพียงใด ใดคือขอบเขตคุณค่าหรือไม่ การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่วางไว้หรือไม่ มีข้อผิดพลาด ปัญหา อุปสรรคประการใด จะต้องทำการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมได้อย่างไร

★ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง วิชาเอกสุศึกษา พุทธศักราช 2529 ในวิทยาลัย
พลศึกษา และหลักสูตรวิชาสุศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง วิชาเอก
สุศึกษา พุทธศักราช 2529 ในวิทยาลัยพลศึกษา ดังนั้นผู้วิจัยจึงใคร่ขอเสนอความรู้เกี่ยวกับ
หลักสูตรสุศึกษาโดยทั่ว ๆ ไปก่อน เพื่อเป็นความรู้ประกอบในการประเมินหลักสูตรต่อไป ทั้งนี้
เมื่อ พ.ศ. 2438 หลักสูตรฉบับแรกของกระทรวงธรรมการ ได้กำหนดให้นักเรียนใน
ประโยค 1 ชั้น 2 อ่านหนังสือชื่อ "วิชานารีเรื่องราวร่างกายของเรา" ซึ่งนับได้ว่าเป็นต้นเค้าของ
วิชาสุศึกษาที่ได้เริ่มมีพร้อมกับหลักสูตรฉบับแรก และต่อมาได้มีการปรับปรุงหลักสูตรโดยได้กำหนด
เอาเรื่อง "การรักษาตัว" เป็นวิชาบังคับให้นักเรียนจะต้องเรียน ซึ่งภายหลังได้เปลี่ยนชื่อวิชา
การรักษาตัวใหม่ว่า "สุขวิทยาและอนามัย" แล้วจึงเปลี่ยนใหม่อีกเป็นสุศึกษา ซึ่งวิชาสุศึกษา
ได้รับการพัฒนาปรับปรุงให้คุณภาพมากขึ้นเรื่อย ๆ จนกระทั่งใน พ.ศ. 2520 ได้มีการประกาศ
แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 4 ซึ่งมีความมุ่งหมายรวมทั้งหก 9 ข้อ ในข้อที่ 6 ได้กล่าวไว้ว่า
"ให้มีคุณภาพที่ดี มีสุขภาพและอนามัยสมบูรณ์ ทั้งร่างกายและจิตใจ" และได้กำหนดให้เปลี่ยน
ระบบการศึกษาเสียใหม่ โดยได้ประกาศใช้หลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 หลักสูตรมัธยมศึกษา
ตอนต้น พ.ศ. 2521 และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2524 (สุชาติ โสมประยูร.
2526 : 92 - 94) ดังนั้นหลักสูตรวิชาสุศึกษา จึงมีบทบาทสำคัญมากในหลักสูตรปัจจุบันโดย
กำหนดให้นักเรียนวิชาสุศึกษาทุกระดับชั้น แม้ว่าหลักสูตรประถมศึกษาจะมีเนื้อหาบูรณาการใน
กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต แต่ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ก็มุ่งเพื่อพัฒนาสุขภาพ
ทั้งร่างกาย จิตใจของนักเรียนควบคู่ไปกับการพัฒนาด้านอื่น ๆ ด้วย สำหรับหลักสูตรมัธยมศึกษา
ตอนต้น วิชาสุศึกษาเป็นวิชาหนึ่งคู่กับวิชาพลศึกษา รวมอยู่ในกลุ่มวิชาพัฒนาสุขภาพ ซึ่งเป็นวิชา
บังคับมีเวลาเรียนสัปดาห์ละ 1 คาบ ได้ 0.5 หน่วยการเรียนรู้ ส่วนหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายนั้น
วิชาสุศึกษาเป็นวิชาบังคับวิชาหนึ่งคู่กับวิชาพลศึกษาในกลุ่มพัฒนามันย กำหนดให้นักเรียนจะ
1 คาบต่อสัปดาห์ ตลอด 3 ปี ได้ 6 หน่วยการเรียนรู้ เนื้อหาวิชาสุศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
นี้ มีโครงสร้างต่อจากมัธยมศึกษาตอนต้น (จิตร หองเกศ. 2529 : 15)

✓ จากที่กล่าวมาข้างต้น เราจะเห็นได้ว่า วิชาสุขศึกษามีความจำเป็นต่อการมีสุขภาพที่ดีของประชาชน อันจะนำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดีตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6 ฉะนั้นการผลิตครูผู้สอนวิชาสุขศึกษาที่มีประสิทธิภาพจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งเนื่องจากครูสุขศึกษาจะเป็นผู้ใช้หลักสูตรสุขศึกษาโดยตรง อันจะเป็นผลทำให้การเรียนการสอนสามารถบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรวิชาสุขศึกษาที่ต้องการให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านสุขภาพไปในทางที่พึงประสงค์ นั่นคือ ให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจ (K = Knowledge) ในเรื่องเกี่ยวกับสุขภาพ มีความรักและศรัทธา (A = Attitude) ในเรื่องของสุขภาพ จนสามารถปฏิบัติตน (P = Practice) ให้เป็นผู้มีสุขภาพดี มีคุณภาพชีวิต และสามารถช่วยเหลือแนะนำผู้อื่นได้ (จิตรรา ทองเกิด. 2529 : 15) ดังนั้นสถาบันการศึกษาในระดับต่าง ๆ อาทิ เช่น วิทยาลัยพลศึกษา วิทยาลัยครู มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และพุทธสาธิตมหาวิทยาลัย จึงได้มีหลักสูตรการศึกษาด้านสุขศึกษาขึ้นเพื่อเป็นผู้นำทางด้านสุขภาพ อันจะเป็นวิถีทางที่จะทำให้เป้าหมายของสุทธศึกษาสามารถบรรลุผลในการปลูกฝังหรือการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่จะนำไปสู่การมีสุขภาพดีของแต่ละบุคคล ครอบครัว ชุมชน ตลอดจนสังคมทั่วไป (ชนวรรัตน์ อัมสมบุญ. 2528 : 31)

จากความสำคัญของวิชาสุขศึกษาในทุกระดับการศึกษานี้เอง จึงทำให้เราต้องมีหลักสูตรสุทธศึกษาที่ดี กล่าวคือ จะต้องเป็นหลักสูตรที่ทันสมัยและสามารถแก้ปัญหาปัจจุบันได้ (สุทธา โสมประยูร. 2525 : 60) ดังนั้นเราจึงต้องมีการสร้างหลักสูตรที่มีคุณภาพและมีการพัฒนาหลักสูตรอยู่เสมอ ซึ่งการที่จะสร้างหรือพัฒนาหลักสูตรสุทธศึกษาให้มีคุณภาพที่ดีนั้น เราจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรสุทธศึกษาในต่าง ๆ เช่น ปรัชญา จุดมุ่งหมาย วิธีการสอน และการประเมินผลวิชาสุทธศึกษา กล่าวคือปรัชญาของหลักสูตรสุทธศึกษาสามารถแยกได้เป็นแนวทาง ๆ 3 ประการ คือ

1. ความจำเป็นทางสุขภาพที่เด็กจะต้องเกี่ยวข้อง ซึ่งนักการศึกษาจะต้องคำนึงถึงความสนใจและความจำเป็นของผู้เรียน เช่น ความปลอดภัยของนักเรียนในการเดินข้ามถนน เวลาเดินทางไปโรงเรียน หรือสุขภาพจิตสำหรับนักเรียนที่เริ่มเข้าสู่วัยรุ่น เป็นต้น

2. การเตรียมการสำหรับชีวิตในอนาคต เป็นการเปลี่ยนพฤติกรรมเด็กเพื่อที่จะเป็นประโยชน์แก่ตัวเขาเองในอนาคต หรือแม่แบบปัญหาที่คาดหวังเอาสิ่งที่จะเผชิญในอนาคต

3. การเตรียมการสำหรับประสบการณ์การศึกษาในอนาคต เป็นการจักประสบการณ์ต่อเนื่อง ทั้งนั้นการจัดลำดับความยากง่ายของเนื้อหาในหลักสูตรจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นและการเข้าใจส่วนประกอบต่าง ๆ ที่มีผลกระทบท่อคุณภาพของผู้นั้นในปัจจุบันและอนาคต (ชวลิต พุททวงศ์.

2528 : 70 - 71)

ทั้งนี้การสร้างหลักสูตรสู่ศึกษาค้นคว้าตามแนวทางปรัชญา เราจึงควรพิจารณาถึงเกณฑ์ในการจัดหลักสูตรสู่ศึกษา ซึ่งมีอยู่ 3 องค์ประกอบคือ ความต่อเนื่อง (Continuity) อันหมายถึง การจัดให้มีความต่อเนื่องหรือการซ้ำของความถี่ของเนื้อหาหรือข้อสรุปต่าง ๆ และพฤติกรรมที่คาดว่าจะให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนในแต่ละชั้นเรียนตลอดหลักสูตรสู่ศึกษาทั้งหมดและองค์ประกอบที่สองคือ การเรียงลำดับ (Sequence) ซึ่งหมายถึง การจัดความยากง่ายของเนื้อหา หรือลำดับของความสลับซับซ้อนของความถี่ของเนื้อหาหรือแนวคิดหลัก (Concepts) หลัก (Principles) หรือพฤติกรรมการปฏิบัติของผู้เรียนให้เหมาะสมกับระดับวุฒิภาวะของผู้เรียน นอกจากนี้เรายังต้องพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหา (Integration) เป็นองค์ประกอบสุดท้าย ซึ่งหมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างวิชา ระหว่างเนื้อหาวิชา หรือระหว่างหัวข้อ (ประภาเพ็ญ สุวรรณ. 2523 : 51 - 54)

จากปรัชญาหลักสูตรสู่ศึกษา เราสามารถนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสู่ศึกษาต่อไป ซึ่งการกำหนดจุดมุ่งหมายให้สนองความต้องการทั้งของเด็กและสังคม เราพึงขอควรคำนึงในการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสู่ศึกษา ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของแผนการศึกษาชาติ อันเป็นแบบทในการจัดหลักสูตรการศึกษาทุกระดับ ซึ่งได้กล่าวเกี่ยวกับวิชาสู่ศึกษาไว้ว่า "ให้มีบุคคลิกภาพที่ดี มีสุขภาพและอนามัยสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ"

2. ปรัชญาการศึกษาที่เกี่ยวข้อง เช่น ปรัชญาหลักสูตรสู่ศึกษา และปรัชญาการสอนสู่ศึกษา เป็นต้น

3. ข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้เรียน ลักษณะธรรมชาติหรือพัฒนาการของผู้เรียนทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความสนใจ ความต้องการ ความถนัด และความสามารถของเด็ก เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นที่ผู้จัดหลักสูตรจะต้องยึดถือเป็นหลักในการกำหนดจุดมุ่งหมาย
  4. การทำเนียบชีวิตในสังคมปัจจุบัน ผู้จัดหลักสูตรจะต้องพิจารณาถึงสภาพของสังคม ด้านต่าง ๆ เช่น วิทยาศาสตร์ สุข เศรษฐกิจ ขนบธรรมเนียมและวัฒนธรรมของสังคม
  5. ความก้าวหน้าของศาสตร์ในแต่ละสาขา ผู้จัดหลักสูตรจำเป็นจะต้องพึ่งนักวิชาการในแต่ละศาสตร์มาร่วมในการกำหนดจุดมุ่งหมาย เพื่อให้ผู้จัดหลักสูตรสามารถพิจารณาเอาเนื้อหา สาระที่จำเป็นบรรจุในหลักสูตรได้เหมาะสมและมีคุณภาพ
  6. หลักจิตวิทยาแห่งการเรียนรู้ การเรียนรู้ในวิชาสุขศึกษาจุดมุ่งหมายให้เกิดเกิดการเรียนรู้โดยเกิดจากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพของเด็กทั้งทางด้านความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติ ฉะนั้นในการสอนจึงควรเน้นพฤติกรรมทั้งสามด้านนี้ไปพร้อม ๆ กัน และให้สอดคล้องกับความพร้อม ความสามารถและความต้องการของเด็กในระดัต่าง ๆ (สุชาติ โสมประยูร. 2526 : 94 - 95)
- เมื่อเราได้กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสุขศึกษาแล้ว ก็จะสามารถกำหนดเนื้อหาสาระในหลักสูตรได้เหมาะสม ซึ่งการจัดเนื้อหาหลักสูตร มีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้
1. ความสนใจของเด็ก (Interest) เด็กจะเกิดการเรียนรู้ได้ขึ้น เนื่องจากความสนใจของเด็กเป็นรากฐานของความตั้งใจเรียนอย่างแท้จริง ซึ่งเราจะทราบถึงความสนใจของเด็กที่มุ่งเนื้อหาวิชาสุขศึกษาได้โดยการสังเกต การสัมภาษณ์และการสำรวจ
  2. ความต้องการของเด็ก (Needs) เนื้อหาวิชาสุขศึกษาเรื่องใดที่จัดว่าเป็นความต้องการที่สำคัญของเด็กและสังคมแล้ว ก็จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องจัดลงไปในหลักสูตร เพราะจะทำให้เด็กได้รับประสบการณ์ที่ถูกต้องและเป็นผลให้เด็กเจริญงอกงาม และความต้องการของเด็กจัดได้ว่าเป็นรากฐานของความสนใจ ความต้องการเหล่านี้จะทราบได้โดยการสัมภาษณ์หรือการสำรวจความคิดเห็นของครู ผู้ปกครองและบุคคลอื่น ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับการศึกษา
  3. ปัญหาสุขภาพ (Health Problems) ในการสอนวิชาสุขศึกษานี้มีความมุ่งหมายที่สำคัญยิ่งข้อหนึ่งก็คือ ต้องการให้เด็กสามารถรู้จักกับปัญหาสุขภาพทั้งของส่วนตัวและส่วนรวมได้

ดังนั้นเนื้อหาที่จัดให้เด็กเรียนจึงต้องครอบคลุมเอาเนื้อหาสุขภาพต่าง ๆ ที่เด็กเผชิญอยู่ด้วย ตามลักษณะและสภาพของท้องถิ่นหรือสิ่งแวดล้อมที่โรงเรียนตั้งอยู่ และเนื้อหาสุขภาพเหล่านั้นควรมีข้อแตกต่างกันอยู่เป็นอย่างมากในแต่ละท้องถิ่น (สุชาติ โสมประบูร. 2525 : 61 - 62)

จากหลักเกณฑ์ทั้งกล่าวมาแล้วนี้จึงได้มีการกำหนดเนื้อหาวิชาสุขศึกษาโดยอาศัยหลักเกณฑ์เหล่านี้ ดังนี้ เนื้อหาวิชาสุขศึกษาทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย จะประกอบด้วย

1. อาหารและโภชนาการ
2. สุขภาพส่วนบุคคล การเจริญเติบโตและพัฒนาการ
3. ศีลธรรมศึกษา
4. การปฐมพยาบาล
5. โรคติดต่อ
6. โรคไม่ติดต่อ
7. สุขภาพจิต
8. ความรู้เรื่องเพศ
9. สิ่งเสพติด
10. สุขภาพชุมชนโลก
11. การสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมและอาหาร
12. บริการสาธารณสุขและสาธารณสุขมูลฐาน
13. ประชากรศึกษาและการวางแผนครอบครัว
14. วิทยาการการแพทย์สมัยใหม่
15. บุคคลสำคัญทางสาธารณสุข

✕ (จิตร หองเกิด. 2529 : 16)

✓ ดังนั้นในการกำหนดเนื้อหาวิชาในหลักสูตรสุขศึกษา จึงควรจัดเนื้อหาให้ครบทั้ง 15 หัวข้อดังกล่าวมาแล้วและขั้นตอนต่อไปก็ต้องพิจารณาว่าคัมหรือความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาวิชาเหล่านั้นว่าจะจัดสอนเมื่อไร ในระดับชั้นไหนก่อนหลัง สำหรับหลักทั่วไปในการจัดลำดับเนื้อหาหลักสูตร เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพความพร้อมและภูมิหลังต่าง ๆ ของเด็กมีดังนี้

1. ควรจัดสอนเรื่องง่ายไปหาเรื่องที่ยาก
2. ควรจัดสอนเรื่องที่อยู่ใกล้ตัวไปหาเรื่องที่อยู่ไกลตัว
3. ควรจัดสอนเรื่องเป็นรูปธรรมไปหาเรื่องที่เป็นนามธรรม
4. ควรจัดสอนเรื่องที่มีความรับผิดชอบน้อยไปหาเรื่องที่มีความรับผิดชอบมาก
5. ควรจัดสอนเรื่องเกี่ยวกับประสบการณ์เดิมไปหาเรื่องเกี่ยวกับประสบการณ์ใหม่

(สุชาติ โฉมประยูร. 2525 : 64)

จากหลักในการจัดลำดับเนื้อหาหลักสูตรดังกล่าวข้างต้นเราสามารถนำมาจัดรูปแบบของการจัดหลักสูตรวิชาสุศึกษาได้หลายรูปแบบด้วยกัน แต่ที่นิยมกันมีอยู่ 4 รูปแบบ คือ

1. หลักสูตรแบบต่อเนื่อง (Continuous Plan) เป็นการจัดหลักสูตรให้เนื้อหาวิชาต่อเนื่องกันไปทุกชั้น โดยจัดเนื้อหาตามความยากง่ายให้ติดต่อกันไปตลอด
2. หลักสูตรแบบวัฏจักร (Cycle Plan) เป็นการจัดหลักสูตรโดยเปลี่ยนให้เรียนหัวข้อต่าง ๆ แยกต่างกันในแต่ละปี แต่ละหัวข้อจะเริ่มสอนในชั้นใดก็ได้ตามความเหมาะสม โดยแบ่งชั้นเรียนออกเป็นช่วง ๆ หรือวัฏจักร (Cycle) แต่ละวัฏจักรให้เด็กได้เรียนทุกหัวข้อ โดยเริ่มสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวเด็กก่อน เมื่อจบแล้วเด็กได้เรียนครบทุกเนื้อหาและมีปริมาณพอ ๆ กัน
3. หลักสูตรแบบผสม (Combination Plan) เป็นการนำเอาแบบต่อเนื่องกับแบบวัฏจักรผสมกัน เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องของทั้งสองแบบให้น้อยลง เช่น ช่วยในบางหัวเรื่องที่เนื้อหาสั้น ให้สอนได้ครบตามแบบต่อเนื่องโดยไม่จำเป็นต้องสอนให้ครบทุกชั้น แก้ไขไม่ให้เด็กเรียนเบื่อก่อนจากแบบต่อเนื่องและมีหัวข้อเปลี่ยนใหม่อยู่เรื่อยตามแบบวัฏจักร
4. หลักสูตรแบบขอบเขตสัมพันธ์ (Scope and Sequence Plan) เป็นการจัดหลักสูตรตามความสนใจและความต้องการ เน้นสิ่งที่ต้องการแก้ไขเกี่ยวกับปัญหาสุขภาพของเด็กให้มากที่สุด โดยพิจารณาในแง่ของความคิดเชิงและความกว้างของเนื้อหาวิชา การจัดแบบขอบเขตสัมพันธ์คล้าย ๆ แบบต่อเนื่อง หัวข้อในหลักสูตรหรือเนื้อหานั้นจะต้องมีการศึกษาหรือค้นคว้าวิจัยมาอย่างรอบคอบแล้วจึงบรรจุลงในหลักสูตรตามระดับชั้น (ชาวนิต พุทธวงศ์. 2528 : 71 - 74)

✓ เมื่อเราได้ทราบถึงรูปแบบของหลักสูตรศึกษาศึกษาที่นิยมใช้กันแล้ว เราก็ควรจะได้นำมาพิจารณาถึง การนำหลักสูตรศึกษาศึกษาไปใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ก็จะช่วยให้คุณภาพของการเรียนการสอน ประสิทธิภาพสำเร็จซึ่งแนวทางในการใช้หลักสูตร เพื่อให้เกิดผลแท้จริงมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. การศึกษาหลักสูตรอย่างละเอียดถี่ถ้วน
2. ให้ความเข้าใจในแบบเรียนและหนังสืออ่านเพิ่มเติม
3. ควรจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของแต่ละบทเรียน
4. ใช้สื่อหรืออุปกรณ์การสอนที่มีคุณภาพ
5. การใช้แหล่งวิชาการในชุมชน
6. การจัดเนื้อหาของบทเรียนได้อย่างเหมาะสม
7. การสอนศึกษาศึกษาจะต้องยึดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมเป็นหลัก

(ขวฉีก พุทธวงศ. 2528 : 77)

✓ จากการที่เราทราบถึงแนวทางในการนำหลักสูตรไปใช้แล้ว เรายังควรจะพิจารณาถึง วิธีสอนศึกษาศึกษาที่ถูกต้องและเหมาะสมกับปรัชญาและจุดหมายของหลักสูตร จึงจะทำให้ผล การศึกษามีคุณภาพที่ดีหรือเป็นการนำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งควรที่จะเลือกใช้วิธีสอน หรือกิจกรรมหลาย ๆ อย่าง ที่มีทั้งลักษณะครูและนักเรียนเป็นศูนย์กลางหรือเป็นหลักประกอบกันหรือ ผสมผสานกันไปให้เหมาะสมกับโอกาสและสภาพของแต่ละบทเรียน ซึ่งวิธีการสอนมีอยู่หลายวิธี เช่น การบรรยาย การอภิปราย การรายงาน การศึกษานอกสถานที่ การเชิญวิทยากร การสาธิต การค้นคว้าทดลอง การเล่าเรื่อง การแสดงละครศึกษาศึกษา การโต้วาที การเล่นเกมการศึกษา การใช้ภาพยนตร์ การใช้เครื่องบันทึกเสียง วิทยุและโทรทัศน์ เป็นต้น (สุชาติ โสภประยูร.

2525 : 78 - 86)

นอกจากนี้เรายังควรจะพิจารณาถึง การประเมินผลศึกษาศึกษา ซึ่งเป็นอีกองค์ประกอบหนึ่ง ของหลักสูตรกล่าวคือ การประเมินผล เป็นการแสดงให้เห็นว่านักเรียนได้เกิดการเรียนรู้ ซึ่งมีผล ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงในเรื่องพฤติกรรมสุภาพ อันได้แก่ ความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ (KAP) อย่างไรบ้าง นอกจากนี้การประเมินผลยังช่วยให้ครูได้รู้จักเด็กดีขึ้น และสามารถใช้เป็นแนวทาง ในการปรับปรุงส่งเสริมคุณภาพของนักเรียนได้ด้วย รวมทั้งยังช่วยให้ครูได้วัดหรือประเมินผล

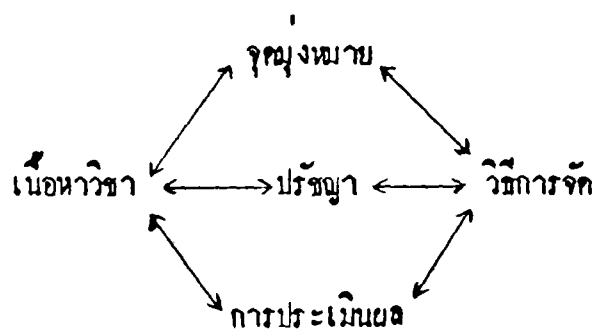
ความสำเร็จในการสอนของตนโดยครูอาศัยพิจารณาจากความสำเร็จในการเรียนของนักเรียน เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงการสอนของครูต่อไปอีกด้วย ซึ่งการวัดผลทั้งด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติหลักและวิธีการวัดแตกต่างกันไป คือ การวัดความรู้ มีวิธีการวัดหลายวิธี เช่น การใช้แบบทดสอบชนิดต่าง ๆ ทั้งแบบอัตนัยและปรนัย การสัมภาษณ์ การสาธิต การตรวจผลงาน และการสังเกต เป็นต้น (สุชาติ โสภประบุร. 2525 : 102 - 103) การวัดทัศนคติ สามารถใช้วิธีการต่าง ๆ เช่น การใช้มาตราไลเกิร์ต (Likert Scale) มาตราการจำแนกความหมายทางภาษา (Semantic Differential Scale) มาตราการจัดอันดับคุณภาพ (Rating Scale) และการใช้จินตนาการ (Projective Technique) เป็นต้น ส่วนการวัดการปฏิบัติและทักษะ มีวิธีการวัดได้หลายวิธีเช่นกัน เช่น แบบสำรวจรายการ (Check List) และมาตราการจัดอันดับคุณภาพ (Rating Scale) เป็นต้น ซึ่งข้อมูลที่ได้รับจากการประเมินนี้ ควรจะนำมาทำการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องและพัฒนาหลักสูตรให้ดีขึ้น แต่ถ้านักพบข้อบกพร่องจนมาก ก็อาจจะยกเลิกไปก็ได้

ดังนั้นเมื่อเราได้ทราบถึงปรัชญา จุดมุ่งหมาย กระบวนการเรียนการสอน และการประเมินผลแล้ว ก็จะทำให้เราสามารถสร้างหลักสูตรและพัฒนาหลักสูตรใหม่คุณภาพอยู่เสมอ ซึ่งหลักของการพัฒนาหลักสูตรสู่ศึกษา มีดังนี้

1. การสร้างจุดประสงค์ของวิชาสู่ศึกษา จะต้องสอดคล้องกับกฎหมาย ระเบียบปฏิบัติต่าง ๆ ในชุมชนและปัญหาสุขภาพของนักเรียน
2. การพัฒนาขอบข่ายของการสอน เนื้อหาของวิชาสู่ศึกษาและขอบข่ายของโครงการสอน จะต้องพัฒนาจากความจำเป็น กฎระเบียบข้อบังคับ และวัตถุประสงค์ของชุมชน ซึ่งจะส่งผลไปสู่เนื้อหาทางสู่ศึกษาหรือความครอบคลุมทางสู่ศึกษา
3. ขั้นตอนของการสอน หลักการจัดขั้นตอนของการสอนจะต้องศึกษาและพิจารณาถึงความเจริญเติบโตและพัฒนาการทางนิสัยของเด็กและเยาวชน รวมทั้งพัฒนาการด้านอื่น ๆ อีกด้วย ส่วนสำคัญของการจัดขั้นตอนในหลักสูตร คือการต่อเนื่องของกาศึกษาระดับต่าง ๆ ทุกระดับ ครูจะต้องรู้เนื้อหาเรื่องที่ตัวเองสอนในระดับที่ต่ำกว่าและระดับที่สูงกว่าด้วย และควรรู้หน่วยเริ่มต้นและหน่วยสุดท้ายของวิชาที่สอน รวมทั้งความสัมพันธ์ของเนื้อหาวิชาสู่ศึกษาที่จะสัมพันธ์กับวิชาอื่น ๆ ด้วย

4. วิธีสอน วิธีสอนเป็นส่วนสำคัญที่จะแสดงถึงผลของการสอนผู้ศึกษาว่าจะสามารถ
 จูงใจให้นักเรียนแต่ละคนมีความรับผิดชอบต่อสุขภาพของตนหรือไม่ ครูจะต้องใช้วิธีการต่าง ๆ
 ที่จะจัดประสบการณ์ที่มีความหมายเพื่อจะหาให้ผู้เรียนเกิดความพอใจที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทาง
 สุขภาพ (ชาวิต พุททวงศ์. 2528 : 78 - 79)

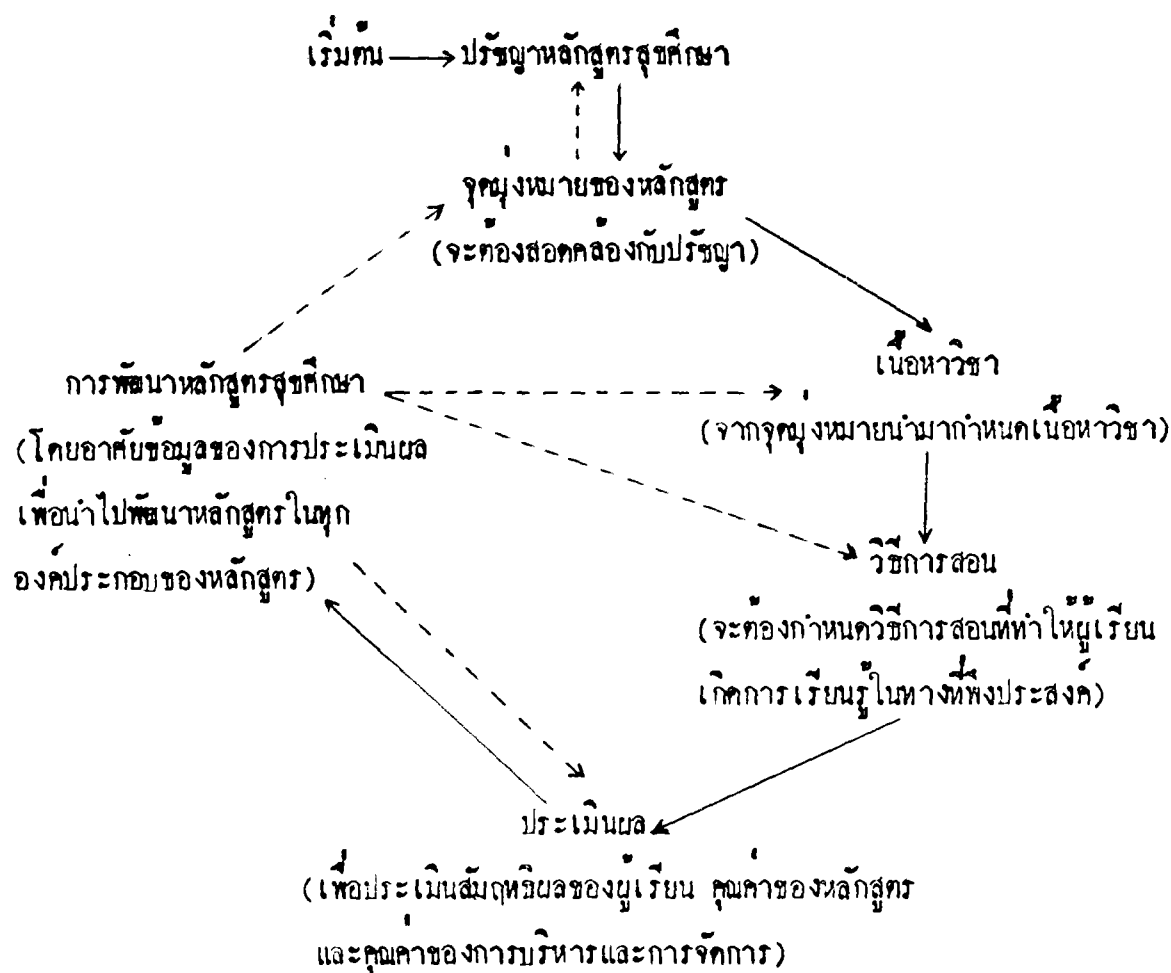
จากการที่เราได้ทราบหลักในการพัฒนาหลักสูตรผู้ศึกษาแล้วนี้ ก็จะทำให้เราสามารถ
 สร้างและปรับปรุงหลักสูตรผู้ศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งการสร้างหรือพัฒนาหลักสูตร
 ในทุกองค์ประกอบของหลักสูตร กล่าวคือ องค์ประกอบเกี่ยวกับจุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ วิธีการสอน
 และการประเมินผล จะต้องมาจากปรัชญาของหลักสูตรผู้ศึกษาอันเดียวกัน ทั้งนี้ Tanners ได้
 กล่าวว่า "การตัดสินใจเลือกจุดมุ่งหมายการศึกษา เนื้อหาวิชา วิธีการสอนและประสบการณ์การ
 เรียนรู้ และการประเมินผล จะต้องตั้งอยู่บนฐานของปรัชญา (ค่านิยมประกอบ) ปรัชญาเป็นแหล่ง
 ที่มาของหลักสูตร และมีอิทธิพลต่อการจัดและการพัฒนาหลักสูตร" (ชาวิต พุททวงศ์. 2528 : 63 ;
 อ้างอิงมาจาก Tanners. n.d.)

ภาพประกอบ 11 ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของหลักสูตร

ดังนั้นถ้าหากเราสามารถสร้างหลักสูตรผู้ศึกษาและมีการพัฒนาคุณภาพของหลักสูตรผู้ศึกษา
 อยู่เสมอ ก็จะทำให้วิชาผู้ศึกษาประสบผลสำเร็จในการปลูกฝังและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพของ
 บุคคล ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของสุขภาพ เพื่อให้บรรลุผลในการมีสุขภาพดีของแต่ละบุคคล
 ครอบครัว และชุมชน (ชนวรรธน อัมสมบุญณ. 2529 : 129)

จากที่กล่าวมาข้างต้นนี้ เราจะเห็นได้ว่าการสร้างหรือพัฒนาหลักสูตรสู่ศึกษาในทุกองค์ประกอบของหลักสูตรจะต้องมาจากปรัชญาของหลักสูตรสู่ศึกษาอันเดียวกัน กล่าวคือการสร้างหลักสูตรสู่ศึกษาจะต้องกำหนดปรัชญาของหลักสูตรก่อน แล้วจึงจะกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรให้สอดคล้องกับปรัชญา ต่อจากนั้นจึงจะจัดเนื้อหาวิชาตามจุดมุ่งหมาย เลือกและพิจารณาวิธีการสอนที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการ เรียนรู้ในทางที่พึงประสงค์ และประเมินผลเพื่อประเมินสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียน คุณค่าของหลักสูตร รวมทั้งคุณค่าของการบริหารและการจัดการ ตามลำดับ แล้วจึงนำข้อมูลที่ได้ไปพัฒนาหลักสูตรให้臻ต่อไปเรื่อย ๆ ดังแสดงในภาพประกอบ

ภาพประกอบ 12 กรอบแนวความคิดในการสร้างและพัฒนาหลักสูตรสู่ศึกษา

เมื่อเราได้มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรสู่ศึกษาแล้ว ก็จะช่วยให้เราสามารถทำการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง วิชาเอกสู่ศึกษา ในวิทยาลัยพลศึกษา ไซค์คเจนชั้น วิทยาลัยพลศึกษา เป็นหน่วยงานหนึ่งที่สังกัดกรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีทั้งหมด 17 แห่ง โดยในระยะแรกได้ทำการผลิตครูระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง วิชาเอกพลศึกษา จนกระทั่งในปีการศึกษา 2518 ได้ดำเนินการผลิตครูระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง วิชาเอกสู่ศึกษา อีกสาขาหนึ่งที่วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดเชียงใหม่เป็นแห่งแรก ต่อมาจึงได้เปิดสาขานี้ในวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ชลบุรี ยะลา และอุตรธานี ตามลำดับ ซึ่งหลักสูตรนี้มีประวัติความเป็นมา ดังนี้

ความเป็นมาของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง (สู่ศึกษา) ของวิทยาลัยพลศึกษา

ความเป็นมาของหลักสูตรการผลิตครูระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูงวิชาเอกสู่ศึกษา ได้มีการจัดทำหลักสูตร เป็นครั้งแรกโดยทางกรมพลศึกษาได้ขอความร่วมมือจาก คณะอาจารย์ภาควิชาเวชศาสตร์ป้องกันและสังคม คณะแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นผู้ร่วมดำเนินการร่างหลักสูตร ป.กศ.สูง (สู่ศึกษา) พุทธศักราช 2518 เพื่อประสงค์จะได้ครูไปทำหน้าที่ผู้ดูแลสุขภาพนักเรียน เป็นการส่งเสริมสุขภาพของนักเรียนทั่วไป

หลักสูตรฉบับดังกล่าว ได้กำหนดจุดมุ่งหมายไว้ 5 ประการด้วยกัน คือ

1. เพื่อสามารถทำการสอนสู่ศึกษาในโรงเรียนได้
2. เพื่อช่วยเหลือการบริการอนามัยในโรงเรียนได้เป็นอย่างดี
3. เพื่อสามารถดำเนินการค่านสุชาภิบาลในโรงเรียนได้เป็นอย่างดี
4. เพื่อสามารถประสานงานกับเจ้าหน้าที่อนามัยในท้องถิ่นได้อย่างดี
5. เพื่อสามารถหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อความก้าวหน้าทางวิทยาการได้

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง (สู่ศึกษา) ประกอบขึ้นด้วยหมวดวิชาและวิชาที่กำหนดให้เรียนรวมทั้งสิ้น 90 หน่วยกิต ด้วยกันคือ

1. วิชาสามัญ (บังคับ) ประกอบด้วย ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์-สถิติ

ฟิสิกส์ ชีววิทยา เคมีและห้องสมุด

2. วิชาโท ประกอบด้วยบัณฑิตบริหารและพลศึกษา
3. วิชาการศึกษา ประกอบด้วยหลักสูตรการศึกษา จิตวิทยาและวิธีสอน การฝึกสอนและ
สัมมนา

4. วิชาเอก ประกอบด้วยวิชาสุศึกษา ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ
ต่อมาในปี พ.ศ. 2520 ได้มีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรการณัฏระกัษณะประกาศนียบัตร
วิชาการศึกษาศัษนสูง (พลศึกษา) และ (สุศึกษา) พุทธศักราช 2518 โดยมีเหตุผลของการ
เปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมกับสถานการณ์และสภาพของประเทศไทยมากยิ่งขึ้น จึงทำให้หลักสูตร
ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาศัษนสูง (สุศึกษา) พุทธศักราช 2520 ขึ้น ซึ่งประกอบด้วยหน่วยวิชา
และวิชาที่กำหนดให้เรียน รวมทั้งสิ้น 90 หน่วยกิต ด้วยกันคือ

1. วิชาสามัญ ประกอบด้วยวิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และวิชาเลือก
2. วิชาโท ประกอบด้วยบัณฑิตบริหารและพลศึกษา
3. วิชาการศึกษา
4. วิชาเอก ประกอบด้วยวิชาสุศึกษา ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ

หลักสูตร ป.กศ.สูง (สุศึกษา) พุทธศักราช 2520 ได้ใช้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2520
จนถึงปีการศึกษา 2524 ต่อมากรมพลศึกษา ได้พิจารณาเห็นว่า หลักสูตรการศึกษาระดับประถมศึกษา
มัธยมศึกษาได้เปลี่ยนแปลงไป แต่หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาศัษนสูงสุศึกษา ยังไม่มี
การเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องและสัมพันธ์กับหลักสูตรในระดับดังกล่าวและความก้าวหน้าทางวิชาการ
ที่เปลี่ยนไป จึงมอบให้สำนักงานวิทยาลัยพลศึกษาส่วนภูมิภาค เป็นผู้ประสานงานในการจัดประชุม
สัมมนาปรับปรุงหลักสูตรวิชาเอกสุศึกษา การสัมมนาปรับปรุงหลักสูตรวิชาเอกสุศึกษา จึงได้มีการ
แก้ไขเปลี่ยนแปลงหลักสูตร และประกาศใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาศัษนสูง (สุศึกษา)
พุทธศักราช 2525 และได้ใช้มาจนถึงปีการศึกษา 2528 จึงได้มีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงหลักสูตร
อีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยได้ประกาศใช้หลักสูตร
ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาศัษนสูง (สุศึกษา) พุทธศักราช 2529 ขึ้นให้แทนหลักสูตรเดิม เมื่อ
ปีการศึกษา 2529 จนกระทั่งปัจจุบันนี้ (สมบัติ กุรุพันธ์ และคนอื่น ๆ . 2526 : 1 - 6)

จากประวัติความเป็นมา ทำให้เราทราบว่า หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง วิชาเอกสุศึกษา ได้มีการพัฒนาปรับปรุงเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปเสมอมา จนกระทั่งปัจจุบันได้ใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง วิชาเอกสุศึกษา พุทธศักราช 2529 ซึ่งมีรายละเอียดของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง (สุศึกษา) จะรวมอยู่ในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง พุทธศักราช 2529 ดังนี้

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง พุทธศักราช 2529

ปรัชญา

หลักสูตรมุ่งผลิตบุคลากร เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคล หรือกลุ่มบุคคลทางด้านสุขภาพพลานามัย และความปลอดภัย

ความมุ่งหมายของหลักสูตร

1. เพื่อผลิตบุคลากรทางพลศึกษา สุศึกษา นันทนาการ และการรักษาความปลอดภัย ให้เป็นผู้มีความรู้ ทักษะ เจตคติที่ถูกต้อง และสามารถนำไปประกอบอาชีพได้
2. เพื่อผลิตบุคลากรที่สามารถให้คำปรึกษา แนะนำ และส่งเสริมเกี่ยวกับการรักษาสุขภาพการออกกำลังกาย การรักษาความปลอดภัย และการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
3. เพื่อผลิตบุคลากรให้เป็นผู้มีความกระตือรือร้นในการใฝ่หาความรู้ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีสุขนิสัยที่เอาใจใส่ดูแลสุขภาพ และบุคลิกภาพของตนเองอยู่เป็นนิจ
4. เพื่อผลิตบุคลากรให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม ความมีน้ำใจนักกีฬาและจรรยาบรรณในวิชาชีพ
5. เพื่อผลิตบุคลากรให้เป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและเจตคติที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาท้องถิ่น และสอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจตลอดจนสังคมของประเทศ
6. เพื่อผลิตบุคลากรให้เป็นผู้มีความรู้ในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

เกณฑ์การให้หลักสูตร

หลักสูตรใดกำหนดเกณฑ์การให้หลักสูตรไว้ดังนี้

การเข้าศึกษาตามหลักสูตร ต้องผ่านการสมัครเลือกหรือคัดเลือก หรือตามเกณฑ์
กรมพลศึกษากำหนดตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ โดยจะต้องมีความรู้
อย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

1. สำเร็จประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.) หรือ พ.กศ. หรือ
2. สำเร็จประกาศนียบัตรครูประถม (ป.ป.) หรือ พ.กศ. หรือ
3. สำเร็จประโยคตรีคุณศึกษา หรือประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย หลักสูตร
ไม่น้อยกว่า 2 ปี ทั้งสายสามัญ และสายอาชีพ หรือเทียบเท่า

ระยะเวลาการศึกษา ใช้เวลาการศึกษาไม่น้อยกว่า 2 ปี ในปีการศึกษาหนึ่ง ๆ กำหนด
ใหม่ 2 ภาคการศึกษาปกติ แต่ละภาคการศึกษามีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า 18 สัปดาห์ โดยรวมทั้ง
เวลาสำหรับการสอบด้วย สัปดาห์หนึ่งมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า 5 วัน และให้วิทยาลัยพลศึกษามีอำนาจ
จัดเวลาพิเศษเพื่อการศึกษาและงานของวิทยาลัย

เงื่อนไขการให้หลักสูตร หลักสูตรนี้ให้ใช้กับนักศึกษาที่เข้าศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2529
เป็นต้นไป สำหรับนักศึกษาที่เข้าศึกษาก่อนการให้หลักสูตรนี้ ให้ใช้หลักสูตรเดิมจนกว่าจะสำเร็จ
การศึกษา

รูปแบบของหลักสูตร หลักสูตรมี 2 แบบ กำหนดให้เลือกเรียนแบบใดแบบหนึ่ง ดังนี้
แบบที่ 1 เอก-โท ให้เลือกเรียนวิชาเอกพลศึกษา หรือสุขศึกษาอย่างใดอย่างหนึ่ง
แล้วเลือกเรียนวิชาโท พลศึกษา หรือสุขศึกษา หรือนันทนาการ อย่างใดอย่างหนึ่งที่ไมซ้ำกับ
วิชาเอก

แบบที่ 2 เอก-เอก เป็นหลักสูตรที่กำหนดให้เรียน 2 วิชาเอก ได้แก่ วิชาเอก
การรักษาสภาพพลศึกษา และวิชาเอกพลศึกษา

การสำเร็จการศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร จะต้องเรียนรายวิชาต่าง ๆ
ที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่า 80 หน่วยกิต และผลการสอบจะต้องเป็นไปตามระเบียบกรมพลศึกษา
ว่าด้วยการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง พ.ศ. 2529 ทั้งนี้ต้องมีเวลาเรียน
ไม่น้อยกว่า 4 ภาคเรียนปกติ และไม่เกิน 8 ภาคเรียนปกติ

โครงสร้างของหลักสูตร

หลักสูตรนี้เป็นหลักสูตร 2 ปี ผู้เรียนจะต้องเรียนรายวิชาต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรไม่น้อยกว่า 80 หน่วยกิต ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 หมวดวิชา คือ

1. หมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้อย่างกว้างขวางในวิชาการต่าง ๆ เป็นพื้นฐานในการเรียนหมวดอื่น ๆ หรือเพื่อการศึกษาต่อในชั้นสูง ตลอดจนสามารถดำเนินชีวิตอย่างมีคุณธรรมและเป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ

2. หมวดวิชาเฉพาะด้าน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มวิชา คือ

2.1 กลุ่มวิชาชีพ มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในหลักการและทฤษฎีในวิชาชีพเฉพาะด้าน ตลอดจนมีประสบการณ์และทักษะในวิชาชีพอย่างเพียงพอ สามารถนำความรู้ความสามารถไปใช้ในการประกอบอาชีพ ให้สอดคล้องกับสภาพชีวิตและสังคมไทย

2.2 กลุ่มวิชาเฉพาะ เป็นกลุ่มวิชาที่มุ่งให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความต้องการ ความถนัดและความสนใจ เน้นหากรอบควบคุมหลักการหรือทฤษฎี การปลูกฝังเจตคติ ตลอดจนมีประสบการณ์และทักษะในวิชาชีพเฉพาะสาขา เพื่อให้สามารถนำความรู้และทักษะไปใช้ในการประกอบอาชีพ หรือปฏิบัติงาน หรือเป็นพื้นฐานที่จะศึกษาต่อให้ลึกซึ้งต่อไป

3. หมวดวิชาเลือกเสรี เป็นหมวดวิชาที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความ ต้องการ ความถนัดและความสนใจ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีโอกาสใช้วิจารณญาณด้วยตนเอง ใน การศึกษาค้นคว้าความรู้ในแขนงที่จะช่วยส่งเสริมประสบการณ์ทั่วไป หรือประสบการณ์วิชาชีพ

ลักษณะวิชา หมวดวิชาต่าง ๆ จะกำหนดลักษณะวิชาออกเป็น 3 ลักษณะ คือ

1. วิชาบังคับ รายวิชาบังคับ ได้แก่ รายวิชาที่แต่ละหมวดวิชากำหนดให้ผู้เรียนทุกคน ต้องเรียน และจะต้องสอบได้ตามเกณฑ์หลักสูตรกำหนด ถ้าสอบได้รายวิชาใดต่ำกว่าเกณฑ์ กำหนดไว้ จะต้องเรียนซ้ำจนกว่าจะสอบได้ในรายวิชานั้น

2. วิชาเลือก ได้แก่ รายวิชาในแต่ละหมวดวิชา ซึ่งกำหนดไว้ให้ผู้เรียนได้มีโอกาส เลือกเรียนตามความ ต้องการ ความถนัดและความสนใจ ผู้เรียนจะต้องเลือกเรียนรายวิชาเลือก ที่แต่ละหมวดวิชากำหนดไว้ และสอบผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนด กรณีที่ผู้เรียนสอบตกในรายวิชาเลือก

อาจเรียนซ้ำ หรือเลือกเรียนในรายวิชาอื่น ๆ ที่มีจำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่ารายวิชานั้นแทนได้ แต่ต้องอยู่ในกลุ่มวิชาเดียวกัน และไม่ซ้ำกับรายวิชาอื่นที่เรียนมาแล้ว

3. วิชาเลือกเสรี ผู้เรียนจะเลือกเรียนในรายวิชาใดก็ได้ ที่เปิดสอนในวิทยาลัยที่ไม่ซ้ำกับรายวิชาที่เรียนมาแล้ว

จำนวนหน่วยกิต ผู้ที่จะสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร จะต้องเรียนรายวิชาต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรไม่น้อยกว่า 80 หน่วยกิต แบ่งตามหมวดวิชาและลักษณะวิชาดังนี้ (จะขอกล่าวถึงเฉพาะรูปแบบของหลักสูตรแบบเอก-โท เท่านั้น เนื่องจากมีความเกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้)

หมวดวิชา	จำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่า		
	วิชาบังคับ	วิชาเลือก	วิชาเลือกเสรี
1. หมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป			
1.1 กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์	-	4	-
1.2 กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์	2	2	-
1.3 กลุ่มวิชาภาษา	6	-	-
1.4 กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์			
- วิทยาศาสตร์	-	2	-
- คณิตศาสตร์	-	2	-
2. หมวดวิชาเฉพาะด้าน			
2.1 วิชาชีพ	18	2	-
2.2 วิชาเฉพาะ			
2.2.1 เอก-โท			

หมวดวิชา	จำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่า		
	วิชาชีพ	วิชาเลือก	วิชาเลือกเสรี
-เอก	24	2	-
-โท	12	2	-
3. หมวดวิชาเลือกเสรี	-	-	2

รายวิชาในหลักสูตร

1. หมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป กำหนดให้เรียนไม่น้อยกว่า 18 หน่วยกิต จากรายวิชาในกลุ่มต่าง ๆ ดังนี้

1.1 กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ ให้เลือกเรียนไม่น้อยกว่า 4 หน่วยกิต จากรายวิชาต่อไปนี้

สังคม 101 สังคมวิทยาเบื้องต้น 2(2)

เศรษฐ 101 เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น 2(2)

รัฐ 101 รัฐศาสตร์เบื้องต้น 2(2)

1.2 กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ กำหนดให้เรียนไม่น้อยกว่า 4 หน่วยกิต โดยให้เรียนจริย 101 และเลือกเรียนรายวิชาอื่นอีกไม่น้อยกว่า 2 หน่วยกิต ดังนี้

จริย 101 จริยศึกษา 2(2)

บรรณ 101 ห้องสมุดและการค้นคว้า 2(2)

สังคม 101 สังคมนิยม 2(2)

ศิลปะ 101 ศิลปนิยม 2(2)

มนุษย์ 101 มนุษยสัมพันธ์ 2(2)

1.3 กลุ่มวิชาภาษา กำหนดให้เรียน 6 หน่วยกิต จากรายวิชาต่อไปนี้

ไทย 101 ภาษาไทย 1 2(2)

ไทย 102 ภาษาไทย 2 2(2)

อิง 101 ภาษาอังกฤษ 2(2)

1.4 กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ กำหนดให้เรียนไม่น้อยกว่า 4 หน่วยกิต จากรายวิชาต่อไปนี้

1.4.1 วิทยาศาสตร์ ให้เลือกเรียนไม่น้อยกว่า 2 หน่วยกิต จากรายวิชาต่อไปนี้

วิทย์ 101 วิทยาศาสตร์กายภาพ 2(2)

วิทย์ 102 วิทยาศาสตร์ชีวภาพ 2(2)

1.4.2 คณิตศาสตร์ ให้เลือกเรียนไม่น้อยกว่า 2 หน่วยกิต จากรายวิชาต่อไปนี้

คณิต 101 คณิตศาสตร์ทั่วไป 2(2)

สถิติ 101 สถิติ 2(2)

2. หมวดวิชาเฉพาะด้าน

2.1 แผนที่ 1 เอก-โท

2.1.1 วิชาชีพ กำหนดให้เรียนไม่น้อยกว่า 20 หน่วยกิตจากรายวิชาต่อไปนี้

กลุ่มที่ 1 กำหนดให้เรียน 18 หน่วยกิต จากรายวิชาต่อไปนี้

ศึกษา 101 หลักการศึกษา 2(2)

ศึกษา 102 หลักสูตรและการสอนทั่วไป 1(1)

ศึกษา 203 วิธีสอนวิชาเอก 2(2)

ศึกษา 204 วิธีสอนวิชาโท 2(2)

ศึกษา 205 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 2

จิต	101	จิตวิทยาการศึกษา	2(2)
แนะแนว	101	การแนะแนวเบื้องต้น	1(1)
เทคโนโลยี	101	เทคโนโลยีทางการศึกษา	1(1)
นัก	103	ลูกเสือและยุวกาชาด	1(2)
วัดผล	201	การวัดและประเมินผลทางการศึกษา	2(2)
สุข	104	โครงการสุขภาพในโรงเรียน	2(2)
<u>กลุ่มที่ 2</u> ให้เลือกเรียนไม่น้อยกว่า 2 หน่วยกิต จากรายวิชาต่อไปนี้			
ศึกษา	206	การศึกษากับการพัฒนาชุมชน	2(2)
ศึกษา	207	กฎหมายการศึกษา	2(2)
จิต	202	กระบวนการกลุ่ม	2(2)
จิต	203	จิตวิทยาพัฒนาการและการขยายเด็กเล็ก	2(2)
จิต	204	จิตวิทยาการศึกษา	2(2)

2.1.2 วิชาเอก

วิชาเอกสุขศึกษา กำหนดให้เรียนไม่น้อยกว่า 26 หน่วยกิต

จากรายวิชาต่อไปนี้

กลุ่มที่ 1 กำหนดให้เรียน 24 หน่วยกิต จากรายวิชาต่อไปนี้

สุข	101	การสุขศึกษา	2(2)
สุข	102	การสาธารณสุข	2(2)
สุข	103	กายวิภาคและสรีรวิทยา	2(2)
สุข	105	การปฐมพยาบาล	2(2)
สุข	106	สวัสดิศึกษา	2(2)
สุข	107	สุขภาพสิ่งแวดล้อม	2(2)
สุข	108	การควบคุมและการป้องกันโรค	2(2)
สุข	109	โภชนศาสตร์	2(2)
สุข	210	ยานและสิ่งเสพติดให้โทษ	2(2)

สุข	211	ประชากรศึกษาและเพศศึกษา	2(2)
สุข	212	สุขภาพจิต	2(2)
สุข	213	การฝึกงานสุขศึกษา	2
<u>กลุ่มที่ 2</u> ให้เลือกเรียนไม่น้อยกว่า 2 หน่วยกิต จากรายวิชาต่อไปนี้			
สุข	214	สุขชีววิทยาและปรัศชีววิทยา	2(2)
สุข	215	สุขภาพชุมชนวิโลก	1(1)
สุข	216	การอนามัยแม่และเด็ก	2(2)
สุข	217	สุขภาพผู้สูงอายุ	2(2)
สุข	218	อาชีวอนามัย	2(2)
สุข	219	สุขศึกษาในชุมชน	1(1)
สุข	220	อุปกรณ์สุขศึกษา	1(1)
สุข	221	การวัดและประเมินผลสุขศึกษา	2(2)
สุข	222	สัมมนาสุขศึกษา	2(2)

2.1.3 วิชาโท

2.1.3.1 วิชาโทพลศึกษา กำหนดให้เรียนไม่น้อยกว่า 14 หน่วยกิต จากรายวิชาต่อไปนี้

<u>กลุ่มที่ 1</u> กำหนดให้เรียน 4 หน่วยกิต จากรายวิชาต่อไปนี้			
พล	101	ประวัติ ปรัชญาและหลักการพลศึกษา	1(1)
พล	102	การจัดและบริหารพลศึกษาในโรงเรียน	2(2)
พล	204	การจัดการแข่งขันกีฬา	1(1)
<u>กลุ่มที่ 2</u> กำหนดให้เรียน 8 หน่วยกิตจากรายวิชาต่อไปนี้			
พล	107	กรีฑา 1	1(2)
พล	108	ฟุตบอล 1	1(2)
พล	109	บาสเกตบอล 1	1(2)
พล	110	วอลเลย์บอล	1(2)

พล 111 ยิมนาสติก 1 1(2)

พล 217 กระบี่กระบอง 1 1(2)

นัก 211 กิจกรรมเข้าจังหวะ 1(2)

นัก 212 เกมและเกมน้ำ 1(2)

กลุ่มที่ 3 ให้เลือกเรียนไม่น้อยกว่า 2 หน่วยกิต จากรายวิชาเอกพลศึกษาที่ไม่ซ้ำกับรายวิชาที่เรียนมาแล้ว

2.1.3.2 วิชาโทบัณฑิตการ กำหนดให้เรียนไม่น้อยกว่า

14 หน่วยกิต จากรายวิชาต่อไปนี้

กลุ่มที่ 1 กำหนดให้เรียน 8 หน่วยกิตจากรายวิชาต่อไปนี้

นัก 101 บัณฑิตการ 2(2)

นัก 102 การจัดและบริหารบัณฑิตการ 2(2)

นัก 204 หน่วยบริการเขวชน 1(1)

นัก 205 ผู้นำบัณฑิตการ 2(2)

นัก 206 การอยู่ค่ายพักแรม 1(1)

กลุ่มที่ 2 กำหนดให้เรียน 4 หน่วยกิต จากรายวิชาต่อไปนี้

นัก 107 เทเบิลเทนนิส 1(2)

นัก 108 ตะกร้อและเซปักตะกร้อ 1(2)

นัก 109 แบดมินตัน 1(2)

นัก 210 กีฬา 1(2)

กลุ่มที่ 3 ให้เลือกเรียนไม่น้อยกว่า 2 หน่วยกิต จากรายวิชาต่อไปนี้

นัก 211 กิจกรรมเข้าจังหวะ 1(2)

นัก 212 เกมและเกมน้ำ 1(2)

นัก 213 นาฏศิลป์ไทย 1(2)

นัก 214 นาฏศิลป์สากล 1(2)

นัก 215 เนกษอลและทวงยาง 1(2)

นักศ	216	พจนานุกรมไทย	1(2)
นักศ	217	พจนานุกรมฝรั่ง	1(2)
นักศ	218	ไวยากรณ์	1(2)
นักศ	219	สมาธิ	1(2)
นักศ	220	กอล์ฟ	1(2)
นักศ	221	ยิงธนู	1(2)
นักศ	222	ยิงปืน	1(2)
นักศ	223	ค่าน้ำ 1	1(2)
นักศ	224	ค่าน้ำ 2	1(2)
พล	225	แอโรบิกคานธ	1(2)
พล	230	เทนนิส	1(2)

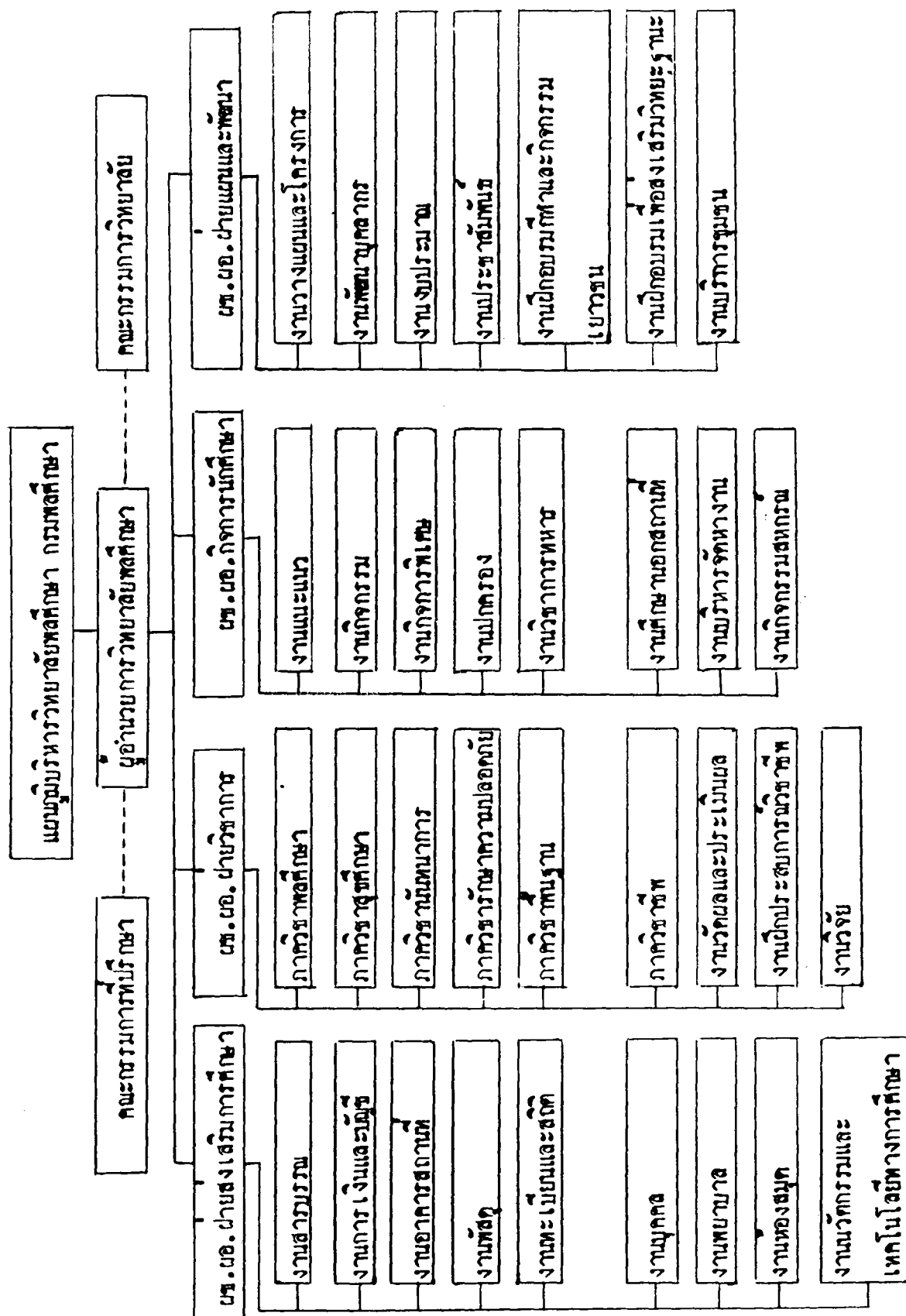
3. หมวดวิชาเลือกเสรี กำหนดให้เลือกเรียนไม่น้อยกว่า 2 หน่วยกิต จากรายวิชา
ที่เปิดสอนในวิทยาลัยพณิชยการที่ตรงกับรายวิชาที่เรียนมาแล้ว (กรมพลศึกษา. 2529 :

1 - 17)

จากรายวิชาต่าง ๆ เหล่านี้ เราจะพบว่า ผู้เรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา
ชั้นสูง วิชาเอกพณิชยการ พ.ศ. 2529 สามารถเลือกเรียนวิชาโทพณิชยการที่สนใจได้ตามความต้องการ
อย่างหนึ่งตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ซึ่งมีโครงสร้างของหลักสูตร ดังนี้

ด้านการบริหารงานของวิทยาลัย จะมีผู้อำนวยการวิทยาลัยเป็นผู้บริหารงานรับผิดชอบ
ดำเนินงานของวิทยาลัย และปกครองบังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้างให้เป็นไปตามกฎหมาย
กฎ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ โดยมีรูปแบบการบริหารงานดังนี้ (กรมพลศึกษา.
2530 : 4 - 17)

ภาพประกอบ 14 แผนภูมิบริหารวิทยาลัยพหุศึกษา กรมพหุศึกษา

จากแผนภูมิการบริหารงานนี้ จะเห็นว่าสายงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการบริหารหลักสูตร จะอยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยผู้ช่วยผู้อำนวยการ ฝ่ายวิชาการ ส่วนอาจารย์ผู้สอน จะมีพันธกิจ อยุ่อย่างการระดมปัญญาที่ขึ้นไป ซึ่งแบ่งตามพื้นฐานความรู้หรือสายวิชาได้ 3 ประเภท คือ

1. อาจารย์ผู้สอนวิชาเอกสาขาวิชา จะมีวุฒิปริญญาตรี โท หางานสาขาวิชาหรืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิชาสาขาวิชา
2. อาจารย์ผู้สอนวิชาโททางพลศึกษา จะมีวุฒิทางพลศึกษาโดยตรง
3. อาจารย์ผู้สอนวิชาโททางนันทนาการ จะมีวุฒิทางพลศึกษาและนันทนาการ
4. อาจารย์ผู้สอนวิชาพื้นฐานจะมีวุฒิทางด้านการศึกษามากมาย ๆ ประเภท เช่น ภาษาอังกฤษ

ภาษาไทย สังคม วิชา

เมื่อเราได้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตรสาขาวิชาและการบริหารหลักสูตรของวิทยาลัย พลศึกษาแล้ว เรายังควรจะได้ทราบเกี่ยวกับโครงสร้างของหลักสูตรในระดับที่ต่ำกว่าและสูงกว่า หลักสูตรสาขาวิชาของวิทยาลัยพลศึกษา เพื่อให้เราสามารถใช้เป็นข้อมูลที่จะประเมินค่าหลักสูตร ที่เราทำการประเมินมีความสัมพันธ์และต่อเนื่องของเนื้อหาในแต่ละระดับการศึกษาหรือไม่ ดังที่ ขวฉีก พุทธวงศ์ กล่าวไว้ว่า "ส่วนสำคัญของการจัดชั้นตอนของการสอนในหลักสูตร คือการต่อเนื่อง ของการศึกษาระดับต่าง ๆ คือจะต้องรู้เนื้อหาเรื่องที่ตัวเองสอนในระดับที่ต่ำกว่าและระดับ ที่สูงกว่าด้วย" (ขวฉีก พุทธวงศ์. 2528 : 63) ดังนั้นการประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชา การศึกษาชั้นสูง วิชาเอกสาขาวิชา ซึ่งเป็นหลักสูตรในระดับอุดมศึกษา เราจึงควรจะได้ศึกษาหลักสูตร ที่มีการต่ำกว่า อันได้แก่หลักสูตรประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ซึ่งได้กล่าวไว้ในตอนต้น กล่าวคือ หลักสูตรระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา เนื้อหาวิชาที่สอนอยู่ 15 หัวข้อ เช่น อาหารและ โภชนาการ สุขภาพส่วนบุคคล การเจริญเติบโตและพัฒนาการ สวัสดิศึกษา การปฐมพยาบาล โรคติดต่อ โรคไม่ติดต่อ สุขภาพจิต ความรู้เรื่องเพศ เป็นต้น สำหรับหลักสูตรในระดับที่สูงกว่า หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง วิชาเอกสาขาวิชา ได้แก่ หลักสูตรปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอกทางด้านสาขาวิชา แต่ในขั้นนี้ผู้วิจัยจะขอเสนอเฉพาะโครงสร้างของหลักสูตรปริญญาตรี หางานด้านสาขาวิชาของสถาบันอุดมศึกษาเป็นเพียงบางแห่งเพื่อเป็นข้อมูลที่จะช่วยประเมินคุณภาพของ หลักสูตรที่ทำการวิจัยว่ามีความสัมพันธ์และต่อเนื่องกับหลักสูตรในระดับปริญญาตรีอย่างไรบ้าง ซึ่ง หอจะสรุปโครงสร้างของหลักสูตรในระดับปริญญาตรีของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ใ้ต่อไปนี้

หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต (สุขศึกษา) หรือ Bachelor of Science (Health Education)

หลักสูตรนี้หรือย่อ ท.บ. (สุขศึกษา) หรือ B.Sc. (Health Education) ซึ่งมีหน่วยงานที่
รับนิเทศคือ ภาควิชาสุขศึกษา คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นหลักสูตร 4 ปี ผู้เรียน
จะต้องเรียนไม่น้อยกว่า 134 - 136 หน่วยกิต โดยมีส่วนประกอบของหลักสูตรดังนี้

1. วิชาพื้นฐานทั่วไป	32 - 36 หน่วยกิต
2. วิชาพื้นฐานเฉพาะด้าน	29 - 36 หน่วยกิต
3. วิชาเอก	58 - 64 หน่วยกิต
4. วิชาเลือกเสรี ให้เลือกเรียนได้หน่วยกิตครบ	134 - 136 หน่วยกิต

สำหรับวิชาเอกสุขศึกษา ซึ่งกำหนดให้เรียนไม่น้อยกว่า 58 หน่วยกิตนั้น จะแบ่งเป็น

1. วิชาเอกบังคับ	54 หน่วยกิต
2. วิชาเอกเลือกไม่น้อยกว่า	4 หน่วยกิต

1. วิชาเอกบังคับ กำหนดให้เรียน 54 หน่วยกิต จากรายวิชาต่อไปนี้

สช 312	สุขภาพส่วนบุคคล	2(2-0-4)
สช 313	การสาธารณสุขเบื้องต้น	2(2-0-4)
สช 315	สุขภาพสิ่งแวดล้อม 1	3(3-0-6)
สช 316	สุขภาพสิ่งแวดล้อม 2	3(3-0-6)
สช 320	หลักการพยาบาล	2(2-0-4)
สช 329	โภชนาการสาธารณสุขเบื้องต้น	2(2-0-4)
สช 336	พันธุสุขภาพ	2(2-0-4)
สช 385	การสุขศึกษาในสถานพยาบาล	2(2-0-4)
สช 411	การปฐมพยาบาล	3(3-0-6)
สช 412	สวัสดิศึกษา	2(2-0-4)
สช 413	สุขภาพจิต	2(2-0-4)
สช 415	สุขภาพภูมิวิโลก	2(2-0-4)

สช 416	โครงการสุขภาพในโรงเรียน	2(2-0-4)
สช 417	สุขภาพชุมชน	2(2-0-4)
สช 422	สุขภาพครอบครัว	2(2-0-4)
สช 423	จิตตคติสาธารณะสุข	2(2-0-4)
สช 424	สุขภาพในการประกอบอาชีพ	2(2-0-4)
สช 425	ประชากรศาสตร์	2(2-0-4)
สช 426	การวางแผนและประเมินผลงานสุขภาพศึกษา	2(2-0-4)
สช 428	การวางแผนครอบครัว	2(2-0-4)
สช 429	การเฝ้าระวังและการรักษาพยาบาลเบื้องต้น	3(3-0-6)
สช 430	การฝึกงานสุขภาพศึกษา	6(0-12-6)
วส 401	หลักการพัฒนาสุขภาพชุมชน	2(2-0-4)

2. วิชาเอกเลือก ให้เลือกเรียนไม่น้อยกว่า 4 หน่วยกิต จากรายวิชาต่อไปนี้

สช 306	การสุขาภิบาลอาหาร	2(2-0-4)
สช 314	สุขภาพสิ่งแวดล้อม	2(2-0-4)
สช 318	เทคโนโลยีทางสุขภาพศึกษา	2(2-0-4)
สช 419	การเคหะพยาบาลและฟื้นฟูสุขภาพ	2(2-0-4)
สช 420	สุขภาพมารดาและเด็ก	2(2-0-4)
สช 427	หลักการจัดกิจกรรมงานสุขภาพศึกษา	2(2-0-4)
วส 314	การจัดหาน้ำดื่ม น้ำใช้	2(2-0-4)
วส 315	การกำจัดขยะ	2(2-0-4)
วส 316	การกำจัดน้ำโสโครกและสิ่งขับถ่าย	2(2-0-4)
วส 402	หลักการออกแบบงานสุขภาพนิบาล	2(2-0-4)
วส 412	การควบคุมมลภาวะทางอากาศ	2(2-0-4)

หลักสูตรปริญญาศาสตรบัณฑิต (สุขศึกษา) หรือ Bachelor's Degree in Education

(Health Education)

หลักสูตรนี้ชื่อย่อว่า ค.บ. (สุขศึกษา) หรือ B.ED. (Health Education)
ซึ่งมีหน่วยงานรับผิดชอบคือ คณะศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นหลักสูตร 4 ปี ผู้เรียนจะต้อง
เรียนไม่น้อยกว่า 135 หน่วยกิต โดยมีส่วนประกอบของหลักสูตรดังนี้

1. หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป 40 หน่วยกิต
2. หมวดวิชาครู 60 หน่วยกิต
3. หมวดวิชาเฉพาะ 30 หน่วยกิต
4. หมวดวิชาเลือกเสรี 5 หน่วยกิต

สำหรับหมวดวิชาเฉพาะนั้น นิสิตที่เลือกเรียนวิชาเอกสุขศึกษา จะต้องเรียน

1. รายวิชาบังคับ (23 หน่วยกิต)
2. รายวิชาเลือก (7 หน่วยกิต)

1. รายวิชาบังคับ

รหัส	ชื่อรายวิชา	หน่วยกิต
415 132	กายวิภาคศาสตร์และสรีรวิทยา 1	2(2-0-4)
415 133	กายวิภาคศาสตร์และสรีรวิทยา 2	2(2-0-4)
415 150	จุลชีววิทยาและปรสิตวิทยา	2(2-0-4)
415 151	การสาธารณสุขขั้นนำ	2(2-0-4)
419 201	การพยาบาลฉุกเฉิน	2(1-2-3)
419 206	โภชนาการ	2(2-0-4)
417 208	สุขภาพจิต	2(2-0-4)
415 250	การควบคุมโรคติดต่อ	2(2-0-4)
415 251	สุขภาพกับสิ่งแวดล้อม	2(2-0-4)
415 350	หลักสูตรสุขภาพและสุขภาพปฏิบัติ	1(1-0-2)

415	355	โครงการสุขภาพในโรงเรียน	2(2-0-4)
415	456	การดูแลสุขภาพในชุมชน	2(2-0-4)

2. รายวิชาเลือก

รหัส	ชื่อรายวิชา	หน่วยกิต
415 131	พลศึกษาขั้นนำ	2(2-0-4)
415 170	นันทนาการขั้นนำ	2(2-0-4)
411 179	มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม	2(2-0-4)
411 201	พัฒนาการครอบครัว	2(2-0-4)
419 202	การอนามัยแม่และเด็ก	2(2-0-4)
419 207	เคหพยาบาล	2(2-0-4)
313 212	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับประชากรศาสตร์	2(2-0-4)
415 252	สุขภาพชุมชนโลก	2(2-0-4)
415 253	สวัสดิศึกษา	2(2-0-4)
415 353	โภชนาการสาธารณสุข	2(2-0-4)
415 401	สรีรวิทยาการออกกำลังกาย	3(2-2-5)
415 450	สถิติสาธารณสุข	1(1-0-2)
415 455	ยาและสิ่งเสพติดให้โทษ	2(2-0-4)
415 457	การพัฒนาสุขภาพในชุมชน	2(2-0-4)
415 458	สุขภาพในการประกอบอาชีพ	2(2-0-4)

(จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2525 : 1 - 88)

หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต (สาขาสังคมศาสตร์) วิชาเอกสุขภาพของมหาวิทยาลัยมหิดล หรือ

Bachelor of Science in Public Health. (Health Education)

หลักสูตรนี้คือ วท.บ (สาขาสังคมศาสตร์) หรือ B.Sc. (Public Health) เป็นหลักสูตร 4 ปี นักศึกษาเรียนที่คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เป็นเวลา $1\frac{1}{2}$ ปี และ

มาเรียนต่อที่คณะสาธารณสุขศาสตร์อีกเป็นเวลา $2\frac{1}{2}$ ปี สำหรับในชั้นปีที่ 4 จะเรียนตามสาขาวิชาเอก
ผู้เรียนจะต้องเรียนไม่น้อยกว่า 145 หน่วยกิต โดยมีส่วนประกอบของหลักสูตรดังนี้

1. หมวดวิชาสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์และภาษาอังกฤษไม่น้อยกว่า	18	หน่วยกิต
2. หมวดวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ไม่น้อยกว่า	43	หน่วยกิต
3. หมวดวิชาแกนไม่น้อยกว่า	47	หน่วยกิต
4. หมวดวิชาบังคับเฉพาะสาขาวิชาเอกไม่น้อยกว่า	32	หน่วยกิต
5. หมวดวิชาเลือกไม่น้อยกว่า	5	หน่วยกิต

สำหรับวิชาเอกสุศึกษา จะมีการเรียนตามรายวิชาต่อไปนี้

สศ สม 402	จิตวิทยาการศึกษาในงานสุศึกษา	2	หน่วยกิต
สศ สม 404	วิธีการสุศึกษา 1	2	หน่วยกิต
สศ สม 406	วิธีการสุศึกษา 2	2	หน่วยกิต
สศ สม 408	วิธีการสุศึกษา 3	2	หน่วยกิต
สศ สม 410	วิจัยสุศึกษา	3	หน่วยกิต
สศ สม 412	การนิเทศสุศึกษา	2	หน่วยกิต
สศ สม 414	หลักการสื่อสาร	2	หน่วยกิต
สศ สม 416	สุศึกษาในโรงพยาบาล	2	หน่วยกิต
สศ สม 418	สุศึกษาในโรงเรียน	3	หน่วยกิต
สศ สม 420	สุศึกษาในชุมชน	3	หน่วยกิต
สศ สม 422	หลักการวางแผนและนิเทศงานสุศึกษา	2	หน่วยกิต
สศ สม 424	หลักการวัดและประเมินผลทางสุศึกษา	2	หน่วยกิต
สศ สม 423	การพูดในที่ชุมชน	2	หน่วยกิต
สศ สม 443	หลักการประชาสัมพันธ์ในงานสาธารณสุข	3	หน่วยกิต

(มหาวิทยาลัยมหิดล. 2531 : 71 - 75)

หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต (สุศึกษา) ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ หรือ Bachelor of Education (Health Education)

หลักสูตรนี้ชื่อว่า ศษ.บ. (สุศึกษา) หรือ B. ED. (Health Education)
ซึ่งมีหน่วยกิตตลอดหลักสูตรไม่ต่ำกว่า 142 หน่วยกิต โดยมีส่วนประกอบของหลักสูตรดังนี้

1. วิชาบังคับพื้นฐานทั่วไป	51	หน่วยกิต
2. หมวดวิชาชีพ	69	หน่วยกิต
2.1 วิชาแกน	30	หน่วยกิต
2.2 วิชาเอก	39	หน่วยกิต
- <u>วิชาเอกบังคับ</u>	32	หน่วยกิต
สุขศึกษา 112 สุขภาพสำหรับคนและชุมชน	2	หน่วยกิต
สุขศึกษา 141 การสาธารณสุขเบื้องต้น	2	หน่วยกิต
สุขศึกษา 142 สุขภาพและสิ่งแวดล้อม	2	หน่วยกิต
สุขศึกษา 161 สุขศึกษาเบื้องต้น	2	หน่วยกิต
พลศึกษา 123 กายวิภาควิทยาและสรีรวิทยาทางพลศึกษา 1	2	หน่วยกิต
พลศึกษา 124 กายวิภาควิทยาและสรีรวิทยาทางพลศึกษา 2	2	หน่วยกิต
คณิตศาสตร์ 201 โภชนศาสตร์ทั่วไป	3	หน่วยกิต
สุขศึกษา 253 ยาและสิ่งเสพติดให้โทษ	2	หน่วยกิต
สุขศึกษา 254 การควบคุมโรคติดต่อ	2	หน่วยกิต
สุขศึกษา 321 สถิติศึกษา	2	หน่วยกิต
สุขศึกษา 322 การปฐมพยาบาล	2	หน่วยกิต
สุขศึกษา 331 ประชากรศึกษา	3	หน่วยกิต
สุขศึกษา 341 สถิติสาธารณสุข	2	หน่วยกิต
สุขศึกษา 362 การวัดและประเมินผลสุขศึกษา	2	หน่วยกิต
จิตวิทยา 241 สุขภาพจิต	2	หน่วยกิต
- <u>วิชาเลือก</u>	7	หน่วยกิต
ให้เลือกตามความต้องการของสาขาวิชาเอก		
3. วิชาโท และ/หรือวิชาเลือกอิสระ	22	หน่วยกิต
(มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2530 : 74 - 77)		

หลักสูตรปริญญาตรี วิชาเอกสุขภาพ ของวิทยาลัยการ

หลักสูตรนี้เป็นระดับปริญญาตรี 4 ปี สาขาวิชาเอกสุขภาพ ซึ่งมีหน่วยกิตรวม
142 หน่วยกิต โดยมีส่วนประกอบของหลักสูตรดังนี้

1. หมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป	32 หน่วยกิต
2. หมวดวิชาเฉพาะด้าน	104 หน่วยกิต
2.1 กลุ่มวิชาเนื้อหา	89 หน่วยกิต
- รายวิชาเอกบังคับเรียน	64 หน่วยกิต
3121101 เคมีทั่วไป 1	3(2-2)
3122102 เคมีทั่วไป 2	3(2-2)
3131101 ชีวทั่วไป 1	3(2-2)
3131102 ชีวทั่วไป 2	3(2-2)
3122501 ชีวเคมีพื้นฐาน	3(2-2)
3111301 ฟิสิกส์ทั่วไป 1	3(2-2)
3111302 ฟิสิกส์ทั่วไป 2	3(2-2)
3132602 จุลินทรีย์วิทยา	3(2-2)
3162104 กายวิภาคของมนุษย์	3(3-0)
3162105 สรีรวิทยาของมนุษย์	3(3-0)
3161401 จุลชีววิทยา ปาราสิตวิทยาและโรคติดต่อ	2(1-2)
3161101 อนามัยส่วนบุคคลและชุมชน	2(2-0)
3161402 หลักการควบคุมโรค	2(2-0)
3161302 หลักและวิธีการทางพันธุศาสตร์	3(3-0)
3161202 สวัสดิศึกษา	2(2-0)
3162507 สุขภาพจิต	3(3-0)
3163308 ยาและสิ่งแวดล้อม	2(2-0)
3162306 โภชนาการสาธารณสุข 2	2(2-0)

3161404	ระบาควิทยา	2(2-0)
3161504	หลักการพยาบาลเบื้องต้น	2(1-2)
3161502	การปฐมพยาบาล	2(1-2)
3163311	สุขศึกษาในชุมชน	2(2-0)
3163604	การสาธารณสุข 2	2(2-0)
3163312	สุขศึกษาในโรงพยาบาล	2(2-0)
3163309	เทคโนโลยีทางสุขศึกษา	2(1-2)
3164902	สัมมนาสุขศึกษา	2(2-0)
	รายวิชาเอกเลือกเรียน	25 หน่วยกิต
	ให้เลือกเรียนรายวิชาต่อไปนี้	12 หน่วยกิต
3162505	อนามัยแม่และเด็ก	2(2-0)
3162206	การสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม	2(2-0)
3162603	การสาธารณสุข 1	2(2-0)
3162305	โภชนาการสาธารณสุข 1	2(2-0)
3163606	การวัดและประเมินทางสุขศึกษา 1	3(3-0)
3164512	พัฒนาอนามัยในชุมชน	3(3-0)
3161204	สุขาภิบาลอาหารและกฎหมายอาหาร	2(2-0)
3163608	สาธารณสุขมูลฐาน	2(2-0)
	ให้เลือกเรียนรายวิชาต่อไปนี้	13 หน่วยกิต
3162316	ประชากรศึกษาและประชากรศาสตร์	3(3-0)
3163607	การวัดและประเมินทางสุขศึกษา 2	2(2-0)
3164901	การวิจัยทางสาธารณสุข	3(3-0)
3164315	การนิเทศงานด้านสุขศึกษา	2(2-0)
3163511	พัฒนาสุขภาพจิต	2(2-0)
3162107	สุขศาสตร์กายวิภาค	2(2-0)

3162304	โครงการสุขภาพในโรงเรียน	2(2-0)
3161503	พัฒนาการของมนุษย์	2(2-0)
3163510	พฤติกรรมสุขภาพศาสตร์สังคม	2(2-0)
2124511	จิตวิทยาการศึกษาในงานสุขภาพ	2(2-0)
2123307	กระบวนการกลุ่มในงานสุขภาพ	2(1-2)
3164512	พัฒนาอนามัยในชุมชน	3(3-0)
2162415	นันทนาการสำหรับชุมชน	2(2-0)
3164108	สุขภาพผู้สูงอายุ	2(2-0)
3163609	จิตเวชศาสตร์ชุมชน	2(2-0)
3163209	อาชีวอนามัย	2(2-0)
3163605	ทันตสาธารณสุข	2(2-0)
3162207	สุขภาพผู้บริโภค	2(2-0)
3163508	เคหะพยาบาล	2(2-0)
3163208	สุขภาพและสวัสดิภาพในการประกอบอาชีพ	2(2-0)
3164314	เพศศึกษาและสุขภาพในครอบครัว	2(2-0)
2.2	กลุ่มวิชาวิทยาการจัดการ	10 หน่วยกิต
4621101	หลักการตลาด	2(2-0)
4641101	องค์การและการจัดการ	3(3-0)
4641201	ธุรกิจเบื้องต้น	2(2-0)
4651101	หลักการบัญชี	3(2-2)
2.3	กลุ่มวิชาปฏิบัติการและปีประสบการณ์วิชาชีพ	5 หน่วยกิต
3164803	การฝึกงานสุขภาพ	5 หน่วยกิต
3.	หมวดวิชาเลือกเสรี	6 หน่วยกิต

นอกจากนี้ผู้วิจัยควรจะได้ศึกษาดังผลงานการค้นคว้าและวิจัยที่เกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร ทั้งในและนอกประเทศ เพื่อจะได้เป็นประโยชน์ในการศึกษาวิจัย อาทิเช่น ทำให้ทราบผลของประเมินหลักสูตรอื่น ๆ ซึ่งอาจนำมาสนับสนุนผลงานวิจัยของเราได้ และทำให้ได้ศึกษาดังเทคนิคในการวิจัย เป็นต้น ทั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินหลักสูตรดังนี้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินหลักสูตร

งานวิจัยภายในประเทศ

ในปี พ.ศ. 2515 จันทนา โมกะเวส (2515 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การประเมินผลหลักสูตรพนักงานวิทยาศาสตร์การแพทย์ของโรงพยาบาลราชวิถี" เพื่อดูว่าหลักสูตรนี้คุ้มค่าตามเจตนารมณ์หรือไม่ เนื้อหาเหมาะสมกับระยะเวลาที่กำหนดหรือไม่ ผู้สำเร็จการศึกษามีทักษะ ความสามารถและความเข้าใจในวิชาการพอที่จะนำไปปฏิบัติงานได้หรือไม่ และมีข้อบกพร่องประการใดบ้างที่ควรนำมาพิจารณาปรับปรุงหลักสูตร รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม 3 ฉบับ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้สำเร็จการศึกษา 70 คน อาจารย์ 24 คน และผู้ให้บริการจากนักศึกษา 50 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ คะแนนเฉลี่ย ค่าร้อยละ ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน โคสแควร์ และวิเคราะห์รายข้อ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. วิชาเคมีคลินิก โสตศอนาสิกวิทยา และรังสีวิทยา เป็นวิชาที่ค่อนข้างยาก ให้เวลาเรียน และรายละเอียดในบทเรียนน้อย แบบเรียนมีภาพประกอบน้อยเกินไป ภาษาอังกฤษในแบบเรียนเข้าใจง่าย การสาธิตและการทดลองช่วยให้เรียนรู้ได้มาก
2. วิชาดังเลือกศึกษา ชีวโรโสติ คณิตศาสตร์ไมโครสโคปี และปรสิตวิทยา มีความยากง่ายปานกลาง ผู้สำเร็จการศึกษาเห็นว่าอัตราเวลาเรียนน้อย แต่อาจารย์เห็นว่าพอเหมาะ ภาพประกอบในแบบเรียนมีน้อยไป ภาษาอังกฤษในแบบเรียนเข้าใจง่าย การสาธิตและการทดลองช่วยให้เรียนรู้ได้มาก
3. อุปสรรคการสอนมีไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา

4. ผู้สำเร็จการศึกษา มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานได้พอสมควร ผลงานเป็นที่พอใจของผู้บังคับบัญชา และมีบุคลิกภาพเหมาะสมกับการปฏิบัติงานในอาชีพนี้

ในปี พ.ศ. 2518 เสือใบ สมรรถาพจน์ (2518 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การประเมินผลหลักสูตรประถมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2503 หมวดวิชาพลานามัย" เพื่อหาจุดคุณภาพของหลักสูตร และเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะบุคคลกลุ่มต่าง ๆ ที่มีความแตกต่างกันในด้านความมุ่งหมาย เนื้อหา การนำหลักสูตรไปใช้ และการวัดผลวิชาพลานามัย โดยวิธีการศึกษาค้นคว้าจากหนังสือเอกสาร และการสัมภาษณ์เกี่ยวกับทฤษฎีและหลักการพัฒนาหลักสูตร และวิธีแจกแบบสอบถาม จากการสุ่มตัวอย่างจากประชากร 3 กลุ่ม คือ ครู ผู้บริหารและศึกษานิเทศก์ ในท้องที่เขตการศึกษา 11 โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling Technique) จำนวน 367 คน และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคทางสถิติเป็นแบบค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแปรปรวน ผลการวิจัยพบว่า

1. ประเมินผลของกลุ่มบุคคลที่แตกต่างกันโดยตำแหน่งหน้าที่ คือ ครู ศึกษานิเทศก์ และผู้บริหาร

1.1 ในด้านความมุ่งหมายข้ออื่น ๆ มีความเห็นที่สอดคล้องกันว่า มีความชัดเจนเหมาะสมกับผู้เรียน และไม่ยากต่อการนำไปปฏิบัติ ยกเว้นในข้อที่ 2 ที่ว่า ให้เด็กรู้จักเล่นและทำงานกันโดยรวมนั้น ทางคนทางเคารพครูยังกังขาและเคารพสิทธิของผู้อื่น

1.2 ในด้านเนื้อหา ครู ศึกษานิเทศก์และผู้บริหาร มีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ท่อเนื้อหาวิชาสุขศึกษาและมีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำ ซึ่งถึงข้อบกพร่อง ควรได้รับการปรับปรุงแก้ไข ส่วนเนื้อหาวิชาพลศึกษานั้นทุกกลุ่มทางมีความเห็นสอดคล้องกันว่าเหมาะสมกับการพัฒนาทางร่างกาย สภาพทางสังคมของผู้เรียน

1.3 ในด้านการนำหลักสูตรไปใช้ ทุกกลุ่มมีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยมีค่าความแปรปรวน (F-test) 3.30 และมีค่าคะแนนโดยเฉลี่ยต่ำ ซึ่งระบุดังข้อบกพร่องว่า การสอนโดยฝึกแบบเรียนเป็นหลัก หนังสืออ่านประกอบและอุปกรณ์ไม่เพียงพอ มีความเข้าใจในหลักสูตรวิชาพลานามัยน้อย ยังต้องการคำแนะนำช่วยเหลือมาก

- 1.4 ในคํานการวัดผล ทุกกลุ่มเห็นว่าเหมาะสมแล้ว
2. ประเมินผลของกลุ่มบุคคลที่แตกต่างกันตามภูมิลำเนาการศึกษา คือกลุ่มภูมิตั้งแต่
ปทุมธานีขึ้นไป กลุ่มระดับอนุบาลหรือเทียบเท่า และกลุ่มภูมิตั้งแต่ ป.ศ. ลงมา
  - 2.1 ในคํานความมุ่งหมาย ทุกกลุ่มมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ความมุ่งหมาย
ของหลักสูตรพัฒนามนุษย์ทุกข้อ มีข้อความหรือถ้อยคำชัดเจนดี เหมาะสมสอดคล้องกับผู้เรียน
ไม่ยากต่อการนำไปปฏิบัติ
  - 2.2 ในคํานเนื้อหา ทุกกลุ่มมีความเห็นแตกต่างกันว่า เนื้อหาวิชาสุขศึกษาควร
ได้รับการปรับปรุงแก้ไข ส่วนเนื้อหาวิชาพลศึกษานั้นมีความเหมาะสมดีแล้ว
  - 2.3 ในคํานการนำหลักสูตรไปใช้ ทุกกลุ่มมีความเห็นแตกต่างกันว่าการเรียน
การสอนยังยึดหลักแบบเรียนมากกว่าหลักสูตร หนังสืออ่านประกอบ ขาดและไม่เพียงพอ ความรู้
ความเข้าใจในหลักสูตรวิชาพัฒนามนุษย์น้อย ยังต้องการคำแนะนำความช่วยเหลือทางวิชาการ
อย่างมาก
  - 2.4 ในคํานการวัดผล ทุกกลุ่มมีความเห็นสอดคล้องกันว่า เหมาะสมดีแล้วยัง
ไม่ควรได้รับการปรับปรุงแก้ไข
3. ประเมินผลของกลุ่มบุคคลที่แตกต่างกันตามระยะเวลาของประสบการณ์ในการทำงาน
คือกลุ่มที่ทำงานตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป กลุ่มที่ทำงานระหว่าง 6 - 10 ปี และกลุ่มที่ทำงานตั้งแต่
5 ปีลงมา
  - 3.1 ในคํานความมุ่งหมาย ในกลุ่มมีความเห็นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 มีค่าความแปรปรวน 4.45 ทอความมุ่งหมายวิชาพัฒนามนุษย์
ข้อที่ 3 ซึ่งมีความว่า "ให้เด็กรู้จักพักผ่อนหย่อนใจในทางที่เหมาะสมรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
แก่ร่างกายและจิตใจ" ส่วนความมุ่งหมายข้ออื่น ๆ มีความเห็นสอดคล้องต้องกันว่า ถ้อยคำหรือ
ข้อความชัดเจนดี เหมาะสมสอดคล้องกับผู้เรียน
  - 3.2 ในคํานเนื้อหา ทุกกลุ่มมีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ
ความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 ทอเนื้อหาวิชาสุขศึกษา และมีค่าคะแนนโดยเฉลี่ยในแนวโน้มนำ
ซึ่งต้องขอการรองรับการปรับปรุงแก้ไข ส่วนเนื้อหาวิชาพลศึกษานั้นทุกกลุ่มมีความเห็น

สอดคล้องกันว่า เหมาะสมกับการพัฒนาการทางร่างกายและสภาพทางสังคมของผู้เรียน สามารถสอนได้ครบตามเนื้อหาและจุดมุ่งหมายตลอดทั้งผู้เรียนที่มีความสนใจที่จะเรียนอีกด้วย

3.3 ในด้านการนำเอาหลักสูตรไปใช้ ทุกกลุ่มมีความเห็นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระบับความเชื่อกันร้อยละ 95 โดยมีความแปรปรวน 3.15 และมีค่าคะแนนโดยเฉลี่ยต่ำ ซึ่งระบุถึงความบกพร่องว่า การสอนยังยึดแบบเรียนเป็นหลักมากกว่าหลักสูตร หนังสืออ่านประกอบ และอุปกรณ์ไม่เพียงพอ มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรวิชาฟิสิกส์น้อย ยังต้องการคำแนะนำและความช่วยเหลือทางวิชาการอยู่มาก

3.4 ในด้านการวัดผล ทุกกลุ่มมีความเห็นที่สอดคล้องกันว่าเหมาะสมแล้วยังไม่ควรได้รับการปรับปรุงแก้ไข

ในปีเดียวกัน พลธิดา หุตพานิช (2518 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การใช้หลักสูตรวิชาฟิสิกส์ระดับปริญญาตรี ของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย" โดยวิธีแบบสอบถามตามอาจารย์จำนวน 14 คน และนิสิต จำนวน 205 คน ผลการวิจัยพบว่า นิสิตส่วนมากมีปัญหาเนื่องจากอุปกรณ์ไม่เพียงพอ เนื้อหาในการเรียนน้อยไป การสอนของอาจารย์ไม่เหมาะที่ควร สถานที่ไม่เพียงพอ และมีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรน้อยไป อาจารย์ส่วนมากมีปัญหาเนื่องจากสถานที่ไม่เพียงพอ การเรียนของนิสิตไม่เหมาะที่ควร ประสบความยุ่งยากในการสอนบางวิชา อุปกรณ์ไม่เพียงพอและไม่มีเวลาในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

ในปี พ.ศ. 2520 วิเชียร เทียมเมือง (2520 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาและความบกพร่องของครูชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่ง ในการทดลองใช้หลักสูตรประโยคประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับร่างครั้งที่ 1 ปี พ.ศ. 2518)" เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความบกพร่องของครูเกี่ยวกับหลักสูตรนี้พร้อมทั้งรวบรวมปัญหาที่ครูพบขณะทดลองใช้หลักสูตร โดยการแจกแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่งในโครงการทดลองใช้หลักสูตรจำนวน 62 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูส่วนมากเข้าใจจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่พอสมควร และมีความคิดเห็นว่าจุดมุ่งหมายของหลักสูตรชัดเจนและเหมาะสมกับวัยของผู้เรียนพอสมควร เนื้อหาสอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตรพอสมควร ส่วนอัตราเวลานั้นควรเพิ่มเวลาเรียนเนื้อหาภาษาไทยและคณิตศาสตร์ และควรลดเวลาเรียนเนื้อหาจริยศึกษา ทนตรีและนาฏศิลป์ ลงอีกเล็กน้อย

2. ครูที่ปฏิบัติงานและอยู่ในภาควิชาต่าง ๆ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรนี้แตกต่างกัน

3. ปัญหาที่ครูพบขณะทดลองใช้หลักสูตร ครูส่วนมากมีปัญหามุ่งเน้นในเรื่องอุปกรณ์การสอน ครูยังขาดความรู้ ความถนัดในการสอนเนื้อหาบางเรื่อง ผู้เรียนขาดเรียนบ่อยและไม่พร้อมทางการเรียน ผู้ปกครองยังไม่เข้าใจหลักสูตรและไม่ให้ความร่วมมือในการติดตามผลการปฏิบัติงานของครู

ในปี พ.ศ. 2521 ประจักษ์ ฤกษ์ (2521 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาเชิงประเมินระบบหลักสูตรจิตวิทยาการศึกษาในวิทยาลัยครู" โดยแบ่งวิธีการเป็น 2 ตอน คือตอนแรกเป็นการแสวงหาแบบจำลองโครงสร้างระบบหลักสูตรจิตวิทยาทางการศึกษาที่จะนำมาเป็นหลักสูตรมาตรฐาน และตอนหลังเป็นการวิจัยเพื่อศึกษาเชิงประเมินระบบหลักสูตรจิตวิทยาการศึกษาในวิทยาลัยครูที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือส่วนที่เป็นโครงสร้างระบบหลักสูตร โดยใช้แบบจำลองที่ประกอบด้วยจุดมุ่งหมาย เนื้อเรื่อง กระบวนการ จัดประสบการณ์การศึกษา และการประเมินผลโดยการประเมินหลักสูตรที่เป็นอยู่ เปรียบเทียบกับหลักสูตรที่เป็นมาตรฐาน และส่วนที่เป็นการประเมินผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตรคือ ประเมินจากผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาตามต่าง ๆ คือ ด้านพุทธิพิสัย จิตนิสัย และทักษะนิสัย จากการศึกษาพบว่า โครงสร้างระบบหลักสูตรจิตวิทยาการศึกษาในวิทยาลัยครูที่ใช้อยู่ ไม่สอดคล้องกับหลักสูตรที่เป็นมาตรฐานสำหรับการประเมินผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตร เป็นการประเมินผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ ซึ่งได้จากการดำริขั้นต้นคະແນของนักศึกษาจากการเรียนพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางด้านพุทธิพิสัย บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรจิตวิทยาการศึกษาในระดับมาก ผลสัมฤทธิ์ทางด้านจิตนิสัยผลจากการใช้แบบวัดเจตคติต่อวิชาชีพพบว่า บรรลุวัตถุประสงค์ในระดับมากเช่นกัน สำหรับผลสัมฤทธิ์ทางด้านทักษะนิสัยจากการทดสอบโดยให้นักศึกษาสาธิตทักษะการสอบแบบบูรณาการ และให้อาจารย์นิเทศประเมินความสามารถลงในแบบประเมินพบว่า บรรลุวัตถุประสงค์ในระดับปานกลาง

ในปี พ.ศ. 2522 กัญญา คงเจริญ (2522 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาการใช้หลักสูตรของวิทยาลัยพลศึกษา พุทธศักราช 2520" โดยสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่าและปลายเปิด และส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหาร 48 คน อาจารย์

จำนวน 357 คน ผลการวิจัยพบว่า ในด้านความมุ่งหมายของหลักสูตร ทั้งผู้บริหารและอาจารย์ เห็นว่าเป็นความมุ่งหมายที่เหมาะสมแล้ว วิทยาลัยพลศึกษาสมาคมผลิตนักศึกษาให้เป็นไปตามหลักสูตรได้มาก สำหรับในด้านเนื้อหาวิชา ทั้งผู้บริหารและอาจารย์เห็นว่ารายวิชาในหมวดวิชาต่าง ๆ ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมดี หมวดวิชาที่ควรได้รับการแก้ไขปรับปรุง คือหมวดวิชาโท (เน้นหนักการ) ภาคปฏิบัติ เลือกเรียน ส่วนใหญ่เห็นว่าควรตัดวิชาออก 3 วิชา โบว์ลิ่ง ออกไป เพราะเป็นวิชาที่ไม่ประโยชน์แก่นักศึกษามาก นอกจากนั้นวิทยาลัยพลศึกษายังขาดงบประมาณในการจัดหาอุปกรณ์การสอน วัสดุสนับสนุน การประกอบการเรียนการสอน และการดำเนินการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร และสุดท้ายอาจารย์ผู้สอนประสบปัญหาการสร้างแบบทดสอบให้ได้มาตรฐาน

ในปีเดียวกันนี้ ชัมพร คำเหล็ก (2522 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาปัญหาการใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง (พลศึกษาและสุขศึกษา) พุทธศักราช 2518 ของกรมพลศึกษา" โดยใช้แบบสอบถาม ถามผู้สอนวิชาเอกพลศึกษาและสุขศึกษา จำนวน 5 วิทยาลัย รวม 102 คน ผลการวิจัยพบว่า เนื้อหาวิชาในหลักสูตรซ้ำซ้อนกันมาก บางวิชาเนื้อหาไม่สัมพันธ์กันกับจำนวนหน่วยกิต เอกสารคู่มือหลักสูตรมีไม่เพียงพอ การวัดและประเมินผลมีวิธีแปลระดับคะแนนแตกต่างกัน

ในปีเดียวกัน สมหวัง พิชิตบุญรัตน์ และคนอื่น ๆ (2522 : 20 - 70) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การประเมินผลหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษา" โดยใช้แบบจำลองฉบับเป็นแบบประเมินเพื่อหาข้อเสนอแนะในการปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสม มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ในด้านวัตถุประสงค์ และเนื้อหาของของหลักสูตร คุณภาพนิสิต ภาระงานของอาจารย์ กระบวนการบริหารหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน และผลิตผลของหลักสูตร วิธีการประเมินใช้การวิเคราะห์เอกสาร สัมภาษณ์และใช้แบบสอบถาม จากอาจารย์ นิสิต และบัณฑิต ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ในด้านวัตถุประสงค์และเนื้อหาของของหลักสูตร มีการระบุวัตถุประสงค์ทั่วไปและวัตถุประสงค์เฉพาะ แต่ไม่ครอบคลุมถึงของนักจิตวิทยาอย่างชัดเจน วัตถุประสงค์ทั่วไปและวัตถุประสงค์เฉพาะมีความสอดคล้องกันดี เนื้อหาสาระสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ทั่วไปและวัตถุประสงค์เฉพาะจำนวนและสัดส่วนเนื้อหาสาระยังไม่เหมาะสม

2. ในด้านคุณภาพนิสิต นิสิตห่มเหินกับการศึกษาได้เต็มที่ ส่วนใหญ่มีความรู้ ความสามารถในสาขาเฉพาะที่ทอการศึกษา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับปริญญาตรี และ

โท ปานกลาง มีความรู้ความสามาถทางภาษาอังกฤษและความถนัดเชิงวิทยาการไม่เป็นที่พอใจ
นิสิตรุ่นหลัง ๆ มีศักยภาพเชิงวิชาการต่ำกว่านิสิตรุ่นแรก

3. ในด้านการงานของอาจารย์ อาจารย์ได้สอนเต็มที่ตามเกณฑ์ ควบคุมวิทยานิพนธ์
ไม่เกิน 5 เอมคาเกณฑ์ อาจารย์ 4 ใน 5 คน ยังต้องการนิเทศประสบการณ์วิชาชีพนิสิต
ระดับปริญญาตรี ทำการค้นคว้าวิจัยในสาขาน้อยมาก และบริการชุมชนค่อนข้างทำ

4. ในด้านกระบวนการบริหารหลักสูตร รูปแบบและโครงสร้างการบริหารหลักสูตร
ยังไม่มีประสิทธิภาพ วิธีสอบคัดเลือกไม่เหมาะสม และไม่สนองต่อการศึกษาในระดับปริญญาเอก
ระบบอาจารย์ที่ปรึกษายังไม่มีประสิทธิภาพ วิธีการเปรียบเทียบโอนหน่วยกิตยังไม่รัดกุมพอ การสอน
ภาษาต่างประเทศขาดคุณภาพที่แน่นอนและวิธีการไม่เข้ามาตรฐานสากล ระบบการสอนรวบยอด
ก่อให้เกิดปัญหา

5. ในด้านกระบวนการเรียนการสอน อาจารย์และนิสิตไม่ทราบปรัชญาของบัณฑิตศึกษา
อย่างเด่นชัด สภาพแวดล้อมทางวัตถุที่เอื้อต่อประสิทธิภาพการเรียนการสอนอยู่ในขั้นไม่พอใจ
อาจารย์ไม่เป็นผู้ใฝ่วิจัยเท่าที่ควร ควรเสริมความเชี่ยวชาญของอาจารย์บางคน อาจารย์ควร
ติดตามความรู้และสืบเสาะแสวงหาความรู้ใหม่ให้มากกว่านี้ พฤติกรรมการเรียนการสอนที่ดีเด่น
คือการสอนแบบกลุ่มเล็กที่มีการอภิปรายอย่างกว้างขวาง และการชี้แนะแหล่งความรู้อย่างชัดเจน
กระบวนการสอนของอาจารย์ยังมีประสิทธิภาพต่ำในเรื่องการทุ่มเทให้กับการสอน การใช้เทคนิค
และจิตวิทยาการสอน การให้ทิศทางการศึกษาแก่นิสิต และการประเมินและใช้ประโยชน์จาก
การประเมินการเรียนการสอน

6. ในด้านการประเมินผลผลิตของหลักสูตร ผลลัพธ์บัณฑิตต่ำกว่าแผนถึงร้อยละ 85
โดยเฉลี่ยนิสิตใช้เวลาในการศึกษามากกว่าที่ควรจะเป็น คณะศึกษาศาสตร์จิตวิทยาแรกมีสัมฤทธิ์ผล
ทางการเรียนค่อนข้างสูง

ในปี พ.ศ. 2523 ลักขณา บรรพทญจน์ (2523 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง
"การประเมินผลโครงการอบรมครูประจำการที่ไม่มีวุฒิ" โดยใช้แบบจำลองชิป กลุ่มตัวอย่าง
ประชากรได้แก่ ครูประจำการที่เข้ารับการอบรม จำนวน 77 คน และอาจารย์ที่ทำกรอบรม
จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามแบบสังเกตการสอน และการสัมภาษณ์

อย่างไม่เป็นทางการ การวิเคราะห์ข้อมูลชีวิตวิเคราะห์เนื้อเรื่อง ฐานนิยม คำขวัญและคติ และคำขวัญเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วทดสอบที่การประเมินสรุปได้ดังนี้

1. การประเมินวัตถุประสงค์ของโครงการ วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับ หน้าที่และงานของกองส่งเสริมวิทยฐานะของครู นโยบายของกรมการฝึกหัดครู นโยบายทาง การศึกษาของประเทศตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2520 และสอดคล้องกับความต้องการ และความคาดหวังของครูประจำการเป็นอย่างมาก

2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น ทรัพยากรและแผนการดำเนินงานมีความเหมาะสม เนื่องจากมีความพร้อมในด้านหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีคณะกรรมการดำเนินงานและอาจารย์ผู้สอน ที่มีความรู้ความสามารถ ปัจจัยเบื้องต้นในด้านคุณภาพอาจารย์ผู้สอน ผลกระทบระบอบการ เรียน เวลา สถานที่ และบริการด้านต่าง ๆ เหมาะสม

3. การประเมินกระบวนการ การดำเนินการอบรมเป็นไปอย่างมีระเบียบแบบแผน มีการวางแผนล่วงหน้าและปฏิบัติตาม พฤติกรรมการสอนของอาจารย์มีความเหมาะสมปานกลาง ประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์อยู่ในเกณฑ์

4. การประเมินผลผลิต การอบรมครูประจำการตามโครงการนี้โดยรวบรวบวัตถุประสงค์ ของโครงการที่วางไว้ กล่าวคือครูประจำการที่เข้ารับการอบรมมีความรู้ความสามารถ โดยผ่าน การสอบวัดผลหลังการอบรมได้เป็นผลให้ครูประจำการที่ไม่มีวุฒิดูดคนน้อยลง คาดว่าครูประจำการ จะนำความรู้ที่ได้ไปปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและใช้เป็นพื้นฐานในการศึกษา ต่อระดับที่สูงขึ้น และคาดว่าโครงการนี้จะสามารถทำให้ครูประจำการที่ไม่มีวุฒิดูดไปมากที่สุด

ในปี พ.ศ. 2524 สอนพิเศษ แก่คณะ (2524 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การประเมินผลของการทดลองใช้หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษระดับปีที่ 5" เพื่อศึกษาการทดลอง ใช้หลักสูตรและศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นขณะทดลองใช้หลักสูตรรวมทั้งข้อเสนอแนะจากผู้ให้หลักสูตรนี้ โดยแจกแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนจำนวน 200 คน ครูผู้สอนจำนวน 12 คน และใช้แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้บริหาร จำนวน 18 คน จากโรงเรียน 10 แห่ง สถิติที่ใช้ใน การวิเคราะห์ข้อมูล คือการหาค่าตัวกลางเลขคณิต และการร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูส่วนมากเห็นว่า เวลาในการอบรมน้อยเกินไป ครูมีความเข้าใจจุดประสงค์ของหลักสูตรในระดับสูงและสามารถสอนให้บรรลุจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ได้ในระดับปานกลางและเห็นว่า จุดมุ่งหมายและเนื้อหาเหมาะสมแล้ว ส่วนนักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนการสอน

2. ปัญหาที่พบ คือครูไม่มีเวลาทำอุปกรณ์การสอนและเตรียมการสอน เนื่องจากต้องสอนหลายวิชาและทำงานพิเศษอื่น ๆ นักเรียนมีระดับสติปัญญาแตกต่างกันมาก และการประเมินผลวิชาภาษาอังกฤษไม่สอดคล้องกับวิชาอื่น ๆ ไม่มีแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ และขาดการประสานงานที่ดี

3. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย คือควรเพิ่มเวลาในการอบรมครู ควรเปลี่ยนแปลงระบบการประเมินผล และศึกษานิสัย และผู้ติดตามผลการใช้หลักสูตรควรวางเวลาไปกับการสอนและให้คำปรึกษาแก่ครูให้มากขึ้น

ไปเดียวกัน กิตติศักดิ์ เปรมสุข (2524 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาการบริหารงานวิชาการในการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตาก" เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการในสถานหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดผลและการประเมินผล และเพื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการในการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีวุฒิทางวิชาชีพครู ขนาดของโรงเรียน ประสิทธิภาพในตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา เจตคติที่มีต่อหลักสูตร และความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 แยกต่างหาก โดยแจกแบบสอบถามและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ไปยังกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตาก จำนวน 110 คน ซึ่งเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการแบ่งกลุ่มแล้วสุ่มอย่างง่ายด้วยการจับฉลาก ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา มีปัญหาค้นหาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านการปรับปรุงการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและการประเมินผลอยู่ในเกณฑ์เฉลี่ยปานกลางทั้ง 3 ด้าน และจากการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการในการใช้หลักสูตรทั้ง 3 ด้านทั้งกล่าว พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีวุฒิทางวิชาชีพครู ต่างก็มีประสิทธิภาพในตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนต่างกันและมีเจตคติที่มีต่อหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 ต่างกัน จะมีปัญหาทั้ง 3 ด้านแตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 แต่ผู้บริหารที่มีขนาดของโรงเรียนแตกต่างกัน จะมีปัญหาทั้ง 3 ด้านแตกต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 สำหรับผู้บริหารโรงเรียนที่มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับหลักสูตร
ประถมศึกษา พ.ศ. 2521 ทางกัน มีปัญหาทางหลักสูตรและการจัดการ เรียนการสอนไม่แตกต่างกัน
ส่วนปัญหาในด้านการปรับปรุงการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและการประเมินผล แยกทางกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

ในปีเดียวกัน ชูชา ชำประบุร (2524 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความนึกเห็น
เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของครู
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร" เพื่อเปรียบเทียบและจัดอันดับความสำคัญ
ของความนึกเห็นของครูเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 กลุ่มสร้างเสริม
ประสบการณ์ชีวิตในสถานศึกษาประเภทโรงเรียน เนื้อหา การเรียนการสอน การประเมินผลและ
การบริหารหลักสูตร โดยแจกแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในปี
การศึกษา 2522 จำนวน 640 คน ซึ่งสอนอยู่ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร 202 โรงเรียน และ
ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้ใช้ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าเอฟ และการอยะ
ผลการวิจัยพบว่า ครูส่วนมากมีความนึกเห็นว่าหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 กลุ่ม
สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตเหมาะสมแล้ว สำหรับการ เปรียบเทียบความนึกเห็นระหว่างครูที่ปฏิบัติงาน
และประสบการณ์การสอนทางกันพบว่า ครูมีความนึกเห็นเกี่ยวกับการนำหลักสูตรนี้ไปใช้ไม่แตกต่างกัน
ในทุกด้าน คือด้านจุดประสงค์ เนื้อหา การเรียนการสอน การประเมินผล การบริหารหลักสูตรและ
เมื่อเปรียบเทียบความนึกเห็นโดยแยกตามขนาดโรงเรียนพบว่า ครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็กทั้งมี
ความนึกเห็นในทางต่าง ๆ ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการเรียน การสอน ซึ่งครูที่อยู่ในโรงเรียน
ขนาดเล็กและขนาดกลางมีความนึกเห็นแตกต่างจากครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็กอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติระดับ .05

สำหรับความนึกเห็นของครูในการจัดอันดับความสำคัญทั้ง 5 ด้านนั้น ผลการวิจัยพบว่า ใน
ด้านจุดประสงค์และเนื้อหา ครูเห็นความสำคัญในเรื่องเกี่ยวกับตัวนักเรียนและสิ่งแวดล้อมใกล้ตัว
นักเรียน ในด้านการเรียนการสอนครูเห็นความสำคัญของการใช้การปฏิบัติจริงและการสาธิต ส่วน
ด้านการประเมินผลครูเห็นความสำคัญของการสังเกตพฤติกรรม และด้านการบริหารหลักสูตรครูเห็น
ความสำคัญของการเรียนมากที่สุด

และในปีเดียวกัน จุฑารัตน์ นวรัตน์ (2524 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง
"การประเมินผลหลักสูตรระดับปริญญาตรีสองปี วิชาเอกพลศึกษา ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
เชียงใหม่ เพื่อประเมินคุณภาพของหลักสูตรในด้านความมุ่งหมาย องค์ประกอบของหลักสูตร การเลือก

และการจัดเนื้อหาวิชา กระบวนการนำหลักสูตรไปใช้ และสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาของนักศึกษา โดยแจกแบบสอบถามความพึงพอใจเห็นจากนักศึกษาปัสุทท้าย บัณฑิต อาจารย์ผู้สอน ผู้เชี่ยวชาญและผู้บริหารโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาปัสุทท้าย บัณฑิต อาจารย์ผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญ คำนหลักสูตรมีความเห็นว่า หลักสูตรวิชาเอกทศศึกษามีความเหมาะสมในด้านความมุ่งหมาย องค์ประกอบของหลักสูตรและการเลือกและการจัดเนื้อหาวิชา ในส่วนของนักศึกษาปัสุทท้าย บัณฑิต และอาจารย์ผู้สอนมีความเห็นว่า กระบวนการของการนำหลักสูตรไปใช้ในด้านคุณลักษณะของผู้สอน คุณลักษณะของผู้เรียน รูปแบบการสอน รูปแบบประเมินค่าและสถานที่มีความเหมาะสมที่ นอกจากนั้นนักศึกษาปัสุทท้าย บัณฑิต อาจารย์ผู้สอน และผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นว่าผู้เรียนมีสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาอยู่ในระดับมาก

ในปี พ.ศ. 2526 สุทัศน์ วิวัฒปฐิติ (2526 : บทที่ขอ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การประเมินหลักสูตรกายภาพบำบัด คณะแพทยศาสตร์ศิริราช มหาวิทยาลัยมหิดล" โดยใช้แบบจำลองซีพี (CIPP) ประเมินบริบท ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการ และผลิผลของหลักสูตร เพื่อเสนอเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร การประเมินทำโดยศึกษาข้อมูลจากเอกสารหลักสูตรและใช้แบบสอบถามความพึงพอใจ โดยเก็บข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญหลักสูตร อาจารย์ นักศึกษา บัณฑิต และหัวหน้าผู้รับผิดชอบกกายภาพบำบัด วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวและทดสอบระหว่างคู่ตัววิธีเชฟเฟ่ ได้ผลการวิจัยในแต่ละด้านดังนี้

1. การประเมินบริบท จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เป็นจุดมุ่งหมายในระดับทั่วไป เป็นจุดมุ่งหมายที่ระบุให้โรงเรียนได้พัฒนาต้นตอมีความสามารถ คำนทัศน์คติค่านิยมในการประกอบวิชาชีพ คำนทัศน์และความชำนาญในการประกอบอาชีพ โครงสร้างของหลักสูตรเน้นทางค่านิยมมากกว่าค่านิยมปฏิบัติ

2. ประเมินปัจจัยเบื้องต้น ปัจจัยที่สนับสนุนการนำหลักสูตรไปใช้ไม่เหมาะสมเท่าที่ควร เพราะอาจารย์ทำหน้าที่ค่านวิจัยและบริหารวิชาการค่อนข้างต่ำ สักส่วนวุฒิของอาจารย์ประจำ คำนกว่าเกณฑ์มาตรฐานของทบว มหาวิทยาลัย นอกจากนั้นรูปแบบการเรียนการสอน คำนว่า และสถานที่เรียนไม่เพียงพอค่านักศึกษา แต่สัมฤทธิ์ผลการเรียนของนักศึกษาอยู่ในระดับที่

3. การประเมินกระบวนการ พบว่าได้จัดกิจกรรมการสอนเหมาะสมและปฏิบัติหน้าที่เต็มความสามารถ แต่กิจกรรมการเรียนการสอนบางอย่างยังผู้เรียนเห็นว่าควรแก้ไข

4. การประเมินผลผลิต หัวหน้าผู้รับผิดชอบนักกายภาพบำบัด เห็นว่าผู้สำเร็จการศึกษา เป็นผู้มีความสามารถ มีทัศนคติที่ดี มีคุณธรรมในการประกอบอาชีพ มีทักษะและความชำนาญในการปฏิบัติงานตรงตามจุดหมายของหลักสูตร แต่ก็ยังต้องการให้ผลิตผลของหลักสูตรมีคุณลักษณะ สูงกว่าที่เป็นจริง

ในปี พ.ศ. 2529/พทรา อภิธรรมาภ (2529 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การประเมินหลักสูตรการสาธารณสุขชุมชน (นุ่งครรภและอนามัย) : การศึกษาเฉพาะกรณี โรงเรียนนุ่งครรภอนามัย ศูนย์อนามัยแม่และเด็กเขต 9 จังหวัดยะลา" โดยใช้แบบจำลองฉบับ คัดยการศึกษาซึ่งได้จากประชากร 4 กลุ่ม จำนวน 593 คน คือ อาจารย์ 43 คน นักศึกษา 220 คน นุ่งครรภอนามัย 165 คน และผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของนุ่งครรภอนามัย 165 คน ใช้ เครื่องมือคือ แบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การร้อยละ มีดัชนีผลผลิต และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1. การประเมินวิชา การกำหนดวัตถุประสงค์ โครงสร้าง และเนื้อหาของของ หลักสูตร มีความเหมาะสมสอดคล้องกันในระดับค่อนข้างมาก
2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น ด้านผู้สอนและผู้เรียนมีความเหมาะสมต่อการจัดการเรียน การสอนในหลักสูตรนี้ในระดับค่อนข้างมาก ยกเว้นสิ่งประกอบการเรียนการสอน เช่น ตำรา สื่อทัศนูปกรณ์ วัสดุอุปกรณ์การฝึกปฏิบัติและสถานที่เรียนนั้นพบว่า บางชนิดมีปริมาณค่อนข้างน้อย บางชนิดมีคุณภาพค่อนข้างต่ำ และบางชนิดมีความสะดวกในการใช้บริหารค่อนข้างน้อย สถานที่ฝึก ปฏิบัติงานบางแห่งมีประเภทและปริมาณของผู้ป่วยสำหรับการฝึกปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย
3. การประเมินกระบวนการ การจัดการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผลการเรียน การสอนโดยทั่วไปและในรายวิชาเป็นส่วนใหญ่นั้นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับค่อนข้างมาก มีเพียง บางรายวิชาเท่านั้นที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย และยังไม่มีความไม่พร้อมเกี่ยวกับการ เปิดสอนในหมวดวิชาเลือก ซึ่งควรให้นักศึกษาเลือกเรียนได้อย่างเสรี
4. การประเมินผลผลิต นุ่งครรภอนามัยที่สำเร็จการศึกษามีคุณลักษณะทั่วไปและคุณลักษณะ เฉพาะทางวิชาชีพทั้งประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของหลักสูตร มีความรู้ความสามารถตรง ตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของหลักสูตรในระดับค่อนข้างมาก

นอกจากนี้ จิตรา หองเกิด (2530 : 82 - 97) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การวิจัยประเมินผลการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 วิชาสุขศึกษา" เพื่อประเมินเนื้อหาหลักสูตรวิชาสุขศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 โดยใช้ความสนใจของนักเรียนเป็นเกณฑ์ รวมทั้งศึกษาความคิดเห็นของครูและนักเรียนที่มีต่อเนื้อหาของหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษาด้วย โดยใช้แบบสอบถาม ไปยังกลุ่มประชากร 2 กลุ่ม คือ กลุ่มนักเรียนชั้น ม.4 ม.5 และ ม.6 ทั่วประเทศ กับกลุ่มครูผู้สอนสุขศึกษานั้น ม.4 ม.5 และ ม.6 ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) แบ่งจังหวัดตาม 6 ภาควิชาเลือกได้ภาคละ 1 - 2 จังหวัด แล้วเลือกโรงเรียนได้แต่ละจังหวัดที่เลือกได้นั้นจังหวัดละ 1 - 2 โรงเรียน โดยสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ได้โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 18 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนจำนวน 2,141 คน และครูผู้สอนจำนวน 170 คน แล้ววิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มด้วย t-test ผลการวิจัยพบว่า

1. เนื้อหาวิชาในหลักสูตร มีความง่ายโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง
2. นักเรียนให้ความสนใจในเนื้อหาวิชาสุขศึกษาปานกลาง
3. นักเรียนต้องการเรียนรู้เป็นพิเศษในเรื่องเกี่ยวกับปัญหาสุขภาพ โดยเฉพาะเรื่องเพศ
4. ครูผู้สอนมีปัญหาคำถามในการขาดแคลนอุปกรณ์การสอน
5. ครูผู้สอนเกิดความไม่มั่นใจที่จะสอนในบางเรื่อง เช่น ความรู้เรื่องเพศ สุขภาพจิต สังคมเพศและโรคทางเพศ ทั้งนี้ครูจึงมีความต้องการที่จะให้ข้อมูลเหล่านี้เพิ่มเติม ซึ่งอาจจะเป็นคู่มือและหนังสือค้นคว้าเฉพาะเรื่อง

งานวิจัยในต่างประเทศ

ในปี ค.ศ. 1962 เชฟเฟอร์ (Schaefer. 1962 : 3106-A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การประเมินผลหลักสูตรการฝึกหัดครูของวิทยาลัยพาร์สัน" เพื่อปรับปรุงหลักสูตรการฝึกหัดครูในวิทยาลัยให้ดีขึ้น โดยใช้แบบสอบถามรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารการศึกษาในปี ค.ศ. 1951 - 1959 จำนวน 226 คน และผู้บริหารของผู้นำเร้าการศึกษาทั้งกลาง จำนวน 96 คน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. หังผู้สำเร็จการศึกษาและคณาจารย์ส่วนใหญ่ มีความพอใจในหน้าที่การงานและการปฏิบัติงานของคณาจารย์
2. วิทยาลัยให้บริการไม่เพียงพอในเรื่องบริการให้คำปรึกษา ห้องปฏิบัติการสำหรับการอ่าน บริการด้านสุขภาพอนามัยที่พออาศัย การพักผ่อนหย่อนใจ การประชุมพิเศษ และสโมสรนักเรียน
3. ผู้สำเร็จการศึกษาพอใจในความรู้พื้นฐานของตน และเห็นว่าได้รับการเตรียมตัวทางวิชาเอกเพียงพอแล้ว ต้องการให้รายวิชาพิเศษเพิ่มเติมอีกในแต่ละสาขา
4. การฝึกสอนควรให้หนัก อาจารย์พิเศษของวิทยาลัย และอาจารย์ที่เล็งมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกว่าที่เป็นอยู่ ควรใช้เวลาฝึกสอนเพิ่มวันอย่างน้อยครึ่งภาคเรียน และให้มีการนิเทศการฝึกสอนมากขึ้น

ในปี ค.ศ. 1963 เทเลอร์ (Taylor. 1963 : 3806-A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การประเมินหลักสูตรปริญญาโททางการศึกษา ในวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือของรัฐโอคลาโฮมา" โดยสัมภาษณ์ผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน 125 คน และครูใหญ่โรงเรียนที่ผู้สำเร็จการศึกษาเหล่านั้นทำการสอน จำนวน 75 คน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

หังผู้สำเร็จการศึกษาและครูใหญ่มีความคิดเห็นเหมือนกันดังนี้

1. คำนิยามเฉพาะ ควรเพิ่มเนื้อหาในรายวิชาต่าง ๆ และเพิ่มรายวิชาวิธีการสอนวิชาเฉพาะด้วย
2. คำนิยามการศึกษา ควรปรับปรุงเพื่อให้สามารถนำไปใช้กับสถานการณ์จริงในห้องเรียนโดยการเพิ่มเนื้อหาบางส่วน และตัดเนื้อหาบางส่วนที่ไม่เหมาะสม หรือซ้ำซ้อนกับรายวิชาอื่นออกไป
3. คำนิยามขั้นสูงเกินไป ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนรายวิชาที่สนใจ
4. การบริหารแนะแนวและการให้คำปรึกษา การบริการห้องสมุดและเตรียมตัวเพื่อทำวิจัยอยู่ในขั้นพอใจ

ในปี 1965 เฮนรี (Henry. 1965 : 2067-A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การประเมินผลโปรแกรมการฝึกหัดครู" จากผู้สำเร็จการศึกษารองวิทยาลัยโฮลคโคมินเนม เพื่อเตรียมครูเกี่ยวกับความรู้ทางวิชาสามัญ วิชาการศึกษาและวิชาเฉพาะ โดยส่งแบบสอบถามไปยังผู้สำเร็จการศึกษา

ระหว่างปี ค.ศ. 1957 - 1961 จำนวน 199 คน ผลการวิจัยพบว่า ผู้สำเร็จการศึกษามี
ความเห็นว่ หลักสูตรนี้คืออยู่แล้ว แต่ยังคงต้องการให้เพิ่มเติมและแก้ไขบางวิชาในหลักสูตรทั้งใน
หมวดวิชาการศึกษา หมวดวิชาสามัญและวิชาเฉพาะ

ในปี ค.ศ. 1967 เพปปาร์ด (Peppard. 1967 : 520-A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง
"การประเมินหลักสูตรการฝึกหัดครูประถมศึกษาของมหาวิทยาลัยอินดิแอนา" เพื่อศึกษาว่าภา
วหลักสูตรประถมศึกษาของมหาวิทยาลัยสอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียนต่าง ๆ หรือไม่
รวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ครูประถมศึกษาที่จบจากมหาวิทยาลัยอินดิแอนาและผู้บริหารที่ทำ
การนิเทศการศึกษาคูประถมศึกษาเหล่านั้น ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ครูประเศศีกษาทังกล่าวได้รับการตระเตรียมจากมหาวิทยาลัยเป็นอย่างดี หลักสูตรของ
มหาวิทยาลัยเหมาะสมและเป็นไปตามความต้องการของครูประเศศีกษาที่จะไปสอนตามโรงเรียนต่าง ๆ
และผู้วิจัยได้เสนอแนะว่า หลักสูตรควรแก้ไขข้อบกพร่องเกี่ยวกับวิธีการสอนอ่าน วิธีสอนวิทยาศาสตร์
และวิธีสอนวิชาสังคมศึกษา

ในปีเดียวกัน มอฟฟิต (Moffit. 1967 : 1719-A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การ
ประเมินผลหลักสูตรการฝึกหัดครูระดับประถมศึกษาที่มหาวิทยาลัยมิชิแกน เพื่อจะทราบว่าหลักสูตร
ที่มหาวิทยาลัยทำเนในการอยู่ เพียงพอสำหรับนิสิตที่จะออกไปปฏิบัติการสอนในโรงเรียนหรือไม่ โดย
ส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม คือกลุ่มที่ทำการสอนมาแล้ว 1 ปี กลุ่มที่ทำการสอน
แล้ว 2 ปี และกลุ่มนิสิตปีสุดท้ายและกลุ่มนิเทศการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรการฝึกหัดครู
ระดับประถมศึกษาของมหาวิทยาลัยมิชิแกนเพียงพอสำหรับเตรียมนิสิตออกไปสอน ในนิเทศการศึกษา
ประเมินค่าของครูที่สอนมาแล้ว 1 ปี สูงกว่าที่ครูประเมินค่าตนเอง และผลการวิจัยที่น่าสนใจอีกคือครู
ที่ปฏิบัติงานมานานจะประเมินค่าตัวเองต่ำ แต่กลุ่มนิสิตปีสุดท้ายกลับประเมินค่าตนเองไว้สูง

ในปี ค.ศ. 1971 เบคเกอร์ (Becker. 1971 : 5172-A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง
"การประเมินผลโปรแกรมพลศึกษาของนักเรียนชายในวิทยาลัยชุมชนรัฐโอเรกอน" โดยส่ง
แบบสอบถามไปยังครูพลศึกษาจำนวน 12 แห่ง ผลของการวิจัยพบว่า ครูพลศึกษาอยู่ในระดับที่
การจัดโปรแกรมพลศึกษา การจัดกิจกรรมพลศึกษายังคงได้รับการปรับปรุงอีกมาก อุปกรณ์
ไม่เพียงพอ คุณวุฒิของผู้สอนวิชาพลศึกษาควรส่งเสริมให้มีการศึกษาสูงขึ้น

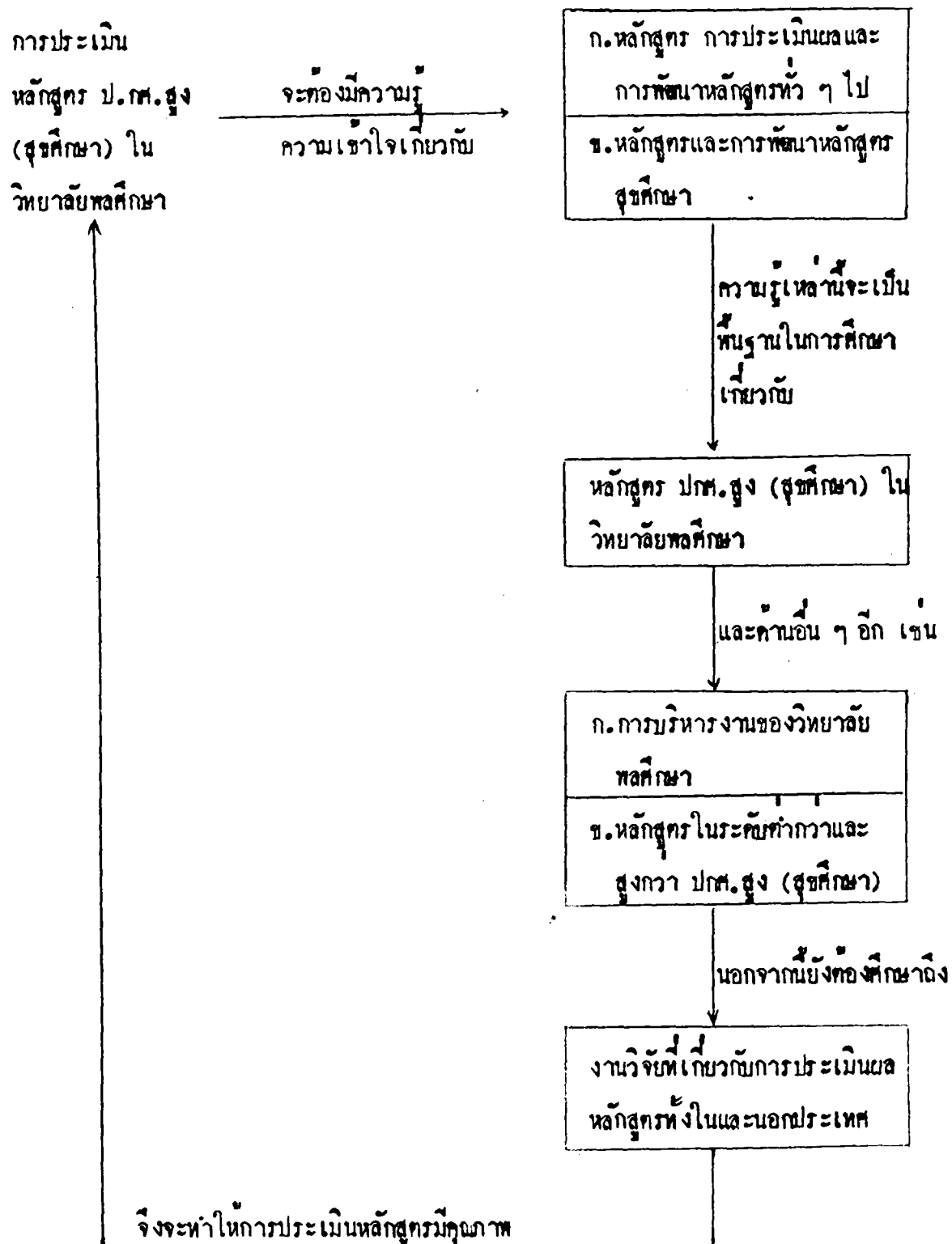
ในปี ค.ศ. 1977 เชลเก (Schelke. 1977 : 6936-A - 6937-A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "บทบาทของครูในการมีส่วนร่วมวางแผนหลักสูตรที่มีอิทธิพลต่อเจตคติในการวางแผนหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้" โดยใช้แบบสอบถามกับครูจำนวน 137 คน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกกำหนดให้มีส่วนร่วมในการวางแผนหลักสูตรมาก อีกกลุ่มหนึ่งกำหนดให้มีส่วนร่วมในการวางแผนหลักสูตรน้อย และสอบถามผู้บริหารในโรงเรียนจำนวน 8 คน ผลการวิจัยพบว่า เจตคติของครู 2 กลุ่ม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และครูที่มีส่วนร่วมในการวางแผนหลักสูตรมีเจตคติที่ดีต่อการวางแผนหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้มากกว่าครูที่มีส่วนร่วมน้อย

ในปี พ.ศ. 1982 ซาฟาร์ (Zafar. 1982 : 1415-A - 1416-A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การประเมินหลักสูตรคณิตศาสตร์ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเมกกะนครมหัสนะของยูธสำเร็จการศึกษาในช่วงปี ค.ศ. 1976 - 1980" โดยใช้แบบสอบถามรวบรวมข้อมูลจากครูคณิตศาสตร์ที่จบการศึกษาจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเมกกะ ประเทศซาอุดีอาระเบีย ผลการวิจัยพบว่า รายวิชาคณิตศาสตร์มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพด้านความเป็นครูคณิตศาสตร์ ของยูธสำเร็จการศึกษาสูง หลักสูตรคณิตศาสตร์ช่วยให้ครูมีทักษะในทางบวกต่อการสอนคณิตศาสตร์ในโรงเรียน และหลักสูตรนี้ล้มเหลวเรื่องการเน้นปัญหาทางคำปฏิบัติ

ดังนั้นงานวิจัยเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรทั้งในและนอกประเทศดังกล่าวข้างต้น พอสรุปได้ว่า เป็นการวิจัยเพื่อประเมินผลในด้านการวัด เช่น ความเหมาะสมของจุดมุ่งหมาย องค์ประกอบของหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ การให้บริการต่าง ๆ ของสถาบัน ตลอดจนความพึงพอใจของความรู้ที่ได้รับจากหลักสูตรและความสอดคล้องของผลผลิตของหลักสูตรต่อความต้องการของสังคมหรือประสิทธิภาพของยูธสำเร็จการศึกษาจากหลักสูตร เป็นต้น โดยวิธีสร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ตามผู้เกี่ยวข้องกับผู้หลักสูตร คือผู้บริหาร อาจารย์ นักศึกษา และยูธสำเร็จการศึกษา ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยครั้งมีหลายท่านเช่น ทำให้ได้ทราบแนวทางและวิธีการในการวิจัย พร้อมทั้งจะเป็นข้อมูลในการสนับสนุนการวิจัยด้วย

จากการศึกษาถึงเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินหลักสูตร จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัยเรื่อง "การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง

วิชาเอกสุศึกษา พุทธศักราช 2529 ในวิทยาลัยพลศึกษา" เนื่องจากการวิจัยจะมีคุณภาพที่ดีขึ้น ผู้วิจัยจะทอ้มีความรู้เกี่ยวกับการประเมินผลและหลักสูตรเป็นอย่างดี ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ศึกษาถึง เรื่องต่าง ๆ เช่น ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรโดยทั่ว ๆ ไป และหลักสูตรสุศึกษา การประเมินผล หลักสูตร รายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง วิชาเอกสุศึกษา พุทธศักราช 2529 ในวิทยาลัยพลศึกษา และหลักสูตรวิชาสุศึกษาของสถาบันที่มีระดับต่ำกว่าและ สูงกว่าระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง (วิชาเอกสุศึกษา) รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การประเมินหลักสูตรทั้งในและนอกประเทศ อันจะทำให้ผู้วิจัยได้ทราบถึงแนวคิด วิธีการ เนื้อหา ชาระและขอบเขตหรือหัวข้อในการประเมินหลักสูตรต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการทำวิจัยครั้งนี้ ซึ่งสามารถสรุปเป็นกรอบแนวความคิดได้ดังภาพประกอบ ดังนี้

ภาพประกอบ 15 กรอบแนวความคิดในการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ
การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการชั้นสูง (สุขศึกษา) ในวิทยาลัยพลศึกษา

จากภาพประกอบ 15 การประเมินผลหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง
 วิชาเอกสุศึกษา พุทธศักราช 2529 ในวิทยาลัยพลศึกษานั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและการวิจัย
 ทาง ๆ อย่างเป็นขั้นตอน กล่าวคือ ผู้วิจัยเริ่มศึกษาถึงหลักสูตร การประเมินผลหลักสูตร และ
 การพัฒนาหลักสูตรโดยทั่ว ๆ ไปก่อน แล้วจึงศึกษาเฉพาะเกี่ยวกับหลักสูตรสุศึกษา เพื่อเป็น
 พื้นฐานความรู้ในการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง วิชาเอกสุศึกษา
 พุทธศักราช 2529 ในวิทยาลัยพลศึกษา อย่างละเอียด รวมทั้งการบริหารงานของวิทยาลัยพลศึกษา
 เพื่อทราบแนวการบริหารหลักสูตรของวิทยาลัยและหลักสูตรสุศึกษาทั้งในระดับต่ำกว่าและสูงกว่า
 หลักสูตรที่จะทำการวิจัยว่ามีความสอดคล้องหรือสัมพันธ์กันอย่างไร เพื่อเป็นข้อมูลในการประเมิน
 องค์ประกอบของหลักสูตรนั้น อาทิเช่น ผู้สำเร็จการศึกษา สามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพครูใน
 ระดับประถมหรือมัธยมได้หรือไม่และถ้าหากผู้สำเร็จการศึกษาจะศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นแล้ว
 ผู้สำเร็จการศึกษามีความสามารถเข้าศึกษาต่อได้หรือไม่ หรือมีการเรียนการสอนที่สัมพันธ์กันหรือไม่
 เป็นต้น นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ศึกษาถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินทั้งในและนอกประเทศ
 ซึ่งจะทำให้ผู้วิจัยได้ทราบประโยชน์ต่าง ๆ เช่น เป็นข้อมูลในการสนับสนุนการวิจัยและเป็นแนวทาง
 ในการหาวิจัยต่อไป จากการศึกษาสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ ขอมจะส่งผลให้การประเมินหลักสูตรในครั้งนี้
 มีคุณภาพ สามารถนำผลการวิจัยไปปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของหลักสูตร เพื่อพัฒนาหลักสูตรนี้ให้
 คุณภาพมากยิ่งขึ้น

วิธีทำใบงานศึกษาค้นคว้า

การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง วิชาเอกสุขศึกษา พุทธศักราช 2529 ในวิทยาลัยพลศึกษา ผู้วิจัยได้ยึดแบบจำลองซีไอพี(CIPP Model)เป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้า เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นการวิเคราะห์เอกสาร

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถาม

แล้วนำข้อมูลทั้งสองส่วนมาประกอบกัน

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์เอกสาร

การวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง วิชาเอกสุขศึกษา พุทธศักราช 2529 ในวิทยาลัยพลศึกษา มีจุดมุ่งหมายในการวิเคราะห์ดังนี้

1. ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์
2. ความสัมพันธ์สอดคล้องของวัตถุประสงค์กับเนื้อหา
3. สัดส่วนวิชาบังคับ วิชาเลือก ภาคทฤษฎีกับภาคปฏิบัติ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถาม

การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง วิชาเอกสุขศึกษา พุทธศักราช 2529 จากแบบสอบถามอาจารย์ และผู้เชี่ยวชาญหลักสูตร นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามหัวข้อต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจากประชากร 3 กลุ่ม คืออาจารย์และ
 ผู้เชี่ยวชาญหลักสูตร จำนวน 36 คน ซึ่งได้แก่ อาจารย์ที่ทำหน้าที่สอนวิชาเอกผู้ศึกษาในวิทยาลัย
 พณิชยการจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 8 คน วิทยาลัยพณิชยการจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 6 คน
 วิทยาลัยพณิชยการจังหวัดยะลา จำนวน 7 คน วิทยาลัยพณิชยการจังหวัดชลบุรี จำนวน 7 คน วิทยาลัย
 พณิชยการจังหวัดอุดรธานี จำนวน 3 คน และผู้เชี่ยวชาญหลักสูตรจากทบวงมหาวิทยาลัยจำนวน 2 คน
 กรมพณิชยการ จำนวน 2 คน และศูนย์พัฒนาหลักสูตร จำนวน 1 คน นักศึกษาวิชาเอกผู้ศึกษา ที่กำลัง
 ศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 2 ในวิทยาลัยพณิชยการทั้ง 5 แห่ง จำนวน 137 คน ซึ่งได้แก่ นักศึกษาวิทยาลัยพณิชยการ
 จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 17 คน วิทยาลัยพณิชยการจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 49 คน วิทยาลัยพณิชยการ
 จังหวัดยะลา จำนวน 43 คน วิทยาลัยพณิชยการจังหวัดชลบุรี จำนวน 9 คน และวิทยาลัยพณิชยการจังหวัด
 อุดรธานีจำนวน 19 คน และผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยพณิชยการทั้ง 5 แห่ง จำนวน 174 คน ซึ่ง
 ได้แก่ วิทยาลัยพณิชยการจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 19 คน วิทยาลัยพณิชยการจังหวัดมหาสารคาม จำนวน
 47 คน วิทยาลัยพณิชยการจังหวัดยะลา จำนวน 43 คน วิทยาลัยพณิชยการจังหวัดชลบุรี จำนวน 26 คน
 และวิทยาลัยพณิชยการจังหวัดอุดรธานี จำนวน 39 คน รวมประชากรทั้งหมด จำนวน 347 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อาจารย์และผู้เชี่ยวชาญหลักสูตร จำนวน 35 คน ซึ่งได้แก่ อาจารย์ใน
 วิทยาลัยพณิชยการจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 7 คน วิทยาลัยพณิชยการจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 6 คน
 วิทยาลัยพณิชยการจังหวัดยะลา จำนวน 7 คน วิทยาลัยพณิชยการจังหวัดชลบุรี จำนวน 7 คน วิทยาลัย
 พณิชยการจังหวัดอุดรธานี จำนวน 3 คน และผู้เชี่ยวชาญหลักสูตรจากทบวงมหาวิทยาลัย จำนวน 2 คน
 กรมพณิชยการ จำนวน 2 คน และศูนย์พัฒนาหลักสูตร จำนวน 1 คน นักศึกษาวิชาเอกผู้ศึกษา ชั้นปีที่ 2
 จำนวน 73 คน ซึ่งได้แก่นักศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 10 คน วิทยาลัยพณิชยการ
 จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 25 คน วิทยาลัยพณิชยการจังหวัดยะลา จำนวน 23 คน วิทยาลัยพณิชยการ
 จังหวัดชลบุรี จำนวน 5 คน และวิทยาลัยพณิชยการจังหวัดอุดรธานี จำนวน 10 คน และผู้สำเร็จการศึกษา

จำนวน 92 คน ซึ่งได้แก่ ผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 10 คน วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 25 คน วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดยะลา จำนวน 22 คน วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดชลบุรี จำนวน 15 คน และวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดอุดรธานี จำนวน 20 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 200 คน โดยใช้ตารางคำนวณของ เกรจซีและมอร์แกน ที่ระดับ .05 (Krejcie and Morgan. 1970 : 607 - 610) และวิธีสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

สถานภาพ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
อาจารย์และบุคลากร	36	35
นักศึกษา	137	73
ผู้สำเร็จการศึกษา	174	92
รวม	347	200

ตาราง 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้เชี่ยวชาญหลักสูตร จำแนกตามสังกัดต่าง ๆ

สังกัด	ผู้เชี่ยวชาญหลักสูตร	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ทบวงมหาวิทยาลัย	2	2
กรมพลศึกษา	2	2
ศูนย์พัฒนาหลักสูตร	1	1
รวม	5	5

ตาราง 3 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอาจารย์ นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา
จำแนกตามวิทยาลัยพลศึกษาทั้ง 5 แห่ง

วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัด	อาจารย์		นักศึกษา		ผู้สำเร็จการศึกษา	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
เชียงใหม่	8	7	17	10	19	10
มหาสารคาม	6	6	49	25	47	25
ยะลา	7	7	43	23	43	22
ชลบุรี	7	7	9	5	26	15
อุตรธานี	3	3	19	10	39	20
รวม	31	30	137	73	174	92

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยวิธีการดำเนินการตามลำดับขั้นดังนี้

1. ศึกษาเอกสารตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินหลักสูตร การวิเคราะห์หลักสูตร
2. นำแบบสอบถามไปให้ผู้บริหารกลุ่มที่อยู่เกี่ยวข้องทางด้านหลักสูตรและการเรียนการสอนวิชาเอกสุศึกษา จำนวน 5 คน พิจารณาคำความเห็นตรงทางคำานเนื้อหา และปรับปรุงข้อความให้เหมาะสมยิ่งขึ้น
3. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Tryout) กับอาจารย์ นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา ซึ่งไม่ใช่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อนำผลการวิเคราะห์หาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยการตรวจหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าความสอดคล้องภายในแบบสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha-Coefficient) ซึ่งใช้สูตรของ ครอนแบ็ค (Cronbach) ปรากฏว่า แบบสอบถามของอาจารย์และผู้เชี่ยวชาญหลักสูตรได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.94 แบบสอบถามของนักศึกษาได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 และแบบสอบถามของผู้สำเร็จการศึกษาค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 ซึ่งถือว่าเป็นแบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นสูง นำไปใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้

ลักษณะแบบสอบถาม

แบบสอบถามในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จะแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพของชุดแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scales) 5 ค่า ประเมินหลักสูตรในองค์ประกอบต่าง ๆ 6 ประการ คือ

1. ประเมินวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
2. ประเมินเนื้อหาของหลักสูตร
3. ประเมินคุณภาพของอาจารย์
4. ประเมินสภาพการเรียนการสอน
5. ประเมินสภาพการบริหารหลักสูตร
6. ประเมินคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด ให้อาจารย์และผู้เชี่ยวชาญ นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษาได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงหลักสูตร

เกณฑ์กำหนดค่าความสำคัญของแบบสอบถาม

ในการกำหนดค่าความสำคัญของตัวเลือกแต่ละข้อ ผู้วิจัยกำหนดค่าความสำคัญเอาไว้โดยให้ใหญ่ประเมินแบบสอบถามประเมินในแต่ละข้อคำถามโดยกำหนดค่าความสำคัญตามเกณฑ์ต่อไปนี้

- 5 หมายถึง มีความสำคัญมากที่สุด หรือเหมาะสมมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความสำคัญมาก หรือเหมาะสมมาก
- 3 หมายถึง มีความสำคัญปานกลาง หรือเหมาะสมปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความสำคัญน้อย หรือเหมาะสมน้อย
- 1 หมายถึง มีความสำคัญน้อยที่สุด หรือเหมาะสมน้อยที่สุด

เกณฑ์ในการพิจารณาคะแนนเฉลี่ย

- ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.55 - 5.00 หมายถึง มีความสำคัญมากที่สุด หรือเหมาะสมมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.55 - 4.54 หมายถึง มีความสำคัญมากหรือเหมาะสมมาก
- ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.55 - 3.54 หมายถึง มีความสำคัญปานกลางหรือเหมาะสมปานกลาง
- ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.55 - 2.54 หมายถึง มีความสำคัญน้อย หรือเหมาะสมน้อย
- ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 - 1.54 หมายถึง มีความสำคัญน้อยที่สุด หรือเหมาะสมน้อยที่สุด

การจัดทำแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้จัดทำแบบสอบถามออกเป็น 3 ชุด ตามกลุ่มประชากร คือ

- ชุดที่ 1 แบบสอบถามอาจารย์และผู้เชี่ยวชาญหลักสูตร เป็นการประเมินหลักสูตรด้านวิทยุประสงค์ เนื้อหา คุณภาพอาจารย์ กระบวนการเรียนการสอน และการบริหารหลักสูตร
- ชุดที่ 2 แบบสอบถามนักศึกษา เป็นการประเมินหลักสูตรในด้านวิทยุประสงค์ เนื้อหา คุณภาพอาจารย์ กระบวนการเรียนการสอน และการบริหารหลักสูตร
- ชุดที่ 3 แบบสอบถามผู้สำเร็จการศึกษา เป็นการประเมินหลักสูตรด้านวิทยุประสงค์ เนื้อหา คุณภาพอาจารย์ กระบวนการเรียนการสอน การบริหารหลักสูตร และคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ขอนหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ถึงผู้อำนวยการวิทยาลัยพลศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ตามวิทยาลัยพลศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ภายในเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2532

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บข้อมูลได้เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดทั้งการ และวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. วิเคราะห์เอกสารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง วิชาเอกสุศึกษา พุทธศักราช 2529
2. วิเคราะห์จากแบบสอบถามที่รวบรวมข้อมูลมา
3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานะภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
4. ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง วิชาเอกสุศึกษา พุทธศักราช 2529 ในวิทยาลัยพลศึกษา วิเคราะห์โดยค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของแต่ละข้อคำถาม แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้สถิติดังต่อไปนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐาน
  - 1.1 ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

f แทน ความถี่

$\sum fx$ แทน ผลรวมทั้งหมดของความถี่คูณคะแนน

N แทน ผลรวมทั้งหมดของความถี่ ซึ่งมีค่าเท่ากับจำนวนข้อมูลทั้งหมด (N)

(ลวน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 60)

1.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยสูตร

$$s = \sqrt{\frac{N\sum fx^2 - (\sum fx)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ s แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

x แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$\sum fx^2$ แทน ผลรวมทั้งหมดของความถี่คูณคะแนนยกกำลังสอง

$(\sum fx)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

(ลวน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 64 - 65)

2. หาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยวิธีหาค่าความสอดคล้องภายในแบบสัมประสิทธิ์อัลฟา

(α -Coefficient) โดยสูตร

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_1^2}{s_t^2} \right\}$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น

n แทน จำนวนข้อของเครื่องมือวัด

s_1^2 แทน คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ

s_t^2 แทน คะแนนความแปรปรวนเครื่องมือทั้งหมด

(ลวน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 170 - 171)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความสะดวกและเป็นที่เข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

$\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง

S แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ผลการวิเคราะห์เนื้อหา ได้แก่ วิเคราะห์ประเด็นของหลักสูตร และเนื้อหา

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยเบื้องต้น ได้แก่ คุณภาพอาจารย์

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์กระบวนการ ได้แก่ กระบวนการเรียนการสอน และการบริหาร

หลักสูตร

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ผลผลิต ได้แก่ คุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา

ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับหลักสูตร

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อาจารย์และผู้เชี่ยวชาญหลักสูตร นักศึกษาระดับปริญญาตรี และผู้สำเร็จการศึกษา ผลการวิเคราะห์พบว่า

1. อาจารย์และผู้เชี่ยวชาญหลักสูตร ส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง มีอายุอยู่ในระหว่าง 30 - 39 ปี มากที่สุด รองลงมาคือ อายุ 40 - 49 ปี อายุต่ำกว่า 30 ปี และอายุ 50 ปีขึ้นไป ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีวุฒิทางการศึกษาในระดับปริญญาโท รองลงมาคือ ปริญญาตรีและ

ปริญญาเอก ตามลำดับ โดยจบสาขาวิชาสุศึกษา เป็นส่วนใหญ่ รองลงมาคือสาขาวิชาพลศึกษา สาขากายภาพบำบัด และสาขาอื่น ๆ เช่น สาขารัฐศาสตร์ วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมและการศึกษา นอกกรอบ วิทยาศาสตร์การอาหาร การวัดและการประเมินผลการศึกษา สังคมวิทยา และ รัฐประศาสนศาสตร์ ตามลำดับ และส่วนใหญ่ไม่มีประสบการณ์ในการร่างหลักสูตร จะมีเพียงส่วนน้อย ที่มีประสบการณ์ในการร่างหลักสูตร

2. นักศึกษาวิชาเอกสุศึกษา ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุระหว่าง 20 - 24 ปี และรองลงมาคือ อายุต่ำกว่า 20 ปี ส่วนใหญ่มีพื้นฐานทางการศึกษาระดับประโยค มัธยมศึกษาตอนปลาย รองลงมาคือ ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา ซึ่งโดยส่วนรวมแล้วได้คะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 2.00 - 2.78

3. บุคลากรการศึกษา ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยมีอายุระหว่าง 20 - 24 ปี เป็นส่วนใหญ่ รองลงมาคือ 25 - 29 ปี และต่ำกว่า 20 ปี ตามลำดับ ส่วนใหญ่ อยู่ในช่วงการศึกษาต่อโดยศึกษาต่อในวิทยาลัยพลศึกษาและมหาวิทยาลัย จะมีเพียงส่วนน้อยที่ ประกอบอาชีพ เช่น ครู และพนักงานบริษัท เป็นต้น

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อม ได้แก่ วิเคราะห์ปัจจัยของหลักสูตร และเนื้อหา แบ่งการวิเคราะห์ ออกเป็น 2 ส่วน คือ วิเคราะห์จากเอกสารหลักสูตร และจากแบบสอบถาม

ก. การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมจากเอกสารหลักสูตร

ในการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมจากเอกสารหลักสูตร ได้วิเคราะห์ในสามข้อต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์วัตถุประสงค์ของหลักสูตรจากเอกสารหลักสูตรประกาศนียบัตร วิชาการศึกษาชั้นสูง วิชาเอกสุศึกษา พุทธศักราช 2529 โดยพิจารณาถึงความสอดคล้องของ วัตถุประสงค์ในหลักสูตรนี้ตามการจำแนกวัตถุประสงค์ของการศึกษาของ บลูม ซึ่งแบ่งออกเป็นสาม พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย

2. การวิเคราะห์เนื้อหาของหลักสูตร ได้แก่ ความสอดคล้องของเนื้อหากับความ มุ่งหมายของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง วิชาเอกสุศึกษา พุทธศักราช 2529

1. การวิเคราะห์วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

จากเอกสารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง วิชาเอกสุขศึกษา พุทธศักราช 2529 ได้ระบุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรไว้ 6 ประการ ดังนี้

- 1) เพื่อผลิตบุคลากรทางพลศึกษา สุขศึกษา นันทนาการ และการรักษาความปลอดภัย ให้เป็นผู้มีความรู้ ทักษะ เจตคติที่ถูกต้อง และสามารถนำไปประกอบอาชีพได้
- 2) เพื่อผลิตบุคลากรที่สามารถให้คำปรึกษา แนะนำ และส่งเสริมเกี่ยวกับการรักษาสุขภาพ การออกกำลังกาย การรักษาความปลอดภัย และการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
- 3) เพื่อผลิตบุคลากรให้เป็นผู้มีความกระตือรือร้นในการใฝ่หาความรู้ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีสุนัตย์ที่เอาใจใส่ดูแลสุขภาพ และบุคลิกภาพของตนเองอยู่เป็นนิจ
- 4) เพื่อผลิตบุคลากรให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม ความมีน้ำใจนักกีฬา และจรรยาบรรณในวิชาชีพ

5) เพื่อผลิตบุคลากรให้เป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและเจตคติที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาท้องถิ่น และสอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจตลอดจนสังคมของประเทศ

6) เพื่อผลิตบุคลากรให้เป็นผู้มีหมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

จากวัตถุประสงค์ดังกล่าว ได้วิเคราะห์เกี่ยวกับความสอดคล้องตามแนวการจำแนกวัตถุประสงค์ในการศึกษาของ บลูม (Bloom. 1975 : 65 - 197) ซึ่งจำแนกวัตถุประสงค์ของการศึกษาออกเป็น 3 ด้าน คือ

- 1) พุทธิพิสัย (Cognitive Domain) หรือด้านความรู้หมายถึง การมีประสบการณ์เกี่ยวกับข้อเท็จจริงหรือหลักการต่าง ๆ ซึ่งเกิดจากการศึกษาหรือการตรวจสอบความรู้จนจิตเป็นความสามารถทางด้านสติปัญญา
- 2) กานจิตพิสัย (Affective Domain) หมายถึง ความสนใจ ความรู้สึก ท่าที ความชอบในการให้คุณค่าหรือปรับปรุงค่านิยมที่ยึดถืออยู่ เป็นพฤติกรรมที่ยากแก่การอธิบาย เพราะเป็นสิ่งที่เกิดขึ้น ภายในจิตใจของตน
- 3) กานทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) หมายถึง พฤติกรรมที่ใช้ความสามารถในการแสดงออกของร่างกาย ซึ่งรวมถึงการปฏิบัติที่อาจแสดงออกในสถานการณ์หนึ่ง ๆ หรืออาจเป็นพฤติกรรมที่คาดคะเนว่า อาจจะปฏิบัติในโอกาสต่อไป

ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ของหลักสูตรตามแนวการจำแนกวัตถุประสงค์ของการศึกษาของ บรูม ปรากฏดังตาราง 4

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ของหลักสูตรตามแนวการจำแนกวัตถุประสงค์ของการศึกษาของ บรูม จากเอกสารหลักสูตร

วัตถุประสงค์ของหลักสูตรจากเอกสารหลักสูตร	ความสอดคล้อง		
	พุทธิพิสัย	จิตพิสัย	ทักษะพิสัย
1. เพื่อผลิตบุคลากรทางพลศึกษา สุขศึกษา นันทนาการ และการรักษาความปลอดภัยให้เป็นผู้มีความรู้ ทักษะ เจตคติที่ถูกต้อง และสามารถนำไปประกอบอาชีพได้	✓	✓	✓
2. เพื่อผลิตบุคลากรที่สามารถให้คำปรึกษา แนะนำ และส่งเสริมเกี่ยวกับการรักษาสุขภาพการออกกำลังกาย การรักษาความปลอดภัย และการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์			✓
3. เพื่อผลิตบุคลากรให้เป็นผู้มีความกระตือรือร้นในการใฝ่หาความรู้ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีสุนทรียที่เอาใจใส่ ดูแลสุขภาพและคุณภาพของตนเองอยู่เป็นนิจ	✓	✓	✓
4. เพื่อผลิตบุคลากรให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม ความมีน้ำใจนักกีฬา และจรรยาบรรณในวิชาชีพ		✓	
5. เพื่อผลิตบุคลากรให้เป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและเจตคติที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาท้องถิ่น และสอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงของสังคมของประเทศ	✓	✓	✓

ตาราง 4 (ต่อ)

วัตถุประสงคของหลักสูตรจากเอกสารหลักสูตร	ความสอดคล้อง		
	พุทธิพิสัย	จิตพิสัย	ทักษะพิสัย
6. เพื่อผลิตบุคลากรให้เป็นผู้นักในสถานชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตย		✓	

จากตาราง 4 แสดงว่า วัตถุประสงคของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษานชั้นสูง
พุทธศักราช 2529 ขอ 1 ขอ 3 และขอ 5 เป็นวัตถุประสงคความพุทธิพิสัย จิตพิสัย และ
ทักษะพิสัย ส่วนขอ 2 เป็นวัตถุประสงคความทักษะพิสัย และขอ 4 กับขอ 6 เป็นวัตถุประสงค
ความจิตพิสัย

2. การวิเคราะห์เนื้อหาของหลักสูตร

การวิเคราะห์เนื้อหาของหลักสูตรจากเอกสารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการ
ศึกษาศาสตร์ วิชาเอกศึกษาศาสตร์ พุทธศักราช 2529 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เกี่ยวกับความสอดคล้องของ
เนื้อหาหลักสูตรประสงค์ของหลักสูตรนี้ ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตาราง 5

ตาราง 5 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของเนื้อหาหลักสูตรประสงค์ของหลักสูตรประกาศนียบัตร
วิชาการศึกษาศาสตร์ วิชาเอกศึกษาศาสตร์ พุทธศักราช 2529

เนื้อหารายวิชา	วัตถุประสงค์ของหลักสูตร					
	ขอ 1	ขอ 2	ขอ 3	ขอ 4	ขอ 5	ขอ 6
1. <u>หมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป</u> จากรายวิชาในกลุ่มต่าง ๆ ดังนี้						
1.1 กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์						
สังคม 101 สังคมวิทยาเบื้องต้น	✓					
เศรษฐ 101 เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น	✓				✓	
รัฐ 101 รัฐศาสตร์เบื้องต้น	✓					✓
1.2 กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์						
จริย 101 จริยศึกษา	✓			✓		
บรรณ 101 หอสมุดและการค้นคว้า	✓		✓			
สังคม 101 สังคมนิยม	✓		✓			
ศิลปะ 101 ศิลปนิยม	✓		✓			
มนุษย์ 101 มนุษยสัมพันธ์	✓			✓		
1.3 กลุ่มวิชาภาษา						
ไทย 101 ภาษาไทย 1	✓					
ไทย 102 ภาษาไทย 2	✓					
อิง 101 ภาษาอังกฤษ	✓					

ตาราง 5 (ต่อ)

เนื้อนารายวิชา	วัตถุประสงค์ของหลักสูตร					
	ขอ 1	ขอ 2	ขอ 3	ขอ 4	ขอ 5	ขอ 6
1.4 กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์						
วิทย์ 101 วิทยาศาสตร์กายภาพ	✓					
วิทย์ 102 วิทยาศาสตร์ชีวภาพ	✓					
คณิต 101 คณิตศาสตร์ทั่วไป	✓					
สถิติ 101 สถิติ	✓					
2. <u>หมวดวิชาเฉพาะคาน</u> จากราวิชาในหมวดวิชาชีพ						
วิชาเอก และวิชาโท คั้งนี้						
2.1 <u>วิชาชีพ</u> จากราวิชาในกลุ่มที่ 1 (วิชาบังคับ)						
และกลุ่มที่ 2 (วิชาเลือก) ทอไปนี้						
กลุ่มที่ 1						
ศึกษา 101 หลักการศึกษา	✓	✓			✓	
ศึกษา 102 หลักสูตรและการสอนทั่วไป	✓	✓				
ศึกษา 203 วิธีสอนวิชาเอก	✓	✓				
ศึกษา 204 วิธีสอนวิชาโท	✓	✓				
ศึกษา 205 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	✓	✓	✓	✓	✓	
จิต 101 จิตวิทยาการศึกษา	✓	✓				
แนะแนว 101 การแนะแนวเบื้องต้น	✓	✓				
เทคโนโลยี 101 เทคโนโลยีทางการศึกษา	✓	✓				
นันท 103 อุกเสื่อและบุรภาพาค	✓	✓		✓		✓
วิทยล 201 การวัดและประเมินผลทางการศึกษา	✓	✓				
สุข 104 โครงการสุขภาพในโรงเรียน	✓	✓	✓			

ตาราง 5 (ต่อ)

เนื้อหารายวิชา	วัตถุประสงค์ของหลักสูตร					
	ขอ 1	ขอ 2	ขอ 3	ขอ 4	ขอ 5	ขอ 6
กลุ่มที่ 2						
ศึกษา 206 การศึกษากับการพัฒนาชุมชน	✓	✓			✓	
ศึกษา 207 กฎหมายการศึกษา	✓	✓				
จิต 202 กระบวนการกลุ่ม	✓	✓				
จิต 203 จิตวิทยาพัฒนาการและการอนุบาลเด็กเล็ก	✓	✓				
จิต 204 จิตวิทยาการศึกษา	✓	✓				
2.2 วิชาเอก จากรายวิชาในกลุ่มที่ 1 (วิชาบังคับ)						
และกลุ่มที่ 2 (วิชาเลือก) ทอไปนี้						
กลุ่มที่ 1						
สุข 101 การสุขศึกษา	✓	✓			✓	
สุข 102 การสาธารณสุข	✓	✓			✓	
สุข 103 กายวิภาคและสรีรวิทยา	✓	✓				
สุข 105 การปฐมพยาบาล	✓	✓				
สุข 106 ชีวสถิติศึกษา	✓	✓				
สุข 107 สุขภาพสิ่งแวดล้อม	✓	✓				
สุข 108 การควบคุมและการป้องกันโรค	✓	✓				
สุข 109 โภชนศาสตร์	✓	✓				
สุข 210 ยาและสิ่งเสพติดให้โทษ	✓	✓				
สุข 211 ประชากรศึกษาและเพศศึกษา	✓	✓				
สุข 212 สุขภาพจิต	✓	✓				
สุข 213 การปฏิบัติงานสุขศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	

ตาราง 5 (ต่อ)

เนื้อหารายวิชา	วัตถุประสงค์ของหลักสูตร					
	ขอ 1	ขอ 2	ขอ 3	ขอ 4	ขอ 5	ขอ 6
กลุ่มที่ 2						
สุข 214 สุขศึกษาและปฐพีศึกษา	✓	✓				
สุข 215 สุขภาพบุรุษโลก	✓	✓				
สุข 216 การอนามัยแม่และเด็ก	✓	✓				
สุข 217 สุขภาพผู้สูงอายุ	✓	✓				
สุข 218 อาชีวอนามัย	✓	✓				
สุข 219 สุขศึกษาในชุมชน	✓	✓			✓	
สุข 220 ปลูกฝังสุขศึกษา	✓	✓				
สุข 221 การวัดและประเมินผลสุขศึกษา	✓	✓				
สุข 222 สัมมนาสุขศึกษา	✓	✓				
2.3 <u>วิชาโท</u> จากรายวิชาในวิชาโทพลศึกษา และ	✓	✓	✓	✓	✓	
วิชาโทแผนกการ ก่อโยน						
วิชาโทพลศึกษา						
พล 101 ประวัติ ปรัชญา และหลักการพลศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	✓
พล 102 การจัดและบริหารพลศึกษาในโรงเรียน	✓	✓				
พล 204 การจัดการแข่งขันกีฬา	✓	✓				
พล 107 กีฬา 1	✓	✓				
พล 108 ชุดบอล 1	✓	✓				
พล 109 บาสเกตบอล 1	✓	✓				
พล 110 วอลเลย์บอล	✓	✓				
พล 111 โยมนาสติก 1	✓	✓				

ตาราง 5 (ต่อ)

เนื้อหารายวิชา	วัตถุประสงค์ของหลักสูตร					
	ขอ 1	ขอ 2	ขอ 3	ขอ 4	ขอ 5	ขอ 6
พล 217 กระบี่กระบอง 1	✓	✓				
นันท 211 กิจกรรมเข้าจังหวะ	✓	✓				
นันท 212 เกมและเกมกีฬา	✓	✓				
วิชาโขนนันทนาการ						
นันท 101 นันทนาการ	✓	✓				
นันท 102 การจัดและบริหารนันทนาการ	✓	✓				
นันท 204 หน่วยบริการเยาวชน	✓	✓			✓	
นันท 205 ผู้นำนันทนาการ	✓	✓	✓	✓	✓	✓
นันท 206 การอนุรักษ์ทัศนกรรม	✓	✓				
นันท 107 เทเบิลเทนนิส	✓	✓				
นันท 108 ตะกร้อ และเชกกระกร้อ	✓	✓				
นันท 109 แบดมินตัน	✓	✓				
นันท 210 กีฬา	✓	✓				
นันท 211 กิจกรรมเข้าจังหวะ	✓	✓				
นันท 212 เกมและเกมกีฬา	✓	✓				
นันท 213 นานาชาติไทย	✓	✓				
นันท 214 นานาชาติสากล	✓	✓				
นันท 215 เนกซอสและหางยาง	✓	✓				
นันท 216 พายุกายไทย	✓	✓				
นันท 217 พายุกายฝรั่ง	✓	✓				
นันท 218 โบว์ลิ่ง	✓	✓				
นันท 219 ชีมน้ำ	✓	✓				

ตาราง 5 (ต่อ)

เนื้อหารายวิชา	วัตถุประสงค์ของหลักสูตร					
	ขอ 1	ขอ 2	ขอ 3	ขอ 4	ขอ 5	ขอ 6
คณิต 220 กอฉ	✓	✓				
คณิต 221 บังทญ	✓	✓				
คณิต 222 บังป็น	✓	✓				
คณิต 223 คำนว่ 1	✓	✓				
คณิต 224 คำนว่ 2	✓	✓				
พล 225 แอโรบิกคานซ์	✓	✓				
พล 230 เทนนิส	✓	✓				
3. <u>หมวดวิชาเลือกเสรี</u> จากรายวิชาที่เป็คชชนใน วิทยาลัยพลศึกษาที่ไม่ซ้ำกับรายวิชาที่เรียนมาแล้ว						

จากตาราง 5 แสดงว่า วัตถุประสงค์ของหลักสูตรขอ 1 เพื่อผลิตบุคลากรทางพลศึกษา สุขศึกษา นันทนาการ และการรักษาความปลอดภัยให้เป็นผู้มีความรู้ ทักษะ เจตคติที่ถูกต้อง และสามารถนำไปประกอบอาชีพได้ทุกรายวิชาในหมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป และหมวดวิชาเฉพาะคาน มีเนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ข้อนี้

วัตถุประสงค์ของหลักสูตรขอ 2 เพื่อผลิตบุคลากรที่สามารถให้คำปรึกษา แนะนำ และส่งเสริมเกี่ยวกับการรักษาสุขภาพ การออกกำลังกาย การรักษาความปลอดภัย และการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ทุกรายวิชาในหมวดวิชาเฉพาะคานมีเนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ข้อนี้

วัตถุประสงค์ของหลักสูตรขอ 3 เพื่อผลิตบุคลากรให้เป็นผู้มีความกระตือรือร้นในการใฝ่หาความรู้ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีสุนทรีย์ที่เอาใจใส่ดูแลสุขภาพ และบุคลิกภาพของตนเองอยู่เป็นนิจ มีเนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ข้อนี้ คือ รายวิชาในหมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป จำนวน 1 รายวิชา

โคกแก้ว บรม 101 ห้องสมุดและการค้นคว้า และรายวิชาในหมวดวิชาเฉพาะด้าน จำนวน 6 รายวิชา
โคกแก้ว ศึกษา 205 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ สุข 104 โครงงานคุณภาพในโรงเรียน สุข 213
การฝึกงานสุขศึกษา สุข 222 สัมมนาสุขศึกษา พล 101 ประวัติ ปรัชญา และหลักการพลศึกษา
และนันท 205 ผู้นำบัณฑิตทางการ

วัตถุประสงค์ของหลักสูตรข้อ 4 เพื่อผลิตบุคลากรให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม ความมั่นใจ
นักกีฬา และจรรยาบรรณในวิชาชีพ มีเนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ข้อนี้ คือ รายวิชาในหมวดวิชา
พื้นฐานทั่วไป จำนวน 1 รายวิชา โคกแก้ว จริย 101 จริยศึกษา และรายวิชาในหมวดวิชาเฉพาะด้าน
จำนวน 6 รายวิชา โคกแก้ว ศึกษา 205 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ นันท 103 ลูกเสือและยุวกาชาด
สุข 213 การฝึกงานสุขศึกษา สุข 222 สัมมนาสุขศึกษา พล 101 ประวัติ ปรัชญา และหลักการ
พลศึกษา และนันท 205 ผู้นำบัณฑิตทางการ

วัตถุประสงค์ของหลักสูตรข้อ 5 เพื่อผลิตบุคลากรให้เป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและ
เจตคติที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาท้องถิ่น และสอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่นสังคมของ
ประเทศ มีเนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ข้อนี้ คือ รายวิชาในหมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป จำนวน
1 รายวิชา โคกแก้ว เศรษฐ 101 เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น และรายวิชาในหมวดวิชาเฉพาะด้าน จำนวน
11 รายวิชา โคกแก้ว ศึกษา 101 หลักการศึกษา ศึกษา 205 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ศึกษา 206
การศึกษากับการพัฒนาชุมชน สุข 101 การสุขศึกษา สุข 102 การสาธารณสุข สุข 213 การฝึกงาน
สุขศึกษา สุข 219 สุขศึกษาในชุมชน สุข 222 สัมมนาสุขศึกษา พล 101 ประวัติ ปรัชญา และ
หลักการพลศึกษา นันท 204 หน่วยบริการเยาวชน และนันท 205 ผู้นำบัณฑิตทางการ

วัตถุประสงค์ของหลักสูตรข้อ 6 เพื่อผลิตบุคลากรให้เป็นผู้มีความรู้ในสายวิชาชีพ ศาสนา
พระมหากษัตริย์และการปกครองในระบอบประชาธิปไตย มีเนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ข้อนี้ คือ
รายวิชาในหมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป จำนวน 1 รายวิชาโคกแก้ว รัฐ 101 รัฐศาสตร์เบื้องต้น และ
รายวิชาในหมวดวิชาเฉพาะด้าน จำนวน 3 รายวิชา โคกแก้ว นันท 103 ลูกเสือและยุวกาชาด
พล 101 ประวัติ ปรัชญา และหลักการพลศึกษา และนันท 205 ผู้นำบัณฑิตทางการ

ข. การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมจากแบบสอบถาม

การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อม ได้แก่ การวิเคราะห์วัตถุประสงค์ และเนื้อหาของหลักสูตร จากแบบสอบถามซึ่งได้ถามอาจารย์และผู้ใช้วิชาหลักสูตร นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตาราง 6 และตาราง 7

ตาราง 6 คะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรจากทบทวนของ อาจารย์และผู้ใช้วิชา หลักสูตร นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา

วัตถุประสงค์	อาจารย์และ ผู้ใช้วิชาหลักสูตร		นักศึกษา		ผู้สำเร็จการศึกษา	
	$\bar{X}$	s	$\bar{X}$	s	$\bar{X}$	s
1. มีวัตถุประสงค์ชัดเจน	3.77	0.60	3.78	0.62	3.75	0.64
2. สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ของประเทศ	3.60	0.81	3.53	0.80	3.58	0.67
3. เหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบัน	3.29	0.62	3.59	0.83	3.55	0.79
4. ครอบคลุมเนื้อหาวิชา	3.69	0.58	3.66	0.48	3.20	0.94
5. ส่งเสริมให้มีคุณภาพเหมาะสมกับการเป็น ครูผู้ศึกษา	3.77	0.81	3.78	0.77	3.49	0.76
6. สอดคล้องกับคุณลักษณะของครูผู้ศึกษาตามที่ ชุมชนต้องการ	3.57	0.78	3.80	0.79	3.45	0.78
7. เน้นความเป็นครูผู้ศึกษา	3.51	0.85	3.71	0.90	3.44	0.78
8. สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	3.54	0.70	3.49	0.89	3.38	0.78
9. ให้นักศึกษามีความรู้ และทักษะสามารถนำไป ประกอบอาชีพทางธุรกิจศึกษาได้	2.85	0.94	3.81	0.90	3.68	0.79

ตาราง 6 (ต่อ)

วัตถุประสงค์	อาจารย์และ ผู้เชี่ยวชาญหลักสูตร		นักศึกษา		ผู้สำเร็จการศึกษา	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
10. มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูศึกษา	3.77	0.65	3.86	0.85	3.71	0.70
11. สามารถให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการรักษา ป้องกัน และส่งเสริมสุขภาพแก่บุคคลอื่น และชุมชน	3.77	0.77	3.92	0.80	3.79	0.69
12. ให้เป็นผู้มีความกระตือรือร้นใฝ่หาความรู้	3.77	0.73	3.62	0.63	3.54	0.75
13. ให้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	3.66	0.80	3.57	0.83	3.63	0.71
14. ใฝ่จรรยาบรรณวิชาชีพครูศึกษา	3.71	0.75	3.70	0.74	3.69	0.78
15. ใฝ่พฤติกรรมสุขภาพที่ส่งเสริมสุขภาพอยู่ เป็นนิจ	3.63	0.77	3.70	0.70	3.65	0.72
16. ใฝ่พฤติกรรมสุขภาพที่ส่งเสริมบุคลิกภาพ อยู่เป็นนิจ	3.71	0.79	3.70	0.78	3.54	0.74
17. ให้เป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรม	3.69	0.72	3.56	0.80	3.49	0.77
18. มีความรู้ความเข้าใจ และเจตคติที่เอื้อต่อ การพัฒนาท้องถิ่น	3.71	0.71	3.72	0.74	3.53	0.77
19. ให้เป็นผู้มีค่านิยมในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบ ประชาธิปไตย	4.06	0.68	3.86	0.81	3.81	0.84
20. ให้เป็นผู้บำเหน็จและบำนาญที่ดีในระบบประชาธิปไตย	3.74	0.65	3.65	0.68	3.70	0.77
รวม	3.64	0.24	3.70	0.12	3.58	0.15

จากตาราง 6 พบว่า เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยรวม อาจารย์และผู้เชี่ยวชาญหลักสูตร ประเมินสภาวะแวดล้อมในค่านวัตกรรมประสงค์ของหลักสูตรว่ามีความเหมาะสมมาก และเมื่อพิจารณา คะแนนเฉลี่ยรายข้อแล้วนวัตกรรมประสงค์ของหลักสูตรส่วนใหญ่มีความเหมาะสมมาก คงมีเพียง 4 ข้อ ที่มีความเหมาะสมปานกลาง คือ เหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบัน เน้นความเป็นครูผู้ศึกษา สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และให้นักศึกษามีความรู้และทักษะสามารถนำไปประกอบอาชีพ ทางสุศึกษาได้

การประเมินสภาวะแวดล้อมของนักศึกษาในค่านวัตกรรมประสงค์ของหลักสูตรเมื่อพิจารณา จากคะแนนเฉลี่ยรวม นวัตกรรมประสงค์มีความเหมาะสมมาก และเมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยรายข้อแล้ว นวัตกรรมประสงค์ของหลักสูตรส่วนใหญ่มีความเหมาะสมมาก คงมีเพียง 2 ข้อ ที่มีความเหมาะสมปานกลาง คือ สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมของประเทศ และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

การประเมินสภาวะแวดล้อมของผู้สำเร็จการศึกษาในค่านวัตกรรมประสงค์ของหลักสูตร เมื่อพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยรวม นวัตกรรมประสงค์มีความเหมาะสมมาก และเมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ย รายข้อแล้วนวัตกรรมประสงค์ของหลักสูตรส่วนใหญ่มีความเหมาะสมมาก คงมีเพียง 9 ข้อ ที่มีความ เหมาะสมปานกลาง คือ ครอบคลุมเนื้อหาวิชา ส่งเสริมให้มีบุคลิกภาพเหมาะสมกับการเป็นครูผู้ศึกษา สอดคล้องกับคุณลักษณะของครูผู้ศึกษาตามทฤษฎีการสอน เน้นความเป็นครูผู้ศึกษา สอดคล้องกับ ความต้องการของผู้เรียน ให้เป็นผู้มีความกระตือรือร้นใฝ่หาความรู้ ให้มีพฤติกรรมสุภาพที่ส่งเสริม บุคลิกภาพอยู่เป็นนิจ ให้เป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรม และมีความรู้ความเข้าใจและเจตคติที่เอื้อ ต่อการพัฒนาท้องถิ่น

สรุปได้ว่า การประเมินสภาวะแวดล้อมในค่านวัตกรรมประสงค์ของหลักสูตร โดยอาจารย์และ ผู้เชี่ยวชาญหลักสูตร นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา เมื่อพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยรวมแล้ว มีความเหมาะสมมาก

ตาราง 7 คะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับเนื้อหาของหลักสูตร จากการประเมินของ อาจารย์และนิสิตมหาวิทยาลัย
หลักสูตร นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา

เนื้อหาของหลักสูตร	อาจารย์และ นิสิตมหาวิทยาลัย		นักศึกษา		ผู้สำเร็จ การศึกษา	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1. มีเนื้อหาที่น่าสนใจ	3.97	0.57	3.70	0.74	3.54	0.72
2. เน้นภาคทฤษฎี	4.23	0.55	3.95	0.62	3.72	0.83
3. เน้นภาคปฏิบัติ	2.86	0.60	3.03	0.85	2.96	1.00
4. เนื้อหาในรายวิชาเป็นความรู้ทันสมัย	3.40	0.70	3.24	0.72	3.58	0.90
5. เนื้อหาของหลักสูตรสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	3.71	0.79	3.76	0.64	3.49	0.63
6. เนื้อหาเหมาะสมกับความต้องการและความ สนใจของผู้เรียน	3.34	0.59	3.54	0.84	3.40	0.67
7. ความเหมาะสมของการลำดับเนื้อหา ในการเรียน	3.49	0.51	3.44	0.77	3.32	0.65
8. เนื้อหามีความลึกซึ้งเหมาะสมกับท้องถิ่น และสภาพการณ์ปัจจุบัน	3.43	0.66	3.79	0.93	3.41	0.81
9. เนื้อหาสอดคล้องกับการปลูกฝังคุณธรรม และจริยธรรม	3.60	0.70	3.47	0.91	3.28	0.68
10. สามารถนำเนื้อหาไปประกอบอาชีพได้	3.54	0.74	3.41	0.90	3.29	0.71
11. เนื้อหาสอดคล้องกับความต้องการของสังคม	3.40	0.85	3.37	1.00	3.28	0.79

ตาราง 7 (ต่อ)

เนื้อหาของหลักสูตร	อาจารย์และผู้เชี่ยวชาญหลักสูตร		นักศึกษา		ผู้สำเร็จการศึกษา	
	$\bar{X}$	s	$\bar{X}$	s	$\bar{X}$	s
12. เนื้อหาเป็นประโยชน์ต่อนักศึกษาในการให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการรักษาป้องกัน และส่งเสริมสุขภาพอนามัยบุคคลอื่นและชุมชน	3.71	0.62	4.05	0.74	3.67	0.82
13. เนื้อหากระตุ้นให้นักศึกษามีความกระตือรือร้นใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ	3.37	0.65	3.50	0.88	3.49	0.74
14. เนื้อหาส่งเสริมให้นักศึกษามีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	3.49	0.70	3.31	0.79	3.51	0.68
15. เนื้อหาส่งเสริมให้นักศึกษามีพฤติกรรมสุขภาพที่ส่งเสริมสุขภาพอยู่เป็นนิจ	3.49	0.74	3.63	0.71	3.55	0.73
16. เนื้อหาส่งเสริมให้นักศึกษามีจรรยาบรรณในวิชาชีพ	3.51	0.66	3.41	0.80	3.54	0.72
17. เนื้อหาสอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ	3.51	0.56	3.35	0.82	3.49	0.72
18. เนื้อหา มีรายละเอียดเหมาะสมกับจำนวนหน่วยกิต	3.34	0.84	3.47	0.77	3.45	0.76
19. เนื้อหา มีความเหมาะสมกับเวลาที่กำหนดให้เรียน	3.40	0.81	3.43	0.83	3.41	0.71

ตาราง 7 (ต่อ)

เนื้อหาของหลักสูตร	อาจารย์และ ผู้เชี่ยวชาญหลักสูตร		นักศึกษา		ผู้สำเร็จ การศึกษา	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
20. สามารถนำไปถ่ายทอดและบริการ สังคมได้	3.60	0.65	3.57	0.83	3.57	0.76
21. ความสอดคล้องกันของเนื้อหาในหลักสูตร แต่ละเรื่อง	3.49	0.82	3.46	0.73	3.47	0.76
รวม	3.52	0.26	3.52	0.24	3.45	0.16

จากการวาง 7 พบว่า เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยรวม อาจารย์และผู้เชี่ยวชาญหลักสูตร ประเมินสถานะแวดล้อมในค่านี้อาจารย์และผู้เชี่ยวชาญหลักสูตรว่ามีความเหมาะสมปานกลาง และเมื่อพิจารณา คะแนนเฉลี่ยรายข้อแล้วเนื้อหาของหลักสูตรส่วนใหญ่มีความเหมาะสมปานกลาง คงมีเพียง 6 ข้อ ที่มีความเหมาะสมมาก คือ มีเนื้อหาที่น่าสนใจ เน้นภาคทฤษฎี เนื้อหาของหลักสูตรสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร เนื้อหาสอดคล้องกับการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม เนื้อหาเป็น ประโยชน์ต่อนักศึกษาในการให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการรักษา ป้องกัน และส่งเสริมสุขภาพ แก่บุคคลอื่นและชุมชน และสามารถนำไปถ่ายทอดและบริการสังคมได้

การประเมินสถานะแวดล้อมของนักศึกษาในค่านี้อาจารย์และผู้เชี่ยวชาญหลักสูตร เมื่อพิจารณา คะแนนเฉลี่ยรวม เนื้อหาที่มีความเหมาะสมปานกลาง และเมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยรายข้อแล้วเนื้อหาของ หลักสูตรส่วนใหญ่มีความเหมาะสมปานกลาง คงมีเพียง 6 ข้อ ที่มีความเหมาะสมมาก คือ มีเนื้อหา น่าสนใจ เน้นภาคทฤษฎี เนื้อหาของหลักสูตรสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เนื้อหาที่มีความ บัณฑิตเหมาะสมกับท้องถิ่นและสภาพการณ์ปัจจุบัน เนื้อหาส่งเสริมให้นักศึกษามีพฤติกรรมสุขภาพที่ ส่งเสริมสุขภาพอยู่เป็นนิจ และสามารถนำไปถ่ายทอดและบริการสังคมได้

การประเมินสถานะแวดล้อมของผู้สำเร็จการศึกษาในค่านี้อาจารย์และผู้เชี่ยวชาญหลักสูตร เมื่อพิจารณา คะแนนเฉลี่ยรวม เนื้อหาที่มีความเหมาะสมปานกลาง และเมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยรายข้อแล้วเนื้อหาของ หลักสูตรส่วนใหญ่มีความเหมาะสมปานกลาง คงมีเพียง 5 ข้อ ที่มีความเหมาะสมมาก คือ เน้น ภาคทฤษฎี เนื้อหาในรายวิชาเป็นความรู้ที่ทันสมัย เนื้อหาเป็นประโยชน์ต่อนักศึกษาในการให้คำปรึกษา แนะนำเกี่ยวกับการรักษา ป้องกัน และส่งเสริมสุขภาพแก่บุคคลอื่นและชุมชน เนื้อหาส่งเสริมให้ นักศึกษามีพฤติกรรมสุขภาพที่ส่งเสริมสุขภาพอยู่เป็นนิจ และสามารถนำไปถ่ายทอดและบริการสังคมได้

สรุปได้ว่า การประเมินสถานะแวดล้อมในค่านี้อาจารย์และผู้เชี่ยวชาญหลักสูตร โดยอาจารย์และผู้ เชี่ยวชาญหลักสูตร นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยรวมแล้วมี ความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ปัจจัยเบื้องต้น ได้แก่ คุณภาพอาจารย์ โดยวิเคราะห์จาก
แบบสอบถามซึ่งได้ถามอาจารย์และผู้ใช้วิชาหลักสูตร นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา
ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตาราง 8

ตาราง 8 คะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับปัจจัยเบื้องต้น จากการประเมินของ อาจารย์และผู้ใช้วิชา
หลักสูตร นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา

คุณภาพอาจารย์	อาจารย์และ ผู้ใช้วิชาหลักสูตร		นักศึกษา		ผู้สำเร็จ การศึกษา	
	$\bar{X}$	s	$\bar{X}$	s	$\bar{X}$	s
1. เติบโตการสอนให้เป็นไปตาม วัตถุประสงค์ของวิชา	3.79	0.68	3.62	0.72	3.49	0.74
2. มีความสามารถในการเขียนหรือ เรียบเรียงเอกสารประกอบการสอน บทความ หรือตำราทางวิชาการ	3.52	0.75	3.47	0.92	3.35	0.68
3. มีความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่สอน	3.97	0.63	3.79	0.74	3.52	0.80
4. นำความรู้ที่ทันสมัยมาถ่ายทอด	3.79	0.73	3.50	0.86	3.25	0.83
5. ใช้วิธีสอนหลาย ๆ แบบ	3.45	0.91	3.47	0.98	3.23	0.76
6. ใช้เวลาว่างในการเป็นอาจารย์ที่ ปรึกษา	3.41	0.87	2.97	1.05	3.14	0.87
7. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	3.83	0.60	3.38	1.01	3.18	0.74
8. มีความสามารถในการให้บริการสู่สภาพ	3.86	0.86	3.31	0.77	3.12	0.76
9. มีความสามารถในการจัดสิ่งแวดล้อม ภายในวิทยาลัยให้ถูกสุขลักษณะ	3.48	1.02	3.11	1.01	3.14	0.79

ตาราง 8 (ต่อ)

คุณภาพอาจารย์	อาจารย์และ ผู้เชี่ยวชาญหลักสูตร		นักศึกษา		ผู้สำเร็จ การศึกษา	
	$\bar{X}$	s	$\bar{X}$	s	$\bar{X}$	s
10. มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพสุศึกษา	4.13	0.71	3.81	0.88	3.49	0.74
11. มีความเป็นกันเองกับนักศึกษา	4.17	0.66	3.35	1.11	3.42	0.83
12. ให้ความเสมอภาคแก่นักศึกษา	4.10	0.67	3.63	0.94	3.29	0.87
13. มีความยุติธรรมในการประเมินผล การเรียนรู้ของนักศึกษา	4.17	0.71	3.65	0.89	3.33	0.76
14. มีการปฏิบัติตัวเป็นตัวอย่างที่ดี ในการป้องกันโรค การส่งเสริม สุขภาพ และการรักษาพยาบาล	4.03	0.73	3.58	0.92	3.37	0.73
15. เป็นผู้นำทางสุขภาพแก่ชุมชน	3.69	0.89	3.51	0.90	3.38	0.77
รวม	3.83	0.27	3.48	0.23	3.31	0.13

จากตาราง 8 พบว่า เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยรวม อาจารย์และคณาจารย์ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประเมินปัจจัยเบื้องต้นในค่านักศึกษาอาจารย์มีความเหมาะสมมาก และเมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยรายข้อแล้ว คุณภาพอาจารย์ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมมาก คงมีเพียง 4 ข้อ ที่มีความเหมาะสมปานกลาง คือ มีความสามารถในการเขียนหรือเรียบเรียงเอกสารประกอบการสอน บทความ หรือตำราทางวิชาการ ให้วิธีสอนหลาย ๆ แบบ ใช้เวลาว่างในการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และมีความสามารถในการจัดสิ่งแวดล้อมภายในวิทยาลัยให้ถูกสุขลักษณะ

การประเมินปัจจัยเบื้องต้นของนักศึกษาในค่านักศึกษาอาจารย์ เมื่อพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยรวม คุณภาพอาจารย์มีความเหมาะสมปานกลาง และเมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยรายข้อแล้วคุณภาพอาจารย์ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมปานกลาง คงมีเพียง 6 ข้อ ที่มีความเหมาะสมมาก คือ เทร่เย็บการสอนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของวิชา มีความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่สอน มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพสุศึกษา ให้ความเสมอภาคแก่นักศึกษา มีความยุติธรรมในการประเมินผลการเรียนรู้นักศึกษา และมีการปฏิบัติตัวเป็นตัวอย่างที่ดีในการป้องกันโรค การส่งเสริมสุขภาพ และการรักษาพยาบาล

การประเมินปัจจัยเบื้องต้นของคณาจารย์ผู้สำเร็จการศึกษาในค่านักศึกษาอาจารย์เมื่อพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยรวมคุณภาพอาจารย์มีความเหมาะสมปานกลาง และเมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยรายข้อแล้วคุณภาพอาจารย์มีความเหมาะสมปานกลางทุกข้อ

สรุปได้ว่า การประเมินปัจจัยเบื้องต้นในค่านักศึกษาอาจารย์ โดยอาจารย์และคณาจารย์ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยรวม มีความเหมาะสมมาก ส่วนการประเมินปัจจัยเบื้องต้นในค่านักศึกษาอาจารย์โดยนักศึกษาและคณาจารย์ผู้สำเร็จการศึกษา เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยรวมแล้วมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์กระบวนการ ได้แก่ กระบวนการเรียนการสอน และการบริหารหลักสูตร โดยวิเคราะห์จากแบบสอบถามซึ่งได้ถามอาจารย์และผู้ใช้วิชาหลักสูตร นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตาราง 9 ตาราง 10 และตาราง 11

ตาราง 9 คะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนจากการประเมินของ อาจารย์และผู้ใช้วิชาหลักสูตร และผู้สำเร็จการศึกษา

กระบวนการเรียนการสอน	อาจารย์และ ผู้ใช้วิชาหลักสูตร		ผู้สำเร็จ การศึกษา	
	$\bar{X}$	s	$\bar{X}$	s
1. การเรียนการสอนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	3.90	0.66	3.61	0.64
2. มีการกำหนดจุดมุ่งหมาย ชัดเจน กิจกรรมการเรียน และการประเมินผลของวิชารัดเจน	3.66	0.81	3.47	0.65
3. อาจารย์เน้นการเตรียมการสอนเป็นอย่างดี	3.79	0.73	3.43	0.60
4. อาจารย์ใช้สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสม	3.52	0.78	3.20	0.72
5. สอนตามเนื้อหาที่ระบุไว้ในหลักสูตร	3.90	0.62	3.53	0.74
6. ปฏิบัติคุณธรรม และจริยธรรม	3.90	0.67	3.34	0.74
7. ให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการเรียนการสอน	3.59	0.73	3.41	0.81
8. มีการประเมินผลการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ	3.78	0.74	3.30	0.76
9. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเหมาะสม	3.66	0.77	3.35	0.62
10. มีกิจกรรมส่งเสริมความรู้ และทักษะนอกเหนือชั้นเรียน	3.36	0.83	3.18	0.78
11. ปฏิบัติงานนอกหลักสูตร	3.86	0.83	3.52	0.76
รวม	3.72	0.18	3.39	0.14

จากตาราง 9 พบว่า เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยรวม อาจารย์และบัณฑิตวิทยาลัย ประเมินกระบวนการในด้านการเรียนการสอนว่ามีความเหมาะสมมาก และเมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยรายข้อแล้วกระบวนการเรียนการสอน ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมมาก คงมีเพียง 2 ข้อที่มีความเหมาะสมปานกลาง คือ อาจารย์ใช้สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสม และมีกิจกรรมส่งเสริมความรู้และทักษะนอกเหนือชั้นเรียน

การประเมินกระบวนการของผู้สำเร็จการศึกษาในด้านการเรียนการสอนเมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยรวมกระบวนการเรียนการสอนมีความเหมาะสมปานกลาง และเมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยรายข้อแล้วกระบวนการเรียนการสอนส่วนใหญ่มีความเหมาะสมปานกลาง คงมีเพียงข้อเดียวที่มีความเหมาะสมมาก คือ การเรียนการสอนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

สรุปได้ว่า การประเมินกระบวนการในด้านการเรียนการสอน โดยอาจารย์และบัณฑิตวิทยาลัย เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยรวมมีความเหมาะสมมาก ส่วนการประเมินกระบวนการในด้านการเรียนการสอนโดยผู้สำเร็จการศึกษา เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยรวมแล้วมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 10 คะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนจากการประเมิน ของนักศึกษา

กระบวนการเรียนการสอน	นักศึกษา	
	$\bar{X}$	s
1. มีการกำหนดจุดมุ่งหมาย ขอบข่าย กิจกรรมการเรียนและการประเมินผลของวิชาชัดเจน	3.63	0.82
2. อาจารย์มีการเตรียมการสอนเป็นอย่างดี	3.66	0.85
3. อาจารย์ใช้สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสม	3.29	0.93
4. นักศึกษามีส่วนร่วมในการเรียนการสอน	3.38	0.79
5. การประเมินผลการเรียนการสอนมีความยุติธรรม	3.37	1.02
6. มีกิจกรรมและงานประกอบการเรียนการสอนที่เหมาะสม	3.38	0.92
7. มีกิจกรรมส่งเสริมความรู้และทักษะนอกเหนือจากในชั้นเรียน	3.11	0.98
8. อาจารย์ดำเนินการเรียนการสอนครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร	3.51	0.84
9. ทราบจุดมุ่งหมายและขอบข่ายของวิชาชัดเจน	3.50	1.11
10. ศึกษาทำความเข้าใจเนื้อหาวิชาทุกชั้นตอน	3.35	0.92
11. ค้นคว้าศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม	3.18	0.90
12. เข้าเรียนตรงเวลา	3.92	0.96
13. แสดงความคิดเห็นของตนในชั่วโมงเรียน	3.51	0.87
14. ชักถามเมื่อเกิดความสงสัย หรือไม่เข้าใจ	3.24	1.10
15. ทบทวนและฝึกฝนวิชาที่เรียนสม่ำเสมอ	3.11	0.92
16. ทำงานและเสนอผลงานที่ได้รับมอบหมายครบถ้วน	3.43	1.07
17. ฝึกหัดและทำกิจกรรมเพิ่มเติมนอกเหนือจากชั้นเรียน	3.03	1.04
18. มีส่วนร่วมทำให้การเรียนวิชาต่าง ๆ บรรลุจุดมุ่งหมาย	3.57	0.80
รวม	3.40	0.22

จากตาราง 10 พบว่า เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยรวม นักศึกษาประเมินกระบวนการในด้านการเรียนการสอนว่ามีความเหมาะสมปานกลาง และเมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยรายข้อแล้ว กระบวนการเรียนการสอนส่วนใหญ่มีความเหมาะสมปานกลาง คงมีเพียง 4 ข้อ ที่มีความเหมาะสมมาก คือ มีการกำหนดจุดมุ่งหมาย ชอบช่าย กิจกรรมการเรียนและการประเมินผลของวิชาชัดเจน อาจารย์มีการเตรียมการสอนเป็นอย่างดีเข้าเรียนตรงเวลา และมีส่วนร่วมทำให้การเรียนวิชาต่าง ๆ บรรลุจุดมุ่งหมาย

สรุปได้ว่า การประเมินกระบวนการในด้านการเรียนการสอน โดยนักศึกษา เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยรวมแล้วมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 11 คะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรจากการประเมินของ อาจารย์และคณาจารย์
หลักสูตร นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา

การบริหารหลักสูตร	อาจารย์และ คณาจารย์หลักสูตร		นักศึกษา		ผู้สำเร็จ การศึกษา	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1. ความเหมาะสมของวิธีการคัดเลือกนักศึกษา	2.56	1.09	3.17	0.81	3.15	0.91
2. บัญชีของหลักสูตรเป็นหลัก ในการทำงาน	3.44	0.85	3.40	0.60	3.30	0.82
3. การบริหารหลักสูตรส่งเสริมให้นักศึกษา มีประสิทธิภาพ	3.59	0.80	3.37	0.74	3.31	0.75
4. มีเกณฑ์ในการประเมินผลการเรียน เหมาะสม	3.63	0.79	3.44	0.65	3.48	0.75
5. ระบบการจัดสอนการเรียนการสอน สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา	3.37	0.79	3.22	0.79	3.29	0.81
6. อาจารย์ที่ปรึกษาช่วยในการเรียน	3.58	0.86	3.17	1.00	3.21	0.71
7. การจัดตารางเรียนมีความเหมาะสม	3.30	0.78	3.34	1.00	3.24	0.78
8. จัดระบบการสอนให้เป็นเหมาะสม	3.37	0.79	3.47	0.84	3.29	0.85
9. ใ้บริการด้านวิชาการแก่นักศึกษาอยู่เสมอ	3.43	0.84	3.25	0.84	3.28	0.75
10. สถานที่ใช้เรียนภาคปฏิบัติด้านศึกษา มีความเหมาะสม	3.63	0.69	3.47	0.91	3.14	0.83
11. สถานที่ใช้เรียนภาคปฏิบัติด้านศึกษา มีความเหมาะสม	3.04	0.94	3.39	1.08	3.04	0.88

ตาราง 11 (ต่อ)

การบริหารหลักสูตร	อาจารย์และ ผู้เชี่ยวชาญหลักสูตร		นักศึกษา		ผู้สำเร็จ การศึกษา	
	$\bar{X}$	s	$\bar{X}$	s	$\bar{X}$	s
12. อุปกรณ์การเรียนการสอนมีคุณภาพดี	3.07	0.83	3.41	0.77	2.97	0.96
13. จัดสิ่งแวดล้อมภายในวิทยาลัยให้ เขื่อนำมาใช้ในการเรียนการสอนและ ประสบการณ์การเรียนรู้อื่นๆ	3.15	1.03	3.33	0.96	3.17	0.83
14. มีการนิเทศการสอน	3.25	1.04	3.44	0.91	3.19	0.94
รวม	3.32	0.29	3.35	0.11	3.22	0.13

จากตาราง 11 พบว่า เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยรวม อาจารย์และผู้เชี่ยวชาญหลักสูตร ประเมินกระบวนการในด้านการบริหารหลักสูตรว่ามีความเหมาะสมปานกลาง และเมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยรายข้อแล้วการบริหารหลักสูตรส่วนใหญ่มีความเหมาะสมปานกลาง คงมีเพียง 4 ข้อที่มีความเหมาะสมมาก คือ การบริหารหลักสูตรส่งเสริมให้นักศึกษามีประสิทธิภาพ มีเกณฑ์ในการประเมินผลการเรียนเหมาะสม อาจารย์มีทักษะมีส่วนร่วมในการเรียน และสถานที่ใช้เรียนภาคทฤษฎีค่าน่าศึกษามีความเหมาะสม

การประเมินกระบวนการของนักศึกษาในด้านการบริหารหลักสูตร เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยรวมการบริหารหลักสูตรมีความเหมาะสมปานกลาง และเมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยรายข้อแล้วการบริหารหลักสูตรมีความเหมาะสมปานกลางทุกข้อ

การประเมินกระบวนการของผู้สำเร็จการศึกษาในด้านการบริหารหลักสูตร เมื่อพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยรวม การบริหารหลักสูตรมีความเหมาะสมปานกลาง และเมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยรายข้อแล้วการบริหารหลักสูตรมีความเหมาะสมปานกลางทุกข้อ

สรุปได้ว่า การประเมินกระบวนการในด้านการบริหารหลักสูตร โดยอาจารย์และผู้เชี่ยวชาญหลักสูตร นักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษา เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยรวมแล้วมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ผลผลิต ได้แก่ คุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา โดยวิเคราะห์จากแบบสอบถาม
ซึ่งได้ถามผู้สำเร็จการศึกษา ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตาราง 12

ตาราง 12 คะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาจากการประเมินของ ผู้สำเร็จ
การศึกษา

คุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา	ผู้สำเร็จการศึกษา	
	$\bar{X}$	s
1. มีความรู้ความสามารถในวิชาพื้นฐานทั่วไปทางการศึกษา	3.31	0.66
2. มีความรู้ความสามารถในวิชาชีพครู	3.24	0.60
3. มีความรู้ความสามารถในการสอนผู้ศึกษา	3.21	0.67
4. มีความรู้ความสามารถในการให้บริการสุขภาพ	3.27	0.66
5. มีความรู้ความสามารถในการจัดสิ่งแวดล้อมในสถานให้ถูกสุขลักษณะ	3.19	0.74
6. มีบุคลิกลักษณะของการเป็นผู้นำด้านสุขภาพแก่ครอบครัว และชุมชน	3.41	0.80
7. สามารถให้คำแนะนำและปรึกษาเกี่ยวกับการป้องกันโรค การส่งเสริมสุขภาพ และการรักษาโรคแก่บุคคลอื่น ๆ ได้	3.46	0.77
8. มีพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสม	3.53	0.68
9. สามารถเป็นแบบอย่างของพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสมแก่ครอบครัว และชุมชนได้	3.55	0.66
10. มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย	3.52	0.68
11. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	3.63	0.74
12. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	3.45	0.73
13. มีความประพฤติ และมารยาทดี	3.35	0.61
14. รู้จักคิด วิเคราะห์ และวิจารณ์	3.39	0.82

ตาราง 12 (ต่อ)

คุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา	ผู้สำเร็จการศึกษา	
	$\bar{X}$	s
15. มีคุณธรรม และจรรยาบรรณในอาชีพการงาน	3.51	0.79
16. ศึกษาและติดตามความรู้ความก้าวหน้าทางวิชาการอยู่เสมอ	3.44	0.70
17. มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ	3.63	0.79
18. สามารถนำความรู้ทางวิชาชีพไปใช้ในการประกอบอาชีพได้	3.43	0.65
19. สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการศึกษาต่อได้	3.52	0.79
20. สามารถเป็นผู้นำ และผู้ตามที่ดีในระบอบประชาธิปไตย	3.49	0.70
รวม	3.43	0.13

จากตาราง 12 พบว่า เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยรวม ผู้สำเร็จการศึกษาประเมินผลผลิตของหลักสูตรในค่านิยามของผู้สำเร็จการศึกษามีความเหมาะสมปานกลาง และเมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยรายข้อแล้วคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษามีความเหมาะสมปานกลาง คงมีเพียง 3 ข้อ ที่มีความเหมาะสมมาก คือ สามารถเป็นแบบอย่างของพฤติกรรมสุภาพที่เหมาะสมแก่ครอบครัว และชุมชนได้ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ

สรุปได้ว่า การประเมินผลผลิตของหลักสูตรในค่านิยามของผู้สำเร็จการศึกษา โดยผู้สำเร็จการศึกษา เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยรวมแล้วมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 6 การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับหลักสูตร วิเคราะห์จากแบบสอบถามปลายเปิด ซึ่งได้ถามอาจารย์และผู้ใช้วิชาหลักสูตร นักศึกษา และผู้บริหารการศึกษา ทั้งแสดงไว้ในตาราง 13 ตาราง 14 และตาราง 15

ตาราง 13 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของอาจารย์และผู้ใช้วิชาหลักสูตร เรียงลำดับตามความถี่

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นทั่วไป	ความถี่
<u>วัตถุประสงค์ของหลักสูตร</u>		
1	ควรเป็นวัตถุประสงค์ของหลักสูตรสุศึกษาโดยเฉพาะ	5
2	ควรเขียนวัตถุประสงค์ของหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม	4
3	ไม่ควรมุ่งอาชีพการอย่างเดียว	3
4	ควรจัดวัตถุประสงค์ให้เป็นสัดส่วนกระชับ และจำง่าย	1
<u>เนื้อหาของหลักสูตร</u>		
1	ควรปรับปรุงให้ทันกับสังคมเกษตรเชิงอุตสาหกรรม และวัฒนธรรม	7
2	ควรเพิ่มเนื้อหาวิชาพิเศษที่สังคมต้องการ เช่น คอมพิวเตอร์ หรือภาษาต่างประเทศ	4
3	ควรเพิ่มเนื้อหาวิชาในสาขาอื่น เพื่อประกอบอาชีพอิสระได้ เช่น วิชาการจัดการ	3
4	ควรลดจำนวนหน่วยกิตลง	1
5	บางวิชาเนื้อหาไม่สัมพันธ์กับจำนวนหน่วยกิต เช่น ประชากรศึกษาและเพศศึกษา	1
6	ไม่ควรยกเลิกวิชาอนามัยส่วนบุคคลและชุมชน	1

ตาราง 13 (ต่อ)

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นทั่วไป	ความถี่
	<u>คุณภาพอาจารย์</u>	
1	ควรจัดการสัมมนาทางวิชาการสำหรับอาจารย์ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้ทันสมัย	8
2	ควรมีการจัดประชุมผู้สอนในสาขาวิชาศึกษาระหว่างวิทยาลัยเพื่อศึกษาทาง ๆ และสถาบันทางการศึกษาอื่น ๆ	3
3	ควรเป็นตัวอย่างที่ดี	2
4	ควรพัฒนาให้อาจารย์ได้ศึกษาต่อ	2
5	ควรพัฒนาเทคนิคการสอน เทคนิคการใช้สื่อ การผลิตเอกสารตำราและคู่มือ	1
	<u>กระบวนการเรียนการสอน</u>	
1	ควรพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนภาคปฏิบัติให้มากยิ่งขึ้น	4
2	ควรจัดกิจกรรมหลายรูปแบบเพื่อให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนการสอน	4
3	ควรพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้ทันสมัยและมีจำนวนมากขึ้น	3
4	ควรจัดให้มีการศึกษานอกสถานที่	1
	<u>การบริหารหลักสูตร</u>	
1	ควรคัดเลือกนักศึกษาที่มีคุณภาพเข้าศึกษาในวิทยาลัยเพื่อศึกษา	7
2	ควรจัดประชุมอาจารย์ก่อนเปิดเรียนเพื่อให้เข้าใจหลักสูตรและแผนการสอน	3
3	ควรมีการนิเทศการสอนของอาจารย์โดยผู้บริหารสม่ำเสมอ	2

ตาราง 13 (ต่อ)

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นทั่วไป	ความถี่
	<u>การบริหารหลักสูตร (ต่อ)</u>	
4	ควรจัดคณะกรรมการพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนการสอนและ ผลิตผลของหลักสูตร	2
5	อาจารย์ทางค่านุศาสตร์ศึกษาน้อย	2
	<u>ข้อเสนอแนะอื่น ๆ</u>	
1	ควรมีการประเมินและพัฒนาหลักสูตรทุก 2 ปี	2
2	ควรเชิญผู้เชี่ยวชาญหลักสูตรมาร่วมประชุมปรึกษาหารือ	1
3	ควรมีหน่วยที่ให้บริการและผลิตสื่อการเรียนการสอนและบริการ วัสดุอุปกรณ์เพื่อการผลิตสื่อ	1

จากตาราง 13 แสดงว่า อาจารย์และผู้เชี่ยวชาญหลักสูตรส่วนหนึ่งให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ เนื้อหา คุณภาพอาจารย์ กระบวนการเรียนการสอน การบริหารหลักสูตร และข้อเสนอแนะอื่น ๆ ว่าควรมีการปรับปรุงให้เหมาะสมและพัฒนาให้ดีขึ้นในทุกด้าน

ตาราง 14 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของนักศึกษา เรียงลำดับตามความถี่

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นทั่วไป	ความถี่
<u>วัตถุประสงค์ของหลักสูตร</u>		
1	ควรเป็นวัตถุประสงค์ของหลักสูตรสู่ศึกษาโดยเฉพาะ	3
2	ควรสอดคล้องกับความต้องการของสังคม	2
<u>เนื้อหาของหลักสูตร</u>		
1	ควรเป็นเนื้อหาทันสมัย	8
2	เนื้อหาหลากหลายพอสมควร	3
3	ควรเป็นเนื้อหาสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและผู้ใช้เรียน	2
<u>คุณภาพอาจารย์</u>		
1	ควรเป็นผู้มีความรู้ความสามารถทั้งด้านวิชาการ และวิธีการสอน	5
2	ควรเป็นตัวอย่างที่ดี	2
3	ผู้สอนวิชาเอกสู่ศึกษาควรเป็นผู้ที่จบสาขาสู่ศึกษาโดยตรง	2
4	ควรเป็นผู้มีความยุติธรรมและเป็นกันเองกับนักศึกษา	1
<u>กระบวนการเรียนการสอน</u>		
1	ควรเน้นภาคปฏิบัติด้านสู่ศึกษาให้มากขึ้น	12
2	ควรจัดให้มีทัศนศึกษา	5
<u>การบริหารหลักสูตร</u>		
1	ควรจัดหาอุปกรณ์การเรียนการสอนให้มากขึ้น	2

ตาราง 14 (ต่อ)

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะและความเห็นทั่วไป	ความถี่
1	<u>ข้อเสนอแนะอื่น ๆ</u> ควรมีการแนะแนวการศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพ	4

จากตาราง 14 แสดงว่า นักศึกษาด่วนหนึ่งให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ เนื้อหา คุณภาพอาจารย์ กระบวนการเรียนการสอน การบริหารหลักสูตร และข้อเสนอแนะอื่น ๆ ว่าควรมีการปรับปรุงให้เหมาะสมและพัฒนาให้ดีขึ้น

ตาราง 15 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษา เรียงลำดับตามความถี่

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นทั่วไป	ความถี่
	<u>วัตถุประสงค์ของหลักสูตร</u>	
1	ควรสอดคล้องกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจของประเทศไทยปัจจุบัน	3
2	ควรมุ่งให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพได้	3
	<u>เนื้อหาของหลักสูตร</u>	
1	ควรเป็นเนื้อหาที่ทันสมัยและเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น	3
2	ควรเพิ่มเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษและคณิตศาสตร์ให้มากขึ้น	1
	<u>คุณภาพอาจารย์</u>	
1	ควรเป็นอาจารย์ที่มีความรู้ ความสามารถทางด้านธุรกิจศึกษา	3
2	ควรเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาทั้งทางด้านการวิชาการและด้านอื่น ๆ	3
3	ควรมีลักษณะของครูที่ดี คือ บุคลิก รวมน มีความเป็นกันเองกับนักศึกษา และเป็นตัวอย่างที่ดี	2
	<u>กระบวนการเรียนการสอน</u>	
1	ควรพัฒนาวิธีการสอนและการใช้สื่อการสอนให้มากยิ่งขึ้น	7
2	ควรเพิ่มภาคปฏิบัติให้มากขึ้น	7
3	ควรมีกิจกรรมเสริมประสบการณ์นอกเหนือจากในชั้นเรียนให้มากขึ้น	2

ตาราง 15 (ต่อ)

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะและความเห็นทั่วไป	ความถี่
1	<u>การบริหารหลักสูตร</u> การคัดเลือกนักศึกษาที่มีคุณภาพเข้าศึกษาในวิทยาลัยพณิชยการ <u>ข้อเสนอแนะอื่น ๆ</u>	3
1	ควรจัดให้มีการแนะนำการประกอบอาชีพและจักหางานให้	5

จากตาราง 15 แสดงว่า ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนหนึ่งให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ เนื้อหา คุณภาพอาจารย์ กระบวนการเรียนการสอน การบริหารหลักสูตร และข้อเสนอแนะอื่น ๆ ว่า ควรมีการปรับปรุงให้เหมาะสมและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นในทุกด้าน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อทราบถึงคุณภาพของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูงวิชาเอกสุขศึกษา พุทธศักราช 2529 ในวิทยาลัยพลศึกษาว่าสามารถสนองวัตถุประสงค์หลักสูตรของการและสนองความต้องการของสังคมเพียงใด
2. เพื่อทราบปัญหาของการปรับปรุงหลักสูตร และแนวทางการปรับปรุงหลักสูตร

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยได้ใช้รูปแบบการประเมินแบบคิป (CIPP Model) เพื่อประเมินหลักสูตรในสามภาวะแวดล้อม ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการ และผลผลิตของหลักสูตร โดยวิเคราะห์จากเอกสารหลักสูตร และแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ อาจารย์และผู้เชี่ยวชาญหลักสูตร จำนวน 35 คน นักศึกษาวิชาเอกสุขศึกษาจำนวน 73 คน และผู้สำเร็จการศึกษา 92 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 200 คน ซึ่งได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญหลักสูตรจากทบวงมหาวิทยาลัย กรมพลศึกษา และศูนย์พัฒนาหลักสูตร ส่วนอาจารย์ นักศึกษาวิชาเอกสุขศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรนี้จากวิทยาลัยพลศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดมหาสารคาม วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดยะลา วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดชลบุรี และวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดอุดรธานี จำนวนกลุ่มตัวอย่างใช้ตารางคำนวณของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ที่ระดับ .05 และวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ เอกสารหลักสูตร และแบบสอบถามแบบ
ประมาณค่า (Rating Scale) 6 ประการ เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เนื้อหาของหลักสูตร
คุณภาพอาจารย์ กระบวนการเรียนการสอน การบริหารหลักสูตร และคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์เอกสารหลักสูตรในสถานภาวะแวดล้อม
2. วิเคราะห์จากแบบสอบถามรวบรวมข้อมูลมา
3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
4. ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง วิชาเอกสุศึกษา

พุทธศักราช 2529 ในวิทยาลัยพลศึกษา วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
รายข้อ และรวมจากคำตอบของอาจารย์และผู้เชี่ยวชาญหลักสูตร นักศึกษาวิชาเอกสุศึกษา และ
ผู้สำเร็จการศึกษา โดยใช้เครื่องคำนวณกล แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์กำหนด

5. ประมวลคำตอบจากแบบสอบถามปลายเปิดของอาจารย์และผู้เชี่ยวชาญหลักสูตร นักศึกษา
วิชาเอกสุศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา แล้วจัดเรียงตามลำดับความถี่

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปเป็น 6 ตอนดังนี้

- ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 สถานภาวะแวดล้อม ได้แก่ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร และเนื้อหา
- ตอนที่ 3 คำปัจจัยเบื้องต้น ได้แก่ คุณภาพอาจารย์
- ตอนที่ 4 ด้านกระบวนการ ได้แก่ กระบวนการเรียนการสอน และการบริหารหลักสูตร
- ตอนที่ 5 ด้านผลผลิต ได้แก่ คุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา
- ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับหลักสูตร

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อาจารย์และผู้เชี่ยวชาญหลักสูตร นักศึกษา และ
ผู้สำเร็จการศึกษา ผลการวิเคราะห์พบว่า

1. อาจารย์และผู้เชี่ยวชาญหลักสูตร ส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง
มีอายุอยู่ในระหว่าง 30 - 39 ปี มีวุฒิทางการศึกษาในระดับปริญญาโท สาขาวิชาสุศึกษา และ
ไม่มีประสบการณ์ในการร่างหลักสูตร จะมีเพียงส่วนน้อยที่มีวุฒิทางการศึกษาในระดับปริญญาตรี และ
ปริญญาเอกในสาขาวิชาต่าง ๆ เช่น สุศึกษา พลศึกษา การพยาบาล สาธารณสุขศาสตร์
วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมและการศึกษานอกกระบวน วิทยาศาสตร์การอาหาร การวัดและการประเมินผล
การศึกษา สังคมวิทยา และรัฐประศาสนศาสตร์ เป็นต้น โดยมีบางส่วนที่มีประสบการณ์ในการร่าง
หลักสูตร

2. นักศึกษา ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุอยู่ในระหว่าง
20 - 24 ปี โดยมีพื้นฐานทางการศึกษาระดับประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งได้คะแนนเฉลี่ยสะสม
ระหว่าง 2.00 - 2.78

3. ผู้สำเร็จการศึกษา ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุอยู่
ในระหว่าง 20 - 24 ปี และกำลังศึกษาอยู่ในระดับวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย จะมีเพียงส่วนน้อย
ที่ประกอบอาชีพ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ด้านสถานะแวดล้อม

1. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

จากการวิเคราะห์วัตถุประสงค์ของหลักสูตรพบว่า

1.1 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร 6 ข้อ สอดคล้องตามแนวการจำแนก
วัตถุประสงค์ของการศึกษา คือ มุ่งพัฒนาผู้เรียนครบทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ พุทธิพิสัย จิตพิสัย และ
ทักษะพิสัย โดยเน้นด้านจิตพิสัยมากที่สุด 5 ข้อ รองลงมาคือด้านทักษะพิสัย 4 ข้อ และอันดับ
สุดท้าย คือ ด้านพุทธิพิสัย 3 ข้อ

1.2 อาจารย์และผู้เชี่ยวชาญหลักสูตร นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา
มีความคิดเห็นเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรว่าวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความเหมาะสมมาก

2. เนื้อหาของหลักสูตร

จากการวิเคราะห์เนื้อหาของหลักสูตรพบว่า

2.1 เนื้อหาของหลักสูตรสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรทั้ง 6 ข้อ

กล่าวคือ เนื้อหาของหลักสูตรในหมวดวิชาพื้นฐานทั่วไปสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรข้อ 1 ข้อ 3 ข้อ 4 ข้อ 5 และข้อ 6 ซึ่งระบุไว้ว่า เพื่อผลิตบุคลากรทางพลศึกษา สุขศึกษา นันทนาการ และการรักษาความปลอดภัยให้เป็นผู้มีความรู้ ทักษะ เจตคติที่ถูกต้องสามารถนำไปประกอบอาชีพได้ พร้อมทั้งเป็นผู้ที่ใฝ่หาความรู้ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีสุนนิตยที่เอาใจใส่ ดูแลสุขภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม มีความสามารถในการพัฒนาท้องถิ่น เป็นผู้เชื่อมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ส่วนเนื้อหาของหลักสูตรในหมวดวิชาเฉพาะด้านสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ทั้ง 6 ข้อ โดยสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรในข้อ 2 เพิ่มขึ้น ซึ่งระบุไว้ว่า เพื่อผลิตบุคลากรที่สามารถให้คำปรึกษา แนะนำและส่งเสริมเกี่ยวกับการรักษาสุขภาพ การออกกำลังกาย การรักษาความปลอดภัย และ การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

2.2 อาจารย์และผู้เชี่ยวชาญ นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาของหลักสูตรว่ามีความเหมาะสมปานกลาง

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความเข้าใจเบื้องต้น

จากการวิเคราะห์ความเข้าใจเบื้องต้น ได้แก่ คุณภาพอาจารย์พบว่า อาจารย์และผู้เชี่ยวชาญหลักสูตร มีความคิดเห็นว่าคุณภาพของอาจารย์มีความเหมาะสมมาก ส่วนนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นว่าคุณภาพอาจารย์มีความเหมาะสมปานกลาง

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์กระบวนการ

1. กระบวนการเรียนการสอน

จากการวิเคราะห์กระบวนการเรียนการสอน พบว่า อาจารย์และผู้เชี่ยวชาญหลักสูตร มีความคิดเห็นว่ากระบวนการเรียนการสอนมีความเหมาะสมมาก ส่วนนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นว่า กระบวนการเรียนการสอนมีความเหมาะสมปานกลาง

2. การบริหารหลักสูตร

จากการวิเคราะห์การบริหารหลักสูตร พบว่า อาจารย์และบุคลากรหลักสูตร นักศึกษาและบุคลากรสำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็นว่า การบริหารหลักสูตรมีความเหมาะสมปานกลาง

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ด้านผลผลิตของหลักสูตร

จากการวิเคราะห์ด้านผลผลิตของหลักสูตร ได้แก่ คุณภาพของบุคลากรสำเร็จการศึกษา พบว่า บุคลากรสำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นว่า คุณภาพของบุคลากรสำเร็จการศึกษามีความเหมาะสมปานกลาง

ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับหลักสูตร

จากการวิเคราะห์ข้อบกพร่องเกี่ยวกับข้อเสนอแนะและความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับ หลักสูตรสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. อาจารย์และบุคลากรหลักสูตรส่วนหนึ่งมีข้อเสนอแนะว่า ควรเป็นวัตถุประสงค์ ของหลักสูตรสู่ศึกษาโดยเฉพาะ โดยทั้งวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม และไม่ควรมุ่งอาชีพครูเพียงอย่างเดียว ควรปรับปรุงเนื้อหาของหลักสูตรให้ทันสมัย โดยเพิ่มเนื้อหาวิชาที่สังคม ต้องการ เพื่อไปประกอบอาชีพในหน่วยงานหรืออาชีพอิสระได้ เช่น คอมพิวเตอร์ วิชาการจัดการ ควรลดจำนวนหน่วยกิตลง และกำหนดหน่วยกิตให้สัมพันธ์กับเนื้อหาวิชาต่าง ๆ รวมทั้งไม่ควรยกเลิก วิชาอนามัยส่วนบุคคลและชุมชน หางานคุณภาพอาจารย์ ควรจัดให้มีการสัมมนาทางวิชาการ และ ส่งเสริมให้มีการศึกษาต่อเพิ่มเติม กระบวนการเรียนการสอนควรได้มีการพัฒนาเทคนิคการสอนและ เพิ่มภาคปฏิบัติให้มากยิ่งขึ้น ควรให้มีโอกาสในการคัดเลือกนักศึกษาเข้าศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษา และควรมีการประเมินและพัฒนาหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ

2. นักศึกษาและบุคลากรสำเร็จการศึกษา มีข้อเสนอแนะว่า ควรกำหนดวัตถุประสงค์ ของหลักสูตรสู่ศึกษาโดยเฉพาะ และให้ความสอดคล้องกับสังคม เศรษฐกิจของประเทศในปัจจุบัน สามารถนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันและการประกอบอาชีพได้ เนื้อหาของหลักสูตรควรเป็นเนื้อหาที่ ทันสมัย และสอดคล้องกับความต้องการของสังคม อาจารย์ควรมีคุณลักษณะของครูที่ดี เช่น มีความยุติธรรม เป็นกันเองกับนักศึกษา สามารถให้คำปรึกษาทางด้านการวิชาการและด้านอื่น ๆ รวมทั้งจะต้องเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถโดยเฉพาะทางด้านสาขาวิชาสู่ศึกษา หางานกระบวนการเรียนการสอนควรพัฒนาเทคนิคการสอน และเพิ่มภาคปฏิบัติให้มากขึ้น ส่วนทางด้านการบริหาร

หลักสูตร ควรคัดเลือกนักศึกษาที่มีคุณภาพเข้ารับการศึกษานี้ในสถาบัน และควรจัดหาอุปกรณ์การเรียน การสอนให้มากขึ้น พร้อมทั้งควรมีการแนะแนวการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ

อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ทำให้ได้ข้อมูลที่สำคัญมาอภิปรายดังนี้

คุณสมบัติของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. จากแบบสอบถามของอาจารย์และผู้เชี่ยวชาญหลักสูตร พบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่เป็น เพศชาย มีอายุเฉลี่ย 30 - 39 ปี มีวุฒิทางการศึกษาในระดับปริญญาโท สาขาวิชาสุศึกษา มีเพียงส่วนน้อยที่จบสาขาวิชาอื่น ๆ จากข้อมูลนี้ทำให้ทราบได้ว่า คุณภาพของอาจารย์อยู่ในเกณฑ์ เหมาะเหมาะสม เนื่องจากอาจารย์ส่วนใหญ่อยู่ในวัยทำงาน และมีพื้นฐานทางด้านสุศึกษา ดังนั้น การถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ทางด้านสุศึกษาของอาจารย์จะมีประสิทธิภาพ เพราะผู้จบการศึกษา ทางด้านสุศึกษาได้รับการปลูกฝังให้หลักเบื้องต้นในการเป็นครูสุศึกษาที่ดี ดังเช่น ศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ โสมประยูร กล่าวว่า ผู้ที่จะเป็นครูสอนวิชาสุศึกษา จะต้องมีความรู้เบื้องต้นของครู สุศึกษา เช่น จะต้องรู้จักเนื้อหาวิชา รู้จักเด็ก รู้จักวิธีสอน เชื่อมโยงในคุณค่าของวิชา เป็นต้น ซึ่งเหล่านี้จะช่วยให้เป็นครูสุศึกษาที่ดี และสามารถทำการสอนสุศึกษาได้สำเร็จ (สุชาติ โสมประยูร. 2525 : 40 - 42) และยังมีข้อควรสังเกตอีกอย่างหนึ่ง คือ การสอนวิชาเอกสุศึกษายังคงอาศัย ผู้สอนที่จบในสาขาวิชาอื่น ๆ นั้น เช่น พลศึกษา สังคมวิทยา รัฐประศาสนศาสตร์ ฯลฯ มาสอน ในภาควิชาสุศึกษา แสดงให้เห็นว่า วิทยาลัยพลศึกษายังขาดแคลนผู้จบในสาขาวิชาสุศึกษา
2. จากแบบสอบถามของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 20 - 24 ปี โดยมีพื้นฐานทางการศึกษาระดับประโยชณัธยมศึกษาตอนปลาย และได้คะแนนเฉลี่ยสะสม ระหว่าง 2.00-2.78 แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาหญิงมีความสนใจที่จะเลือกเรียนวิชาเอกสุศึกษา มากกว่าเพศชาย และพื้นฐานทางการศึกษาของนักศึกษายู่ในระดับเดียวกัน ข้อมูลเหล่านี้จะช่วย ทำให้การสอนสุศึกษาโดยดี ดังคำกล่าวของ ลวน ชาวหนู ที่กล่าวว่า "การสอนสุศึกษาจะได้ ผลดีครูผู้สอนจะต้องรู้จักเด็ก" (ลวน ชาวหนู. ม.ป.ป. : 73) ดังนั้นข้อมูลนี้จะช่วยให้อาจารย์

โครงสร้างเล็กเกี่ยวกับพื้นฐานทางการศึกษาและระดับของผลการเรียน ซึ่งอยู่ในระดับใกล้เคียงกัน จึงทำให้ผู้สอนสามารถดำเนินการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

3. จากแบบสอบถามของผู้สำเร็จการศึกษา พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาร้อยใหญ่นั้น เพศหญิง มีอายุเฉลี่ยระหว่าง 20 - 24 ปี และกำลังศึกษาต่อในระดับวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย จากข้อมูลนี้ทำให้ทราบได้ว่า ผลผลิตของหลักสูตรส่วนใหญ่จะเป็นเพศหญิงอยู่ในวัยผู้ใหญ่ และกำลังศึกษาต่อ ดังนั้นผลผลิตของหลักสูตรส่วนใหญ่เป็นผู้ใฝ่หาความรู้ จึงได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น และผลผลิตของหลักสูตรส่วนน้อยที่ทำการประกอบอาชีพ

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นถึงคุณภาพของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง วิชาเอกสุขศึกษา พุทธศักราช 2529 ว่า หลักสูตรนี้สามารถสนองวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ที่ต้องการผลิตบุคลากรที่มีความกระตือรือร้นในการใฝ่หาความรู้ และสามารถนำไปประกอบอาชีพได้ พร้อมทั้งทำให้ทราบปัญหาของการขาดแคลนผู้สอนที่จบสาขาวิชาเอกสุขศึกษาโดยตรง ซึ่งจะเป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรในค่านของคุณภาพอาจารย์

กานสภาวะแวดล้อม

1. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

จากการวิเคราะห์เอกสารหลักสูตร ตามหลักการกำหนดวัตถุประสงค์ของการศึกษา ของ บดินทร์ พบว่า วัตถุประสงค์ของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง วิชาเอกสุขศึกษา พุทธศักราช 2529 ทั้ง 6 ข้อ สอดคล้องตามแนวการจำแนกวัตถุประสงค์ของการศึกษา คือ มุ่งพัฒนาผู้เรียนครบทั้ง 3 ด้าน คือ พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย จึงควรเป็นวัตถุประสงค์หลัก และเหมาะสมเพราะครอบคลุมพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างครบถ้วน ทั้งที่ ศาสตราจารย์ สุชาติ โสภประยูร กล่าววว่า "การเรียนรู้ในวิชาสุขศึกษามีจุดมุ่งหมายให้เกิดการเรียนรู้ โดยเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพของเด็กทั้งทางด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ ฉะนั้นในการสอนจึงควรเน้นพฤติกรรมทั้งสามด้านนี้ไปพร้อม ๆ กัน" (สุชาติ โสภประยูร, 2526 : 95) และผลการวิเคราะห์วัตถุประสงค์ของหลักสูตรจากเอกสารหลักสูตรนี้สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์วัตถุประสงค์ของหลักสูตรจากแบบสอบถามของอาจารย์และผู้เชี่ยวชาญหลักสูตร

นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา ซึ่งมีความเห็นว่าวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความเหมาะสมมาก
 ทั้งนี้เนื่องจากเหตุผลที่ว่า วัตถุประสงค์ของหลักสูตรนี้สอดคล้องกับปรัชญาของหลักสูตรที่กล่าวว่า
 หลักสูตรมุ่งผลิตบุคลากร เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคล หรือกลุ่มบุคคลทางความรู้ภาพพยานามัย
 และความปละอกภัย ดังนั้นวัตถุประสงค์จึงได้กำหนดขึ้น 6 ข้อ ซึ่งกล่าวโดยสรุปได้ว่า เพื่อผลิต
 บุคลากรทางพลศึกษา สุขศึกษา นันทนาการ และการรักษาความปละอกภัย ให้เป็นผู้มีความรู้
 เจตคติ ทักษะที่ถูกต้อง สามารถนำไปประกอบอาชีพได้ สามารถให้คำปรึกษาแนะนำส่งเสริม
 เกี่ยวกับสุขภาพ การออกกำลังกาย การรักษาความปละอกภัย การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
 ไปหาความรู้ มีสุนทรีย์ที่ส่งเสริมสุขภาพและบุคลิกภาพ และยึดมั่นในระบบประชาธิปไตยโดยแท้
 พระมหากษัตริย์เป็นประมุข ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรนี้ได้อาศัย
 แนวทางจากปรัชญาของหลักสูตร นอกจากนั้นการกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรนี้ยังสอดคล้องกับ
 ความมุ่งหมายของแผนการศึกษาชาติ อันเป็นแม่บทในการจัดหลักสูตรการศึกษา ซึ่งได้กล่าวเกี่ยวกับ
 วิชาสุขศึกษาไว้ว่า "ให้มีบุคลิกภาพที่ดี มีสุขภาพและอนามัยสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ" และ
 สอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน ดังเช่น หลักสูตรได้กำหนดวัตถุประสงค์ว่า เมื่อผลิตบุคลากรให้เป็น
 ผู้มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาท้องถิ่น และสอดคล้องกับ
 การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ทั้งยังเป็นที่ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
 และการปกครองระบอบประชาธิปไตย เป็นต้น ดังนั้นหลักการในการกำหนดวัตถุประสงค์ที่กล่าวมานี้
 จึงเป็นไปตามข้อควรคำนึงในการกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรสุขศึกษา ที่เสนอแนะไว้ว่า การกำหนด
 วัตถุประสงค์ของหลักสูตรควรสอดคล้องกับแผนการศึกษาของชาติ ปรัชญาหลักสูตรสุขศึกษา การทำเนิ
 ชีวิตในสังคมปัจจุบัน และหลักจิตวิทยาในการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม
 สุขภาพทั้งด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ เป็นต้น (สุชาติ โสมประยูร. 2526 : 94 - 95)
 จากเหตุผลดังกล่าวมาจึงพอสรุปได้ว่า วัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับ
 ผลการวิเคราะห์วัตถุประสงค์จากเอกสารหลักสูตรและจากแบบสอบถามอาจารย์และผู้เชี่ยวชาญ
 นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา

2. เนื้อหาของหลักสูตร

จากการวิเคราะห์เอกสารหลักสูตร พบว่า เนื้อหาของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับ
 วัตถุประสงค์ของหลักสูตรทั้ง 6 ข้อ เนื่องจากการกำหนดเนื้อหาในหลักสูตรได้อาศัยวัตถุประสงค์

ของหลักสูตรเป็นหลักเกณฑ์ ซึ่งจะพิจารณาได้จากเนื้อหาในหลักสูตรจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยมีการเปลี่ยนแปลงทางค่านิยมพฤติกรรมทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ ถูกต้อง โดยผู้เรียนจะได้เรียนรู้เนื้อหาในหมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะด้าน และ หมวดวิชาเลือก ดังนั้นผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้จนกระทั่งเป็นบุคลากรทางสุศึกษา เพราะได้ เรียนรู้เนื้อหาในรายวิชาต่าง ๆ จนกระทั่งสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ไปประกอบอาชีพพร้อมทั้งสามารถ ให้คำปรึกษาแนะนำและส่งเสริมเกี่ยวกับการรักษาสุขภาพ การออกกำลังกาย การใช้เวลาว่าง ให้เป็นประโยชน์ มีสุนทรีย์ที่ส่งเสริมสุขภาพและบุคลิกภาพ เป็นผู้มีไหวพริบดี มีความรู้ มีคุณธรรม และ ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เป็นต้น ส่วนผลการประเมินด้านเนื้อหาของหลักสูตรจากแบบสอบถามอาจารย์และผู้เชี่ยวชาญหลักสูตร นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา พบว่า เนื้อหาของหลักสูตรมีความเหมาะสมปานกลาง ทั้งนี้ เนื่องจากเหตุผลที่ว่าเนื้อหาในหลักสูตรได้กำหนดขึ้นตามขอบข่ายของเนื้อหาในวิชาสุศึกษาใน หมวด (Area) ต่าง ๆ คือ อาหารและโภชนาการ สวัสดิศึกษา การปฐมพยาบาล โรคติดต่อ โรคไม่ติดต่อ สุขภาพจิต ความรู้เรื่องเพศ สิ่งเสพติด สุขภาพบุวิโรค การสุชาภิบาลสิ่งแวดล้อมและอาหาร บริการสาธารณสุขและสาธารณสุขฐาน ประชากรศึกษาและการวางแผนครอบครัว วิศวกรรม แพทย์สมัยใหม่ บุคคลสำคัญทางสาธารณสุข แต่ยังคงขาดเนื้อหาวิชาสุขภาพส่วนบุคคลและชุมชน ซึ่ง เนื้อหาวิชาในหมวดเหล่านี้ จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จนกระทั่งเป็นบุคลากรทางสุศึกษา ที่จะนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน หรือการประกอบอาชีพ เช่น อาชีพครูในระดับประถมศึกษาและ มัธยมศึกษา เนื่องจากเนื้อหาในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาจะมีเนื้อหาวิชาสุศึกษาในหมวด ต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น ซึ่งมีทั้งหมด 15 หมวด (จิตรรา ทองเกิด. 2529 : 16) ฉะนั้นหาก ผู้เรียนได้เรียนรู้ทั้ง 15 หมวด ก็จะสามารถเป็นครูสุศึกษาที่ดี แต่ทว่าหลักสูตรประกาศนียบัตร วิชาการศึกษาระดับสูง วิชาเอกสุศึกษา พุทธศักราช 2529 ยังคงขาดเนื้อหาวิชาในหมวดสุขภาพ ส่วนบุคคลและชุมชนไป รวมทั้งอาจารย์ นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา ยังได้แสดงความวิตกเห็น ว่า เนื้อหาบางวิชามีมากแต่เวลาสอนน้อย เช่น วิชาประชากรศึกษาและเพศศึกษา ส่วนผู้เชี่ยวชาญ หลักสูตรได้เสนอแนะว่า ควรเพิ่มเนื้อหาวิชาเพื่อการประกอบอาชีพอิสระหรือในหน่วยงานเอกชนได้ เช่น วิชาการจัดการ ภาษาต่างประเทศ และคอมพิวเตอร์ เป็นต้น ดังนั้นผลการประเมินจากแบบสอบถาม

ของอาจารย์และผู้เชี่ยวชาญหลักสูตร นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา จึงพบว่า เนื้อหาในหลักสูตรมีความเหมาะสมปานกลาง

ดังนั้นสรุปได้ว่า คำนวณภาวะแวดล้อม ซึ่งได้แก่ วัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับแนวทางการจำแนกวัตถุประสงค์ของการศึกษา และเนื้อหาของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร แต่เนื้อหาของหลักสูตรมีความเหมาะสมปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากเนื้อหาบางวิชามีมากไม่สัมพันธ์กับเวลาที่เรียน และยังขาดเนื้อหาบางวิชาที่สำคัญ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนทั้งในชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพอิสระ ฉะนั้นการประเมินค่าสภาพแวดล้อมพบว่า คุณภาพของหลักสูตรด้านวัตถุประสงค์มีความเหมาะสม แต่อาจารย์และผู้เชี่ยวชาญหลักสูตรและนักศึกษามีความเห็นสอดคล้องกันว่า ควรกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร วิชาเอกคู่ศึกษาขึ้น โดยเฉพาะ ฉะนั้นข้อมูลนี้จะเป็แนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรต่อไป ส่วนคุณภาพของหลักสูตรด้านเนื้อหาของหลักสูตร มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร แต่ควรจะปรับปรุงหลักสูตรโดยปรับปรุงเนื้อหาในบางวิชาให้สัมพันธ์กับเวลาในการสอนและควรเพิ่มวิชาบางวิชาเพื่อการประกอบอาชีพอิสระได้เช่นวิชาการจัดการและคอมพิวเตอร์

ค่านิจัยเบื้องต้น

การประเมินค่านิจัยเบื้องต้น ได้แก่ คุณภาพอาจารย์ โดย การประเมินจากแบบสอบถาม อาจารย์และผู้เชี่ยวชาญหลักสูตร พบว่า คุณภาพอาจารย์มีความเหมาะสมมาก เพราะอาจารย์ส่วนใหญ่มีวุฒิทางการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ และอาจารย์ทุกท่านมีความตั้งใจในการให้การศึกษาแก่นักศึกษา เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร แต่จากการประเมินค่าคุณภาพอาจารย์จากแบบสอบถามนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นว่า คุณภาพอาจารย์มีความเหมาะสมปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากเหตุผลที่ว่า อาจารย์บางท่านไม่พัฒนาเทคนิคการสอน ไม่เป็นตัวอย่างที่ดีทางค่านิสัยภาพ แต่อาจารย์ส่วนใหญ่มีคุณสมบัติของครูสุจริตศึกษาที่ดี เช่น รู้จักเนื้อหาวิชา รู้จักเด็ก รู้จักวิธีสอน เชื่อมั่นในคุณค่าของวิชา สามารถให้บริการสุจริตภาพ และการจัดสิ่งแวดล้อมให้ถูกสุขลักษณะ ดังเช่น คร.ชวลิต พุททวงศ์ กล่าวว่า ครูสุจริตศึกษาจะต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถที่จะจัดและรับผิดชอบเกี่ยวกับโครงการสุจริตภาพในสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี ซึ่งได้แก่การสอนสุจริตศึกษา การให้บริการสุจริตภาพ และการจัดสิ่งแวดล้อมให้ถูกสุขลักษณะ (ชวลิต พุททวงศ์. 2528 : 51)

ดังนั้นสรุปได้ว่า การประเมินค่าปัจจัยเบื้องต้นเกี่ยวกับคุณภาพอาจารย์มีความเหมาะสม ซึ่งจะสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้ได้บุคลากรที่จะเป็นผลิตผลของหลักสูตรที่มีคุณภาพ ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร แต่หากจะเพิ่มคุณภาพของหลักสูตรก็ควรปรับปรุงหลักสูตร โดย พัฒนาคุณภาพอาจารย์เกี่ยวกับวิชาการ เทคนิคการสอน โดยการจัดการพัฒนาทางวิชาการ หรือ การฝึกอบรมหรือการศึกษาค้นคว้า ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะช่วยให้อาจารย์เข้าสู่ชั้นงา หรือรับการอบรม หรือรับการศึกษาเพิ่มเติมทางด้านธุรกิจที่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพไปในทางที่เหมาะสม เพราะสุขภาพเป็นกระบวนการทางพฤติกรรมศาสตร์ที่เน้นการป้องกันและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม สุขภาพของบุคคล ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของสุขภาพ เพื่อให้บรรลุผลในการมีสุขภาพที่ดีของ แต่ละบุคคล ครอบครัว และชุมชน (ชนวรรณ ชันษวรรณ 2529 : 129)

งานกระบวนการ

1. กระบวนการเรียนการสอน

การประเมินค่ากระบวนการเรียนการสอนจากแบบสอบถามของอาจารย์และผู้เชี่ยวชาญ หลักสูตร พบว่า กระบวนการเรียนการสอนมีความเหมาะสมมาก ทั้งนี้เนื่องจากอาจารย์ผู้สอนมีเป้าหมายที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนทั้งด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ เพื่อให้ผลิตผลของ หลักสูตรเป็นบุคลากรทางธุรกิจที่มีคุณภาพ และสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพได้ โดยอาศัยหลักการสอนที่มีประสิทธิภาพ เช่น จักกิจกรรมการสอน ในหลายรูปแบบ มีการใช้สื่อการสอน การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน การฝึก ปฏิบัติงาน เป็นต้น ซึ่งเป็นไปตามหลักพื้นฐานในการสอนสุขภาพที่กล่าวว่า ครูจะต้องเน้นกระบวนการ ที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนทั้งด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ โดยมีการจัดโอกาส เพื่อการเรียนรู้หลายอย่าง และดัดแปลงให้เหมาะสมกับความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน พร้อมทั้งให้นักเรียนได้มีโอกาสปฏิบัติด้วย (ประภาเพ็ญ สุวรรณ 2523 : 83 - 84) ส่วน การประเมินค่ากระบวนการเรียนการสอนจากแบบสอบถามของนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษา พบว่า กระบวนการเรียนการสอนมีความเหมาะสมปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นว่า อาจารย์เน้นเนื้อหามากกว่าภาคปฏิบัติ ซึ่งผู้เรียนเสนอว่าการฝึกปฏิบัติจะช่วยให้ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น อาจารย์ควรพัฒนาเรื่องวิธีการสอนและการใช้สื่อการสอนให้

ประสิทธิภาพ รวมทั้งควรจัดให้มีทัศนศึกษา ทั้งนี้นักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาจึงประเมินค่ากระบวนการเรียนการสอนว่าเหมาะสมปานกลาง

2. การบริหารหลักสูตร

การประเมินค่าการบริหารหลักสูตรจากแบบสอบถามของอาจารย์และผู้เชี่ยวชาญ นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า การบริหารหลักสูตรมีความเหมาะสมปานกลาง เนื่องจาก การบริหารหลักสูตรในค่านต่าง ๆ อยู่ในเกณฑ์ เช่น การยัดยัดประสงค์หลักสูตรเป็นหลักในการทำงาน มุ่งส่งเสริมให้นักศึกษามีประสิทธิภาพ มีเกณฑ์ในการประเมินผลการเรียนเหมาะสม และการจัดทำตารางเรียนและระบบการลงทะเบียนเหมาะสม เป็นต้น แต่ข้อที่ควรปรับปรุงเกี่ยวกับความเหมาะสมของวิธีการคัดเลือกนักศึกษา เพราะการคัดเลือกนักศึกษาควรจะได้มีการคัดเลือกนักศึกษาที่มีคุณภาพเข้ารับการศึกษานี้ในวิทยาลัยพลศึกษามากยิ่งขึ้น และการจะมีการจัดหาอุปกรณ์การเรียนการสอนให้มากขึ้น รวมทั้งควรจะมีการประชุมอาจารย์ก่อนเปิดเรียนเพื่อให้เข้าใจหลักสูตรและแผนการสอน

จากข้อมูลดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า คุณภาพของหลักสูตรทางด้านการเรียนการสอนมีความเหมาะสม และควรปรับปรุงหลักสูตรเกี่ยวกับการเน้นภาคปฏิบัติให้มากขึ้น ควรพัฒนาเทคนิคการสอนและการใช้สื่อการสอน ควรจัดให้มีทัศนศึกษา ควรพัฒนาหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกนักศึกษา และควรมีการประชุมอาจารย์ก่อนเปิดเรียนด้วย จึงจะทำให้หลักสูตรมีคุณภาพที่ดีมากขึ้น

ด้านผลผลิตของหลักสูตร

การประเมินค่าผลผลิตของหลักสูตร ได้แก่ คุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา พบว่า คุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษามีความเหมาะสมปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติที่ถูกต้อง สามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิต การศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น และการประกอบอาชีพได้

จากข้อมูลดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า ผลผลิตของหลักสูตรมีคุณภาพเหมาะสม แต่หากหลักสูตรได้มีการปรับปรุงทางด้านวัตถุประสงค์ เนื้อหา คุณภาพอาจารย์ กระบวนการเรียนการสอน และการบริหารหลักสูตรจะช่วยให้ผลผลิตของหลักสูตรมีคุณภาพดีขึ้น

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นทั่วไป

จากแบบสอบถามอาจารย์และผู้เชี่ยวชาญหลักสูตร ได้เสนอแนะว่า ควรมีการประเมินหลักสูตร และพัฒนาหลักสูตร และควรเชิญผู้เชี่ยวชาญหลักสูตรมาร่วมประชุมปรึกษาหารือด้วย โดยจัดทั้งเป็น คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร ส่วนข้อเสนอแนะจากแบบสอบถามนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษา ได้เสนอแนะว่า ควรมีการแนะแนวการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น การประกอบอาชีพ และการจัดหา งานให้

จากข้อเสนอแนะเหล่านี้ จะเป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง วิชาเอกสุศึกษา พุทธศักราช 2529 ให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

ทั้งนี้การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง วิชาเอกสุศึกษา พุทธศักราช 2529 ปรากฏว่า หลักสูตรนี้มีคุณภาพเหมาะสม สามารถสนองวัตถุประสงค์หลักสูตร ของการ และสนองความต้องการของสังคมได้ ส่วนปัญหาและแนวทางของการปรับปรุง พอจะสรุปได้ดังนี้

1. ปัญหาด้านเนื้อหาของหลักสูตร ยังจำกัดอยู่ในวิชาชีพครู ควรจะเพิ่มเนื้อหาวิชาอื่น ๆ เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้กว้างขึ้น เพื่อนำไปประกอบอาชีพอิสระ หรือในหน่วยงานเอกชนได้ เช่น วิชาการจัดการ ภาษาต่างประเทศ และคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

2. ปัญหาด้านคุณภาพอาจารย์ เนื่องจากจำนวนอาจารย์ผู้สอนในภาควิชาสุศึกษายังไม่ เพียงพอ ยังต้องอาศัยอาจารย์ทางคณะวิชาอื่น ๆ เช่น พลศึกษา พยาบาล และสังคมวิทยา มาช่วยสอน ดังนั้นควรที่จะเพิ่มอาจารย์ที่จบสาขาวิชาสุศึกษาโดยตรง

3. ปัญหาด้านการบวนการเรียนการสอน ยังขาดแคลนสื่อการสอน ขาดเทคนิคการสอน ที่มีประสิทธิภาพและภาคปฏิบัติมีน้อยเกินไป ดังนั้นแนวทางในการปรับปรุงโดยการจัดสัมมนาทางวิชาการ มีหน่วยบริการสื่อการสอนและวัสดุอุปกรณ์ในการผลิตสื่อการสอน และเพิ่มภาคฝึกปฏิบัติให้มากยิ่งขึ้น

4. ปัญหาด้านการบริหารหลักสูตร ควรมีการปรับปรุงหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกนักศึกษา เข้ารับการศึกษานี้ในวิทยาลัยพลศึกษา เพื่อให้ได้นักศึกษาที่มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยขอเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องในการแก้ไข ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร ควรพิจารณาส่วนต่าง ๆ ของหลักสูตรดังต่อไปนี้

ด้านสภาวะแวดล้อม

1. ควรกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เพื่อมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมสุภาพ ถูกต้องและเหมาะสมทั้งทางด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติทางด้านสุภาพ เพื่อให้ผลผลิตของหลักสูตรมีคุณภาพที่ดี และสามารถเป็นตัวอย่างหรือผู้นำทางด้านสุภาพ มีใจมุ่งเน้นต่อการประกอบอาชีพเพียงอย่างเดียว

2. เนื้อหาของหลักสูตร ควรเพิ่มเนื้อหาที่เป็นความต้องการของสังคมในปัจจุบัน หรือในตลาดแรงงาน โดยอาจเพิ่มเนื้อหาวิชาเหล่านั้นเป็นวิชาเลือก ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามที่ตนเองสนใจ และมีความรู้ที่ทันสมัย สามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตหรือการประกอบอาชีพได้ เช่น วิชาคอมพิวเตอร์ วิชาการจัดการ และภาษาต่างประเทศ เช่น ญี่ปุ่น และจีน เป็นต้น

ด้านปัจจัยเบื้องต้น

1. การขาดแคลนอาจารย์ที่จบด้านสุขศึกษาโดยตรง จึงต้องอาศัยอาจารย์ในสาขาวิชาอื่นมาสอนแทน ดังนั้นควรจะมีการส่งเสริมให้อาจารย์เหล่านั้นได้มาศึกษาต่อในสาขาวิชาสุขศึกษา หรือเข้ารับการอบรมทางด้านวิชาสุขศึกษาเพิ่มเติมอีก เป็นต้น

2. การพัฒนาคุณภาพอาจารย์ ควรจะส่งเสริมให้อาจารย์ได้ศึกษาต่อ หรือเข้ารับการอบรมหรือสัมมนาทางวิชาการสม่ำเสมอ ซึ่งจะทำให้อาจารย์มีความรู้ที่ทันสมัยและมีเทคนิคการสอนที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ด้านกระบวนการ

1. ด้านกระบวนการเรียนการสอน ควรจะเพิ่มภาคปฏิบัติให้มากยิ่งขึ้น ซึ่งนักศึกษาสามารถฝึกงานได้ทั้งในสถานพยาบาลของหน่วยงานอื่น และภายในเขตวิทยาลัยพลศึกษา เช่น การให้นักศึกษาฝึกงานทางด้านบริการสุภาพโดยฝึกปฏิบัติในโรงพยาบาลในเวลาที่นักศึกษามีเวลาว่าง หรือการจัดให้นักศึกษาลัดเปลี่ยนกันมาให้บริการสุภาพแก่นักศึกษาด้วยกันเองโดยมีอาจารย์หรือพยาบาล

ควบคุมอยู่ในตอนเช้าก่อนเข้าห้องเรียน หรือการจัดตั้งคณะกรรมการนักศึกษาในการดูแลสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยให้ถูกสุขลักษณะ เป็นต้น

2. งานการบริหารหลักสูตร การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนและผู้เรียนให้เห็นคุณค่าของวิชาสุศึกษาที่เปิดสอนในวิทยาลัยพลศึกษา เช่น การรวมออกหน่วยบริการสุขภาพกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขจะช่วยให้ประชาชนเห็นถึงประโยชน์ของการเรียนรู้เรื่องสุศึกษา ซึ่งสามารถทำให้เป็นผู้มีสุขนิสัยที่ถูกต้อง มีบุคลิกภาพที่ดี พร้อมทั้งสามารถให้การช่วยเหลือผู้อื่นได้ หรือนำความรู้ไปประกอบอาชีพได้ สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้มีนักศึกษาที่สนใจเรียนวิชาสุศึกษา หรือแรงส่งเสริมจากครอบครัว จะช่วยให้ นักศึกษามาสมัครเข้าเรียนมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะทำให้วิทยาลัยพลศึกษามีโอกาสในการคัดเลือกนักศึกษาเข้าศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษามากยิ่งขึ้น

งานผลิตของหลักสูตร

1. ผลิตของหลักสูตร ในกลุ่มของผู้ที่ทางการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น วิทยาลัยพลศึกษาควรจะมีการแนะแนวการศึกษาให้ พร้อมกับบอกรายละเอียดในการรับสมัครนักศึกษาของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ

2. ผลิตของหลักสูตรในกลุ่มของผู้ที่ทางการประกอบอาชีพ วิทยาลัยควรมีการแนะแนวการประกอบอาชีพต่าง ๆ ทั้งในระบบราชการ เอกชน และอาชีพอิสระ ซึ่งอาจจะเชิญวิทยากรที่เป็นข้าราชการ ซึ่งปฏิบัติงานในกองการเจ้าหน้าที่ของหน่วยราชการ หรือวิทยากรที่เป็นเจ้าของกิจการ หรือวิทยากรที่ทำหน้าที่ฝ่ายบุคคลของหน่วยงานเอกชนต่าง ๆ มาให้แนวทางในการหางาน พร้อมทั้งมีการตีพิมพ์ประกาศรับสมัครงานทั้งหน่วยงานของรัฐและเอกชน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ควรมีการประเมินหลักสูตร โดยเน้นความมุ่งหมายของหลักสูตรบางข้อ เพื่อศึกษาคุณลักษณะของนักศึกษาวิชาเอกสุศึกษา เช่น จริยธรรม ความมีน้ำใจนักกีฬา และจรรยาบรรณในวิชาชีพ

2. ควรมีการศึกษาพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ผู้สอนในวิทยาลัยพลศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและศึกษาอบรมอาจารย์ผู้สอนวิชาสุศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาให้มีคุณภาพ

3. ควรประเมินความสอดคล้องของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง
วิชาเอกศึกษาศาสตร์ พุทธศักราช 2529 กับหลักสูตรประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

ဘဝဇာနည်က

บรรณานุกรม

- กาญจนา คงเจริญ. ปัญหาการใช้หลักสูตรของวิทยาลัยพลศึกษา พุทธศักราช 2520.
 วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522. อัสสำเนา.
- กาญจนา คุณารักษ์. หลักสูตรและการพัฒนา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีปทุม, 2527.
- กันยา กาญจนนุรานนท์ และคนอื่น ๆ. สุขศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
 สุโขทัยธรรมาธิราช, 2526.
- กิตติศักดิ์ เปรมสุข. ปัญหาการบริหารงานวิชาการในการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ.
 2521 ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งกึ่งสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
 ตาก. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,
 2524. อัสสำเนา.
- กุชชิกา ชูพัฒนามระ. การใช้หลักสูตรวิชาพลศึกษาระดับปริญญาตรีของคณะครุศาสตร์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
 2518. อัสสำเนา.
- เกษรศาสตร์, มหาวิทยาลัย, หลักสูตรและแผนการสอน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
 เกษรศาสตร์, 2530.
- ควน ชวนนุ. เทคนิคการสอนและการวัดผลสุศึกษา. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต, ม.ป.ป.
- จิตรรา ทองเกิด. "หลักสูตรสุศึกษาและการพัฒนา," สารพัฒนาดัชนี. ฉบับที่
 51 : 15 - 20 ; มิถุนายน 2529.
- _____. "การวิจัยประเมินผลการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 วิชา
 สุขศึกษา," วารสารสุศึกษา 10(38) : 82 - 97 ; เมษายน - มิถุนายน 2530.
- จินตนา โมกชะเวช. การประเมินผลหลักสูตรพนักงานวิชาศาสตร์การแพทย์ของโรงพยาบาล
 รามาธิบดี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2515.
 อัสสำเนา.

- จุฑารักษ์ บวรสิน. การประเมินผลหลักสูตรระดับปริญญาตรีสองปี วิชาเอกพลศึกษา ของ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524. อักขำเนา.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต 4 ปี. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.
- ฉลอง บุญญาไนท์. "การประเมินผลหลักสูตร," วารสารสุศึกษา. 8(29) : 49 - 67 ;
มกราคม - เมษายน 2528.
- สมพันธุ์ ญูธร ๗ อยุธา. การพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ
ปทุมวัน, 2525.
- ชวลิต สุทรวงศ์. การบริหารโครงการสุขภาพในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : O.S
Printing House Co., Ltd., 2528.
- โชติ เพชรชื่น. เทคนิคการประเมินหลักสูตร. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2529.
- ทิศา แชนมณี. "การประเมินหลักสูตร," ใน เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่องแนวทาง
การประเมินและพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา. หน้า 51 - 71. กรุงเทพฯ :
กองวิชาการทรวงมหาวิทยาลัย, 2526.
- ทววรรณ อิมสมบุญ. "การประเมินผลงานสุศึกษาใน โรงเรียน : กระบวนการวิเคราะห์
อย่างเป็นระบบ," วารสารสุศึกษา. 8(29) : 21 - 32 ; มกราคม -
เมษายน 2528.
- _____. "การวางแผนและประเมินผลงานสุศึกษา," ใน รายงานการประชุมสัมมนาวิชา
การสุศึกษาแห่งชาติ ครั้งที่ 2. หน้า 129 - 141. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
ศรีอนันต์, 2529.
- ชัชชัย ชัยจิรณายกุล. การพัฒนาหลักสูตรจากแนวคิดสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยมหิดล, 2527.
- บ้านสมเด็จเจ้าพระยา, วิทยาลัยครู. หลักสูตรและแผนการสอนปีการศึกษา 2531. กรุงเทพฯ :
วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, 2531.

- บุญชม ศรีสะอาด. พัฒนาหลักสูตรและการสอน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ
มหาสารคาม, 2528.
- ประสิทธิ์ อปรมัย. การศึกษาเชิงประเมินระบบหลักสูตรจิตวิทยาการศึกษาในวิทยาลัยครู.
วิทยานิพนธ์ ค.ค. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521. อักสำเนา.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. การสอนสุขศึกษา : ทฤษฎีและการประยุกต์. กรุงเทพฯ :
ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, 2523.
- พลศึกษา, กรม. คำอธิบายรายวิชาและหัวข้อเนื้อหาวิชาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชา
การศึกษาระดับสูง พ.ศ. 2529. อ่างทอง : วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดอ่างทอง,
2529.
- _____ . คู่มือการใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง พ.ศ. 2529 สำหรับ
วิทยาลัยพลศึกษา. กรุงเทพฯ : เพชนิมิตรการพิมพ์, ม.ป.ป.
- _____ . ระเบียบกรมพลศึกษา ว่าด้วยการบริหารวิทยาลัยพลศึกษา พ.ศ. 2530.
ลงวันที่ 1 มกราคม 2530.
- เพ็ญศรี สุโรจน์. การกำหนดนโยบาย การวางแผนพัฒนาสาธารณสุขและการประเมินผล.
พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานคร, 2529.
- ภัทรา อรัญภาค. การประเมินหลักสูตรการสาธารณสุขชุมชน (ยุคครรก่อนามัย) :
การศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนยุคครรก่อนามัย ศูนย์อนามัยแม่และเด็ก เขต 9
จังหวัดยะลา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2529. อักสำเนา.
- ปิญโญ สาธร. หลักบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์วัฒนาพานิช, 2526.
- มณฑิลา, มหาวิทยาลัย. แสดงการณการศึกษา 2531 คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
กรุงเทพฯ : คี แอล เอส, 2531.
- มานี ชูไทย. วิชาการสุขศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญผล, 2523.
- ลักขณา บรรพกาญจน์. การประเมินผลโครงการอบรมครูประจำการที่ไม่มีวุฒิ.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523. อักสำเนา.

- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศึกษาศร, 2528.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. พัฒนาหลักสูตรและการสอน-มิติใหม่. กรุงเทพฯ : ขเนศวรการพิมพ์, 2525.
- วิเชียร เข้มเมือง. ปัญหาและความคิดเห็นของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในการทดลองใช้หลักสูตร
ประโยคประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับร่างครั้งที่ 1 ปีพ.ศ. 2518). วิทยานิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2520. อักษรสำเนา.
ศรีนครินทรวิโรฒ, มหาวิทยาลัย. หลักสูตรและคู่มือการศึกษาชั้นประถมศึกษา พ.ศ. 2530.
กรุงเทพฯ : เจ้าพระยาการพิมพ์, 2530.
- สมคิด แก้วสนธิ. เศรษฐศาสตร์สาธารณสุข : หลักทฤษฎีและปฏิบัติการบริการสาธารณสุขใน
ประเทศไทย. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2524.
- สมบัติ กุรุพันธ์ และคนอื่น ๆ. ผลการวิเคราะห์หลักสูตร ปกศ.สูง (สุขศึกษา) พุทธศักราช
2525. กรุงเทพฯ : กรมพลศึกษา, 2526.
- สมบุญ จิตพงศ์. "การประเมินหลักสูตร," ใน รายงานการประชุมสัมมนา เรื่อง แนวทาง
การประเมินและพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา. หน้า 48 - 50. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัย, 2527.
- _____ . "รูปแบบการประเมินหลักสูตร," ใน เอกสารประกอบการประชุมเรื่อง
การประเมินและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรี. หน้า 1 - 5. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529.
- สมพงษ์ กิ่งพงษ์. การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง วิชาเอกพลศึกษา
พุทธศักราช 2529 ของกรมพลศึกษา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อักษรสำเนา.
- สมหวัง หิขิตานุวัฒน์. การประเมินผลโครงการประชุม หลักการ และการประยุกต์ใช้.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์โอเคียนสโตร์, 2524.
- _____ . "การประเมินผลหลักสูตร," ใน รายงานการประชุมสัมมนาเรื่องแนวทางการ
ประเมินและพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา. หน้า 57 - 63. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัย, 2527.
- สมหวัง หิขิตานุวัฒน์ และคนอื่น ๆ. รายงานการประเมินผลหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต
สาขาจิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.

- สงัด อุทรานันท์. พื้นฐานและหลักการพัฒนาลัทธิ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
เซนเตอร์พบลิตเคชั่น, 2528.
- สันต์ ธรรมบำรุง. ลัทธิและการบริหารลัทธิ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา,
2527.
- สุชาติ โสมประยูร. สุขวิทยา. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, 2523.
- _____. การสอนสุขศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, 2525.
- _____. การบริหารงานสุขศึกษาในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช จำกัด,
2526.
- สุทัศน์ วิวัฒนประที. การประเมินหลักสูตรทางภาษาฉบับ คณะแพทย์ศาสตร์ศิริราช มหาวิทยาลัย
มหิดล. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.
อัครสำเนา.
- สุนนเพียร แก่นมณี. การประเมินผลการทดลองใช้หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 5.
บริเวณวิทยานิพนธ์ ค.ม.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2524. อัครสำเนา.
- สุนทร คุณากร. ลัทธิและการสอน. กรุงเทพฯ : ชวนการพิมพ์, 2518.
- เสถียร สมศักดิ์ภาพศ์. การประเมินผลหลักสูตรประถมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2503
หมวดวิชาภาษาไทย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2518. อัครสำเนา.
- อนงค์ศิริ วิชาลัย. "ผู้บริหารกับการนำหลักสูตรไปใช้," สารพัฒนาลัทธิ. ฉบับที่ 69 :
16 - 18 ; ธันวาคม 2530.
- อรุณ วิวัฒนประที. การประเมินหลักสูตรวิชาเอกคณิตศึกษาในวิทยาลัยครู. วิทยานิพนธ์
ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527. อัครสำเนา.
- อัมพร คำเหล็ก. การศึกษานโยบายการใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง (พลศึกษา
สุขศึกษา) พุทธศักราช 2518 ของวิทยาลัยพลศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ม.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522. อัครสำเนา.

- อารมณ เพชรรัตน์. การบริหารและการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
บางแสน, ม.ป.ป.
- อุษา ชำประยูร. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ใน กลุ่ม
สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร.
ปริญญานิพนธ์ ศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2524. อังคณา
- Becker, Charles Jacob. "An Evaluation of Physical Education Program for
Men in Oregon Community College," Dissertation Abstracts International.
10 : 5172-A; April, 1971.
- Bloom, Benjamine S. (ed). Taxonomy of Education Objective Hand Book I;
Cognitive Domain. New York : David McKay Company, Inc., 1975.
- Ford, Charles W. and Margaret K Morgan. Teaching In The Health Professions.
Saint Louis : The C.V. Mosby Company, 1976.
- Good, Carter V. Dictionary of Education, 3rd ed. New York : McGraw-Hill
Book Company, 1973.
- Henry, James Oswald. "An Evaluation of a Teacher Evaluation Program by The
Graduate of a State College," Dissertation Abstracts International.
26 : 2067-A; October - November, 1965.
- Isaac, Stephen and William B, Michael. Handbook In Research And Evaluation.
2nd ed. California : Edl TS, 1981.
- Kime, Robert E., Richard G. Schlaadt and Leonard E Tritsch. Health
Instruction : An Action Approach. New Jersey : Prentice-Hall, 1981.
- Krejcie, Robert V. and Daryle W. Morgan. "Determining Sample Size for
Research Activity," Journal of Education and Psychological
Measurement. 30 : 607 - 610; August, 1970.
- Moffit, Thomson Carson. "An Evaluation of the Elementary Education Program
at General Michigan University by Recent graduates of That Program,"
Dissertation Abstracts International. 28 : 1719-A; October, 1967.
- Neagley, Ross L. and Dean N. Evans. Handbook for Effective Curriculum
Development. New Jersey : Prentice-Hall, 1967.
- Peppard, Joanne E. "An Evaluation of the Elementary Education Curriculum
at Illinois State University," Dissertation Abstracts International.
28 : 502-A; August, 1967.
- Ross, Helen S., and Paul R. Mico. Theory And Practice In Health Education.
California : Mayfield Publishing Company, 1980.
- Schaefer, Reed M. "An Evaluation of the Teacher Program at Parson College,"
Dissertation Abstracts International. 23 : 3106-A; March, 1962.

- Schelke, Ema Lea. "Roles of Teachers in the Curriculum Design Process With Particular Attention to Their Role During the Initial Development of Middle School Curriculum," Dissertation Abstracts International. 24 : 6936-A - 6937-A; May, 1977.
- Steadman, Stephen. "Techniques of Evaluation," in Curriculum Evaluation Today : Trends and Application. London : School Council Publication, 1967.
- Taba, Hilda. Curriculum Development : Theory and Practices. New York : Harcourt, Brace & World Inc., 1962.
- Taylor, Fred, J. "An Appraisal of Selected Aspects of Teaching Degree Program at Teacher Educational Institution," Dissertation Abstracts International. 23 : 3806-A; 1963.
- University, Chulalongkorn. Chulalongkorn University Bulletin 1983 - 1984. Bangkok : Chulalongkorn University Press. 1983.
- Zafar, Abdulwahab Ahmad. "An Evaluation of the Mathematics Curriculum Given at the College of Education, Mecca, From the Perspective of the Teachers who Graduated from the College in the Year 1976 - 1980," Dissertation Abstracts International. 43 : 1415-A - 1416-A; November, 1982.

ກາຕະນາ

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความร่วมมือ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร

สิงหาคม 2532

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทบทวนแบบสอบถาม

เรียน

ด้วยข้าพเจ้า นางพัชรา เอศประเสริฐศิริ นิสิตปริญญาโท วิชาเอกสุศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลังศึกษาวิจัยเรื่อง "การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษารัชั้นสูง วิชาเอกสุศึกษา พุทธศักราช 2529 ในวิทยาลัยพลศึกษา" ผลของการประเมินจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษารัชั้นสูง วิชาเอกสุศึกษา พุทธศักราช 2529 ให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

ความร่วมมือในการทบทวนแบบสอบถามของท่านมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการวิจัย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านในการทบทวนแบบสอบถามให้สมบูรณ์และครบถ้วนทุกข้อ และคำตอบของท่านจะถือว่าเป็นความลับและจะไม่มีออกเผยแพร่ต่อผู้อื่นผู้ใดโดยตรง ผู้วิจัยหวังในความกรุณาของท่านในการทบทวนแบบสอบถามครั้งนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางพัชรา เอศประเสริฐศิริ)

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามการประเมินหลักสูตร

แบบสอบถาม

การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษารชั้นสูง
วิชาเอกศึกษาศาสตร์ ทุฬหศึกษาร 2529 ในวิทยาลัยพลศึกษา
(สำหรับอาจารย์และผู้เชี่ยวชาญหลักสูตร)

คำแนะนำในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้มุ่งจะประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษารชั้นสูง วิชาเอก
ศึกษาศาสตร์ ทุฬหศึกษาร 2529 โดยแบ่งข้อคำถามออกเป็น 3 ตอน

- ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรในคำต่อไปนี้
1. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร
  2. เนื้อหาของหลักสูตร
  3. คุณภาพอาจารย์
  4. กระบวนการเรียนการสอน
  5. การบริหารหลักสูตร
- ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นทั่วไปของหลักสูตร

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ( ) หรือเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

( ) ชาย

( ) หญิง

2. อายุ

( ) ต่ำกว่า 30 ปี

( ) 30 - 39 ปี

( ) 40 - 49 ปี

( ) 50 ปีขึ้นไป

3. วุฒิทางการศึกษา

( ) ปริญญาตรี

( ) ปริญญาโท

( ) ปริญญาเอก

( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

4. สาขาวิชาที่หันศึกษาตามวุฒิสูงสุด

( ) สุขศึกษา

( ) พละศึกษา

( ) พยาบาล

( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....

5. ท่านมีประสบการณ์เกี่ยวกับการร่างหลักสูตรหรือไม่

( ) มี

( ) ไม่มี

- ตอนที่ 2 ไปรทประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง วิชาเอกสุศึกษา
พุทธศักราช 2529 ในวิทยาลัยพลศึกษา ว่าถูกต้องตามความเป็นจริงมากน้อย เพียงใด
โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องค่าความสำคัญตามเกณฑ์ต่อไปนี้
- 5 หมายถึง มีค่าความสำคัญมากที่สุด หรือเหมาะสมมากที่สุด
  - 4 หมายถึง มีค่าความสำคัญมาก หรือเหมาะสมมาก
  - 3 หมายถึง มีค่าความสำคัญปานกลาง หรือเหมาะสมปานกลาง
  - 2 หมายถึง มีค่าความสำคัญน้อย หรือเหมาะสมน้อย
  - 1 หมายถึง มีค่าความสำคัญน้อยที่สุด หรือเหมาะสมน้อยที่สุด

ตัวอย่าง

วัตถุประสงค์		มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1
๐	วัตถุประสงค์ของหลักสูตรเหมาะสมกับสภาพ ปัจจุบัน		✓			
๐๐	สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน				✓	

ในข้อ ๐ ท่านทำเครื่องหมายในช่องระดับความสำคัญ 4 หมายความว่า
ท่านประเมินวัตถุประสงค์ของหลักสูตรว่ามีความเหมาะสมกับ สภาพปัจจุบันมาก

ในข้อ ๐๐ ท่านทำเครื่องหมายในช่องระดับความสำคัญ 2 หมายความว่า
ท่านประเมินว่าหลักสูตรมีความสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนน้อย

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

1. เพื่อผลิตบุคลากรทางพลศึกษา สุขศึกษา นันทนาการ และการศึกษาความพลอภัย ให้เป็นผู้มีความรู้ ทักษะ เจตคติที่ถูกต้อง และสามารถนำไปประกอบอาชีพได้
2. เพื่อผลิตบุคลากรที่สามารถให้คำปรึกษา แนะนำ และส่งเสริมเกี่ยวกับการรักษาสุขภาพการออกกำลังกาย การศึกษาความพลอภัย และสามารถใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
3. เพื่อผลิตบุคลากรให้เป็นผู้มีความกระตือรือร้นในการใฝ่หาความรู้ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีสุขนิสัยที่ส่งเสริมสุขภาพ และสุขภาพกายเป็นเลิศ
4. เพื่อผลิตบุคลากรให้เป็นผู้มีคุณภาพ จริยธรรม ความมีน้ำใจนักกีฬา และจรรยาบรรณในวิชาชีพ
5. เพื่อผลิตบุคลากรให้เป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาท้องถิ่น และสอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ
6. เพื่อผลิตบุคลากรให้เป็นผู้ยึดมั่นในสถาบันของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตย

1. วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
ท่านเห็นว่าวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความเหมาะสมในการนำไปใช้ผลิตบุคลากรทางงานสุขศึกษาอย่างน้อยเพียงใด					
1. มีวัตถุประสงค์ชัดเจน					
2. สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมของประเทศ					
3. เหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบัน					
4. ครอบคลุมเนื้อหาวิชา					
5. ส่งเสริมให้มีคุณภาพเหมาะสมกับการเป็นครู สุขศึกษา					
6. สอดคล้องกับคุณลักษณะของครูสุขศึกษาตามที่ชุมชน ต้องการ					
7. เน้นความเป็นครูสุขศึกษา					
8. สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน					
9. ให้นักศึกษามีความรู้ และทักษะสามารถนำไป ประกอบอาชีพทางสุขศึกษาได้					
10. มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพสุขศึกษา					
11. สามารถให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการรักษา ป้องกัน และส่งเสริมสุขภาพแก่บุคคลอื่นและชุมชน					
12. ให้เป็นผู้มีความกระตือรือร้นใฝ่หาความรู้					
13. ให้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์					

วัตถุประสงค์	มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1
14. ให้มีจรรยาบรรณวิชาชีพสูงศึกษา					
15. ให้มีพฤติกรรมสุภาพที่ส่งเสริมสุภาพอยู่เป็นนิจ					
16. ให้มีพฤติกรรมสุภาพที่ส่งเสริมบุคลิกภาพอยู่เป็นนิจ					
17. ให้เป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรม					
18. มีความรู้ความเข้าใจ และเจตคติที่เอื้อต่อการ พัฒนาท้องถิ่น					
19. ให้เป็นผู้มีกัมมในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบ ประชาธิปไตย					
20. ให้เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีในระบอบประชาธิปไตย					

2. เนื้อหาของหลักสูตร

เนื้อหาของหลักสูตร	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
เนื้อหาของหลักสูตรมีความเหมาะสมหรือ เป็นจริง มากน้อย เพียงใด					
1. มีเนื้อหาที่น่าสนใจ					
2. เน้นภาคทฤษฎี					
3. เน้นภาคปฏิบัติ					
4. เนื้อหาในรายวิชาเป็นความรู้ที่ทันสมัย					
5. เนื้อหาของหลักสูตรสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ของหลักสูตร					
6. เนื้อหาเหมาะสมกับความต้องการและความสนใจ ของผู้เรียน					
7. ความเหมาะสมของการลำดับเนื้อหาในการเรียน					
8. เนื้อหาที่มีความยืดหยุ่น เหมาะสมกับท้องถิ่นและ สภาพการณ์ปัจจุบัน					
9. เนื้อหาสอดคล้องกับการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม					
10. สามารถนำเนื้อหาไปประกอบอาชีพได้					
11. เนื้อหาสอดคล้องกับความต้องการของสังคม					
12. เนื้อหาเป็นประโยชน์ต่อนักศึกษาในการให้คำปรึกษา แนะนำเกี่ยวกับการรักษา ป้องกัน และส่งเสริม สุขภาพแก่บุคคลอื่นและชุมชน					

เนื้อหาของหลักสูตร	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
	5	4	3	2	1
13. เนื้อหากระตุ้นให้นักศึกษามีความกระตือรือร้นใ้หา ความรู้อยู่เสมอ					
14. เนื้อหาส่งเสริมให้นักศึกษามีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์					
15. เนื้อหาส่งเสริมให้นักศึกษามีพฤติกรรมสุขภาพ ที่ส่งเสริมสุขภาพอยู่เป็นนิจ					
16. เนื้อหาส่งเสริมให้นักศึกษามีจรรยาบรรณในวิชาชีพ					
17. เนื้อหาสอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของ ประเทศ					
18. เนื้อหา มีรายละเอียดเหมาะสมกับจำนวนหน่วยกิต					
19. เนื้อหา มีความเหมาะสมกับ เวลาที่กำหนดให้เรียน					
20. สามารถนำไปถ่ายทอดและปฏิบัติการสังคมได้					
21. ความสอดคล้องกันของ เนื้อหาในหลักสูตรแต่ละ เรื่อง					

3. คุณภาพอาจารย์

ข้อความ	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
คุณภาพอาจารย์ : อาจารย์ผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการสอนเพียงใด					
1. เตรียมการสอนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของวิชา					
2. มีความสามารถในการเขียนหรือเรียบเรียง เอกสารประกอบการสอน บทความ หรือตำราทางวิชาการ					
3. มีความรู้อย่างดีในเนื้อหาวิชาที่สอน					
4. นำความรู้ที่ทันสมัยมาถ่ายทอด					
5. ใช้วิธีสอนหลาย ๆ แบบ					
6. ใช้เวลาว่างในการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา					
7. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์					
8. มีความสามารถในการให้บริการสุขภาพ					
9. มีความสามารถในการจัดสิ่งแวดล้อมภายในวิทยาลัยให้ถูกสุขลักษณะ					
10. มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพสุศึกษา					
11. มีความเป็นกันเองกับนักศึกษา					
12. ให้ความเสมอภาคแก่นักศึกษา					
13. มีความยุติธรรมในการประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษา					

ข้อความ	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
14. มีการปฏิบัติเป็นตัวอย่างที่ดีในการป้องกันโรค การส่งเสริมสุขภาพ และการรักษาพยาบาล					
15. เป็นผู้นำทางสุขภาพแก่ชุมชน					

4. กระบวนการเรียนการสอน

ข้อความ	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
กระบวนการเรียนการสอน: การจัดกระบวนการเรียนการสอน วิชาเอกสหศึกษา ถูกต้องตามความเป็นจริงเพียงใด					
1. การเรียนการสอนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์					
2. มีการกำหนดจุดมุ่งหมาย ขอบข่าย กิจกรรม การเรียน และการประเมินผลของวิชาที่เรียน					
3. อาจารย์มีการเตรียมการสอนมาเป็นอย่างดี					
4. อาจารย์ใช้สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสม					
5. สอนตามเนื้อหาที่ระบุไว้ในหลักสูตร					
6. ปฏิบัติคุณธรรมและจริยธรรม					

ข้อความ	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
7. ให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการเรียนการสอน					
8. มีการประเมินผลการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ					
9. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเหมาะสม					
10. มีกิจกรรมส่งเสริมความรู้ และทักษะนอกเหนือชั้นเรียน					
11. ปฏิบัติงานจากสิ่งที่ศึกษาศึกษา					

5. การบริหารหลักสูตร

ข้อความ	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
การบริหารหลักสูตรมีความเหมาะสมหรือ เป็นจริงมากน้อยเพียงใด					
1. ความเหมาะสมของวิธีการคัดเลือกนักศึกษา					
2. ปรัชญาของหลักสูตรเป็นหลักในการทำงาน					
3. การบริหารหลักสูตรส่งเสริมให้นักศึกษามีประสิทธิภาพ					
4. มีเกณฑ์ในการประเมินผลการเรียนเหมาะสม					
5. ระบบการจัดซื้อการเรียนการสอนสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา					

ข้อความ	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
	5	4	3	2	1
6. อาจารย์ที่ปรึกษามีส่วนช่วยในการเรียน					
7. การจัดการงานเรียนมีความเหมาะสม					
8. จังหวะการลงทะเลเป็นเหมาะสม					
9. ใ้หน่วยวิการศึกษาวิชาการแก่นักศึกษาอยู่เสมอ					
10. สถานที่ใช้เรียนภาคทฤษฎีค้ำสูขศึกษามีความ เหมาะสม					
11. สถานที่ใช้เรียนภาคปฏิบัติค้ำสูขศึกษามีความ เหมาะสม					
12. อุปกรณ์การเรียนการสอนมีคุณภาพดี					
13. จัดสิ่งแวกล้อมภายในวิทยาลัย ใ้เชื้ออ่านวย ต่อการเรียนการสอนและประชมการณ้การเรียนรู					
14. มีการนิเทศการสอน					

ตอนที่ 3 ท่านมีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางแก้ไขและพัฒนาในคำทอต่อไปนี้หรือไม่บ้าง

1. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร .....
.....
2. เนื้อหาของหลักสูตร .....
.....
3. คุณภาพอาจารย์ .....
.....
4. กระบวนการเรียนการสอน .....
.....
5. การบริหารหลักสูตร .....
.....
6. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ .....
.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งที่ให้ความร่วมมือ

(นางพัชรา เลิศประเสริฐศิริ)

แบบสอบถาม

การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษารัชั้นสูง
วิชาเอกสุศึกษา พุทธศักราช 2529 ในวิทยาลัยพลศึกษา
(สำหรับนักศึกษา)

คำแนะนำในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้จะประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษารัชั้นสูง วิชาเอก
สุศึกษา พุทธศักราช 2529 โดยแบ่งข้อความออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นข้อความเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นข้อความเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรในท่านต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร
2. เนื้อหาของหลักสูตร
3. คุณภาพอาจารย์
4. กระบวนการเรียนการสอน
5. การบริหารหลักสูตร

ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความพึงพอใจของหลักสูตร

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานะภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ( ) หรือเติมข้อความลงในช่องว่าง
ตามความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

( ) ชาย

( ) หญิง

2. อายุ

( ) ต่ำกว่า 20 ปี

( ) 20 - 24 ปี

( ) 25 - 29 ปี

( ) 30 ปีขึ้นไป

3. ท่านสำเร็จการศึกษาระดับ

( ) ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.) หรือ พ.กศ.

( ) ประกาศนียบัตรครูประถม (ป.ป.)

( ) ประโยชน์มัธยมศึกษาตอนปลาย

4. เมื่อสำเร็จการศึกษาในระดับดังกล่าวในข้อ 3. ท่านได้คะแนนเฉลี่ยสะสม
หรือเปอร์เซ็นต์เท่าใด

.....

.....

.....

- ตอนที่ 2 ไปรคประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง วิชาเอกผู้ศึกษา
พุทธศักราช 2529 ในวิทยาลัยพลศึกษา ว่าถูกต้องตามความเป็นจริงมากน้อยเพียงใด
โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องค่าระดับความสำคัญตามเกณฑ์ต่อไปนี้
- 5 หมายถึง มีค่าความสำคัญมากที่สุด หรือเหมาะสมมากที่สุด
  - 4 หมายถึง มีค่าความสำคัญมาก หรือเหมาะสมมาก
  - 3 หมายถึง มีค่าความสำคัญปานกลาง หรือเหมาะสมปานกลาง
  - 2 หมายถึง มีค่าความสำคัญน้อย หรือเหมาะสมน้อย
  - 1 หมายถึง มีค่าความสำคัญน้อยที่สุด หรือเหมาะสมน้อยที่สุด

ตัวอย่าง

วัตถุประสงค์		มาก ที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1
0	วัตถุประสงค์ของหลักสูตร เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน.....		✓			
00	สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน.....				✓	

ในข้อ 0 ท่านทำเครื่องหมายในช่องระดับความสำคัญ 4 หมายความว่า
ท่านประเมินวัตถุประสงค์ของหลักสูตรว่ามีความเหมาะสมกับสภาพปัจจุบันมาก

ในข้อ 00 ท่านทำเครื่องหมายในช่องระดับความสำคัญ 2 หมายความว่า
ท่านประเมินว่าหลักสูตรมีความสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนน้อย

1. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเหมือนส่วนที่ 1 แบบสอบถามสำหรับอาจารย์
และผู้ใช้วิชาชีพหลักสูตร
2. เนื้อหาของหลักสูตร ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเหมือนส่วนที่ 2 แบบสอบถามสำหรับอาจารย์
และผู้ใช้วิชาชีพหลักสูตร
3. คุณภาพอาจารย์ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเหมือนส่วนที่ 3 แบบสอบถามสำหรับอาจารย์
และผู้ใช้วิชาชีพหลักสูตร
4. กระบวนการเรียนการสอน

4. กระบวนการเรียนการสอน

กระบวนการเรียนการสอน	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
กระบวนการเรียนการสอน : การจัดการเรียนการสอนวิชาเอกสาขาวิชาของสถาบันต่อไปนี้ถูกทอดตามความเป็นจริงมากน้อยเพียงใด 1. มีการกำหนดจุดมุ่งหมาย ขอบข่าย กิจกรรมการเรียนและการประเมินผลของวิชาชัดเจน ..... 2. อาจารย์มีการเตรียมการสอนเป็นอย่างดี ..... 3. อาจารย์ใช้สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสม ..... 4. นักศึกษามีส่วนร่วมในการเรียนการสอน ..... 5. การประเมินผลการเรียนการสอนมีความยุติธรรม ..... 6. มีกิจกรรมและงานประกอบการเรียนการสอนเหมาะสม ..... 7. มีกิจกรรมส่งเสริมความรู้และทักษะนอกเหนือจากในชั้นเรียน ..... 8. อาจารย์กำเนิการเรียนการสอนครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ..... การเรียนของนักศึกษา : การเรียนวิชาเอกสาขาวิชาของสถาบันต่อไปนี้ถูกทอดตามความเป็นจริงมากน้อยเพียงใด 9. ทราบจุดมุ่งหมายและขอบข่ายของวิชาชัดเจน					

กระบวนการเรียนการสอน	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
	5	4	3	2	1
10. ติดตามทำความเข้าใจเนื้อหาวิชาทุกชั้นตอน					
11. ค้นคว้าศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม					
12. เราเรียนตรงเวลา					
13. แสดงความคิดเห็นของตนในชั่วโมงเรียน					
14. ชักถามเมื่อเกิดความสงสัยหรือไม่เข้าใจ					
15. ทบทวนและฝึกฝนวิชาที่เรียนสม่ำเสมอ					
16. ทำงานและเสนอผลงานที่ได้รับมอบหมายครบถ้วน					
17. ฝึกหัดและทำกิจกรรมเพิ่มเติมนอกเหนือจากชั้นเรียน					
18. มีส่วนร่วมทำให้การเรียนวิชาทาง ๆ บรรลุจุดมุ่งหมาย					

5. การบริหารหลักสูตร ส่วนที่ใช้แบบสอบถามส่วนที่ 5 แบบสอบถามสำหรับอาจารย์และ
 ผู้เชี่ยวชาญหลักสูตร

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและความกึกเห็นทั่วไปเกี่ยวกับหลักสูตร ส่วนที่ใช้แบบสอบถามเหมือนตอนที่ 3
 แบบสอบถามสำหรับอาจารย์และผู้เชี่ยวชาญหลักสูตร

แบบสอบถาม

การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง
วิชาเอกศึกษาศาสตร์ พุทธศักราช 2529 ในวิทยาลัยพลศึกษา
(สำหรับผู้สำเร็จการศึกษา)

คำแนะนำในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้มุ่งจะประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง วิชาเอก
ศึกษาศาสตร์ พุทธศักราช 2529 โดยแบ่งข้อคำถามออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรในด้านต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร
2. เนื้อหาของหลักสูตร
3. คุณภาพอาจารย์
4. กระบวนการเรียนการสอน
5. การบริหารหลักสูตร
6. ผลผลิตของหลักสูตร

ตอนที่ 3 เป็นข้อ เสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นทั่วไปของหลักสูตร

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ( ) หรือเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

( ) ชาย

( ) หญิง

2. อายุ

( ) ต่ำกว่า 20 ปี

( ) 20 - 24 ปี

( ) 25 - 29 ปี

( ) 30 ปีขึ้นไป

3. ขณะนี้ท่านประกอบอาชีพอยู่หรือไม่ หรือกำลังศึกษาต่อ

( ) ประกอบอาชีพ

( ) ไม่ได้ประกอบอาชีพ

( ) กำลังศึกษาต่อ

ถ้าท่านประกอบอาชีพ ประกอบอาชีพอะไร

.....

ถ้าท่านกำลังศึกษาต่อ ท่านศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาใด

.....

ตอนที่ 2 โปรดประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง วิชาเอกสุศึกษา

พุทธศักราช 2529 ใน วิทยาลัยพลศึกษา ว่าถูกต้องตามความเป็นจริงมากน้อยเพียงใด

โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องค่าลำดับความสำคัญตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้

- 5 หมายถึง มีค่าความสำคัญมากที่สุด หรือเหมาะสมมากที่สุด
 4 หมายถึง มีค่าความสำคัญมาก หรือเหมาะสมมาก
 3 หมายถึง มีค่าความสำคัญปานกลาง หรือเหมาะสมปานกลาง
 2 หมายถึง มีค่าความสำคัญน้อย หรือเหมาะสมน้อย
 1 หมายถึง มีค่าความสำคัญน้อยที่สุด หรือเหมาะสมน้อยที่สุด

ตัวอย่าง

วัตถุประสงค์		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
0	วัตถุประสงค์ของหลักสูตรเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน		✓			
00	สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน				✓	

ในข้อ 0 ท่านทำเครื่องหมายในเรื่องระดับความสำคัญ 4 หมายถึงความ
 ท่านประเมินวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ว่ามีความเหมาะสมกับสภาพปัจจุบันมาก
 ในข้อ 00 ท่านทำเครื่องหมายในเรื่องระดับความสำคัญ 2 หมายถึงความ
 ท่านประเมินว่าหลักสูตรมีความสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนน้อย

1. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ส่วนที่ 1 แบบสอบถามสำหรับ
อาจารย์และผู้ใช้วิชาหลักสูตร
2. เนื้อหาของหลักสูตร ส่วนที่ 2 แบบสอบถามสำหรับอาจารย์
และผู้ใช้วิชาหลักสูตร
3. คุณภาพอาจารย์ ส่วนที่ 3 แบบสอบถามสำหรับอาจารย์และ
ผู้ใช้วิชาหลักสูตร
4. กระบวนการเรียนการสอน ส่วนที่ 4 แบบสอบถามสำหรับ
อาจารย์และผู้ใช้วิชาหลักสูตร
5. การบริหารหลักสูตร ส่วนที่ 5 แบบสอบถามสำหรับอาจารย์
และผู้ใช้วิชาหลักสูตร
6. ผลผลิตของหลักสูตร

6. ผลผลิตของหลักสูตร

ข้อความ (ประเมินผู้สำเร็จการศึกษา)	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
จากการเรียนการสอนวิชาเอกสู่ศึกษา ตามหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง วิชาเอกสู่ศึกษา พุทธศักราช 2529 โดยส่วนรวมแล้วท่านมีคุณลักษณะ ดังต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด					
1. มีความรู้ความสามารถในวิชาพื้นฐานทั่วไปทาง การศึกษา					
2. มีความรู้ความสามารถในวิชาชีพครู					
3. มีความรู้ความสามารถในการสอนสู่ศึกษา					
4. มีความรู้ความสามารถในการให้บริการสุขภาพ					
5. มีความรู้ความสามารถในการจัดสิ่งแวดล้อม ในสถานให้ถูกสู่ลักษณะ					
6. มีคุณลักษณะของการเป็นผู้นำด้านสุขภาพแก่ ครอบครัว และชุมชน					
7. สามารถให้คำแนะนำและปรึกษาเกี่ยวกับการป้องกันโรค การส่งเสริมสุขภาพ และการรักษาโรค แก่บุคคลอื่น ๆ ได้					
8. มีพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสม					
9. สามารถเป็นแบบอย่างของพฤติกรรมสุขภาพที่ เหมาะสมแก่ครอบครัว และชุมชนได้					

ข้อความ (ประเมินผู้สำเร็จการศึกษา)	มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1
10. มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานที่ได้รับ					
มอบหมาย					
11. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้					
12. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์					
13. มีความประพฤติและมารยาทดี					
14. รู้จักคิด วิเคราะห์ และวิจารณ์					
15. มีคุณธรรม และจรรยาบรรณในอาชีพครูผู้ศึกษา					
16. ศึกษาและติดตามความรู้ความก้าวหน้าทาง					
วิชาการอยู่เสมอ					
17. มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูผู้ศึกษา					
18. สามารถนำความรู้ทางครูผู้ศึกษาไปใช้ในการ					
ประกอบอาชีพได้					
19. สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการศึกษาต่อได้					
20. สามารถเป็นผู้นำ และผู้ตามที่ดีในระบอบ					
ประชาธิปไตย					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและความเห็นทั่วไปเกี่ยวกับหลักสูตร ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเหมือนตอนที่ 3
แบบสอบถามสำหรับอาจารย์และบุคลากรวิชาชีพ

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางพัชรา ช่อสกุล เฉลิมประเสริฐศิริ

สถานที่เกิด สมุทรสาคร

ประวัติการศึกษา

- พ.ศ. 2507 โรงเรียนเทพาดำเนินหาชัยอนุสรณ์ จ.สมุทรสาคร ได้รับวุฒิ ป.4
- พ.ศ. 2510 โรงเรียนเอกชัย จ.สมุทรสาคร ได้รับวุฒิ ป.7
- พ.ศ. 2513 โรงเรียนสมุทรสาครบูรณะ จ.สมุทรสาคร ได้รับวุฒิ ม.ศ.3
- พ.ศ. 2515 โรงเรียนสตรีวิทยา กทม. ได้รับวุฒิ ม.ศ.5
- พ.ศ. 2518 วิทยาลัยพยาบาลสมภวภาษาชกไทย กทม. ได้รับวุฒิปริญญาพยาบาล
และอนามัย และประกาศนียบัตรวิชาปกครอง
- พ.ศ. 2524 รุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กทม. ได้รับวุฒิปริญญาตรี
สาขาการพยาบาลศึกษา
- พ.ศ. 2530 เข้าศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
ในหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาสุขศึกษา

ประวัติการทำงาน

- พ.ศ. 2519 พยาบาลประจำการ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์
- พ.ศ. 2525 อาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสมภวภาษาชกไทย
- พ.ศ. 2527 - ปัจจุบัน พยาบาลวิชาชีพ วิทยาลัยพยาบาลจิงหวัดสมุทรสาคร

121

การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการชั้นสูง วิชาเอกสุขศึกษา
พุทธศักราช 2529 ในวิทยาลัยพลศึกษา

บทคัดย่อ
ของ
พัชรา เลิศประเสริฐศิริ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ทบทวนหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกสุขศึกษา
กันยายน 2532

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง วิชาเอกสุศึกษา พุทธศักราช 2529 ในวิทยาลัยพลศึกษา โดยใช้แบบจำลองชิป ประเมิน สภาวะแวดล้อม ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการและผลผลิต การประเมินสภาวะแวดล้อม ได้แก่ การประเมินวัตถุประสงค์ และเนื้อหาของหลักสูตร การประเมินปัจจัยเบื้องต้น ได้แก่ การประเมิน คุณภาพอาจารย์ การประเมินกระบวนการ ได้แก่ การประเมินกระบวนการเรียนการสอน และ การบริหารหลักสูตร และการประเมินผลผลิต ได้แก่ การประเมินคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อาจารย์และผู้เชี่ยวชาญหลักสูตร จำนวน 35 คน นักศึกษาวิชาเอกสุศึกษา จำนวน 73 คน และผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ วิทยาลัยพลศึกษา จังหวัดมหาสารคาม วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดยะลา วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดชลบุรี และวิทยาลัย พลศึกษาจังหวัดอุดรธานี จำนวน 92 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 200 คน โดยใช้วิธีการสุ่ม แบบง่าย วิธีดำเนินการวิจัย แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ วิเคราะห์จากเอกสารหลักสูตรและแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อาจารย์และผู้เชี่ยวชาญหลักสูตร ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุอยู่ ในระหว่าง 30 - 39 ปี จบการศึกษาในระดับปริญญาโท สาขาวิชาเอกสุศึกษา และไม่มีประสบการณ์ ในการวางหลักสูตร นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุอยู่ในระหว่าง 20 - 24 ปี โดยพื้นฐานทางการศึกษาระดับประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย และได้คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.00 - 2.78 และผู้สำเร็จการศึกษาล้วนเป็นเพศหญิง มีอายุอยู่ในระหว่าง 20 - 24 ปี และกำลัง ศึกษาต่อในระดับวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย มีเพียงส่วนน้อยที่ประกอบอาชีพ

ผลการวิจัยพบว่า

ด้านสภาวะแวดล้อม ได้แก่ วัตถุประสงค์ของหลักสูตรสอดคล้องตามแนวการจำแนกวัตถุประสงค์ ของการศึกษาทั้ง 3 ด้าน คือ ทัศนียัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร สามารถสนองความต้องการของสังคม ในด้านเนื้อหาของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ของหลักสูตรและสามารถสนองความต้องการของสังคมได้ และควรที่จะเพิ่มเนื้อหาที่ทันสมัย เช่น คอมพิวเตอร์ การจัดการ และภาษาต่างประเทศ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถประกอบอาชีพอิสระได้ นอกจากนั้นยังไม่ควรตัดวิชาสุขภาพส่วนบุคคลและชุมชนออก เนื่องจากวิชานี้มีประโยชน์อย่างมาก หางานสุขภาพทั้งของตนเอง ครอบครัว และสังคม

ค่านปัจจัยเบื้องต้น ได้แก่ คุณภาพอาจารย์มีความเหมาะสม เนื่องจากอาจารย์ส่วนใหญ่ มีวุฒิทางการศึกษาคณะครุศึกษา มีความตั้งใจในการถ่ายทอดวิชาความรู้ และประสบการณ์แก่นักศึกษา พร้อมทั้งมีคุณสมบัติที่ดีของครูสุศึกษา แต่จำนวนอาจารย์ที่จบสาขาวิชาสุศึกษา ยังมีไม่เพียงพอ จึงทำให้การสอนในภาควิชาสุศึกษาของอาสียุสสอนที่จบในสาขาวิชาอื่น ๆ เช่น พลศึกษา พยาบาล และสังคมวิทยา เป็นต้น นอกจากนี้อาจารย์ส่วนใหญ่ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรจัดสัมมนาทาง วิชาการ หรือการอบรมทางวิชาการ หรือการศึกษาค้น เพื่อพัฒนาคุณภาพอาจารย์ให้มีประสิทธิภาพ มากยิ่งขึ้น

ค่านกระบวนการ ได้แก่ กระบวนการเรียนการสอนโดยส่วนรวมมีความเหมาะสม แต่มี เรื่องที่ควรปรับปรุง คือ ควรจะเน้นภาคปฏิบัติมากขึ้น และควรพัฒนาเทคนิคการสอน และสื่อการสอน ให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ในด้านการบริหารหลักสูตรมีความเหมาะสมปานกลาง เนื่องจากการบริหาร หลักสูตรในคานต่าง ๆ อยู่ในเกณฑ์ เช่น การบีบรัดอุปประสงค์ของหลักสูตรเป็นหลักในการทำงาน และมุ่งส่งเสริมให้ยูเรียมมีคุณภาพดี เป็นต้น ยกเว้นวิธีการคัดเลือกนักศึกษา ซึ่งควรจะได้ รับ การปรับปรุงให้มียุสคุณภาพมากยิ่งขึ้น

ค่านผลผลิต ยูสสำเร็จการศึกษาโดยส่วนรวมมีคุณสมบัติที่เหมาะสมกับการเป็นครูสุศึกษา และสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิต การศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น และการประกอบ อาชีพทั้งในภาครัฐบาลและเอกชน

106p

AN EVALUATION OF THE HIGHER CERTIFICATE IN HEALTH
EDUCATION CURRICULUM B.E. 2529 PERTAINING
TO PHYSICAL EDUCATION COLLEGES

AN ABSTRACT

BY

PATTHARA LERTPRASERTSIRI

A dissertation submitted in partial fulfilment of the requirements
for the Master of Education degree in Health Education

At Srinakharinwirot University

September 1989

The purpose of this study is to evaluate the Higher Certificate in Health Education curriculum B.E. 2529 pertaining to the Physical Education College by using CIPP model : Context; Input; Process; and Product. Objectives and contents of the curriculum were evaluated as the context, whereas the quality of staffs was evaluated as the input, the teaching-learning process and the curriculum administration were evaluated as the process, while the quality of graduates was evaluated as the product. A simple random sampling technique was used in selecting two hundred samples which consisted of thirty-five health education staffs and experts in the field of curriculum development, seventy-three students majoring in health education and ninety-two health education graduates who were graduated from Chiang Mai Physical Education College, Maha Sarakham Physical Education College, Yala Physical Education College, Chon Buri Physical Education College and Udon Thani Physical Education College. The research methodology consisted of two procedures : the documentary and literature analysis, and the questionnaire administration. Data were analyzed by mean and standard deviation.

The subjects were staffs and experts in the field of curriculum, students and graduates. A majority of staffs and experts were males, aged between 30 - 39 years, with a master degree in health education, and have no experience in curriculum design. A large proportion of students were females, aged between 20 - 24 years, their education backgrounds were senior high school. The grade point average of them are between 2.00 - 2.78. Almost all graduates are females, aged between 20 - 24 years, studying in colleges and universities, and a few of them have jobs.

The finding were as follows :

The Context : The objective of the curriculum were concordant with the classification of the three goals of education : cognitive, affective and psychomotor domains and the objective could serve social needs. The contents of the curriculum were agreed with the objectives, and the contents could serve social needs. The content could cover the modern content such as computer science ; administration and foreign languages in order that the graduates could seek private jobs, and couldn't ignore a personal health and social health because these subjects are quite useful for individuals, families and a community health.

The Input : A quality of staffs was appropriate. Because almost of them graduated in health education. They had a strong intention to teach students and had expressed good characteristics of health education staffs. But health education staffs were inadequate so The health Education Department must use the non-health education staffs, e.g. physical education staffs, nurses and social workers. And these staffs suggested that the academic training and seminar or the leave for continuing education should be organized to increase the efficiency of staffs.

The Process : As a whole, the teaching-learning process was appropriate. It should be more emphasised on the practice; teaching technique; and media. Uses of this truly need some improvements. The administration of the curriculum was also appropriate, for example, the concentration on the objective of curriculum in teaching-learning

process and the emphasis on the promoting of quality of the students.

But the technique of selecting the student should be improved.

The Product : Almost graduates were satisfied with their outcomes. Because they could make use of their learning experience in their lives for further higher study or working in either public or private capacity.